

Archief van de Graven van Blois

Nationaal Archief, Den Haag, nummer toegang 3.19.10

Inv.nr. 45: 12 november 1368 tot 25 december 1369

transcriptie door

H.A.Verhoef

Rekening van Jannes Tolnaar, kapelaan,
Afgehoord 4 februari 1370, 1 deel

Schoonhoven, juni 2001

Zakenindex inv.nr. 45

- f.1 Ontvangsten Rentmeester en baeliuschappen.
f.4 Ontfanc Jannes Tolnaers van alrehande anderen ghemeynen dinghen.
f.5v Ontfanc Jannes Tolnaers van gheleende ghelde te coste en van vrienscappen.
f.9v Van daghelixen costen op die Pruussche reise.
f.21 Costen van der reise in Lettouwen.
f.21v Pentherie op de reisen in Lettouwen.
f.23 Coken op die reise in Lettouwen.
f.24v Camere op de reise in Lettouwen.
f.25 Foreine coste op die reise.
f.30 Coste die mijn heer dede thuiswaert ridende.
f.34 Provanche te Coninxberghe verteert.
f.34v Om provanche en alrande donghe behorende ter bottelrie.
f.35v Om provanche en om alrande dinghe behoerende t'coken.
f.36 Coken cruat.
f.37 Hout en colen.
f.38 Om provanchen en om alrande dinghen behoerende ter camere.
f.38v Om provanchen en om alrande dinghe behoerende ter merscauschie.
f.41 Huushuere en beddehuere.
f.43 Der ridderghelt ende wedden.
f.44 Boodscappen en reisen.
f.46 Cost van den ghenen die te scepe over quamen.
f.47 Cleedinghe.
f.51v Hyraude en menestrelen.
f.52 Van alrehande ghemeinen dinghen.
f.53v Fouconrie.
f.54v Van wissel en verliese an ghelde.
f.56v Eerst van offerhande en in aelmissen.
f.57v Van daghelixen costen.
f.66v Van der reise die mijn heer in Zeelant dede.
f.72 wtgheven van der tijd dat mijn heer wt Pruusschen ghecomen was.
Ter pentherie.
f.73 Ter bottelrie.
f.75v Provanchen ter coken.
f.77v Om provanche en om alrande dinghe behoerende ter camere.
f.78v Provanchen t'merscauschie.
f.80 Van paerden.
f.82 Van boodscappen en brieven te draghen.
f.89v Van lakene, cleedinghe, wedden en anderen dinghen.
f.94 Van harnassche en alrande dinghen die Lubbrecht aenghebrocht heeft en Godekin die armborstier.
f.94v Van wedden mijns heren ghesinde.
f.95 Hyraude en menestrelen.
f.95v Speelghelt.
f.96 Van alrehande ghemeyne dinghen.
f.99 Fauconrie.
f.105 Item betalinghe van gheleende ghelde.

Inv.45. 12 november 1368 – 25 december 1369.

f.1.

Dit is rekeninghe Jannes Tolnaer van alle ontfanghe ende wtgheven van mijns heren weghen heer Jans van Bloys heer van Scoenhoven en van der Goude van des sonnendaghes na sinte Martijnsdach in den winter 12 daghe in november int jaer 68 dat hi sine leste rekeninghe voir dese sloet. Tot kersdaghe toe na volghende int jaer 69 dats een termijn van enen hele jare ende van 6 weken. Ende rekent Jannes voor al sijn ontfanc dat hi binnen de voirschr. termine ontafaen heeft van alle mijns heren ambochtslude die hi heeft in hollant in Zeelant in Keenmerlant en in Vrieslant. Ende daertoe van gheleenden ghelde en in anderen manieren sla hier na volghen sal. Ende is Jannes ontfanc al gherekent an slechten hollantse paymente eene plackemeeuwe voir 16d. en anders alle gout en zulver alst in buerzen ghegaen heeft.

In den eersten rekent Jannes Tolnaer in sijn ontfanc die sijn ontfanc van sijnre lester rekeninghe voir dese meer beliep dan sijn wtgheven als men vinden mach bi den reces van dier rekeninghe ..... 786 lb.11d.

1^e Somma per se ..... 786 lb.11d. holl.

Ontfaen van Janne van Poelgheest rentmeester van Scoenhoven en van der Goude.

Eerst wt aenbrenghen heer Aelbrecht die Jan van Poelgheest heer Aelbrecht leverde in dander weke na sinte Jansdach op heer Aelbrechts brief 153 lb.16 sc.2d. gr. 6 miten maken den groten 8d. holl. gherekent,..... 1230 lb.9 sc.6d.

f.1v.

Item heeft Jannes Tolnaer van Janne van Poelgheest ontafaen die hi hem leverde an veel particle en an ghelde op den vierden dach van october op Jannes brief van quitanche, ... 962 lb.

Item ontfinc Jannes van den selven des sonnendaghes na sinte Martijnsdach in den winter op sinen brief,..... 400 lb.

Item van den selven 22 daghe in november doe hi gherekent hadde daer sijn reces op ghemaect was van der rekeninghe die hi doe dede als men bi dier selper rekeninghe vinden mach 324 lb.19 sc.7 1/2 d. goets ghelts maken an slechten ghelde, ... 433 lb.6 sc.2d.

2e Somma van dat Jannes Tolnaer binnen den voirschr. jare van Janne van Poelgheest ontafaen heeft overmids heer Aelbrecht ontfanc loeft an slechten ghelde, ... 3025 lb.15 sc.8d. holl.

Ontfaen van Vrederic van der Zevendaer baeliu van Scoenhoven en van der Goude en van den scouten in sinen bedrve.

Eerst wt aenbrenghen heer Aelbrecht die hem Vrederic leverde omtrent 6 daghe in maerte de wile mijn heer in Pruussen was 14 lb.7 sc.8d. gr. maken den gr. 8d. gherekent 115 lb.16d. Item van den selven wt aenbrenghen van Jannes den Coster in d'eerste weke van november die hi leverde daer mijn heer selve bi was ter betalinghe des ghelts dat mijn heer den Ardenoys sculdich was van enen paerde en ten ghelde dat mijn heer Herman de barbier sculdich was 100 mottoen t'stuc 17 sc.4d. facit 86 lb.13 sc.4d. Item van den selven 19 daghe in november doe hi gherekent hadde die hi mine heer sculdich was bi der rekeninghe die hi

doe dede als men bi den reces daer of vinden mach an slechten ghelde 110 lb. Comen dese particle te samen, ... 311 lb.14 sc.8d.

Scoenhoven.

Item ontfaen van Janne Robbijn scout van Scoenhoven doe hi gherenkent hadde die hi sculdich bleef bi sijnre rekeninghe die hi doe dede als men bi den reces van sijnre rekeninghe vinden mach, ... 9 lb.15 sc.6d. 2 miten.

Ende is te weten dat Jan Robbijn voirschr. minen heer selve ghelevert hadde onlanghe voir sinen rekeninghe 52 lb.15 sc.4d. daer Jannes gheene rekeninghe of en doet want se mijn heer selve in nam en wtgaf.

f.2.

Goude.

Item van Dirc van der Goude scout ter Goude die hi Jannes Tolnaer t'Scoenhoven sende bi Gherit Molen op Jannes brief van quitanche ghegeven des manendaghes na onser vrouwwendach in september 24 lb. Item van den selven in die darde weke van november doe hi gherenkent hadde die hi sculdich bleef bi der rekeninghe die hi doe dede als men bi den reces daer of vinden mach 79 lb.7 sc.6d. Coemt te samen dat Jannes van Dircke ontfaen heeft behalven dat mijn heer selve hadde, ... 103 lb.7 sc.6d.

Cabau.

Item in de darde weke van november van Gherit Hughen doe hi gherenkent hadde van den scoutambocht van den Cabau die hi bi dier rekeninghe sculdich was,
..... 4 lb.2 sc.8d.

Berchambocht, Stolwijc.

Item op die selve tijd van Willam die Lacher die hi sculdich was bi sijnre rekeninghe die hi doe dede van den scoutambocht van Berchambocht en van Stolwijc,
..... 24 lb.16 sc.4d.

Gouderac, Beyersrode.

Item op de selve tijd van Claes Trudensoen die hi sculdich bleef bi der rekeninghe die hi doe dede van den scoutambocht van Gouderac en van Beyersrode behalven enen nobel dien mijn heer selve nam daer Jannes niet of en rekent, ... 8 lb.15 sc.4d.

Van den lande van Steyne.

Item op die selve tijd van Gheride Borchman van den scoutambocht van der lande van Steyne die hi opleide sonder rekeninghe overmids dat Ysebrant sijn neve die daer scout gheweest hadde ghestorven was en men sine rekeninghe niet en vant, 20 lb.

Bloemendael.

Item op die selve tijd van Veen Janssoen van den scoutambocht van Bloemendael die hi daer wt rekende van omtrent 4 maenden die hi daer scout gheweest hadde nadat Claes Goel ghestorven was, ...`4 lb.

Moerdrecht.

Item op de selve tijd van Breedeman van den scoutambocht van Moerdrecht van eenen jare, ...7 lb.4 sc.

Benthusen.

Item op die selve tijd en inder selver manieren van Peter Ermgaerden van den scoutambocht van Benthusen, ...8 lb.

f.2v.

3^e Somma van dat Jannes ontfaen heeft binnen den termine voirschr. van Vrederic van der Zevendaer en van den scoute in sinen bedrive overmids heer Aelbrechts ontfanc loept an slechten ghelde, ...501 lb.16 sc.2 miten.

Ontfaen van Jacop van der Goude baeliu en rentmeister van der Wijc ende van Noertwijc.

Eerst wt aenbrenghen heer Aelbrecht ontfaen van Jacop voirschr. die Jacopssoen heer Aelbrecht leverde op sinen brief des donredaghes voir sinte Jansdach onlanghe voor dat mijn heer wt Pruussen quam 10 lb.16 sc.8d. gr. maken den groten 8d. holl. gherekent, ...86 lb.13 sc.4d.

Item van den selven des saterdaghes na st.Martijnsdach in den winter daer na op Jannes brief van quitanchen, ...100 lb.

Item van den selven die hi Jannes den Coster ghelevert hadde in october op sinen brief 6 lb. Groten maken, ...48 lb.

Item van den selven 21 daghe in november doe hi gherekent hadde die hi leverde in afcortinghe van des hi minen heer sculdich bleef bi der rekeninghe die hi doe dede als sijn reces daer of bewijst 222 lb.goets ghelts maken an slechten ghelde, ...296 lb.

4^e Somma van dat Jannes ontfaen heeft binnen de termine voirschr. van Jacop van der Goude overmids heer Aelbrecht ontfanc loept an slechten ghelde, ...1430 lb.13 sc.4d. holl.

Ontfaen van Gheride van Oesterwijk baeliu en rentmeester in Texel.

Eerst op den 19^e dach van november voir dat mijn heer te Pruussen waert reet die hi Jannes leverde t'Scoenhoven op sinen brief .....48 lb.
f.3.

Item van den selven wt aenbrenghen heer Aelbrecht die hi ontfinck de wile mijn heer in Pruussen was die hem Hermanus Gherits cleric leverde op sinen brief die ghegeven was 10 daghe in maerte 100 lb. Groten maken an holl. paymente, ...800 lb.

Item van den selven wt aenbrenghen heer Aelbrecht die hem Hermanus voirschr. leverde op sinen brief die ghegeven was des woensdaghes na sinte Servaesdach 25 lb.gr. maken, ...200 lb.

Item van den selven t'Scoenhoven 6 daghe in julio op mijna heren brief 100 lb. Gr. maken
den groten 8d. holl. gherekent, ... 800 lb.

Item van den selven doe hi gherekent hadde 20 daghe in november die hi leverde in
afcortinghe van des hi minen heer sculdich bleef bi der rekeninghe die hi doe dede als sijn
reces daer of bewijst 158 lb.16 sc. goetghelts. Maken an slechten ghelde,
..... 211 lb.14 sc.8d.

Item van Coenen van Oesterwjc doe hi gherekent hadde van den scoutambocht van Texel die
hi minen heer sculdich bleef bi der rekeninghe die hi doe dede 47 lb. 4 sc. goetsghelts maken
an slechten ghelde, ... 62 lb.18 sc.8d.

5^e Somma van dat Jannes ontfaen heeft binnen den termine voirschr. van Gheride van
Oesterwjc en Coenen sinen broeder overmids heer Aelbrechts ontfanc loeft an slechten
ghelde, ... 2122 lb.13 sc.4d. holl.

Ontfaen van Aloude Janssoen rentmeester in Zeeland.

Eerst wt aenbrenghen heer Aelbrecht die hem Toneman Alouds cleric leverde tot Andwerpen
des saterdaghes na sinte Thomasdach op sinen brief van quitanche 55 lb.14 sc.10d.gr. maken
den groten 12d. tornois gherekent 668 lb.18 sc.6d. tornois Maken den groten 8d. holl.
gherekent, ... 445 lb.19 sc.

Item wt aenbrenghen heer Aelbrecht van Aloude die heer Servaes t'Scoenhoven leverde des
dinxdaghes na sinte Ghertrudendach 31 lb.10 sc.gr. maken 77 lb.tornois, maken den groten
8d. holl. gherekent, ... 252 lb.

f.3v.

Item van den selven wt aenbrenghen heer Aelbrecht die hi hem leverde te Brugghe op sinen
brief in de weke na pinxteren 400 lb. Gr. maken de groten 12d. tornois gherekent 4800 lb.
Maken de gr. 8d. holl. gherekent, ... 3200 lb.

Item van den selven wt aenbrenghen heer Aelbrecht die Willam Alardssoen en her Servaes
leverden op heer Aelbrechts brief 320 lb. Gr. maken de gr. 12d. tornois gherekent 3840 lb.
Maken den gr. 8d. holl. gherekent, ... 2560 lb.

Item van den selven bi Jannes Tolnaer doe hi thuus ghecomen was eerst des saterdaghes na
sinte Jacopsdach die Aloud selve leverde t'Scoenhoven 72 lb.18d. gr. maken 864 lb.6d.
tornois. Coemt an holl. Paymente, ... 576 lb.12 sc.4d.

Item van den selven op onser vrouwen avond in oeste die heer Servaes levered te Brugghe op
Jannes brief 118 lb. Gr. maken 1416 lb. Tornois. Coemt an holl. Paymente,
..... 944 lb.

Item van den selven die Willam sijn soen en heer Servaes leverden ter Tolne op onser
vrouwen dach natinitatis op Jannes brief 80 lb.12 sc.8d. gr. maect 967 lb.12 sc. tornois. Coemt
an holl. Paymente, ... 645 lb.16d.

Item van den selven des dinxdaghes na sinte Matheeusdach ter Tolne op Jannes brief 18
lb.groten maken 216 lb.tornois. Coemt an holl. paymente, ... 144 lb.

Graven van Blois, inv.nr. 45

Item van den selven die Willam sijn soen en heer Servaes leverden op der 11000 maghede
dach op mijns heren brief 45 lb.10 sc.gr. maken 546 lb.tornois. Coemt an holl. paymente,
..... 364 lb.

Item van den selven des vridaghes na sinte Willeboertsdach te Yerseke op Jannes brief 18 lb.
Gr. maken 216 lb. Tornois. Coemt an holl. Paymente, ... 144 lb.

6e Somma van dat Jannes ontfaen heft binnen den termine voirschr. van Aloude Janssoen
overmids heer Aelbrecht ontfanc loept an slechte ghelde, ... 9275 lb.12 sc.8d. holl.

f.4.

Ontfanc jannes Tolnaers van alrehande anderen ghemeynen dinghen.

Eerst wt aenbrenghen heer Aelbrecht die hi ontfinck de wile mijn heer in Pruussen was van
enen roeden ruunkin dat Jan Platpiet te riden plach dat die castellein eenen coeman vercoft
hadde om 14 mottoen t'stuc 17 sc.4d. loept, ... 12 lb.2 sc.8d.

Item ontfaen bi Jannes selve van Willam Thin van knaerhoute dat wt Texel ghecomen was
van den zeevonde en vercoft was ten bevelen van mijns heren rade. Eerst van Willam Thin
van 700 knaerhouts van elken hondert 13 lb.12 sc. loept 95 lb.4 sc. Item van Jacop
Pieterssoen en Reynaer sinen broeder van eenen hondert knaerhouts 13 lb.12 sc. Item van
Jacop Liec van eenen hondert knaerhouts 13 lb.12 sc. Item van Copkin den screenmaker van
wrake van knaerhout des was 92 stic die vercoft waren om 10 lb.5 sc.4d.
Comen dese particle, ... 132 lb.13 sc.4d.

Item op den weghe van Pruussen ontfaen van Willeken Michaus knecht van Colijns camerlinx
paerde dat te Lubeke after bleef en Willeken te Wissemaer vercoft om 8 gulden maken 8 lb.
Item te Coninxberghe van enen witten paerde dat op den weghe ter coken ghecoft was en
Jacop uter coken ghereden hadde dat Jan Breie vercoopen dede daer of quam 5 gulden en 13
½ gr. maken 5 lb.9 sc. Item doe men thuswaert reet ontfaen te Marborch van twee paerden
die Goodscalc van Brakel of ghereden hadde 12 gulden maken 12 lb.
Comen dese particle, ... 25 lb.9 sc.

Item des sonnendaghens 8 daghe in julio ontfaen t'Scoenhoven van Claise den Gribber van
heergewade van goede dat hi van mine heer ontfinck gheleghen op Catwoude dat hem mijn
heer verlide behouden enen igheliken sijns rechts 16 sc.gr. maken 6 lb.8 sc. Item des daghes
daerna van Hughe Walichsoen van den heergewade van 2 morghen lands gheleghen in
Loepic 7 lb. Comen dese particle, ... 13 lb.8 sc.

Item in de darde weke van julio ontfaen t'sinte Gheerdenberghe van hude en smere van enen
osse die daer ghesleghen en verteert was, ... 3 lb.12 sc.

Item des saterdaghes na sinte Bavendach ontfaen van Coenen van Oesterwijk tot Scoenhoven
van der baten die hi ghedaen hadde an de coemanscap die hi in Texel dede doe alle de scepe
ghebroken waren daer mijn heer den nacoep of hebben woude van welker baten mijn heer
Coenen de helfte gaf van sijnre coemanscap Soedat mine heer daer of aenbeliep als hi seide
dat hi mijns heren rade bewijst hadde, ... 20 lb.

f.4v.

Item des saterdaghes na sinte Victorsdach ontfaen t'Scoenhoven van Witgher Boudijnssoens
wijf van Delf die minen heer an Wtgher ghebraken van der scatteringhe van Delf 5 lb. gr. daer
hoor mijn heer of te goede dede overmids dat si doe t'ghelt brocht en te samen betaelde voor

horen dach dat si niet sculdich gheweest en hadde te betalen dan tot 5 pinxteren die binnen 5 jaren daer na souden ghecomen hebben 10 sc. gr. Soe blijfts dat Jannes ontfinc 4 lb.10 sc. gr maken ..... 36 lb.

Ende is te weten dat de voirschr. Witgher minen heer sculdich was van der voirschr. scatteringhe 10 lb.gr. daer hi onlanghe uten lande was en na der hant an minen heer vercreech dat ghelt tot jaren te betalen soe dat Jannes dat ghelt al ontaen heeft op 30 sc. gr. die Jan van Poelgheest ontfinc int jaer 69 overmids dat Jannes in Pruussen was daer Jan voirschr. of gherekent heeft des Jannes in sijnre rekeninghe van den jare 67 rekende van 2 lb.groten en in sine rekeninghe van den jare 68 van 30 sc. gr. en Jan van Poelgheest als voirschr. is van 30 sc. gr. en Jannes doet in dese rekening bewisinghe van 5 lb. grote in der maniere voirschr. Soe dat die 10 lb. gr. mine heer bewijst en betaelt sijn.

Item ontaen van den castellein des woensdaghes na sinte Martijnsdach die hi van mijns heren weghen inghenomen hadde van paeerde die hi vercoft hadde eerst van eenen paeerde dat Aelbrecht Gheenensoens was dat Goeskin s'heren knecht van Haerler coft 28 mottoen. Item van eenen roeden henxtkin dat Michau plach te ride dat Hanne Witte wt Langherak coft om 14 ½ mottoen min 2 gr. Item van eenen grauwen henxt dien Allaert van Gouderac plach te ride dien een knaep van s'heren Aerntsberghe coft om 20 mottoen. Comen dese particle aenbrocht bi den castellein 62 ½ mottoen min 2 gr. maken den mottoen 17 sc.4d. gherekent ..... 54 lb.2 sc.

Item ontaen van Fillips Heinensoen mijns heren scout van den Nuwenlande die hi aenbrocht doe die ambochtlude gherekent hadden dat hi ontaen hadde van Vibrant Evertssoens goede daer over gherecht was daer hi eene rekening of overleverde van des hi ontaen en wtghegeven hadde van des voirschr. mans goede en sijn ontfanc meer of beliep dan sijn wtgheven als Jannes noch bewisen mach,..... 32 sc.

Item rekent Jannes mine heer te baten van ghelde dat hem Gherit van Oesterwijk leverde doe hi wt Pruussen ghecomen was en oec doe hi gherekent hadde welc ghelt Jannes deel hoegher wtgaf dan hij't ontaen hadde en die bate of beloep soe se Jannes naeste gherekennen conde 36 lb.17 sc.4d. Item an alrehande anderen ghelde dat Jannes van Aloude Janssoen en Jacop van der Goude ontaen heeft daer gheene grote bate an gheweest en heeft wanttet Jannes vast wtgheven most alsoe drade alst hem quam nochtan rekent jannes mijn heer daer of te baten ghecomen an alrehande stucken gouts hoegher wtghegeven dan ontaen overmids 12 sc. van plackemeeuwen 7 lb.10 sc.8d. Coemt te samen,..... 44 lb.8 sc.

f.5.

Item ontaen van Godevaert den armborstier van enen paeerde dat hem Jan Breie vercoft welc paert Dirc Beinkin wt reet doe mijn heer te Pruussen waert reet en van Maestricht weder t'Scoenhoven ghesent was bi Gheier overmids dattet niet vorder en mocht 15 mottoen t'stic 17 sc.4d. loept,..... 13 lb.

7^e Somma, ... 356 lb.7 sc.holl.

2e Somma summarum van allen Jannes Tolnaers ontfanghe van mijns heren ambochtlude en anders van alrande anderen dinghen binnen der tijd en in der manieren voirschr. loept an slechten ghelde, ... 17498 lb.18 sc.11d. holl. 2 miten.

f.5v.

Ontfanc Jannes Tolnaers van gheleende ghelde te coste en van vrienscappen.

In den eersten ter reisen van Pruyssen die Herman Vinke minen heer leende en Jacop sijn knecht leverde t'sinte Gheerdenberghe des dinxdaghes na sinte martijndach in den winter daer Lambrecht Willemssoen en Gherijt die Oude mede te Brugghe toghen en coften zwaer gulden die mijn heer mit hem voerde.

Eerst 570 roeskens mottoen daer onder waren 39 crueskins mottoen des die roesken mottoen ghegeven was voor 26 gr. 2 engels ende die crueskins mottoen voor 25 gr. 2 engels loeft in Vlaemsche paymente 63 lb.3 sc.5d. gr.

Item 500 enkel cruesken mottoen daer t'stuc of ghegeven was om 25 gr. 2 esterling facit 53 lb.9 sc.5d.gr. 1 esterling.

Item hondert dobbel mottoen t'stuc 50 gr. facit 20 lb.16 sc.8d. Item 310 Vlaemsche lyoene t'stuc 42 gr. facit 54 lb.5 sc. gr.

Item 312 riders van Dordrecht t'stic 28 ½ gr. ende 8 Henegouwse riders t'stic 23 gr. loeft 37 lb.16 sc.4d.

Item 58 zwaer gulden t'stic 29 gr. ende 8 Robertus gulden t'stic 23 gr. loeft 7 lb.15 sc.6d. Coemt in eene somme in Vlaemse paymente al t'ghelt dat Herman minen heer leende 237 lb.6 sc.4d. 1 esterling loeft 29 gr. voor eenen zwaren gulden gherekent 1954 gulden 1 esterling maken in holl. paymente den gulden 20 sc. gherekent want se Jannes alsoe in sijn wtgheven rekent 1964 lb.2d. 2 miten.

Item omtrint den voirschr. tijd ontfaen van den heer van der Lecke te Breda daer heer Aelbrecht bi was die hi minen heer leende en Jannes mede in Pruussen voerde daer de heer van der Lecke mijns heren brieve of hadde die ghelost sijn 500 noble die Jannes alle in Pruussen wtgaf t'stic voor eene Pruussche marc dats 24 scot dat beloepet an zwaren guldenen 11 scot voor enen gulden gherekent 1091 zwaer gulden min 1 scot. Coemt an holl. Paymente den gulden 20 sc. gherekent, ... 1090 lb.18 sc.2d.

Item in d'eerste weke van januario ontfaen ten Ewinghen van heer Aernde den Scaffer die de hoofmeester minen heer van gunsten leende om des goeds wille dat hi daer in den lande vercreghen hadde overmids dat hi godelic ende besceidelic mitter coopluden ghevaren hadde die in sinen lande ghebroken waren en overmids dat hi anders van goeden name was twee dusent Pruussche marc an zulveren ghelde dat men Jannes in zacken leverde onghetelt maken elke marc voor 2 gulden en 2 scot gherekent 4364 gulden min 4 scot.

Coemt den gulden 20 sc. holl. gherekent, ... 4363 lb.12 sc.8d.

Er is te weten dat de voirschr. somme ghelts wel betaelt was tot sulker tijd en in alle der manieren dat die brieve begrepen die mijn heer daer of ghegeven hadde Mer die principale brieve van den ghelde hebbe de heren in Pruyssen behouden welke brieven ghedoet sijn mitten brieve van quitanche die men te Brugghe weder nam van Aelbrecht den Keyser f.6.

want de voirschr. principale brieve dat begripen dat si mitter quitanche die Aelbrecht gheven soude ghedoet soude wesen ende gheenre macht.

Item des vridaghes na midvasten ontfaen te Marienborch van den tresourier daer heer Jan van Langherak bi was die de hoofmeester minen heer van gunste leende an gheweghen zulveren ghelde twee dusent Pruussche marc maken in holl. paymente als voirschr. is,

..... 4363 lb.12 sc.8d.

Ende is te weten dat de hoofmeester mine heer de voirschr. 2000 marc leende te betalen te kersavond daer naistvolghende in den lande van Pruussen/ Soe dat mijns heren luden dadingheden mit Winande van Rede en Baernde van Amerow dat si mine heer verantwoorde souden en ontheffen van den èèn dusent marc sla si deden/ en men gaf hemluden

t'st.Jansmis te Brugghe 1000 noble die hem betaelt sijn. Ende dat ander dusent marc namen op hem Rutgher van den Leewenborch, Jan van Wach ende Gherijt Langheraec, borghers van Ewinghe/ welke dusent marc coeplude van Thoren die te Brugghe laghen aenghenomen hebben te betalen en mijns heren voirwaerde te houden op horen anxt/ als Jacop van Kamenade en Heinric Hoet die daer laghen van Jannes weghen van Mehove en Godevaerts van alle borghers te Thore soe dat die voirschr. 2000 marc oec betaelt sijn in der manieren voirschr.

Item des vridaghes na pinxteren ontaen te Coninxberghe van heer Janne van Casteler daer heer Jan van Langherak bi was die hi minen heer leende 200 zwaer guldens t'stic 20 sc. gherekent loept ..... 200 lb.

Item des dinxdaghes daer na ontaen ten Ewinghen van Rutgher van der Leewenborch daer heer Jan van Langherak bi was daer Rutgher mijns heren brieve of heeft 105 marc Pruusches ghelts an alrande paymente hondert en 5 noble weder daer voir te betalen maken de marc voir twee gulden en twee scot gherekent 229 gulden en 1 scot. Coemt in holl. paymente den gulden 20 sc. gherekent, ... 229 lb.22d.

En is te weten dat de voirschr. 105 noble betaelt waren tot Rutghers behoef Heinric Hoet en Jacop van der Kemenade die se gheloof hebben Rutgher voert te betalen op horen anxt.

f.6v.

Item des saterdaghes na des heilichs sacramentsdach ontaen te Thoren die daer ghefineert waren te betalen te half oeste/ tot heer Matheews van der Buersen te Brugghe die Godevaert van alle minen heeren leende 800 oude scilde voir elken ouden scilt 12 ½ scot daer die eene helfte of ghelevert was an zwaren guldene ende d'ander helft an beemschen groten Elke beemsche groten voir 2 sc. Pruusch. Soe dattet beloep dat Jannes ontfinc voir de voirschr. 800 ouder scilde in den paymente voirschr. 909 gulden en 1 scot maken de gulden 20 sc. gherekent, ... 909 lb.22d.

Ende is te weten dat mijn heer an den voirschr. 800 scilden verloes die hi min voir den scilt hadden op die tijd weerdich was an welken ouden scilt een half scot. Anders en leende mijn heer gheen ghelt in Pruussen te scade ende die voirschr. 800 oude scilde waren tot horen daghe wel betaelt.

Somma van den ghelde dat t'Pruusser reysen ende op die reise van Pruussen ontleent was in der manieren voirschr. loept an slechten ghelde, ... 13120 lb.7 sc.4d. 2 miten.

Noch ontfanc van gheleende ghelde.

Item ontaen wt aenbrenghen heer Aelbrecht van Michiel van den Zolre in de darde weke van november te coste te staen overmids 84 mottoen die hem Otte van Haerler sculdich was van enen paerde die mijn heer an hem nam en hier op gherekent sijn en overmids 22 lb. gr. die Jannes selve ontfinc eer hi te Pruussen waert reet die hier mede in gherekent sijn 132 ½ lb. gr. daer t'pont of coste 1 ½ d. de weke maken de voirschr. 132 lb. 10 sc. gr. Den groten 8d. holl. gherekent, ... 1060 lb.

Item op den 4de dach van november ontaen te Brugghe die daer ghefineert waren bi heer Aelbrecht en Jannes Tolnaer bi rade en helpe van Andries Royer t'pont om 1 ½ d. de weke mede te betalen die 1000 Pruusse marc ende 105 noble die mijn heer in Pruussen sculdich was 1800 goeder ouder keyserscilde ende 400 Dordrechtse scilde die ieghens Joris Crootsche ghefineert waren te betalen t'sinte Jansmis te Brugghe welke scilde Jannes rekent ontaen als hi se

wtgaf en als hi se in sijn wtgheven rekent want hi se rechtevoert wtgaf dats te weten den keysers scilt t'stic 38 gr. 4 miten ende den Dordrechtse scilt t'stic 35 gr. 2 esterling loept te samen in Vlaemsche paymente 345 lb. 13 sc.10d. gr.2 esterling. Maken den groten 8d. holl. gherenkent, ... 2765 lb.11 sc.4 miten.

f.7.

Item ontfaen van heer Florens van Adrichem 12 daghe in december die Tydeman Tolnaer van Stevenen sijn zweer minen heer leende daer hi mijns heren brieve of heeft die sijn raet en ambochtlude mede beseghelt hebben te betalen te kersavond int jaer 70. Eerst 386 franken van Vrancrijk t'stic 24 sc. Item 143 Brabantse dubbel mottoen t'stic 38 sc.8d. Item 79 Dordrechtse dobbel mottoen t'stic 38 sc. Item 76 ouder Vrancrixer scilde t'stic 28 sc. 8d. Item 10 noble t'stic 50 sc. Ende 8 helm t'stic 41 sc.4d.

Dit coemt te samen, ... 1040 lb.4 sc.8d.

Item aenbrocht bi Goodscalc van Brakel ontfaen van gheleende ghelde in september de wile mijn heer in Henegouwen was van Bernaerde Royer die hi minen heer leende overmids 43 franke francoys ende 14 ½ gr. an eenen vergulden cop die mijn heer gaf s'heren kinde van Barbenschon doe hijt hief al te samen gherenkent eerst 83 franken frans en 14 ½ gr. daer de cop in gherenkent is. Item 25 lyoene gherenkent voor 33 franke en 12 gr. Item 15 oude scilde gherenkent voor 17 franke en 5 ½ gr. Item 30 Henegouwse franke maken 22 franke frans en 18 gr. dit coemt te samen alsoe alst aenghebrocht is bi Goodscalc 156 franke 14 gr. den franc 24 sc. ende den gr. 8d. gherenkent, ... 187 lb.13 sc.4d.

Item aenbrocht bi Goodscalc voirschr. ontfaen van gheleende ghelde van Gielis Lenoor die men heet Hertogh van Ghelre die hi mine heer te Byaumont leende op de voirschr. tijd 52 Henegouwse riders t'stic 17 sc.4d. loept overmids 3 sc.4d. loept overmids 3 sc.4d. die daer toe behoren ..... 45 lb.4 sc.8d.

Ende is te weten dat mijn heer leende an de voirschr. reise aenbrocht bi Janne Breye en Goedscalc van meister Jan Mast 200 franke frans en van Jan Sanscerre 100 franke die hem Jannes binnen der rekening weder sende bi Lubbrecht soe dat hi daer of anders gheene rekeninghe en doet noch in ontfanc noch in wtgheven overmids dat si betaelt sijn en Jannes bewisinghe daer of ghedaen is die hi mine heer voert rekent.

2^e Somma van den gheleende ghelde voirschr. ..... 5098 lb.13 sc.

2^e Totaal Somme van alle den gheleende ghelde voirschr. beide t'Pruusscher reisen ende anders als voirschr. is loept an slechte ghelde, ... 18219 lb.

f.7v.

Somma summarum van allen Jannes Tolnaers ontfanghe bi deser rekeninghe en binnen der tijd voirschr. is van des die ambochtlude ghelevert hebben en van andere dinghen ende van gheleende ghelde al te samen gherenkent loept an slechten ghelde,

..... 35718 lb.1d. holl. 2 miten.

f.8.

wtgheven.

Dit is wtgheven Jannes Tolnaers van mijns heren weghen heer Jans van Bloys dat hi wtghegeven heft binnen der tijd voirschr. dats te verstaen van des manendaghe 20 daghe in

november dat hi sine leste rekeninghe voir dese sloet int jaer 68 tot kersdaghe toe int jaer 69 dats binnen eenen helen jare en omtrent 5 weken.

Ende is te weten dat Jannes Tolnaer voir rekent sijn wtgheven bi hem selven en te samen van alle den costen die mijn heer dede op die reise in Pruussen van der tijd dat hi daerwaerts porrede dat was des manendaghes 20 daghe in november int jaer 68 ter tijd toe dat hi weder thuis quam, dat was des donredaghes 5 daghe in julio int jaer 69 dats een termijn van 32 weken en 3 daghen die mijn heer op die voirschr. reise was. Oec is te weten dat Jannes Tolnaer in sinen wtgheven van der reise van Pruussen eene goede zwaren gulden of die waerde daer of in andere paymente rekent voir 20 sc. holl. ghelyc dat hi ghedaen heeft in sinen ontfanghe. Waerof hi int begin rekent wes hi wtghegeven heeft van offerhande en in aelmissen op die voirschr. reise.

Oec is te weten dat Jannes alle sine rekeninghe wt van der Pruusser reise rekent 11 scot voir enen zwaren gulden of voir 20 sc. holl. en 2 ½ sc. of 30d. Pruussches payments voir een scot en 24 scot voir eene marc Pruusch.

Van offerhande ende aelmisghelde op die reise van Pruussen.

In den eersten ghegeven broeder Ruerich tot mijns heren bevelen van offerghelde van der daghelixen missen de wile mijn heer wt was weder hi misse hoerde of en dede voir hem en voir sinen broeder van 31 weken die de voirschr. broeder Ruerich cappellaen was/ selve misse daghelix doende of minen heer sinen offerhande van der misse te leveren ende bi wilen sinen broeder oec sine offerhande te gheven van elken daghe 20d. loept 18 zwaer gulden en 20d. holl.

Item den selven tot mijns heren bevelen voirschr. en als bi sinen rade overdraghen was eer hi reet daghelix armen luden in cleenen ghelde te gheven voir die kerken ende op den weghe des mijn heer wt was 32 weken en 3 daghe daer men of slaet 5 weke en 3 daghe voir die reise in Lettouwe daer men gheene aelmissen an ghelde en gaf. Soen blijfts 27 weke daer Jannes broeder Ruerich of ghelevert heeft van elker weke anderhalven zwaren gulden loept 40 ½ zwaren gulden.

f.8v.

Item ghegeven broeder Ruerich voirschr. tot mijns heren bevelen in aelmissen te gheven van 31 missen die hi verzuamt hadde te horen op die reise van Pruussen van elker misse 4 sc. holl. loept 6 zware gulden ende 4 sc. holl. Comen dese particle 64 ½ zwaren gulden 5 sc.8d. holl.

Item ghegeven tot Aken int wt ride in onser vrouwen kerke doe mijn heer ghesien hadde t'heilichdom ende juwelen van der sacristie bi Jan Breye 3 mottoen. Item ter selver stede den carmelieten tot hoorre tymmeringhe te helpen 1 mottoen facit 17 sc.4d. Item die mijn heer te Cuelen offerde den heiliche 3 coninghe eenen zwaren gulden. Item den 11000 maghede aldaer 1 zware gulden. Item te Danzike in Pruussen den predicaers tot hoorre tymmeringhe bi heer Janne van Langherak overmids dat si minen heer misse na hilden 1 zware gulden. Item ter selver stede bi den selven twee minrebroeders die omme ghingen bidden 1 zwaren gulden. Item den predicaers ten Ewinghe die minen heer misse hilden de wile hi daer lach 1 zwaren gulden. Item ghegeven van offerhande ende in aelmissen ende pape die minen heer missen lasen van des woensdaghe voir kersavond dat men van Coolberghe reet daer broeder Ruerich afterbleef om eens zweers wille tot des manendaghes na derthiendach dat men te Coninxbergh quam overmids 3 oude gr. gheoffert onser vrouwe te Casselijn op den berch

alte samen gherekent overmids mijns heren offerhande van Byaumont 28 sc. holl. Comen dese particle den mottoen 17 sc.4d. ende den gulden 20 sc. gherekent,
.....9 gulden 17 sc.4d. holl.

Item des manendaghes na st.Agnietendach offerde mijn heer te sinte Katrine daer hi op sine slede ghereden was aenbrocht bi Dirc Muelnaerssoen 14 scot. Item offerde mijn heer den heylichdomme op thus te Coninxberghe die hi den maerscalc ende die Lettouwen die daer ghevaen waren eerst was ghegaen sien aenbrocht bi Goodscalc van Brakel 1 zware gulden. Item op onser vrouwen avont purificatio offerde mijn heer te sinte Katerine aenbrocht bi Copkine Eerensoen 16d. pruusch.

Item des selfs daghes ghegeven den predicaers van Ewinghe bi broeder Ruerich die daer termijn għinghe 11 scot. Item bi den selven op onser vrouwendach 2 mynrebroeders van Welas tot mijns heren bevelen 22 scot. Item omtrent den selven tijd offerde mijn heer t'sinte Katrine die hem s'heren messagier van Putte leende 2 scot. Item op den vastelavond ghinc her Jan van Eyl omme bidden tot st.Anthonis behoef dien mijn heer beval te gheven 11 scot. Item in d'ander weke van der vasten twee Augustinen van Reessel bi Janne Breyen 11 scot. Item bi Lubbrecht tot mijns heren bevelen in de weke na midvasten ghegeven st.Anthonis 2 sc. Comen dese particle 11 scot voir ene gulden gherekent, ...7 gulden 6 scot 10d. Prus.

Item tot mijns heren bevelen ghegeven broeder Ruerich op den goeden vridach den armen te gheven voir ghebroken vasten 4 marc pruusch. Item aenbrocht die mijn heer offerde des selfs daghes t'sinte Joris ten doeme ter Parne te sinte Barberen ende in sinte Jacops capelle 2 scot 16d. Item des selfs daghes offerde mijn heer den heylighen crusse ten ambochte in den doeme 1 zwaren gulden. Item nam hi die selve offerhande weder daer hi voir gaf 1 zware gulden.

f.9.

Item op den paesavond offerde mijn heer op thus te Coninxberghe aenbrocht bi heer Robbrecht 1 zware gulden. Item des selfs daghes ghegeven in der nonnen cloester daer mijn heer en sijn ghesinde ten sacramente ghinghen 1 zwaren gulden. Item in den selven cloester ghegeven bi broeder Ruerich tot mijns heren bevelen doe men wt Lettouwen ghecomen was overmids dat mijns heren provanchi al op Goodswaerde ghebleven was ende wat daer toe gheseit was in dien cloester te gheven 2 marc 5 scot. Item op den paesdach offerde mijn heer ter hoegher missen in den Doeme aenbrocht bi heer Janne van Langherak 10 scot. Item desselfs daghes na den etene was mijn heer op thus ghegaen om sijn oftlaet daer hi ende sijn broeder offerde 32 sc. pruusch. Item aenbrocht bi Steven die hi minen heer gheleent hadde te offeren onser vrouwe ende die hi om gode ghegeven hadde ridende spelen mit minen heer 4 sc. pruusch. Comen dese particlen 11 scot voir enen gulden ende 24 scot voir enen marc gherekent, ...18 gulden 10 scot 6d. pruusch.

Item ghegeven Dirc Beynkin die hi minen heer gheleent hadde te offren t'onser vrouwen en die hi om gode ghegeven hadde luden die omme ghingen bidden 6 sc. pruusch. Item ghegeven Willam den bottelgier die hi minen heer gheleent hadde te offren op den huse op den goede vridach 6 sc. pruusch. Item aenbrocht bi Goodscalc die mijn heer offerde sinte Aelbrecht doe hi bi den bispel van Zamelant ghereden was 2 sc. pruusch. Item bi Pauwels den pruusschen die hi minen heer leende te offren t'sinte Katrinne doe hi weder wt Lettouwen quam 3 sc. pruusch. Item offerde mijn heer op thus te Goodswaerde op den pinxterdach 1 zwaren gulden. Item offerde hi int offriden sinte Elysabeth ende anders den heilichdomme te Marborch 2 zwaren gulden. Item bi broeder Ruerich ghegeven den Carmeliten te Cuelen 1 zwaren gulden. Item te Bressele den Augustinen 2 scot. Item int wedercomen offerde mijn heer onser vrouwen tot Aken aenbrocht bi heer Janne van Langherak eenen zwaren gulden.

Item te Harkenrode daer hi t'sacrament sach 1 zwaren gulden. Comen dese particlen 11 scot
voir den gulden gherekent, ... 6 gulden 8 scot 2 sc. pruusch.

1^e Totael Somma van alle wtgheven dat Jannes Tolnaer wtghegeven heeft van offerhande
ende in aelmissen op die reise van Pruussen in der manieren voirschr. loeft 108 zware gulden
min 12d. holl. den gulden 20 sc. coemt, ... 107 lb. 19 sc. holl.

f.9v.

Van daghelixen costen op die Pruussche reise

Dit is wtgheven Jannes Tolnaers van daghelixen costen die mijn heer dede op die reise van
Pruussen van des manendaghes 20 daghe in november dat hi daerwaerts porrede tot des
donredaghes 5 daghe in julio daer naestvolghende dat hi weder thuis quam als voirschr. is
welke coste gherekent sijn bi Janne Breyen als meisterknaep die sine contrasomme daer of
ghenomen heeft.

Dit sijn personen die mit minen heer in Pruussen waren op sinen cost.

Eerst die ghene die mit allen op sinen cost waren sonder wedden dats te verstaen mijn heer
selve mit hem van sinen stegherreep, Quarlet, item alspagen Hamer, Copkijn Eerensoen,
Steven en Willoen. Item mijn heer van Byaumont mit hem heer Robbrecht van Glinden,
Huwaert van Vikeers, Gielkin van Colighem en anderen alsoe veel dat hi hadde sulken tijd 13
paerden ende dicste meer.

Item als knapen Jan van Brakel, Goodscalc sijn broeder, Alaert van Vauderic, Jan Breye,
meister Willam, dese hadden 12 paerde.

Item ambochtlude, Gherijt de Wilde, Lubbrecht, Dirc Beynkin ende Colijn camelinge,
Willem die bottelgier, Goeswijn dou four die te Coninxberghe starf, Jacop die scriver,
Cattenborn en Jacop sijn soen mit 3 paerde, Dirc Muelnaerssoen, Ghisebrecht sijn broeder,
Pieret den maerscalc, Barbenschon die hyraet, Scoenhoven hyraet, 3 pipers, Michau. Item
broeder Ruerich cappellaen en Jannes Tolnaer cleric mit 3 paerden.

Item dese die hierna volghen hadden wedden van minen heer soe dattet mijn heer gheenen
cost of en hadde anders dan si mit hoirs selfs live mit hem aten alsoe langhe als si bi hem
waren dats te verstaen, her Rutgher Roots, her Jan van Langherak, her Gielis van Arremuden
die in Pruussen bleef, her Reinier Dever en her Claes van der Merwede. Oec so at mit minen
heer al wt die gheene wedde en hadde, her Ghisbrecht van Langherak. Item at mit minen heer
alsoe langhe als hi in Pruussen was Gherijt van den Oestende.

f.10.

Item waren in Pruussen bi minen heer die sine wedden hadden en onthouden waren mit hoirs
selfs live op sinen cost te wesen, her Gherijt van Cinprede, her Heinric van Varisbergh ende
Steven van Hoochstaden des hoofmeisters neve en ghesinde. Item her Jan van Renesse, her
Willem van Steenvoert, her Aernt van der Wijer, heer Wernaer Quattermarc, heer Wernaer
van Honpas, her Jan van den Palase, her Hildegaeer van der Stessen. Item heer Jan van
Mehertse, her Kessaert van Lisenkerke, heer Jan van Troyen en Heinric Guldenhoeft. Item her
Jan van Casteleer ende Hermuut. Item was in Pruussen al wt op mijns heren cost mit eenen
paerde of mit tween Pouwels die Pruussche die oec wedden hadde. Item Volewijn mijns heren
waert die oec wedden hadde.

In den eersten porrede mijn heer des manendaghes 20 daghe in november na den etene van
st.Gheerdenberghe om te Pruussen waert te riden Ende reet voir mit cleene ghesinde ende
quam des avonds te legghen tot s'Hertogenbosse daer bi hem waren de heer van
Ammerzoeyen ende duerder tot des naesten woensdaghes na den eten ende dansede tot beiden

avonde mitte vrouwen. Ende gaf den vrouwe en den ghesellen ene maeltijd verteerde overmids cost dien Dirc Beynkin daer ghedaen hadde mit 2 paerde binnen 4 daghe eer mijn heer daer quam mit 16 paerden aenbrocht bi Goodscalc van Brakel 36 lb.12 sc. holl.
 Item des voirschr. Woensdaghes na den etene reet mijn heer legghen te Tuurnhout ende duerder des donredaghes tot na den etene, verteerde mit 18 paerde overmids 68 witten groten die Allaert van Vouderic daer sculdich bleef doe hi daer leste mit minen heer gheweest hadde ende overmids 4 sc. holl. van veerghelde tussen den Berghe en den Bossche 9 lb.9 sc.4d. Item des voirschr. donredaghes avonds quam mijn heer bi anders sinen luden te Halen als hier na volghen sal. Comen dese particlen, ...46 lb.16d. holl.

Item des woensdaghes 22 daghe in november porrede mijns heren ghesinde na den ombitene van st.Gheerdenberghe te Pruussen waert also her Jan van Langherak, her Reinier, broeder Ruerich, Jan van Brakel, Jan Breie, Jannes Tolnaer ende die ambochtlude en anders t'ghesinde ende quamen te legghen tot Hoechstraten daer men des donredaghes vroech at en voederde ende verteert was mit 39 paerde 18 lb.16 sc.8d. holl.

f.10v.

Item des voirschr. donredaghes avonds quamen si te legghen te Halen daer mijn heer selve oec des avonds quam mit hem her Clays van der Merwede, Goodscalc van Brakel, Alaert van Vauderic, Scoenhoven die hyraude, 3 pipers en anderen, daer oec bi mine heer quam her Gielis van Arremude. Ende des vridaghes ochtens daerna voederde men ende at men te Halen vroech Ende was daer des avonds en ochtens verteert mit 44 paerde overmids Otten Muelnaerssoen die daer mit minen heer quam ende van daer weder thuus reet 26 mottoen min 6 gr. flandres maken den mottoen 17 sc.4d. gherekent 22 lb.6 sc.8d.
 Comen dese particlen an holl. Paymente, ...41 lb.3 sc.4d.

Item des voirschr. Vridaghes avonds op st.Katrine avond quam mijn heer mit sinen voirschr. luden te legghen te Maestricht daer hi vant den heer van Byaumont sinen broeder mit sinen ghesinde ende daer toe Barbenchon den hyraude. Ende duerden daer des naesten saterdaghes tot na den etene daer men bet dan 4 mottoen van ouden celrien hadde ende men 11 witte groten voir elcs paerts cost betalen most behalven overkoern. Ende verteert was mit 58 paerden overmids Sarrasine overmids dat daer alle dinghe costelic vielen 51 ½ mottoen ende 5 holl. den mottoen 17 sc.4d. gherekent, ...44 lb.13 sc.1d.

Item des voirschr. Saterdaghes avonds op st.Katrinendach quam mijn heer mit sinen broeder en anders sinen luden voirghenoemt te legghen to Aken daer bi hem quam heer Rutgher Roots om voert mit hem te ride soedat mijn heer daer alle sijn ghesinde en gheselscap te samen bi hem hadde dat op sinen cost mit hem reet in der manieren dat voir int begin van desen dagheliken costen onderscheiden is Ende duerde tot Aken tot des naesten manendaghes naden ombitene en voederinghe daer mijn heer veel aenvals hadde daer verteert was binnen dien 2 daghe ende nachte overmids 30 (vliethuut) van eenen huurpaerde dat Dirc Beinkin van Maestricht daer ghereden hadde omdat sijn paert van Maestricht weder thuus ghesent was ende overmids dat men daer mit Sarrasine 58 paerde hadde 99 mottoen 18 ½ gr. loeft den mottoen 17 sc.4d. gherekent 86 lb.8 sc.4d. Item des manendaghes voirschr. na st. Katerinendach reet mijn heer mit sinen lude te legghen tot Gulike daer men des dinxdaghes ochtens vroech at en voederde Ende verteert was mit 58 paerden 35 mottoen 18 gr. maect 30 lb.18 sc.8d. Comen dese particlen te samen, ...117 lb.7 sc.holl.

Item des voirschr. Dinxdaghes avonds quamen si te legghen te Cuelen daer si duerden des naesten woensdaghes alden dach ende men des donredaghes ochtens vroech at ende voederde Ende aten mit minen heer des woensdaghes ochtens her Archembout wt Gasgoengen hem

anderen van ridderen en anders hoir gheselscap, die kinderen van Ghistele ende anders deel goeder lude Ende des avonds aten mit hem die heer van Gaesbeke ende van der Veer ende anders die ghesellen die niet en vasten Ende die ghesellen die te Pruussen waert wouden waren des avonds ghemeenlic bi minen heer ghecomen den welken men gaf cruyt en wijn om dattet Sinte Andries avond was Ende was binnen de voirschr. 2 daghe en nachte te Cuelen verteert mit 58 paerde overmids 31 lb. wassenre keersen daer men deel of mede voert op die reise voerde ende overmids camercruut dat men daer besichde ende oec voert mede voerde.
f.11.

Ende overmids bet dan 6 ½ mottoen ter forge ende van ouder celrien ende anderen oncost al te samen gherekent 104 mottoen 6 gr. maken den mottoen 17 sc.4d. gherekent,

.....90 lb.6 sc.8d.

1e Somma van costen die mijn heer dede van des manendaghes 20 daghe in november dat hi van st.Gheerdenberghe gheporret was tot des donredaghes toe op st.Andriesdach dat hi van Cuelen gheporret was dats binnen eenen termine van 10 daghe loept an slechten ghelde behalven coste foreine, ... 339 lb.11 sc.5d. holl.

Item des donredaghes op sinte Andriesdach porrede mijn heer mit sinen luden van Cuelen en quam des avonds te legghen tot Lennepe in den graefscap van den Berghe daer men des vridaghes ochtens vroech at en voederde en verteert was mit 57 paerden want Sarrasijn van Cuelen weder thuus reet overmids 3 gulden min 3 oude groot van veerghelde over den Rijn en anderen oncost al te samen gherekent 36 zwaer gulden 4 gr. flandres, den gulden 20 sc. facit 36 lb.2 sc.8d. Item des voirschr. vridaghes avonds te legghen te Dorpmunde op Westfalen daer men des saterdach ochtens vroech at en voederde ende alle die flesken vollen moste. Ende verteert was mit 57 paerden 35 gulden 8 ½ gr. fl. maken 35 lb.5 sc.8d.

Comen dese particle, ...71 lb.8 sc.4d.

Item des voirschr. Saterdaghes avonds quam mijn heer mit sinen luden te legghen ten Hamme daer men des sonnendaghes ochtens voederde ende at. Ende verteert was mit 57 paerden 31 ½ gulden. Item des sonnendaghes avonds daer na quamen si te leggen tot Beechem daer men des naisten manendaghes ochtens vroech voederde ende at ende verteert was sonder wijn mit 57 paerde overmids 2 gulden en 2 oude groten daer men over een cleyn water soude ghevare hebben ende men reet doir eens ridderen woninghe over sine brugghe soe dat men niet over en voer ende overmids 1 oude groot den portier ten Hamme ende enen oude groot van enen draeyboem te ontsluten 28 gulden en 14 gr. Item des voirschr. Manendaghes avonds quamen si te legghen te Bilenvelde daer men des naiste dinxdaghes ochtens vroech voederde en at daer men spade in quam ende quadentijd herberghe vant overmids dat daer veel ruters laghen. Ende verteert was sonder wijn mit 57 paerden overmids dat men daer veel herberghe hadde die costelic waren om der ruter wille ende men gheven most dat die lude hebben wouden 30 gulden 18 gr. flandr. Comen dese particle den gulden 20 sc. en den gr. 8d. gherekent,

.....90 lb.11 sc.4d.

f.11v.

Item des dinxdaghes avonds voirschr. quam mijn heer mit sinen luden te legghen te Minen daer men des woensdaghes ochtens vroech at en voederde en daer de heer van Putten mit sijnre rotan (groep) after bleef overmids dat men quadentijd herberghe vant. Ende daer des voirschr. Dinxdaghes avonds mit minen heer aten die heer van Putten hem 4 van ridderen, twee ridderen en 2 knapen wt Gasgoengen, die heer van der Veer, heer Jan van Renesse en andere/ daer verteert was mit wive ende overmids dat men daer alle den flesken vollede ende overmids eenen gulden over een cleyn water bi Minen van veerghelde al te samen 41 gulden min 3 ½ gr. flandres. Item des woensdaghes op st.Nyclaesdach quam mijn heer mit sinen lude

te legghen te Nyenborch daer men des donredaghes ochtens vroech op onser vrouwen avond die paerde voederde en verteert was mit 57 paerden 22 ½ gulden Lubbeesch. Item des voirschr. Donredaghes avonds op onser vrouwen avond quamen si te legghen te Zoltouwe daer mit hem aten die goede luden wt Gasgoengen, heer Jan van Casteler en anderen daer men des vridaghes ochtens at en voederde. Ende verteert was mit 58 paerden overmids 1 paert dat Coline den camerling ghecoft was omdat hi sijn paert soe ghebroken en hadde dat ment niet ride en mochte. Ende overmids 1 gulden ende 9 oude groten over die Alre van veerghelde van 108 paerden want mijn heer voir hem allen die mit hem reden betaelden 14 gulden Lubbeesch en 1 gr. flandr. Comen dese particlen den gulden 20 sc. ende den groten 8d. gherenkent, ... 77 lb.8 sc.4d.

Item des voirschr. Avonds quam mijn heer mit sinen luden te Lunenborch daer men des saterdaghes ochtens at ende voederde daer des voirschr. avonds mit mine heer aten die goede lude wt Gasgoengen, die heer van der Veer, heer Jan van Renesse, die Henuyers en anderen en verteert was mit 58 paerden overmids wijn en die flesken te vollen 40 gulden Lubbeesch. Item des voirschr. Saterdaghes avonds quamen si te legghen te Lutouwe daer men des sonnendaghes ochtens at en voederde Ende verteert was mit 58 paerden overmids veerghelt des voirschr. saterdaghes over die Nette ende over Delve van 108 paerden want mijn heer voir allen die mit hem reden betaelden des men over dat eerste veer gaf bet dan 3 ½ gulden. Ende over d'Elve bet dan 9 gulden Ende overmids ½ gulden eenen man te beteringhe daer de ghesellen wat stoets jeghens hadden? Ende overmids 1 gulden ende 1 oude groot enen man die minen heer des sonnendaghes tot bi Lubeke buten heerstraten leide al te samen gherenkent 33 gulden Lubbeesch min 1 ½ gr. Comen dese particle den gulden 20 sc. gherenkent, ... 72 lb.19 sc.

Item des sonnendaghes avonds voirschr. 10 daghe in december quam mijn heer mit sinen luden te legghen tot Lubeke daer hi duerde tot des naesten woensdaghes ochtens dat men daer vroech ombeten ende ghevoedert hadde daer mijn heer dagelix veel aenvals hadde overmids dat die heer van der Veer, die Gascoengiaerts, her Jan van Renesse en die ghesellen wt Vlaenderen ende wt Henegouwen mit hem aten. Oec so at eens mit mine heer die heer van Gaesbeke hem vijfsten van ridderen daer toe had men dagelix veel aenvals van hyraude en menestrelen soe dat daer verteert was binnen den voirschr. 3 daghe en nachte mit 58 paerden dat daer de wijn, haver en anders slle dinc seer costelic was.

f.12.

Ende overmids dat men daer meer dan 8 gulden van ouder celrien ende ter forgen hadde en overmids alle anderen oncost behalven coste foreine al te samen gherenkent 135 ½ gulden Lubbeesch ende 6 ½ gr. flandr. Maken den gulden 20 sc. ende den gr. 8d. gherenkent, ... 135 lb.14 sc.4d.

2e Somma van costen die mijn heer dede van des donredaghes ochtens op sinte Andriesdach dat hi van Cuelen gheporret was tot des woensdaghes op sinte Luciendach dat hi van Lubeke gheporret was dats binnen 13 daghe loeft behalven coste foreyne,

..... 448 lb.16d.holl.

Item des voirschr. Woensdaghes avonds op sinte Lucien dach quam mijn heer mit sinen luden te legghen te Wissemaer daer men des donredaghes ochtens at en voederde en verteert was sonder wijn 20 gulden Lubbeesch 6 gr. flandr. 6d. holl. Item des voirschr. donredaghes avonds te Rostoke daer men des vridaghes ochtens at en voederde ende verteert was overmids wijn 28 gulden 13 gr. flandr. Item des voirschr. Vridaghes avonds te Rubenesse daer men des naesten saterdaghes ochtens at en voederde en verteert was mit wine 19 gulden 3d. holl. Item des voirschr. Saterdag avonds te Grijpwolde daer men des sonnendaghes ochtens at en

voederde en verteert was mit wine 27 gulden 10 ½ gr. Item des voirschr. Sonnendaghes avonds te Woolgast daer men des manendaghes ochtens at ende voederde daer mit minen heer aten die heer van der Veer, die Gascoengers, die Hennyers ende anderen ende verteert was sonder wijn 19 gulden 5 gr. flandres.

Comen dese particlen den gulden 20 sc. gherekent, ... 114 lb.3 sc.9d. holl.

Item des voirschr. Manendaghes avonds na St.Luciendach quam mijn heer mit sinen luden te legghen over t'Zwijn ende men voer des daghes tweewarf over daer mijn heer voir hem allen betaelde die mit hem reden dats te verstaen van 108 paerden. Ende men gaf des daghes tollen tot enen quadren passe soe dat die oncost des daghes beliep 6 gulden ende 6 oude groten. Ende men voederde en at des dinxdaghes ochtens vroech over t'Zwijn soe dat daer des avonds ende ochtens verteert was mit wine overmids den oncost voirschr. en overmids dat veel der goeder lude daer mit minen heer aten 27 gulden 25 gr. flandr. 2d. holl. Item des voirschr. dinxdaghes avonds te legghen ten hove daer men des woensdaghes ochtens voederde mer men at niet veel want die meeste hoep vasteerde ende verteert was sonder wijn 14 gulden. Item des voirschr.

Woensdaghes avonds te Coolberghe te legghen daer men des donredaghes ochtens at en voederde daer verteert was mit wine overmids dat men ghevast hadde ende overmids die flesken te vollen ende overmids omtrent enen gulden over een cleen waterkin 37 gulden 5d. holl. Comen dese particle den gulden 20 sc. ende den gr. 8d. holl. gherekent,

..... 78 lb.17 sc.3d.

f.12v.

Item des donredaghes voirschr. op sinte Thomasdach quam mijn heer mit sinen luden te legghen tot Casseline daer men des vridaghes ochtens voederde mer de meeste hoep van den luden vasteden. Ende was aldaer verteert overmids dat de heer van der Veer, die Gascoengers ende anderen daer mit minen heer aten 21 gulden 11d. holl. Item des voirschr. Vridaghes avonds quamen si t'Slawe daer men des saterdaghes ochtens voederde mer die lude vasteerde ghemeenlic den kersavond daer verteert was sonder wijn mit 61 paerde overmids 3 waghenpaerde want broeder Ruerich op eenen waghen varen most daer men ander dinghe mede op leide 13 gulden 17 gr. 5d. holl. Item des voirschr. Saterdaghes op den kersavond quamen si te legghen ter Stolpe daer men des sonnendaghes ochtens at en voederde daer die heer van der Veer, die Gascoengers ende anders alle die goede luden mit minen heer aten ende verteert was mit wine 23 gulden 9 gr. flandr. 5d. holl. Comen dese particle den gulden 20 sc. den gr. 8d. holl. gherekent, ... 57 lb.19 sc.1d.

Item des sonnendaghes avonds voirschr. Op den rechten kersavond quam mijn heer mit sinen luden te legghen te Leeuwenborch in d'eerste stat van Pruussen daer hi duerde tot des naesten dinxdaghes ochtens vroeg dat men ombeten ende ghevoedert hadde Ende aten al wt mit minen heer, de heer van der Veer, heer Jan van Rinesse, die Gascoengers, Jan van Casteler, Hernuut ende anders die ghesellen daer binnen die 2 daghe en nachten verteert was mit 61 paerden overmids 2 gulden en 8 gr. van de waghene die broeder Ruerich van Casseline daer ghevoert hadde ende oec malen Ende overmids 9 gulden van eenre tonnen wijns die daer ghedronken was al te samen 48 gulden 3 ½ gr. den gulden 20 sc. ende den gr. 8d. holl. loeft,

..... 48 lb.2 sc.4d.

Item des dinxdaghes avonds na kersdach quamen si te legghen te Cuelen daer men des woensdaghes ochtens at ende voederde ende verteert was an Pruussche ghelde 6 marc 17 scot 12d. pruusch. Item des voirschr. Woensdaghes omtrent middach quamen si te Danseke daer si duerden tot den naesten vridaghes morghens vroech dat men ombeten ende ghevoedert hadde daer die goede lude die voirschr. sijn alle mit minen heer aten daer toe at daer eens mit minen heer die heer van Gaesbeke mit sinen ridderen Ende tot beiden avonden quamen die heren

ende die ghesellen mitten vrouwen van der stat in mijns heren herberghe danssen. Ende was daer verteert binnen twee daghe en nachten overmids 2 marc 10 scot van crude dat men daer ende voert op de reise oorbaerde Ende overmids 1 ½ gulden van den waghene daer broeder Ruerich ende die bonghenaer van Leewenborch te Danseke mede ghevoert waren behalven huescheyt die de stat minen heer dede van snoeken van 12 scepel haveren ende 4 grote kannen wijns ende behalven coste foreyne 32 marc 3 sc. pruusch. Comen dese particle 38 marc 19 scot min 12d. pruusch maken den gulden 11 scot ende die marc 24 scot ende t'scot 30d. gherekent 84 gulden 18 gr. flandr. Maken den gulden 20 sc. ende gr. 8d. holl. gherekent, ...84 lb.12 sc.

f.13.

Item des voirschr. vridaghes na kersdach quam mijn heer mit sinen luden te legghen te Derssouwe daer men des saterdaghe ochtens at en voederde ende verteert was mit 57 paerden 6 marc 8 scot 5d. pruusch. Item des voirschr. Saterdaghes avonds te legghen te Marienborch daer hi des sonnendaghes ochtens mitten hoofmeister at ende duerder des manendaghes tot na den etene. Ende des sonnendaghes avonds aten mit minen heer her Waernaer Voskin, her Gherijt van Cinprode, her Heinric van Varisberch ende Steven van Hoochstade ende anderen. Ende onthilt mijn heer daer die voirschr. heren Gherijt, heer Heinric en Steven mit hoirs selfs live voert op sinen cost te wesen ende wedden te hebben hem om te dienen. Oec soe aten daer mit minen heer de heer van der Veer, die Gascoengers, heer Jan van Rinesse ende anders die ghesellen ende daer toe deel vreemden ridderen die daer laghen Ende was te Marienborch verteert binnen 2 daghe ende nachte mit 58 paerden overmids 10 scot van veerghelde over de Wijssel 20 marc 18 scot. Comen dese particle 27 marc 2 scot 5d. maken 59 gulden 3 gr. flandr. 3d. holl. Coemt an holl. den gulden 20 sc. den gr. 8d. gherekent,

.....59 lb.2 sc.3d.

Item des voirschr. Manendaghes avonds op den jaersdach quam mijn heer mit deel sijnre lude te legghen ten Ewinghe mit 34 paerden want hi Janne Breien ende sine ambochtslude den rechten wech liet riden van Marienborch te Coninxberghe om sine dinghe te bereeden ende provanchi te maken ieghens sine coemste. Ende duerde mijn heer ten Ewinghe tot des naesten sonnendaghes na den etene dats 1 termijn van 6 daghe en nachten daer hi daghelix groten cost en aenvall hadde van den goeden luden die mit hem overwech ghecomen waren die mit hem aten nu die ene nu die andere. Oec soe aten daer mit minen heer ridderen wt Vlaenderen en andere die hi daer vant ende na quamen also die heer van Haersel, die kinderen van Gistele, heer Jan van Einde, heer Robbrecht die maerscalc, heer Gherijt van Oestkerke en anderen soe dat men daer daghelix veel aenvals hadde. Ende was aldaer binnen der voirschr. tijd verteert overmids 22 ½ scot van sciphuere van der Lamerhant ten Ewinghe van 58 paerden die mijn heer en sine ridderen en ghesinde hadden 58 ½ marc 15d. pruusch den gulden 11 scot want Jannes daer betaelde mitte ghelde dat die hoofmeister mine heer gheleent hadde dat al zulveren ghelt was loept 127 gulden 20 gr. flandr. 5d. holl. maken,

.....127 lb.13 sc.9d. holl.

Item des sonnendaghes na derthiendach voirschr. reet mijn heer van Ewinghe ten heilighen bile legghen daer men des manendaghes ochtens at en voederde daer mit hem aten die heer van der Veer, heer Wernaer Voskin, die Gascoengers en anderen ende verteert was mit 28 paerden overmids dat meister Willam mit 6 paerde after ghebleven was bi den waghene daer t'ghelt op was dat de meister minen heer gheleent hadde 3 marc 9 scot. Item des manendaghes op den jaersdach als voirschr. is reet mijns heren ghesinde also Gooswijn dou four, Gherijt de Wilde, Cattenborn, Pieret, Quarlet, jonghe Jannes Tolnaer en anderen van mijns heren ghesinde van Byaumont te samen mit 25 paerden den rechten wech van Marienborch te Coninxberghe om hoir dinghe te bereiden ende waren wt 3 daghe en nachte eer si te Coninxberghe quamen,

verteerde aenbrocht bi den voirschr. Jannes Tolnaer 14 gulden min 18d. pruuisch. Comen dese
particle 21 gulden 9 gr. fl; andr. 3d. holl. den gulden 20 sc. den gr. 8d. holl. gherekent,
..... 21 lb.6 sc.3d.

f.13v.

3^e Somma van costen die mijn heer dede van des woensdaghes up sinte Luciendach dat hi van
Lubeke gheporret was/ tot des manendaghes na derthiendach dat hi te Coninxberghe quam
dats een termijn van 26 daghe loeft an slechten ghelde behalven coste foreyne,
..... 591 lb.16 sc.8d. holl.

Totaal somma van daghelixen costen die mijn heer dede van des manendaghes 20 daghe in
november dat hi te Pruussen waert porrede tot des manendaghes na derthiendach 8 daghe in
januari dat hi te Coninxberghe quam dats een termijn van 7 weken loeft an slechten ghelde
behalven coste foreine, ... 1379 lb.9 sc.5d. holl.

Dit sijn coste die mijn heer en sijn ghesinde te Coninxberghe deden die wile si daer laghen daer
mijns heren ghesinde dat hi van Marienborch sende des donredaghens avonds int jaersdach
quam mit 25 paerden ende si vonden daer Jacop den scriver mit Hanneken Aelbrechtsoen die
daer voir ghecomen waren. Ende mijn heer quam daer selve des manendaghes avonds daerna
soe dat men hier na eerst die coste die te Coninxberghe ghedaen waren tot des sonnendaghes
naest mijns heren coomst volghende dats binnen 10 daghe Ende hadde mijn heer te
Coninxberghe up sinen cost sinen broeder ende anders sine ridderen knapen ende ghesinde in
der manieren dat int begin van den daghelixen costen besceiden is daer toe hadde hi daer al wt
op sinen cost, heer Gherijt van Cinprode, heer Henrik van Varisberch en Steven van
Hoochstraden die hi te Marienborch onthilt Ende binnen den voirschr. 10 daghe hadde mijn
heer veel aenvals van den goeden luden die daer laghen die daghelix mit hem quamen eten
soe die een of die ander Ende sonderlinghe des donredaghens ochtens na derthiendach hilt mijn
heer hof Ende hadde ten etene den maerscalc ende deel heren van der oerden die van graven
en van hertoghen ghecomen waren daertoe die heer van Putte ende van der Veer, heer
Percheval van Cuelen, heer Wernaer Voskin, heer Symon van Brugdamme, heer Fillips den
bastaert van Namen ende anders s'heren ridderen van Putte, die Gascoengers ende anders
ridders ende goeder lude tot 13 scotelen toe ende daer toe hyraude en menestrelen die
daghelix bi minen heer quamen Ende is te weten dat mijn heer alle den tijd die hi in Pruussen
lach boven yemande die daer was daghelix aenval en de verzoec hadde overmids dat hi die
meeste was die daer doe lach.

f.14.

Ende was binnen den 10 daghe voirschr. verteert,
Penthalerie binnen den voirschr. 10 daghe te broede, 6 marc 4 scot 10d. Item 60 cleene kasen
t'stic 3d. facit 6 scot. Item om boter 7 sc. Coemt te samen 6 marc 13 scot 4d.

Bottelrie, behalven wijn van provanche 9 vate biers t'vat 9 ½ scot eersts coeps loeft 3 marc
13 ½ scot. Item t'fat te draghen 4d. facit 3 sc. Item om houten kannen eenen emmer ende om
bekeren 27 scot. Item om aerden kannen 3 scot 10d. Item 2 mouden 20d. Item om tappe 12d.
Item om besemen 6d. Item 2 cornikine bekers in te gaderen 2 sc. Coemt te samen 4 marc 23
scot 3d.

Coken, ter groter ende ter cleinre coken an vleissche en vissche, eyer, boter, mostaerde ende
veel anderen dinghe overmids 28 hennen ter fauconrie behalven provanche van runtvleis,
berninghe, crudens, zoute en anderen dinghen al te samen gherekent 41 marc 16 scot 1d.
Cameren, overmids 6 tortijssen 272 lb. wassenre keersen t'pont al ghemaect 40d. loeft 14
marc 13 scot 10d. Item 9 ½ stoep ypocras die stoep 8 scot facit 3 marc 4 scot. Item 1000
nuwelen 33 scot. Item om cuten (cupen) water mede te halen ende te dienen in de zael ende in
die camer 7 scot 6d. Item roeter keerssen 36 lb. t'pont 12d. facit 14 scot 12d.

Coemt te samen, ...	20 marc min 2d.
Merscauschie, mijn heer hadde te Coninxberghe d'eerste 4 daghe 27 paeerde ende d'ander 6 daghe daer an 60 paeerde daghelix verteerde 210 scepel haveren, hooy ende stroe van provanche. Item binnen den selle 10 daghe 25 voet beslaghen, die voet 20d. facit 16 scot 20d. Ter celrie 13 1/2 scot. Item van celrien eer mijn heer quam 4 scot. Item 14 beker honichs die beker 2 sc. facit 28 sc. Item 3 1/2 ellen lakens tot enen zac koeren doir te leveren 40d. Item om boemolye 42d. Item om zwinen smout 6 sc. Item om paertzele ende zeele ten hameide 6 sc. Item 9 emmeren mede te wateren 9 sc. Item twee maten koern mede te leveren 2 sc.	
Comen dese particle te samen, ...	2 marc 9 scot 9d.

1 ^e Somma van costen die mijn heer en sinen lude deden te Coninxberghe binnen den eersten 10 daghe die si daer laghen in der manieren voirschr. loept behalven provanche en coste foreyne,.....	75 marc 13 1/2 scot pruusch.
--	------------------------------

f.14v.

Dit sijn costen die mijn heer dede te Coninxberghe binnen der ander weke ingaende des sonnendaghes op st.Ponciaensdach. Ende was mijn heer daer alle de weke wt mit hem sijn broeder ende anders sine ridderen en goede luden en ghesinde dat voirschr. is. Ende des sonnendaghes ochtens hilt mijn heer hof ende hade ten eten alle de ridderen en knapen wt Duutschen lande sonder den heer van Culenborch en sinen gheselscap soe dat mijn heer overmids die hyraude doe ten eten hadde tot 45 scotelen toe goeder luden. Des dinxdaghes avonds daer na hadde hi ten etene die Gascoengers, Fransoise, Hennaiers ende die goede lude van Napels die doe daer eerst quamen daer na hadde hi ten etene 4 ridders en 4 knapen van Cuelen ende die Vlaminghe daer toe had men alle de weke wt daghelix aenvall van goede luden. Ende is te weten dat te Coninxberghe laghen dese reise daer mijn heer alle de wile die hi daer lach daghelix of hadde die ghene die hier na ghenoemt staen die de voornaemste waren behalven die Engelsche ende anderen die hier niet ghenoemt en sijn, die heer van Putte mit hem heer Symon van Brugdamme, heer Fillips van Namen, heer Berthout van Boekenhou, heer Lancheloet, heer Aernt van Lorc, heer Ghisbrecht van Hardenbroec, Willem van den Boemgaerde. Item den heer van Culenborch en sijn broeder die heer van Bueren, die heer van Waerdenborch, heer Roever van Montfoerde, heer Jan van Wij, heer Allert van den Wale, heer Vrederic uten Ham, heer Lambrecht Zeebaers, her Heinric van Mauderic. Item her Wernaer Voskin, heer Jan van Eil, heer Jan van Q, de heer van der Veer en sijn broeder, de heer van Haersel, her Jan van Staden, twee broederen van Ghistele, heer Jan van Ende, heer Robbrecht de Maerscalc, heer Gherijt van Udekerke, heer Roger van Lymbcke, Jan van Straten, Lanneken van den Coutere, heer Archembout van Grely hem 4 den van ridderen en knapen wt Gascoengen, heer Jan Blasen, heer Focke van Archiac, heer Percheval van Cuelen, heer Testaert van Hoencoert en anders ridderen en knapen die Jannes niet en weet te noemen, daertoe die Cuelers en anderen die naderhant mit minen heer onthouden waren, daer toe die Napelaers die hem 4den van ridderen en knapen waren en anders goede lude wt Duutschenlande van alle desen die voerghenoemt sijn hadde mijn heer al bi tiden aenvall soe van den eenen soe van den anderen Ende was binnen der voirschr. weke te Coninxberghe verteert;

Penthalie, 2000 broeds t'hondert 5 scot loept 4 marc 4 scot. Item 800 broeds t'hondert 8 sc.4d. loept 26 scot 20d. Item om kazan 6 scot. Coemt te samen 5 1/2 marc 20d.

Bottelrie, 3 vate biers t'vat 9 1/2 scot Ende 1 vat 5 scot ende 5 vate t'vat 9 scot loept 3 marc 6 1/2 scot. Item van den selven te draghen 3 sc. Item om tuten en bekere 5 1/2 scot.

Coemt te samen, ...3 1/2 marc 3 sc.

Coken ter groter en ter cleenre coken an vleissche, vissche, eyer, boter, mostaerde ende andere dinghen overmids 18 hoenre ter fauconrie behalven provanche van runtvleisse, specke, crude, berninghe ende andere dinghen al te samen gherekent 42 marc 15 scot 21d.

f.15.

Camere, 60 pont wassenre keersen t'pont 44d. facit 3 marc 16 scot. Item 53 pont wassenre keerssen t'pont 4 sc.4d. facit 3 marc 19 scot 26d. Item 8 stoep ypocras die stoep 8 scot facit 2 marc 16 scot. Item 21 stoep clareits die stoep 4 scot loept 3 ½ marc. Item 1900 nuwelen elc hondert 3 scot facit 2 marc 9 scot. Item 24 pont roeter keersen t'pont 12d. facit 24 sc.

Coemt te samen, ... 16 marc 10 scot 14d.

Merscauschie, men hadde dese weke te Coninxberghe daghelix 61 paerde verteerde 161 scepel haveren, hooy ende stroe van provanche. Ter forge 43 voet beslaghen die voet 20d. loept 28 scot 20d. Item om 18 hake paerden buten stalle an te binden 2 sc. Item ter celrie 29 scot. Item binnen 18 daghen 24 lb.keersen 24 sc. Item om paerts zeele 2 sc. Item eene wede basts 20d. Item om zwinensmout 7 sc.

Coemt te samen, ... 3 marc 10d.

2^e Somma van costen die mijn heer te Coninxberghe dede binnen der voirschr. weke loept behalve provanchen ende coste foreyne 31 marc 4 scot 11d. pr.

Dit sijn coste die mijn heer dede te Coninxberghe binnen der darde weke ingaende des sonnendaghēs op sinte Agnietendach. Ende was mijn heer daer alle dese weke wt mit sulken ghesinde als hi hadde in de weke voir dese. Daer toe onthilt mijn heer in dese weke 7 ridderen mit hours selfs live op sinen cost te wesen op hoir wedden also heer Willam van Steenvoert, heer Aernt van de Wyer, heer Jan van Rinesse, heer Wernaer Quattermarc, heer Wernaer van Honpas, heer Janne van der Palaise ende heer Hildegaer van der Steffen daer toe 7 knapen also Jan van Casteler, Hernuut, Heinric Guldenhoeft, Janne van Mehertse, Liefraert van Lisekerke, Jan van Troeyen ende Pauwels van Pruussen de welke voertane al wt op mijns heren cost waren ter tijt toe dat men weder wt Lettouwe quam, wtgheset heer Wernaer Quattemerc ende Heinric Guldenhoeft die te vastelavond reden. Ende gaf mijn heer in dese weke eens t'eten ende hadde ten eten den heer van Putte mit sinen ridderen, den heer van Culenborch, den heer van Bueren, den heer van Waerdenberch, Roever van Montfoerde en hoir gheselscap en anderen ridderen wt Duutschen lande tot 20 scotelen toe goeder lude. Ende anders hadde mijn heer daghelix veel aenvals van goeden luden. Ende was binnen der voirschr. weke te Coninxberghe verteert;

Penthalerie, 1600 broeds t'hondert 8 sc.4d. Ende 2200 broeds t'hondert 5 scot loept te samen 6 marc 19 scot 10d. Item om kazen 7 scot min 2d. Item twee taelioormesse ter pentherie 4 scot. Coemt te samen 7 marc 6 scot 8d.

Bottelrie, behalven wijn van provanche, 8 vate biers t'vat 9 scot ende twee vate t'vat 9 ½ scot loept te samen 3 marc 19 scot. Item van den vate te draghen 4d. facit 3 sc.4d. Item om bekers ende aerde kannen 5 scot. Coemt te samen, 4 marc 1 scot 10d.

f.15v.

Coken ter groter en ter cleenre coken an vleissche, eyer, boter, mostaerde ende anderen dinghen al te samen gherekent overmids 18 hennen ende veel scapevleis ter fauconrie behalven runtvleis, spec, cruit, berninghe en alrande dinghen van provanchen, 52 marc 5 scot 13d.

Camere, wassenre keersen 107 lb. t'pont 4 sc.4d. facit 7 marc 17 scot 14d. Item 5 stoep ypocras die stoep 8 scot ende 10 stoep clareits die stoep 4 scot facit 3 marc 8 scot. Item 700 nuwelen 21 scot. Item 34 pont roeter keersen t'pont 12d. facit 34 sc. Coemt te samen, 12 ½ marc 2d.

Merscauschie, men hadde dese weke te Coninxberghe daghelix 62 paerden verteerd overmids osse 168 scepel haveren, hoey en stroe van provanche. Item ter forge 43 voet beslaghen de voet 20d. facit 28 scot 20d. Item ter celrie 38 ½ scot. Item den slotemaker van steghereep ijseren, ghebitten ende andere werke 7 scot 8d. Item 12 pont keersen 12 sc. Om paertzele en om bast ter hameide 3 scot 2d. Om boemolye 40d. Om zwinensmout 3 sc. Item verteerde mijn heer in dese weke tot enen ghelaghe tot Catkins mythen ghesellen etende 33 scot. Coemt te samen, 4 marc 21 scot 25d.

3^e Somma van costen die mijn heer te Coninxberghe dede binnen der voirschr. weke loept behalven provanchen en coste foreyne 80 marc 22 scot 28d. pr.

Dit sijn coste ghedaen te Coninxberghe binnen der 4der weke doe mijn heer daer lach ingaende des sonnendaghens na st.Pouwelsdach. Ende hadde mijn heer alle dese weke bi hem ende alsoe langhe als hi daer lach ter tijd toe dat hi weder wt Lettouwe quam alle sinen last van den ghenen die mit hem op die Lettousche reise waren die alle int begin van den dagheliken costen ghenoemt staen. Ende des sonnendaghens ochtens hilt mijn heer hof ende hadde ten etene den heer van den Vilvatre, den heer van Byaumont, heer Richaert Pennebrugghe ende anders alle die Enghelsche tot 25 ridderen toe ende hoir gheselscap/ daer toe alle die Fransen, Gascoengers, Hennaiers ende Napeltaren, heer Wernaer Voskin, heer Janne van Eal en anders deel goeder luden daer toe 8 Lettouwen die ghevanghene waren soe dat men bet dan 46 scotelen goeder lude ten eten hadde / Oec soe aten al bi tiden mit minen heer in de voirschr. weke die heer van Putte/ die heer van der Veer en anderen van den ghesellen Ende was binnen der voirschr. weke te Coninxberghe verteert;

f.16.

Penthalerie, 2900 broeds t'hondert 5 scot loept 6 marc 1 scot. Item 400 broeds t'hondert 8 sc.4d. loept 13 scot 10d. Coemt, ... 6 marc 14 scot 10d.

Bottelrie, 6 vate biers t'vat 9 scot facit 2 marc 6 scot. Item t'vat te draghen 6d. facit 3 sc.

Item om tuten en bekers ter bottelrie en ter camere al te samen 12 ½ scot. Item om beseme 2d.

Coemt te samen, ... 2 marc 19 scot 23d.

Coken ter groter en ter cleenre al te samen an vleissche en visch, eyer, boter, mostaerde en andere dinghen overmids 25 hoenre en veel vleisch ter fauconrie behalven provanchen van vleische, specke, crude, berninghe en andere dinghe 59 marc 9 scot 10d.

Camere, 120 pont wassenre keersen t'pont 4 sc.4d. loept 8 marc 16 scot. Item 1400 nuwelen t'hondert 3 scot loept 42 scot. Item 18 stoep clareits die stoep 4 scot facit 3 marc. Item 7 stoep ypocras die stoep 8 scot facit 2 marc 8 scot. Item 28 pont roeter keersen t'pont 12d. facit 28 sc. Coemt te samen, ... 16 marc 5 scot 6d.

Merscauschie, men hadde dese weke te Coninxberghe 63 paerden verteerd 168 scepel haveren, hoey en stroe van provanche. Ter forge 20 voet beslaghen die voet 20d. facit 13 scot 10d. Ter celrien 10 scot. Item om bast ten hameiden 20d. Item om zwinen smout 3 sc. Item 12 pont keersen 12 sc. Item verteerd mijn heer in dese weke tot een ghelaghe tot Catkins daer de heer van Putte en anderen van den ghesellen mede waren 12 zwaer gulden, voir den gulden 1 1 scot loept 5 1/2marc.

Coemt te samen, ... 6 marc 18 scot.

4e Somma van costen die mijn heer te Coninxberghe dede binnen de voirschr. weke loept behalve provanche en coste foreyne,..... 91 marc 18 scot 19d. Pr.

Dit sijn coste die mijn heer te Coninxberghe dede binnen der 5 ster weke ingaende des sonnendaghens 4 daghe in februario/ Ende was mijn heer alle dese weke wt te Coninxberghe mit sulken gheselscap en ghesinde als hi bi hem hadde in de weke voir dese. Ende aten daghelix mit minen heer sulke van den gooden lude alsoe die heer van Putte, die heer van

Bueren, die Vlamingen, die Gascoengers en anderen En des donredaghes avonds hadde mijn heer ten etene die hoeghe Duutse, die Gascoengers en anderen tot 9 scotelen toe En was binnen de voirschr. weke te Coninxberghe verteert;
 Pentherie jeghens Steven 1400 broeds t'hondert 5 scot en jeghens den anderen backer 700 t'hondert 6 scot 20d. loept te samen 4 marc 20 scot 20d. Item 36 cleenre kasen t'stuc 4d. facit 12 sc. Coemt te samen,..... 5 marc 1 scot 14d. f.16v.
 Bottelrie 10 vate biers t'vat 9 scot loept 3 marc 18 scot. Item t'vat te draghen 6d. facit 2 scot. Item om bekers en aerden kannen 4 scot.
 Coemt te samen,..... 4 marc.

Coken ter groter en ter cleenre coken an vleis en visch, eyer, boter, mostaerde en andere dinghe al te samen gherenkent overmids die fauconrie die groet was behalven provanchen van runtvleis, specke, crude zoute, berninghe en andere dinghen 31 marc 3 scot 19d.
 Camere, 64 pont wassenre keersen t'pont 4 sc.4d. facit 4 marc 14 scot 28d. Item 300 nuwelen 9 scot. Item een stoep ypocras 8 scot. Item 27 pont roeter keersen t'pont 12d. facit 27 sc. Coemt te samen,..... 5 marc 18 sc.22d.
 Merscauschie, men hadde dese weke te Coninxberghe daghelix 63 paerde verteerd 168 scepel haveren, hoey en stroe van provanchen. Ter forge 22 voet beslaghen die voet 20d. facit 14 sc.20d. Ter celrie voir minen heer en sijn ghesinde 9 scot. Item voir den heer van Baumont en sijn ghesinde van helsteren, stegereep lederen en anderen dinghen nu en oudt aenbrocht bi Gielkine 58 scot. Item 12 pont roeter keersen 12 sc. Item 2 weden basts 40d. Item 8 paertszeele 32d. Item eene pinte boemolye 40d. Item om zwinen smout 3 sc.
 Coemt te samen,..... 3 marc 19 scot 14d.

5e Somma van costen die mijn heer te Coninxberghe dede binnen de weke voirschr. loept behalven provanche en coste foreyne 49 marc 9d. pr.

Dit sijn coste die mijn heer te Coninxberghe dede binnen der 6 ster weke ingaende des sonnendaghens voir vastelavond 11 daghe in februari. Ende hadde mijn heer daer bi hem alle dese weke wt sinen broeder, sinen ridderen, knapen en ghesinde dat bi hem was in de weke voir dese wtgheseit heer Wernaer Quakermerc en Henrik Guldenhoef die des woensdaghes reden mitten heer van der Veer en anderen die doe reden. Ende aten mit minen heer in dese weke die heer van Putte, de heer van der Veer, heer Wernaer Voskin, heer Percheval van Cuelen, heer Jan van Haersel, die Gascoengers en anderen van den goeden luden die daer laghen al bi tiden/ En ws binnen de voirschr. weke te Coninxberghe verteert,

Pentherie, 2100 broeds t'hondert 6 scot 20d. loept 5 marc 20 scot.

Bottelrie, 9 vate biers overmids 1 vat dat mijn heer den vrouwe in coninc Arturshof gaf t'vat 9 scot loept 3 marc 9 scot. Item t'vat te draghen 6d. loept 4 sc. 6d. Item om aerden kannen 25d. Coemt te samen,..... 3 marc 11 scot 19d. f.17.

Coken ter groter en ter cleenre coken an vleis, visch, eyer, boter, mostaerde, olyen en anderen dinghen al te samen gherenkent behalven provanche van runtvleis, specke, haringhe, crude, berninghe en andere dinghen,..... 31 marc 8 scot 3d.
 Camere, 51 pont wassenre keersen t'pont 4 sc.4d. loept 3 marc 16 scot 12d. Item 23 pont roeter keersen 23 sc. Coemt te samen,..... 4 marc 4 sc.
 Merscauschie, men hadde dese weke te Coninxberghe daghelix 62 paerden verteerd 166 scepel haveren, hoey en stroe van provanchen. Ter forge 351/2 voet beslaghen die voet 20d. facit 23 scot 20d. Ter celrie 20 scot. Item 12 pont roeter keersen 12 sc. Item 6 paert zeele 2 sc.

Item eene wede basts 20d. Item 4 pont boemolye 8 sc. Item 5 pont ouder boter 4 sc.2d. Tot Maeszidouwen voir Lambrecht Langheraec die hi mit enen paerde daer verteert hadde tot tween tiden dat hi daer omboden was om des gelts wille dat mijn heer ten anderen male van den hoofmeister hadde 7 scot.

Coemt te samen, ... 2 marc 13 scot 2d.

6e Somma van costen die mijn heer te Coninxberghe dede binnen der voirschr. weke loeft behalven provanchen en coste foreyne 47 marc 7 scot 4d. pr.

Dit sijn coste die mijn heer te Coninxberghe dede binnen der 7der weke Ingaende des sonnendaghens 18 daghe in februari op den groten vastelavond. En was mijn heer daer alle dese weke wt mit sulken gheselscap en ghesinde als hi hadde in de weke voir dese. En aten mit mine heer daghelix soe die een soe die ander van den goeden luden die daer laghen soe dat men stadelic alrande aenval hadde. Ende was binnen der voirschr. weke te Coninxberghe verteert,

Penthalie 2000 broeden t'hondert 6 scot 20d. loeft 5 marc 13 scot 10d. Item een hondert crakelinghe 13 scot 10d. Coemt te samen, ... 6 marc 2 scot 10d. Bottelrie, 8 vate biers t'vat 81/2 scot loeft 2 marc 20- scot. Item te draghen t'vat 6d. loeft 4 sc. Item om bekers 1 1/2 scot. Item om aerden kannen 25d.

Coemt te samen, 3 marc min 2d.

Coken ter groter en ter cleenre coken an vissche, mostaerde, olye en veel anderen dinghen behalven provanche van haringhe, crude, berninghe en andere dinghe al te samen gherekent, 26 marc 7 scot 29d.

Camere, 54 pont wassenre keersen daer men deel of mede voerde op de reise te Baerdensteine t'pont 4 sc.4d. loeft 3 marc 21 scot 18d. Item 20 pont roeter keersen t'pont 12d.

facit 8 scot. Coemt te samen, ... 4 marc 5 scot 18d. f.17v.

Merscauschie, men hadde dese weke te Coninxberghe daghelix 64 paerden verteerd 161 scepel haveren, hoey en stroe van provanchen. Ter forge 21 voet beslaghen die voet 20d. facit 14 scot. Ter celrie overmids 10 scot voir minen heer van Byaumont 191/2 scot. Item een vierendeel ponts terbentijns 3 scot. Item om olye en smout 5 scot 10d. Item twee weden basts 40d. Item 6 zeele 2 sc. Item om linnenlaken 2 sc. Item twee pont ouder boter 20d. Item twee manden in mijns heren stal 1 scot. Item van enen ghelaghe voir minen heer te Catkins 4 scot. Coemt te samen, ... 2 marc 2 scot 13d.

7e Somma van costen die mijn heer te Coninxberghe dede binnen der 7der weke In der manieren voirschr. loeft behalven provanchen en coste foreyne,
41 marc 18 scot 18d pr.

Dit sijn coste die mijn heer dede binnen der 8der weke na dat hi te Coninxberghe ghecomen was Ingaende des sonnendaghens 25 daghe in februario. Ende was mijn heer des sonnendaghens ten ombeten te Coninxberghe Ende na den ombeten reet hi mit alle sinen lu,den van wapene te Baerdensteyne tot enen ghescreye daer hi duerde tot des naesten donredag tot na den ombitene en hadde mijn heer op dese reise behalve 12 paerden die te Coninxberghe bleven en behalve sijnre ridderen en knapen paerde die hoir wedde van hem hadde 58 paerden die men van sinen wegen convitede dat was overmids Volcwine en Pouwels die 6 paerden hadden die men convitede En alle anderen quamen mit minen heer eten als si plaghen mer si conviten hoir paerde selve. Daer toe hadde mijn heer op dese reise mit alle op sinen cost 8 waghenpaerde ende die lude van 2 waghen die de provanchen daer brochten Ende was op de voirschr. reise verteert binnen der 4 daghe en nachten voirschr. overmids waghenhuere en slede huere wech en weder en cost dien de waghenlude en mijns heren knechte te voeten deden

ghins en weder bi den waghenen blivende en overmids cost van den provanchen te laden en te ontladen en allen anderen oncost
behalven provanchen, ... 23 marc 14d. pr.

Item des voirschr. donredaghes den eersten dach in meerte reet mijn heer doe hi ombeten hadde van Baerdensteine. Mer die hoep reet al vastende van daen Ende quamen luttel na vespertijt te Coninxberghe ten etene daer doe mit minen heer aten de heer van Putte, heer Wernaer Voskin en veel der ghesellen en duerde mijn heer mit alle sinen luden en ghesinde te Coninxberghe tot des naisten sonnendaghess toe. Ende aten mit minen heer des saterdaghes die maerscalc van Pruussen mit hem deel heren van der oerden daer toe de heer van Putte, heer Wernaer Voskin, her Jan van Eil, de kinderen van Ghistele en veel andere der ghesellen En de wile mijn heer te Baerdensteine was waren te Coninxberghe van sinen ghesinde ghebleven heer Ghisebrecht van Langherak, broeder Ruerich, jonghe Gherijt de Wilde, Jannes Tolnaer, twee knechten in de camer, 3 knechten in de coken, Steven, Percheval, twee van mijns heren knechten van Byaumont en anderen soe dat si wel 26 eters behilden die daer bleven daer toe haelde mijns heren waerdinne daghelix hoir livrie van spise ende van wine Ende was binnen alle d'voirschr. weke te Coninxberghe verteert,

f.18

Penthalerie, overmids broed dat men mede op de reise voerde 1900 broeds t'hondert 6 scot 20d. facit 5 marc 6 scot 20d.

Bottelrie, 6 vate biers t'vat overmids draghen 8 scot 21d. facit 2 marc 4 scot 6d. Item twee scoc bekers die men op die reise hadde ende een standerkin daer men se in dede 8 scot.

Coken ter groter en ter cleenre coken an vleis, olye, mostaerde en andere dinghen al te samen gherenkent behalven provanche 12 marc 21 scot 1 1 d.

Camere, overmids die reise 65 pont wassenre keersen t'pont 4 sc.4d. facit 4 marc 16 scot 20d. Item twee stoep ypocras 16 scot. Item 4 stoep clareits 16 scot. Item 400 nuwelen 12 scot. Item 12 pepkoeken 18 scot. Item 20 pont roeter keersen 8 scot.

Merscauschie, men hadde te Coninxberghe de wile mijn heer te Baerdensteine was daghelix 12 paerde en de wil hi te Coninxberghe was daghelix 64 paerden verteerde 88 scepel haveren, hoey en stroe van provanchen. Ter forge overmids 25 ijser mit horen naglen die Pieret mede op de reise hadden 50 voet beslaghen die voet 20d. facit 33 scot 10d. Item 200 nagle mede op de reise 6 scot 20d. Ter celrie 6 scot. Om zwinensmout 3 sc. Item 12 pont roeter keersen 12 sc. Item twee roskammem 8 sc. Comen te samen in eene somme die coste ghedaen te Coninxberghe binnen der 8der weke voirschr. behalven

provanchen en coste foreyne, ... 30 marc 14 scot 3d.

8e Somme van costen die mijn heer dede binnen der 8der weke voirschr. op de reise te Baerdensteine en te Coninxberghe in der manieren voirschr. loeft behalve provanche en coste foreyne 53 marc 14 scot 17d. pr.

Dit sijn coste die mijn heer te Coninxberghe dede binnen der 9der weke die hi daer lach Ingaende des sonnendaghess 4 daghe in maerte En was mijn heer alle dese weke te Coninxberghe en hadde bi hem sinen broeder en anders al sijn gheselscap en ghesinde dat te voren bi hem was En aten mit minen heer in dese weke die heer van Putte, heer Wernaer Voskin, heer Jan van Eil, die heer van Bueren en anderen van den heren en goeden luden die daer laghen al bi tiden En was binnen der voirschr. weke te Coninxberghe verteert,

Penthalerie, 1600 broeds t'hondert 6 scot 20d. loeft, ... 4 marc 10 scot 20d.
Bottelrie, 6 vate biers t'vat overmids draghen 9 scot 6d. loeft, 2 marc 7 scot 6d.

Coken ter groter en ter cleenre coken an visch, olye, mostaerde en menighen anderen dinghen behalven provanchen van honinghe, crude en anderen dinghen al te samen

f.18v.

Camere, 58 pont wassenre keersen t'pont 4 sc.4d. loept 4 marc 4 scot 16d. Item 21 pont roeter keersen t'pont 12d. loept 8 scot 12d. Coemt te samen 41/2 marc 28d.

Merscauschie, men hadde dese weke te Coninxberghe daghelix 64 paeerde, verteerde 171 scepel haveren, hoey en stroe van provanchen. Ter forge 231/2 voet beslaghen die voet 20d. facit 15 scot 20d. Ter celrie 281/2 scot. Item om een scaermes en 1 vierendeel ponts terbentijns 6 scot. Item om zwinen smout 4 sc.

Coemt te samen, ... 2 marc 6 scot 5d.

9e Somma van costen die mijn heer dede te Coninxberghe binnen der 9e weke loept behalven provanchen en coste foreyne, 35 marc 8 scot 18d. pr.

Dit sijn coste die mijn heer dede te Coninxberghe van des sonnendaghes 11 daghe in maerte op de midvasten tot palm sonnendaghe toe daer naest volgende dats binnen der 10der en 1lder weke die hi daer lach daer hi bi hem hadde al wt sulc gheselscap en ghesinde als te voren bi hem gheweest hadde Ende aten mit minen heer die bastaert van Savoeyen, Peter van Genevre, die heer van Putte mit alle sinen ridderen ende die heer van den Doeme ghemeenlic op eene tijd. Item die kinderen van Ghistele en anders die Vlaminge, die Napelaers, her Wernaer Voskin, die heer van Bueren en anderen van den ghesellen op een ander tijd/ Ende anders al bi tiden van den goeden luden die daer laghen. Ende was binnen den voirschr. twee weken te Coninxberghe verteert, welke twee weken te samen gherekent waren om dat Jannes Tolnaer mit heer Janne van Langherak wt gheweest hadde,

Penthalie 2000 broeds t'hondert 6 scot 20d. loept 5 marc 13 scot 10d. Item 1800 broeds t'hondert 5 scot loept 3 marc 18 scot.

Coemt te samen, ... 9 marc 7 scot 10d.

Bottelrie 18 vate biers t'vat 9 scot loept 6 marc 18 scot. Item van den selven te draghen 5 scot.

Item om bekers 5 scot. Item om aerden kannen 2 sc. Item om tappen 2 sc.

Coemt te samen, ... 7 marc 5 scot 18d.

Coken ter groter en ter cleenre coken an visch, olye, mostaerde en veel andere dinghen al te samen gherekent behalven provanchen van haringhe, van crude, van berninghe en

andere dinghe, ... 33 marc 4 scot 9d.

f.19.

Camere 86 pont wassenre keersen t'pont 46d. loept 5 marc 1 1 scot 26d. Item 5 stoep clareits 20 scot. Item 300 nuwele 9 scot. Item 6 peperkoek 10 scot. Item 38 pont roeter keersen t'pont 12d. .... loept 15 scot 6d.

Coemt te samen, ... 7 marc 18 scot 2d.

Merscauschie, men hadde te Coninxberghe de voirschr. twee weken wt daghelix 63 paeerde verteerde overmids 3 scepel den ossen 258 scepel haveren, hoey en stroe van provanchen. Ter forge 51 voet beslagen die voet 20d. facit 34 scot. ter celrie 28 scot. Item drie weden bast 2 scot. Item 8 paertszeele 32d. Item om eyer 18d. Item om zwinen smout 8 scot 12d. Item om linnenlaken 14d. Item een maelslot voor t'hoey 3 scot. Item 6 beker honichs, die beker 2 sc. facit 4 scot 2 sc. Item 12 pont roeter keersen 4 scot 2 sc. Item tot Catkins die mijn heer daer tot eenen ghelaghe verteert hadde onder die gheselle 44 scot.

Coemt te samen, ... 5 marc 11 scot 4d.

10e Somme van costen die mijn heer te Coninxberghe dede binnen de voirschr. twee weken In der manieren voirschr. loept behalven provanche en coste foreyne, 62 marc 22 scot 13d. pr.

Dit sijn coste die mijn heer te Coninxberghe dede binnen der 12 ster weke ingaende op den palm sonnendach die was op onser vrouwendach Annunciacio Ende was mijn heer alle dese weke te Coninxberghe mit alsulke gheselscap en ghesinde als hi daer te voren was Ende at mit

minen heer eens die bispot van Zamelant mit alle sinen ghesinde en deel van den Doemheren mit hem tot 10 scotele toe daer toe aten mit minen heer tot anderen tiden in die weke die bastaert van Savoeyen/ Peter van Genevre,die heer van Putte mit sinen ridderen, die Napelaers, die joncher van Bueren, heer Wernaer Voskin en anderen van den ghesellen al bi tiden. Oec soe aten mit minen heer die ridderen wt Duutschen lande die wt Liefplant quamen en deel der heren mit hem Ende was binnen der voirschr. weke te Coninxberghe verteert, Pentherie, 2400 broeds t'hondert 5 scot facit 5 marc. Item om pannekine daer men keersen op settede in de pentherie een scot.Coemt, ...5 marc 1 scot.
 Bottelrie, 9 vate biers t'vat overnids draghen 9 scot 4d. loept .....3 marc 10 scot 6d.
 Item om bekers 3 scot Item om kannen 2 sc. Coemt,.....3 marc 14 scot.
 Coken, ter groter en ter cleenre coken an vleis, mostaerde, olye en alrehande dinghen al te samen gherekent behalven provanchen van haringhe, van crude, berninghe en alrehande anderen dinghen, ...21 marc 9 scot 6d.
 f.19v.

Camere, 28 pont wassenre keersen t'pont 43d. facit 40 scot 4d. Item 6 stoep clareits 1 marc. Item 400 nuwelen 12 scot. Item 19 pont roeter keersen t'pont 13d. facit 8 scot 7d.
 Coemt, 31/2marc 1 1 d.

Merscauschie, men hadde dese weke te Coninxberghe daghelix 64 paerden, verteerd overmids 10 scepel den ossen en scapen die jeghens die Lettousche reise ghecoft waren 133 scepel haveren, hoey en stroe van provanche. Ter forge 18 voet beslaghen die voet 20d. facit 12 scot. Ter celrie 14 scot. Item den slotemaker van enen ghebitte 9 scot. Item den selve van ghespen tot overslaghen en van alrande anderen dinghe 121/2 scot. Item 8 pont roeter keersen t'pont 13d. facit 3 scot 14d. Item ene wede basts 20d. Item 6 paertszele 2 sc. Item 1 pot zwinen smouts 3 sc. Item 1 ellen linnens lakens 12d. Item te Catkins die mijn heer daer mitten ghesellen etende ghegonden hadde tot tween ghelaghen van den eenen ghelaghe doe mijn heer al t'ghelach op hem nam 5 gulden en van den anderen ghelaghe 6 scot loept te samen 2 marc 13 scot.

Comen dese particlen te samen, ...4 marc 19 scot ld.

11e Somma van costen die mijn heer te Coninxberghe dede binnen der voirschr. weke loept behalven provanchen en coste foreyne 38 marc 7 scot 18d. pr.

Dit sijn coste ghedaen te Coninxberghe binnen der 13 der weke ingaende op den paesdach die was op den eersten dach van aprille Ende was mijn heer alle dese weke wt te Coninxberghe mit sulken gheselscap en ghesinde als hi te voren hadde en voirschr. is Ende op den paesdach hadde mijn heer veel goeder lude doen bidden des hem niet meer en quamen dan die Napelaers/ die kinderen van Ghistele en die Vlaminghe daer na in de weke aten mit minen heer her Wernaer Voskin, s'heren ridderen van Putte/ Peter van Genevre, heer Testaert van Hooncourt, die bastaert van Savoeyen en anderen van den goeden luden al bi tiden Ende was binnen der voirschr. weke te Coninxberghe verteert, Pentherie, 2500 broeds t'hondert 5 scot loept 5 marc 5 scot. Item hondert cleenre casekine12 scot. Coemt te samen, ...5 marc 17 scot.

Bottelrie, neghen vate biers t'vat overmids draghen 9 scot 4d. loept 3 marc 10 scot 6d.
 Item een slot 16d. Coemt,.....3 marc 10 scot 22d.
 f.20.

Coken, ter groter en ter cleenre coken an vleis, visch, eyer, boter, mostaerde en anderen dinghen al te samen gherekent behalven provanchen van runtvleis, specke, berninghe en andere dinghe, ...31 marc 21 scot 6d.

Camere, 48 pont wassenre keersen overmids twee tortyssen t'pont 43d. loept twee marc 20 scot 2 sc. Item 17 pont roeter keersen t'pont 13d. loept 7 scot 1 Id.

Coemt te samen, 3 marc 4 scot 5d.

Merscauschie, men hadde dese weke te Coninxberghe daghelix overmids heer Aernde den goodsheren 65 paerden. Verteerden overmids 23 scepel den ossen en scapen 154 scepel haveren, hoey en stroe van provanchen. Ter forge 31 voet beslaghen, de voet 20d. facit 20 scot 20d. Ter celrie 1 1 scot. Item 8 pont roeter keersen t'pont 13d. facit 3 scot 14d. Item 6 paertzeele 2 sc. Item ene wede basts 20d. Item een pont olye 20d. Item 1 pot zwinens smouts 3 sc. Item om coperrose, spaense groene en andere dinghen. Item 10 maelslote ieghen die reise 8 scot.

Coemt te samen, ... 2 marc 14d.

12e Somma van coste die mijn heer te Coninxberghe dede binnen der voirschr. weke loeft behalve provanche en coste foreyne 46 marc 5 scot 17d. pr.

Dit sijn coste die mijn heer te Coninxberghe dede van des sonnendaghes op den beloken paessen 8 daghe in aprille tot des anderen dinsdaghes toe daer na 17 daghe in aprille dats een termijn van 9 daghe Ende was mijn heer te Coninxberghe die eerste 7 daghe mit alle sijnre gheselcap en ghesinde dat te voren bi hem was wtgheset dat hi mit sinen broeder en deel sijns ghesinde van sijnre herberghe eenen dach ende nacht wt was bi den biscop van Zamelant Ende des sonnendaghes 15 daghe in aprille porrede de heer van Byaumont ende voer voor mit mijns heren ridderen en gheselcap te Labegov ter reisen waert van Lettouwen en die scepe die de provanchen van der reise voerden waren deel voerghevaren des vridaghes en saterdaghes daer te voren. Mer mijn heer mit deel sijns ghesinds reet van Coninxberghe des dinxdaghes 17 daghe in aprille voirschr. om te Labegov te ride en voert in de reise te varen Ende aten binnen den voirschr. 9 daghe mit minen heer die heer van Putte, die Vlaminghe, die Napelaers, die bastaert van Savoeyen en anders deel goeder lude al bi tiden Oec soe aten eens mit minen heer 4 ridderen en knapen wt Crakouwen die nu comen waren, een ridder wt Vrancrijk, die ridderen wt Pruussenlande en anders deel goeder luden Ende men hadde die leste 4 daghe eer men te Lettouwe waert voer groeten cost en aenvall van luden die holpen arbeiden/ die ghehuurt waren mede te varen mitte provanche/ van de Pruussen die mine heer en sinen lude voerden en in anderen manieren van alrande leveringhe die men dede van broede, vleis en anderen dinghen dat in dese coste van den voirschr. 9 daghe mede gherekent is Ende was binnen de voirschr. 9 daghe te Coninxberghe verteert,

f.20v.

Penthalie, 4200 broeds t'hondert 5 scot loeft 8 marc 18 scot.

Bottelerie, 12 vate biers overmids draghen 9 scot 3d. loeft 4 marc 13 scot 6d. Item om tuten en bekers 3 sc. Coemt, ... 4 marc 14 scot 12d.

Coken, ter groter en ter cleenre coken an vleis, visch, eyer, boter, mostaerde en andere dinghen al te samen gherekent behalven provanchen van runtvleis, specke, crude, berninghe en andere dinghen, ... 39 marc 16 scot 18d.

Camere, niet want alle dinghen in de provanchen van der reise gherekent waren.

Merscauschie, men hadde de voirschr. 9 daghe te Coninxberghe daghelix 64 paerden verteerden overmids 39 scepel den ossen en hoenre die men op die reise voerde levende en 10 scepel den ossen die men sloech voor dat men voer al te samen gherekent 231 scepel haveren, hoey en stroe van provanche.

Ter forge, 15 voet beslaghen, de voet 20d. facit 10 scot.

Ter celrie overmids alrande dinghen die Lubbrecht en mijns heren ghesinde van Byaumont ter reisen namen 39 scot. Item des sadelmakers knechten te drincghelde van alle den tijd die mijn heer te Coninxberghe lach 4 scot. Item 8 pont roeter keersen 8 sc.8d./ Om eyer 12d./ om bast en paertszeele 11 sc. Om coprose en spaense groene 6 sc. Item een pont olye 20d. Item een pot zwinens smouts 3 sc.

Coemt te samen, ... 2 marc 17 scot 16d.

Item in de weke na beloken paessen was mijn heer mit sinen broeder en deel hoors ghesinde dach en nacht wt en was ghereden bi den bisp van Zamelant daer mijn heer niet en verteerde anders dan des bisp's ghesinde in huescheden ghegeven was aenbrocht bi Goodscalc van Brakel 5 gulden Robertus t'stuc 10 scot facit 2 marc 2 scot. Item ghegeven eenen meester Mathijs van enen stoep clareits dien mijn heer tot horen huse ghedronken hadde aenbrocht bi Gherijt den Wilden 4 scot.

Coemt te samen, ... 2 marc 6 scot.

13e Somma van costen die mijn heer te Coninxberghe dede binnen den 9 daghe voirschr. in der maniere voirschr. loeft behalven provanche en coste foreyne,
58 marc 16d. pruusch.

f.21.

2e Totaal somma van dagheliken costen die mijn heer te Coninxberghe dede en daer omtrent van des manendaghes na derthiendach 8 daghe in januari tot des dinxdaghes 17 daghe in aprille dat hi te Lettouwe waert toech dats een termijn van 14 weken en enen dach loeft in slechten pruussche ghelde den gulden voor 11 scot en dem nobel voor eene marc of 24 scot gherekent 752 marc 19 scot 23d. pruusch. Maken 11 scot voor den gulden gherekent 1642 ½ zwaren gulden 6d. holl. den gulden 20 sc. holl. gherekent.

Coemt, ... 1642 lb.10 sc.6d. holl.

Costen van der reise in Lettouwen.

Dit sijn provanche en coste van der reise in Lettouwe/ op welke reise men ghemeenlic van Coninxberghe porrede te scepe des" sonnendaghes na beloken paesen 15 daghe in aprille soedat men wt was tot des donredaghe na pinxteren 24 daghe in meye dat men weder te Coninxberghe quam dats 1 termijn van 5 weken en 4 daghe. Ende binnen dier tijd tymmerde men ene borch die Goodswaerde gheheten was op den waert daer kouwen plach te staen Ende waren op die reise die hoofmeester van Pruussen en alle sine commandeurs Ende daer toe alle die ridderen en knapen die voorghehoemt staen en veel anderen die daer niet ghenoemt en sijn Ende waren mit minen heer op die reise sijn broeder en alle sine ridderen en knapen en ghesinde alsoe alst voor int begin van den dagheliken costen onderscheiden is sie dat hi mit hem hadde tot 40 helmen toe.

Daer en boven hadde hi alle die reise duerende stadelic op sinen cost, sie van ghehuurde luden soe van pruussen die sijn scip en sijs broeders wech en weder roeyende en hoir provanche after laten mosten te Lavegov en oec van anderen pruussen dagelix overhoeft bet dan 60 man/ Ende alle den tiid wt die men op de reise was en sonderlinghe de wile men op den waert lach daer ment thus tymmerde soe hadde mijn heer dagelix groet aenvall en verzoec van den goeden luden want die hoofmeester alle die commanduere en anders alle die goodsheren die daer waren van state en van name mit hem aten den welken men oec sende van sinen wine, garnaetsen en de malevisere. Daer toe soe aten mit hem anders alle die heren en goede luden die op de reise waren, soe die eene soe die andere tot veel tiden van welken heren en goeden luden mijn heer dagelix meest alle den loep en verzoec hadde. En doe men thus waert varen soude hadde mijn heer ten etene alle die goodsheren die gheordineert waren te bliven op dat nuwe huus Ende hadde mijn heer op de voirschr. reise sulke provanche als hier na bescreven staen.

Penthalie op de reise in Lettouwen.

f.21v.

In den eersten 6000 broeds elc broed 2d. loeft 16 marc 16 scot. Item 12 scippont t'wens meels t'pont 22 scot facit 11 marc. Item 10 scippont roghens meels t'pont 16 scot loopt 6 marc 16 scot. Item 1200 broeds die na ghehaelt waren elc broet 2d. facit 3 marc 8 scot. Item van der mele te weghen 4 sc. Item 2 pannen keerssen op te setten 1 scot. Item 160 kasen 4 marc 5

scot. Item 25 groter kasen t'stuc 4 sc.6d. facit 45 scot. Item 14 kasen t'stic 2 sc. facit 11 scot 6d. Item bi Perchevale ghecoft 8 maelslote alrehande dinghe mede te sluten om 20 scot. Item 3 tonnen en 4 lantvate 5 gobbijsne vaten en 2 ziderssche vate, broet/ meel/ kasen en zout in te doen costen 22 scot 23d. Item costen 8 vate te sluten mit crammien en ijseren overvalle 8 scot. Item twee hanghelisse en binde tot eenre daren t'broet mede te sluten 2 scot.

Comen dese partiele, ... 46 $\frac{1}{2}$ marc 12d.

Item costen die delen tot 3 bouttaflen aenbrocht bi Perchevale 3 scot. Item 3 paer bout hanghelis daer toe 6 scot. Item 8 mattien t'broet mede te decken 8 sc. Item 10 ellen linnenslakens broet op te legghen als men biet d'elle 13d. facit 4 scot 10d. Item bi Jacop den scriver om 1 tridzoer laken en van der tonen mythen kazen te schepen 6 sc. Item 24 pont zeepen die laken mede te wassen t'pont 20d. facit 16 scot. Item een vatekin daer men de zeep in dede 16d. Item een standerkin daer honich in was 3 sc. Item van eenre hutten over den oven ghehuurt bi Jacop om 4 scot. Item van enen ketel te hueren den backers hoir water in te warmen 6 scot. Item 1 bort t'broet op te warken 2 scot. Item een troch 3 $\frac{1}{2}$ scot. Item twee stamine doir te budelen 6 scot. Item om ghish 3 scot. Item van enen roef te maken in den broetscepe aenbrocht bi Jacop 12 scot. Item van den mele en anderen dinghen te draghen ende van sceppe 1 scot. Item des hoofmeisters backers in hueseden van dat si minen heer een deel broeds bieken op Goodswaerde tot Jan Breien bevelen 2 scot. Comen dese voirschr. particle aenbrocht bi Jacop den scriver en Perchevael, ... 3 marc 4 scot 5d. f 22.

1e Somma van provanche en alrehande dinghen die men op die reise in Lettouwe hadde behoerende ter pentherie loeft, ... 49 marc 16 scot 22d. pruusch.

Bottelrie op die reise in Lettouwen.

In den eersten ieghens Maeszidos 12 vate scipbiers den Pruusschen te gheven ende anders den ghenen dies begheerden t'vat 6 scot loeft 3 marc. Item voir die tonnen van den selven bieren 12 scot. Item 41 vate groofs biers t'vat mitten tonnen 10 scot. Ende 5 vate t'vat mitten tonnen 11 scot en 6 vate t'vat 13 scot. Coemt te samen 22 marc 15 scot. Item 4 last biers van den heilighen biele, elc vat eersts coeps 12 scot, facit 24 marc. Item costen die eersten twee laste die bi Volcwine ghecoft waren van den heilighen biele te Coninxberghe te voeren 16 scot. Item coste die ander 2 last die bi mijns heren waerde van den heilighen bilen ghecoft waren te Coninxberghe te brenghen overmids 4d. van elker tonnen te sponden 13 scot 6d. Item op die reise ghins varende ghecoft te Labegov overmids dat men daer 2 daghe lach dat men over t'haf niet varen en mocht om des wijnds wille en die prame mitte provanchen voor wech waren 5 vate biers t'vat 15 scot en bi Steven een vat biers den pruusschen om 8 scot loeft te samen 3 marc 11 scot. Item te Goodswaerde 4 vate biers t'vat 18 scot loeft 3 marc.

Comen dese particle, 57 marc 19 scot 6d.

Item ghecoft ieghens Maeszidos voirschr. te Coninxberghe een groet vat aesterschs wijns hilt omrent 11 lantvate. Coste eersts coeps 36 marc. Item ieghens den selven twee vate gobbijsches wijns om 13 marc. Item ieghens Janne van Triere 4 vate lantwijns om 12 marc. Ietem ieghens Jacop van Maldeghem 2 $\frac{1}{2}$ vat Gobbijsches wijns t'vat 7 marc facit 17 $\frac{1}{2}$ marc. Item costen 7 $\frac{1}{2}$ Gobbijs vate wijns te scroeden 11 scot 7d. Item bi Janne Breien ieghen coepluden van Thoren een groet vat oesterschs wijns 32 marc. Ietem ieghens die selve twee vate lantwijns 6 marc. Item ieghens Herman Sprinc in t'goet een stuc Gobbijsches wijns om 5 $\frac{1}{2}$ marc. Item ieghen Godeken Palvorne 1 vat Gobbijs wijns om 5 $\frac{1}{2}$ marc. Iten ieghen Clays Crous 4 lantvate cokenwijns aenbrocht bi Jan Breyen 6 marc. Item 3 tonnen meeds ieghen der alder waeldousche om 3 marc 3 scot. Item van den selver te draghen van der lievenicht 3 sc. Item van verliese an wine die Jacop Taets mine heer te Danscke ghecoft hadde

als hem bevolen was die te late te Coninxberghe quam overmids dat mens niet eer brenghen en mocht soe dat hi te Coninxberghe vercoft was/ waer an verloren was 44 scot.

Comen dese particlen, ... 138 marc 23 scot 13d.
f.22v.

Item aenbrocht bi Willem den bottelgier ghecoft 10 cleene vatekine alrande wine in te verlaten 9 scot. Item eene wijntonne om 1 scot. Item van doren te maken in 3 lantvate, tuten, bekeren, kunnen en anderen dinghe in te sluten 1 scot. Item van dien vaten te beslaen en van den doren te hanghen twee scot. Item 3 maelslote daer toe 6 scot. Item twee manden een groot korf en een witkorf beker in te doen 7 sc. Item om aerden kunnen twee scot 18d. Item om saelge 2 sc. Item 10 mattent stue 8d. facit 2 scot 20d. item twee glasen 16d. Item eenen cuper die 35 hoepe gheleit hadde om alrande vate in de bottelrie en pentherie en van andere arbeide 5 scot. Item twee grote houten kunnen, 25 tuten 8 scoc bekeren en om standeren en barizeelkine te samen voor en na 47 scot 12d. Item coste die provanche van der bottelrie van wine, biere, mede en andere dinghen te scepenn overmids bier van den heylighen bile coste op te doen en weder te scepenn al te samen gherekent, onder, voor ende na overmids alrande andere arbit en dienst ghedaen in der bottelrie voir die reise 32 scot 18d.

Comen dese particlen te samen, 4 marc 15 scot 12d.

2e Somma van provanchen en alrande dinghen die men op de reise in Lettouwen hadde behoerende ter bottelrie wtgheset dat des oesterschs wijns deel te Coninxberghe ghedronken was voir die reise loeft in der manieren voirschr. 201 marc 10 scot 1d. Pruusch.

f.23.

Coken op die reise in Lettouwen.

In den eersten jeghens Hanssen Gorter te Coninxberghe 4 osse om 13 marc 21 scot. Item jeghens den selven 3 osse om 9 marc 18 scot. Item bi Janne Breyen jeghens Hannekin Zasse 2 ossen en 2 koeyen om 10 marc 3 scot. Item bi Herminne en Jannes Tolnaer ieghen den commandeur van den zalighen velde 3 osse en 2 koeyen om 10 marc 20 scot. Item ieghens Canoyt van Campayne 2 osse om 5 marc 18 scot. Item verteerde Herman en jonghe Jannes Tolnaer twee daghen wt sijnde om beesten te coepen overmids twee scot eenen pruussen die se leide 6 scot. Item verteerde Herman die voirschr. 7 stuc beesten halende 1 1/2 dach wt sijnde overmids 5 1/2 scot 3 pruussen die se holpen driven 10 1/2 scot. Item op den witten donredach bi Janne Breyen te Coninxberghe ieghens enen man van den lande twee ossen om 6 1/2 marc. Item Martijn Gortmaker van enen os 3 marc 3 scot. Item Nycol Yesbin van twee runderen 3 1/2 marc. Item ieghens Bartel Zassen 8 tonnen ghesoutens vleischs ghecoft bi Janne Breyen om 11 1/2 marc. Item den koop van 3 tonnen vleis van horen vervalle 2 marc 2 scot.

Comen dese particle, 77 marc 17 1/2 scot.

Item costen die ossen die men leverde op die reise voerde te Labegov toe te draven daer men se scepede 6 scot 10d. Item van enen stalle te huere daer die osse en scapen stonden 4 scot. Item ghecoft bi Herminne int lant tot veel steden 46 scapen costen te samen gherekent 15 marc 9 scot 12d. Item verteerde pouwels en Herman om die scapen te coepen overmids wijncoep 5 scot. Item bi Cattenborne ghecoft 10 gheitkine die hi mit hem voerde doe hi voer om 35 scot. Item bi den selven twee potten zwinen smouts om 12 scot. Item bi Janne Breye en Herminne ieghen Coenken van der Heiden 10 ziden spex om 4 marc 6 scot 12d. Item ieghens Claewkin Hidekin 8 ziden spex om 3 marc 15 scot. Item ieghen Heinkin den Sceerre 6 ziden om 2 marc 16 scot. Item ieghen Hanssen van Halle 6 ziden spex 2 marc 13 scot. Item ieghen den selven 3 varkine 42 scot. Item ieghen Grieten ten cutte 6 ziden spex 45 scot. Item ieghen Jan Breyen waerdinne 4 ziden spex 42 scot. Item ieghen Jan Steenhagen 10 ziden spex t'stic 11 scot loeft 4 marc 9 scot. Item ieghen Roghitien 3 ziden spex 1 1/2 marc.

Comen dese particle, 42 marc 8 scot 4d.

Item ieghen Barthout Zassen 2 ½ stuc scouderen drie stuc min costen 9 marc 19 scot 6d. Item 9 scepel erweten t'scepel 5 scot. Item ieghen Hannekin Zassen 4 beerscilde 28 scot. Item ieghen enen anderen knaep 4 ½ paer beerscilde 46 scot. Item ieghen pruusschen enen levnde beer 11 ½ scot. Item ieghen mijns heren backer 8 scotelinghe 2 marc 20 scot. Item ieghen Zassen 14 varkine 4 marc 22 scot. Item tot 3 tiden ghehaelt 8 scippont zouts mede te zouten ieghen Rogghiten en anderen coste 6 marc 17 scot. Item twee scepel reuben costen 9 scot. Item enen knecht die spec opghehanghen hadde en anderen arbeit ghedaen 3 sc. Item van den voirschr. zoute en van den erwten te draghen 2 ½ scot. Item ieghen Zassen 6 tonghen t'stic 18d. facit 9 sc. Item ieghen Hanssen van Halle 38worsten t'stic 6d. facit 8 scot min 12d. Item bi mijns heren waert van den heylighen bile ghecoft 3 stocworsten ende 7 stuc. Elke worste 9d. loept 2 marc 8 scot 3d. Item bi Hermanne ghecoft tot veel husen als Jannes mitten particlen bewisen mach 8 stocworsten en 3 stuc, elc stoc 12 scot loept 4 marc 18d.

Comen dese particlen, ... 37 marc 1 scot 9d.
f.23v.

Item coste eene vierdel tonne zwinens smouts ghecoft bi Uermanne eene marc. Item bi den selven om zulte van zwinen en om rugghen 37 scot 11d. Item 206 hoenre t'stuc 2 facit 6 marc 20 scot 2 sc. Item 33 hoenre t'stuc 26d. facit 28 scot 18d. Item 298 hoenre t'stuc 1 scot loept 12 marc 10 scot. Item 7 hoenre 4 scot 20d. Item 38 hoen-re t'stuc 27d. facit 34 scot 6d. Item 12 hoenre t'stuc 21d. facit 8 scot 12d. Item den voirschr. hoenren en den ossen 104 scepel zemelen t'scepel 2 sc. facit 3 marc 1 1 scot 6d. Item om 16 velthoenre 4 scot. Item bi Janne Breyen 32 levende patrisen t'stic 3 sc. facit 38 scot 12d. Item bi den selven 19 ganse en 16 entvogle 34 scot. Item 43 stuc en 20 eyer, elc stuc 2 scot loept 3 marc 14 scot 20d. Item 14 scot en 36 eyer elc stuc 58d loept 28 scot 7d. Item 23 stoc eyer t'stoc 1 ½ scot facit 34 ½ scot. Comen dese particlen, ... 37 marc 21 scot 1d.

Item ghecoft op t'haf die jonghe Jannes Tolnaer ontfinc 4 scot groter levender snoeke costen 16 marc. Item ghecoft ter Splitte ghins varendes des donredaghes 20 daghe in aprille ieghens den vridach en saterdach ghedroeghede snoeke die men mine heer en sinen luden leverde costen 25 scot. Item ter selver stede om varssche eyere bi heer Aernde 5 ½ scot. Item bi Janne Brewyen te Labegov om snoec 5 scot 6d. Item waren te Coninxberghe ghecoft eer men voer 3 ghedroeghede laste om 6 scot. Item 24 droeghe talvissen t'stuc 8d. facit 6 scot 12d. Item 3 groete ghedroeghede laste om 1 marc. Item een ghedroecht zalm en 2 grote stocvissen om 18 scot.

Comen dese particlen, ... 19 marc 18 scot 3d.

Item ieghens Grieten Westvaelschs twee tonnen ghedroegheder dorsschen om 1 ½ marc. Item ieghen der selver 1 tonne harinx 35 ½ scot. Item ieghen der selver 1 tonne botere om 3 marc 6 scot. Item ieghen enen andere eene halve tonne boteren 37 scot. Item ieghen Peter Poel 1 ½ tonne harinx 2 marc 4 ½ scot. Item ieghen Hanneken Ruermomt ene tonne harinx 28 scot. Item van den voirschr. haringhe en boter te draghen 34d. Item ieghen Janne Beerkoern 1 tonne wijnasijns om 2 marc. Item ieghen den veel vreetster 1 tonne bierasijns ½ marc. Item ieghen den Daemsche 1 tonne bierasijns 14 scot. Item ieghens Vrederic 1 tonne mede asijns 18 scot. Item van desen asine te draghen 2 scot. Item 44 rijste aywus en loex 40 scot. Item 9 stoc ruwer scotelen en 5 stoc platelen costen 2 marc. Item 6 last nuwer tonnen daer men vleis in zoutede en anders die coken provanche in dede en 1 cleen tonnekin daer men zwinen smout in dede costen al te samen gherekent 2 marc 18 scot 25d. Item van den selven te halen en te draghen 2 sc. Item 18 tonnen op en toe te slaen daer men vleis in dede en van andere arbeide 3 scot. Item van twee cleenen pannekine te binden en ijseren stele an te maken 2 scot.

Comen dese particlen, ... 21 marc 18 scot.

f.24.

Item 8 korven vleisch en ander dinghe in te doen en 3 korve boven verdeck partrisen in te setten en in anderen manieren te orbaren costen te samen 11 scot 12d. Item twee tonnekine daer compost in ghedaen was 1 scot. Item twee standaarkin mijns heren spise in te doen en twee stoppen daer sausse en mostaert in was 4 scot. Item ieghens Grieten van den Briele 100 stoep mostaerts die stoep 10d. loept 33 scot 10d. Item 4 emmere water mede te draghen 4 sc. Item om delen tot hoenre kouwen 12 scot min 12d. Item bi Hanneken Aelbrechtsoen om eene banke vleis op te houwen 3 sc. Item enen timmerman die 9 daghe ghetimmert hadde an hoenre kouwen en alrehande andere dinghen in de coken 11 scot. Item enen man die hem gheholpen hadde 9 scot. Item van den provanchen van der coken te helpen scep 6 scot.
Comen dese particlen, ... 3 marc 18 scot 4d.

item ghins varende boven Regniten daer men t'hout hiew daer Goodswaerde of ghetimmert was ghegeven des commandeurs bode van Regnieten die minen heer eenen ree brocht 6 sc. Item doe men eerst op Goodswaerde ghecomen was sende de hoofmeester minen heer een stuc stuers, ghegeven den bode 6 sc. Item des commanduers bode van Regnieten die minen heer oec stuer brocht 4 sc. Item onlanghe daer na des hoofmeisters bode die minen heer 3 levende saerten brocht 4 sc. Item op een ander tijd Steffens knecht die minen heer een stuc stuers brocht van den hoofmeester 2 scot. Item in de weke daerna eene bode die mijn heer vissche brocht van den commandeur van Grudenze 6 sc. Item des saterdag na ascensioens dach des commandeurs knaep van den Ewinghen die minen heer eene tonne venizoens ende twee beerscilde presenteerde tot Jan Breyen bevelen 1 1 scot. Item den draghers 2 scot. Item des selfs daghens enen bode die mine heer beverstaerte en bevershode brocht van enen andere commandeur 4 scot 8d. Item des sonnendaghens daer na des hoofmeisters bode die stuer brocht 2 scot. Item des maerscalx bode die stuer brocht twee scot.

Comen dese particle, ... 33 scot 20d.

Item had men op die reise die Gherijt Langheraec van Ewinghe te Coninxberghe sende twee steene nuwer amandelen costen 3 marc. Item een zac daer toe $\frac{1}{2}$ scot. Item twee pont nagle 34 scot. Item 5 pont soffraen t'pont 27 scot, loept 5 marc 15 scot. Item 5 pont caneels t'pont 8 scot, facit 40 scot. Item 36 ellen stamijns 15 scot. Item die Jannes Tolnaer selve ten Ewinghen coft neghen pont ghenghebers t'pont $\frac{1}{2}$ marc, facit 4 $\frac{1}{2}$ marc. item 5 pont soffraen 5 marc. Item drie pont greynen 3 marc. Item 6 pont pepers t'pont 5 scot loept 30 scot. Item 18 $\frac{1}{2}$ pont langherer amandelen t'pont 1 scot facit 18 $\frac{1}{2}$ scot. Item ieghens Trude Celen te Coninxberghe een cleen tonneken zeems dat ghefineert was om 27 scot 6d. Item bi Janne Breyen ieghens enen anderen 1 tonneken zeems onghefineert 18 scot. Item ieghens Truden voirschr. 6 pont caneels t'pont 10 scot loept 2 $\frac{1}{2}$ marc. Item een pont galiga 2 marc. Item een pont noten muscaten 20 scot. Item een pont nagle 20 scot. Item 3 broede sukers woeghen 20 lb.en 3 vierendeels ponts t'pont 11 $\frac{1}{2}$ scot, loept 9 marc 22 scot 19d. Item 20 pont roeds sukers 20 scot. Item 13 pont rijs 6 $\frac{1}{2}$ scot. Item ieghen Leenen meester Mathijs 6 pont amedonx 1 marc. Item ieghens Truden voirschr. des oec deel te Coninxberghe verteert was 43 pont rijs 21 $\frac{1}{2}$ scot. Item een pont noten muscate 20 scot. Item 4 pont pepers t'pont 6 scot loopt 1 marc. Item 6 pont ganghebers t'pont 14 scot loept 3 $\frac{1}{2}$ marc.

Comen dese particle, ... 53 marc 4 scot 25d,
f.24v.

Item 27 ellen ghebleicts lakens tot tridzoor lakene, scorteldoeken ende dwalen ter coken en ter bottelrie d'elle 26d. facit 23 scot 12d. Item coste ene wade mede te vissen op die reise 10 scot. Coemt te samen, ... 33 scot 12d.

3e Somma van provanche en alrande dinghen die men op de reise in Lettouwen behoerende ter coken in der manieren voirschr. loept, ... 296 marc 6 scot 26d. Pr.

Camere op de reise in Lettouwen.

In den eersten ieghens Janne van Parijs an wassen keersen overmids 12 tortijssen 412 pont wasses. Elc pont overmids maken 43d. facit 24 marc 14 scot 16d.

Item ieghens enen anderen man 180 pont roeter keersen t'pont 13d. loopt 3 marc 6 scot. Item had men op de reise 24 lb.cleenre tragyen die ghecoft waren ieghen Leenen meester Martijns wijf t'pont 16 scot loeft 16 marc. Item ieghens der seler 20 pont alrande laden cructs des de 4 pont vergout waren t'pont overhoeft 5 scot loeft 4 marc 4 scot. Item ieghens Gherijt Langheraec 10 pont ghenghebers confijts t'pont 4 ½ scot loeft 45 scot. Item coft Jannes Tolnaer ten Ewinghe ieghens Janne Weke die men mede op de reise hadde eenen cleenen korf rosinen coste 39 scot.

Comen dese particle, ... 51 marc 18 scot 16d.
f.25.

Item costen twee delen daer men eene kiste makede die tortijssen in te leggen ghecoft bi Gherijt de Wilden om 4 scot. Item een pont wasses dat meester Willam hadde tot zalven 40d. Item aenbrocht bi Jakemine ghecoft 100 cramoene om 3 scot 10d. Item 100 nagle 4 sc.2d. Item 5 ijseren pinne, waskeersen op te setten 10d. Item 12 crammens tot mijns heren scepen 2 scot. Item een hamerkin op de reise te orbaren 2 scot. Item twee nuwe slotelen tot eenre kisten en van den slotel of en an te slaen en te vermaaken 1 ½ scot. Item costen 5 tonnen te beslaen daer die camerlinghe 3 of hadden keersen en ander dinghen in te sluten en dander twee hadden Lubbrecht en Willam die bottelgier en van de lade te beslaen daer men die tortyssen in leide 5 scot. Item bi Gherijt den Wilden om eene bedstede op die reise te voeren tot mijns heeren behoef 6 scot. Item van eenre dele mijns heren betstede mede te zolren sijn bedde op te legghen bi Hermanne 2 scot. Item 4 bande tot mijns heren betstede aenbrocht bi Jakemine 2 scot.

Comen dese particle, ... 31 scot 5d.

Item bi Gherijt den Wilde om 3 houten waerdemingier tot mijns heren scepe. Ene grote tute en 4 cleene tuten water mede te gheven 4 scot 18d.

4e Somma van provanchen en airande dinghe die men op de reise in Lettouwen hadde behoerende ter vameren in der manieren voirschr. loeft, ... 53 marc 6 scot 9d. Pr.

Foreine coste op die reise in Lettouwen.

Item heeft Jannes Tolnaer wtghegeven van oncoste die mijn heer hadde van sinen scepen die hem ter reiser ghelevert waren en van scepen die men hueren most bi ghebreke dat hem niet scepe ghenoech ghelevert en waren ende van huere van ghesellen die men hebben most en van alrande anderen oncost op die reise in der manieren dat hier na volghet/ En is te weten dat mijn heer van den scepen sonderlinghe grote oncost hadde overmids dat men daer alle reescap van touwen van stuerroederen en anderen dinghen toe coepen most.

In den eersten tot eenen quadren ouden scepe dat minen heer te sinen provanchen ghelevert was welc scip nochtan afterbliven most, daer was toe ghecoft hout, corve of te maken coste overmids vrachte 5 scot 27d. Item ten selven 400 bodem zintelen t'hondert 5 scot, 400 zoem zintelen t'hondert 3 ½ scot en 400 vlaczintelen t'hondert 4 scot loeft te samen 2 marc 2 scot.

Item tot 3 pramen daer men provanchen mede voerde 3 kenpen touwen mede te treylen daer elc touwe of hilt 42 vadem.

f.25v.

Elc touwe ghecoft bi Hermanne om 18 scot facit 2 marc 6 scot. Item om touwen tot den anderen pramen die de provanchen voerden ende tot den nassuten/ want mijn heer mit sinen Inden wel 15 nassuten hadde ende enen ghehuerden boet daer die camerlinghe mede voeren ende men gheenrehande reescap daer mede en leverde welc touwe voirscr. tot veel tiden ghehaelt was nadat mens te doene hadde en coste te samen gherekent 8 marc 18 scot 5d. Item 6 hake en 9 cloetijser ten drien groten pramen 17 scot 21d.

Comen dese particlen, ... 14 marc 1 scot 23d.

Item Godekin Raescop te Coninxberghe van tween haken en 4 sprieten ende den boemen daer toe Ende van 3 dicken delen tot 3 roedenen ende van 8 masten overmids 12 scot sinen tymmerluden die an die prame ghettymmert hadden 2 marc 4 scot. Item om 6 oesvate 3 sc. Item bi Janne Bryen om spikeren en om enen yseren bant an 1 scip 1 scot. Item van 3 ankeren te huere die men ten 3 pramen hadde 18 scot. Item van der huere van enen praemkin daer Volcwijn mede quam mit twee last biers van drien weken 15 scot. Item 50 rieme mede te roeyen die men leverde in den pramen ende in de nassuten daer si braken t'stic 2 sc. facit 40 scot. Item een navegaer twee scot. Item 4 stanghen mijns heeren hutte mede op te slaen ende een middel boem en 4 eleene boemekin 3 scot 6d. Item een boethaec 2 scot. Item een treilboem ten scepe daer Volcwijn mede voer 18d. Item ten selven scepe twee sprieten en 1 boethaec 6 scot. Item ten selven eene eyken planke op te staen stueren 4 sc. Item een stuuroeder 1 ½ scot. Item twee scufboeme 2 sc. Item van arbeide en loene den roeder en andere dinghe an dat scip te maken 2 scot. Item bi Jannes Tolnaer te Labegov om spikeren en waghenscot ten scepe dat si daer laten mosten 4 sc.

Comen dese particle, ... 6 marc 4 scot 15d.

Item om coorden tot mijns heren tenten en hutte te orbaren 2 scot. Item op die reise te orbaren ten scepe ten tenten ende allessins daer menre behoeven mochte ter tymmerien 21 ½ scot spikeren ghecoft ieghen den maerscalc Elc scoc om 2 scot facit 43 scot. Item ieghen den selven 14 cleene bilekin t'stic 2 scot loeft 28 scot. Item 5 bilen die veel meerre waren t'stic 4 scot loeft 20 scot. Item 15 spaden overmids eene die te Goodswaerder ontleent was die men verloes daer Jannes 4 sc. voir geven most 29 scot 18d.

Item van den spaden en bilen te stelen 7 scot 18d. Item 36 keerspiken 2 scot. Item om nagle en om enen navegaer 6 scot 10d. Item bi Catteborne om 3 yseren vetere ketele an te hanghen op die reise 21 scot. Item bi den selven om spikeren 1 scot. Item bi Dirc Beinkin om 5 rieme die men hadde in den boet daer hi mede voer die men na hueren most 5 scot. Item bi den selven om 1 roeder 12d. Item om hout en spikeren tot broeder Ruerichs scip wanttet seer ghescoort was ende men die steven moste vermake 4 scot 12d. Item om hoepe over mijns heren scip onder te legghen en om alrande reescop ter camerlinghe scip

8 scot. Comen dese particle, ... 7 marc 10 scot 10d.

f.26.

Item bi broeder Ruerich om 1 outaer op die reise dat mit routhancselen ghemaect was 2 scot. Item bi den selven om een screenkin sijn ornament in te sluten 2 scot 20d. Item bi Goodscalc van Brakel om linnen tot sijnre hutten en om coorde manden en ander reescap tot sijne scepe 5 scot. Item bi Lubbrecht om twee maelslote ten hernassche 4 sc. Item bi Hermanne 8 stucken houts ten tenten te orbaren 8 sc. Item van den selven te halen mit ene waghene 8d. Item 35 delen daer men taflen of makede en daer 1 scarm of ghemaect was tenden der zalen daer men in at op Goodswaerder en voir die bottelrie coste 45 ½ scot. Item minen heer en sinen camerlinghen tot stroezacken op te slapen in de reise en eene waerdereube of te maken an mijns heren tente 68 ½ ellen groofs lakens d'elle 12d. facit 27 scot 12d. Item coste de voirscr. waerdereube en 4 stroezacke te maken 7 sc.

Comen dese particlen, ... 3 marc 18 scot 13d.

Item Clays Cruse wt aenbrenghen Jan Breyen van eenre zalen te hueren daer mijn heer mit sinen luden plach te eten op Goodswaerde 44 scot. Item den selven van 20 stroezacken te hueren daer toe waren 150 ellen linnen lakens van eiker elle lakens te hucren 4d. facit 20 scot. Item den selven van 12 stroezacke die men hem niet weder en leverde wanttet deel verloren was en men der deel leverde den ghenen die te scepe over thus voeren, daer toe waren 90 ellen kanevasses en 24 meel zacken die verloren waren daer toe was 72 ellen loeft 162 ellen, van der elle 11d. facit 11 scot 12d. Item 32 zacken te hueren te oorbaren in allen ambochten daer toe was 96 ellen kanevas van der elle te huere 4d. facit 12 scot 2 sc. Item den selven van 3 hutten te hueren 33 scot. Item den selven van 300 ellen kanevasses die men te zacken soude hjehat hebben op de winter reise daer of ghevoirwaert was ghinghe de winter reise of als si dede dat hi sijn kanevas behouden sonde ende die coep soude quyt wesen mer hi soude hebben van elker elle ld. loeft 10

scot. Comen dese particle, ... 7 marc 11 scot 6d.

Item jeghens die winter reise was mine heer ghecoft bi Janne Breyen in de darde weke van januario ene slede om 6 scot. Item bi Hanneken Aelbrechtsoen om touwe tot dier sleden daer de paerden in trecken 3 sc. Item twee wolfs dekene ghecoft bi Gherijt de Wilde ieghen die reise om 4 marc. Item heer Zidou wt aenbrenghen Jan Breyen van eenre slede die hi minen heer hadde doen maken die t'Scoenhoven ghebrocht was 26 ½ scot. Item bi Dirc Beinkin om eenen haec ene ghespe en ene coker tot mijns heren boghe 6 scot. Item bi den selven om pile tot tween tiden te samen gherekent 14 scot 12d. item ghegeven Hanssen den piper tot Jan Breyen bevelen eenen stroezac mede te coepen 6 scot. Item den selven ene taergen mede te coepen overmids dat hi daer mede liden soude op die reise sonder pansier of hernasch te hueren 6 scot. Item Brangine eene taerge mede te coepen tot mijns heren bevelen aenbrocht bi Janne van Brakel 5 scot.

Comen dese particle, ... 6 marc 23 scot 3d.

5e Somma, ... 45 marc 21 scot 10d. Pr. f.26v.

Item ghegeven den backer die mijns heren broet bact op die reise van sinen dienst en loene van 6 weken ghehuert bi Janne Breyen die weke om 8 scot loeft 2 marc. Item Sanders den pasteibacker die ghehuert was om den voirschr. backer te helpen de weke om 4 scot den welken Jan Breyen oerlof gaf op Goodswaerde doe hi 4 ½ weke ghedient hadde om sine wanzeden beloep sijn loen 18 scot. Item Daem den pasteidebacker die halp backen en warc van den ovene makede op Goodswaerde alsoe vladen pasteiden en taerten van 6 weken van elker weke 8 scot, loeft 2 marc. Item coste een zeil te hueren daer de backers eene hutte of makede bi den ovene 12 scot. Item gegeven den stuerman van den groten praem van der bottelrien welc stuurman ghehuurt was om 5 scot de weke loeft van 6 weke 30 scot. Item Barthoude die daer mede voer en in de bottelrie halp ghehuurt bi Janne Breyen om 4 scot de weke loeft van 6 weken 1 marc.

Comen dese particlen, ... 7 marc 6 scot.

Item ten scepe daer men theilich bijlsch bier mede voerde daer Volcwijn mijns heren waert mede na quam en daer hi om after bliven moste om dattet bier niet tijds ghenoech en quam waren 8 ghehuurde knechte die t'scip roeyeden ende van Coninxberghe te Goodswaerde brochten, welke knechte in mijns heren dienst waren 3 weke en hadde elc knecht de weke 4 scot, loeft 4 marc. Item rekende Volcwijn wtgheleit tussen Coninxberghe en Goodswaerde om spise en broet dat hi onderweghen coepen moste overmids dat hi veel langher afterbleef dan hem provanche ghelevert was 21 scot. Item wt aenbrenghen Jan Breyen 5 ghehuurden

knechten die s'heren scip van Byaumont holpen roeyen van 3 weken elken knecht de weke 4 scot loept 2 ½ marc. Item 6 ghesellen die op den praem ghehuert waren daer der gaste provanchen in waren van 3 weken elken gheselle de weke 4 scot loept 3 marc. Item den stuerman van den scepe daer Volcwyn mede na quam als voirscr. is in huescheden 2 scot. Item den stuerman van den praem daer der gaste provanchen in was die mit voirwaerden ghehuert was de weke om 5 scot loept van 4 weken 20 scot. Item van dien praem te hueren wt aenbrenghen Jan Breyen 5 marc.

Comen dese particle, ... 16 marc 7 scot.

Item ghegeven den stuerman van der gasten praem voirser. die hi onderwerpen tussen Coninxberghe en Goodswaerde wtgheleit hadde om broet ende spise/ overmids dat hem hoir provanchen onderweghen of ghingen 5 ½ scot. Item eenen knecht die ghehuert was gheheiten Martijn die bi Goodswaerde doe men daer waerts voer onliep/ die hadde op rekeninghe 4 scot 2 sc. Item bi jonghe Jannes Tolnaer wtgheleit om provanchen van broede en biere in den scepe daer hi mede na quam/ overmids dat hi hoir provanche verteert hadde 10 scot. Item bi Peter stuerman die den praem stuerde die de merscalc minen heer na leende die hi wtgheleit hadde om provanche 2 scot.

f27.

Item 3 ghesellen die ghehuert waren den boet te helpen roeyen daer Dirc Beynkin en Quarlet in voeren van 3 weken elken gheselle de weke 4 scot loept 1 ½ marc. Item eenen Pruusschen die in dat scip mede roeyede van tween weken 8 scot. Item den stuerman van den selven scepe in huescheden boven sinen loene voirscr. 2 scot. Item 4 Pruusschen in huescheden tot Jan Breyen bevelen, die Pouwels leende ende mede holpen roeyen 12 scot.

Comen dese particle, ... 3 marc 8 scot 9d.

Item Hanneken Westfael den meister van den zuwen daer men den levenden snoec in voerde die men op Goodswaerde hadde, van der huere voir hem en voir sine zuwe van 6 weken van elker weke 18 scot facit 4 ½ marc. Item 4 ghesellen die hem sijn scip holpen roeyen van 4 weken elken gheselle de weke 4 ½ scot loept 3 marc. Item wtgheleit bi Jacop uter coken ghins varende mitten coken praem om hoey ten ossen en om broet en bier 8 sc. Item coste Cattenborns nassute te Goodswaerde te dichten en te stoppen doe men thuuswaert varen soude 8 sc. Item Jan Breyen nassute in der selver manieren 6 sc. Item bi Barbenschon te Goodswaerde om nagle veinsteren mede te maken en ter rollen daer mijns heren heime in ghemaect stonden 3 sc. Item den Pruussen die minen heer selve voerden ghegeven die hem mijn heer toe seide omdat si hoir provanchi te Labegov lieten int wedercomen/ die si daer ghelaten hadden doe si te Goedswaerde waert voeren om te licht gheladen te wesen omdat mijn heer alsoe langhe niet toeuen en woude dat si se in ghenomen hadden 1 marc. Item van enen vate biers dat hem mijn heer te Labegov coepen dede aenbrocht bi Pouwels 9 scot.

Comen dese particlen, ... 9 marc 7 scot.

Item Baernde den timmerman ghegeven die hi an minen heer verdient hadde voor dat men in de reise voer alrande dinghe makende die men op die reise hadde en van dat hi mede op de reise was ter tijd dat men hem oerlof gaf thuus te varen soe dat hi omtrent 6 weken ghedient hadde des hi van der weke hebbe soude 8 scot daer voir betaelt 41 scot. Item Hanneken den timmerman die in de coken plach te wesen die al wt mede in de reise was van 7 ½ weke die hi ghedient hadde alrande dinghen te maken voir de reise en op de reise van elken weke 5 scot loept 37 ½ scot Item Hanneken Scarpenoerde die stuerman en timmerman was van 6 weken elker weke 5 scot loept 30 scot. Item enen anderen timmerman die Janne Breyen op Goodswaerde oerlof gaf van drien weken 15 scot. Item Baernde voerscr. weder ghegeven die hi wtgheleit hadde om tween knaerhoute 3 sc.

Comen dese particlen, ... 5 marc 4 scot 21d.

6e Somma, ... 41 marc 9 scot.

Item ghegeven van der huere van 5 hutten die in eenen huse ghehuurt waren aenbrocht bi Janne Breyen en Hermanne van elker hutte 12 scot loeft 2 ½ marc. Item eenen anderen huse van 3 hutten te hueren 30 scot.

f.27v.

Item Jannes Waldov van der huere van 3 pansieren van der stukke 11 scot facit 33 scot. Item den selven van twee hutten te huere 22 scot. Item Claise den scroeder van 3 pansieren te hueren 33 scot. Item den selven van twee hutten te hueren 1 marc. Item Clayse Crouze van 4 panzieren en 3 ketelhoeden te hueren 44 scot. Item Jan Wouters van 4 panzieren en 2 hutten te hueren van elke pansiere 11 scot ende van elker hutte 13 scot, loeft te samen 2 marc 22 scot. Item Steven den backer van der huere van 2 pansieren, eene huve, 1 ketelhoet, 1 paer hantscoen en 1 paer coppen 22 scot. Item Anskin den piper van der huere van sinen harnasse tot Jan Breyen bevelen 11 scot. Item Henssen den bonghenaer van den selven 11 scot. Item Percheval van der huere van enen paer hantscoen, pipen en armleder die hi ghehuert hadde tot mijns heren ghehiete 3 scot. Item om eenen berenhuut die in mijns heren scip was 5 scot. Comen dese particle, ... 15 marc 8 scot.

Item bi Lubbrecht ghegeven ieghens die winterreise en jeghens die zomerreise om 3 glaviskaften en 5 banierscafte ghecoft tot 3 tiden te samen gherekent 9 scot 18d. Item 18 ellen linnenslakens wimplen of te maken ten glavien d'elle 14d. facit 8 scot 12d. Item 4 glaviisere 9 scot 27d. Item van enen banierscaft 3 ½ ijseren te beslaen 8 scot. Item van enen zwaerde te verveghen en te verscroeyen Ende van enen zwaerde daer na te veghen en te verscroeyen en van anders mijns heren harnassche scoen te maken voir die reise en na de reise te samen gherekent 22 scot. Item om een reeën vel en 1 zeemsch vel hasveter of te sniden in die reise 4 scot. Item van eenre sceede tot eene glavi ijser en om zwart leder 2 sc. Item om vilt om ene glavie te spikeren 12d. Item om nagle 12d. Item twee zocken van leder die eene ter banieren dander ten pinjoene doe men te Baerdensteyne reet 5 scot 20d. Item 7 ellen sindaels tot eenre banieren 15 scot 8d. Item 6 ½ ellen linnens lakens vaenkins van mijns heren wapene te setten op die scepe die hem toebehoerden en om gaern torke mede te binden 4 scot.

Comen dese particlen, ... 3 marc 16 scot 13d.

Item aenbrocht bi Lubbrecht voirser. ghegeven om twee bierpannen 14 scot. Item om oudt linnenlaken en oude zeile torke of te maken 11 scot. Item om tarre, keerssmout en oude zacke ten torken 30 scot 12d. Item van enen boeme mit iiseren beslaghen eene tente mede op te rechten 3 scot. Item 8 ellen linnenslakens die tente mede te lappen die elle 1 Id. loeft 3 scot min 2d. Item van den tenten te lappen en van enen scuerzac te nayen van de voirscr. lakene 2 ½ scot. Item om boeme ten tenten 7 sc. Item van enen glavijser 4 scot. Item twee ghespen tot riemen ende een staf mit eenre ijseren roede, mijns heren helm op te setten 2 ½ scot. Item ene ijseren glaviscive 4 sc. Item om leder tot riemen 2 scot 18d. Item een wapenpriem 16d. Item eene scare 29d. Item bi Lubbrecht en Gherijt den Wilden om 17 ½ ellen volcraens tot pinnontzeele d'elle 2 scot loeft 35 scot.

Comen dese particle, ... 4 marc 17 scot 25d.

f.28.

Item aenbrocht bi Lubbrecht voirschr. ghegeven van alle mijns heren hernassche te reeden ende te poynte te maken ieghens die reise 10 scot. Item om coorden alrande dinc mede te binden 44d. Item 2 ellen covellakens te banieren en om hoosnestelen 4 scot 2 sc. Item van twee bilen te verscoeyen ende te stelen 2 scot. Item ½ ellen sindaels 3 scot. Item 6 ellen gheels volcraens tot wimplen 7 scot. Item van mijns heren tymmer op sinen helm te maken 9 scot. Item 56 capoens veders tot dien tymmer 3 scot. Item om coperen haekine en rijnaelden tot mijns heren scoen 2 sc. Item twee matten harnasch mede te decken 16d. Item ten selven 9

ellen groofs linnenslakens 9 se. Item twee scafte mijns heren helm en banieren op te setten 4 sc. Item een ijseren ghespe an mijns heren pansier 12d. Item 6 staken daer de recke op lagen daer die taergen an hinghen doe men veinster makede 6 sc. Item tot sinte Joris baniere 4 ellen 3 vieren wits volcraens 10 ½ scot. Item 1 ½ ellen roeds volcraens t'cruus of te maken 4 ½ scot. Item om twee paer wapenscoen en om leder 6 sc. 12d. Item doe men weder uter reisen quam eenen man die mijns heren dinghen halp scueren 4 scot. Item ghegeven Gherijt Langheraec van eenen pansiere dat mijn heer Aernde sinen goodsheer te Goodswaerde gaf 3 marc.

Comen dese particle, ... 6 marc 3 sc.

Item bi Lubbrecht voirschr. om eene platte kiste mijns heren harnasch en dinghen in te sluten op die reise 10 ½ scot. Item costen 13 drughe delen die taflen of te maken daer op ghemaelt waren der heren en der goeder luden wapene en helme die mit hem te Coninxberghe en op die reise waren. Elke dele 1 ½ scot facit 19 ½ scot. Item van den selven te draghen 1 scot. Item om hanghelisse ten voirschr. taflen ghemaect bi den maerscalc 8 scot. Item van dien taflen te behouwen en te scaven en te samen te spikeren en van andere arbeide aenbrocht bi Barbenchon 7 ½ scot. Item costen die oude taflen an den doeme te verhanghen van der eerster reise die mijn heer in Pruussen was die de Enghelssche of gheworpen hadden overmids den houte en balken daer die taflen an hinghen aenbrocht bi Barbenchon 1 marc. Item bi den selven om 5 velle perkaments daer men mijns heren en sijnre goeder lude wapene en helme op maelde die men liet op thus te Goodswaerde 6 scot. Item waren daer up ghemaect 42 helme, costen te malen 21 scot.

Comen dese particle, ... 4 marc 1 ½ scot.

Item ghemaect bi eenen maelre te Coninxberghe 104 pinjoene op scepen te setten en anderswaer te oorbaren op die reise t'stic 18d te malen loeft 2 marc 14 scot 12d. Item 60 scildekine den Pruussen te gheven op hoir caproens te setten in de reise, elc stuc 12d, loeft 1 marc.

f.28v.

Item 3 banieren en een pinjoen van watervarwe te maken 18 scot. Item van tween paveyen en van eenre pruuwer taerge te varwen en te bemalen mit compassen mit sproken van olyvarwen en van goude 16 scot. Item 12 compasse van olyvarwen verwapent mit mijns heren wapene op sinen tenten en opt verdecsel van sinen scepen daer hi in voer te setten, costen te malen 1 marc. Item 27 compasse van mijns heren wapen van watervarwen die gheset waren op die lakene die in de zael te Coninxberghe en in de camer en oec op Goodswaerde waren ghespikert daer die zael en camer mede ghepareert waren costen 15 scot. Item 14 scildekine van watervarwe op hutten te setten 14 sc.

Comen dese particle gherekent bi Janne Breyen, Lubbrecht en Barbenchon, ... 6 marc 21 scot.

Item bi den voirschr. maelre ghemaect op een bort van olivarwe mit mijns heren wapen en helm verwapent dat men te Coninxberghe voir sinen herberghe hinc/ En van tween scilden en helmen van olyvarwe voir an die herberghe te malen, ende van 50 helmen en scilden in mijns heren herberghe in de zael te malen/ toebehoerende den goeden lude die daer onder minen heer waren loeft te samen 53 helmen. Costen te malen 3 marc 7 ½ scot. Item die t'sinte Joris ghehanghen waren op taflen ghemaelt 50 helme t'stic 1 scot loeft 2 marc 2 scot. Item costen die helme die op die oude taflen stonden van der eerster reise die mijn heer in Pruussen was tot 31 helmen toe te vernuwen en te vermalen overmids datter veel an te doen was om dattet scepe waren daer wapentuerres in stonden mit Pruussen taergen verwapent elc van sinen wapenen 46 ½ scot. Item van glaviscraften, banierscraften en helm stocken te varwen 2 scot. Item van Cattenborns, Lubbrecht, Gherijt Wilden, Willem bottelgiers, Dirc Beynkin en Ghisebrecht Muelnerssoens taergen te verwapenen en te varwen 18 scot. Item costen 60

vaenkine te malen die an die glavien waren op die reise 8 scot. Item van 50 helmen te malen van der reise die mijn heer in Lettouwen dede die in den Doem ghehanghen waren des mijn heer mer 43 helme in de reise en hadde die ghemaelt waren eer men in de reise voer en overmids dat mijn heer 7 ridderen meer thuusbrocht dat hi wtvoerde, soe most men doe hi weder quam 7 helmen vermalen soe dattet daer mede 50 helmen beliep van den stukke 1 ½ scot facit 3 marc 3 scot. Item van dien taflen te hanghen 3 scot. Item des meisters knapen te verdrinken tot tween tiden te samen gherekent 7 scot 18d. Item aenbrocht bi Perchevale om 6 delen tot eenen screene mijns heren taergen in te sluten 6 scot.

Comen dese particle gherekent bi Jannes Breien, Lubbrecht en Barbenchon voirschr.

.....12 marc 7 scot 18d.

7e Somma, ... 53 marc 1 scot 17d. Pr.

f.29.

Dit sijn coste die mijns heren ghesinde dede dat te Coninxberghe bleef binnen der tijd dat mijn heer op die reise was die bi den paeiden bleven/ en oec anderen die mijn heer daer liet. En overmids dat mijn heer te Coninxberghe 61 paeiden liet soe waren daer op sinen cost de wale hi wt was 21 personen, dat was overmids Pieret den maerscalc, Michau en meester Jan Sisiers knecht den welken mijn heer den cost wilkoerde. Ende waren de voirschr. personen bestaet bi Janne Breien tot Maeszdouwen, elc persoon s'daghes overhoeft om 32d.,des mijn heer wt was 5 weken en 2 daghe, daer voir betaelt 33 marc 14 scot 12d. Item Maeszdov voirschr. ghegeven in huescheden want hi mijns heren ghesinde bet dede dan an hem bevoirwaert was en overmids onlust dien hi van hoorre zulc hadde ½ marc. Item den selven voor Janne Kerstiaenssoen van Noertwijc die mit minen heer in de reise was en oec brieve van Janne van Bueren brocht van dat hi te sinen huus gheslapen hadde 6 scot. Item Maeszdouwen ghesinde in huescheden overmids dat mijns heren ghesinde daer te coste lach als voirschr. is 6 scot.

Comen dese particle, ... 34 marc 14 scot 12d.
Item ghegeven Reinkine die hi verteert hadde de wile mijn heer op de reise was an alrande dinghe die hi ghebesicht hadde in sijnre ziecten 17 sc. Item Jan Breyen waerdinne tot sinen bevelen van 11 maeltiden die Jakemijn Michaus knecht tot horen huse gheten hadden, want hi sulc (pre) (par)lement ieghen Maeszdouwen hadde datten Maeszdou niet houden en wouden 6 scot. Item hadden mijns heren honde an broede de wile men op de reise was 3 sc. Item an melke 4 sc.4d. Item doe mijn heer in de reise toech reet hi te Labegov daer hi te scepe ghinc Ende coste de paeide weder te Coninxberghe te brenghen overmids cost dien twee knechte te voete deden die des daghes te voren wtghesent waren om de paeide te helpen brenghen 4 scot 2 sc.

Comen dese particle, ... 20 scot 16d.

Item aenbrocht bi Pieret die hi ghehaelt hadde de wile -men in de reise was 37 pont roeter keerssen t'pont 13d. facit 16 scot 1d. Item om smout en eyeren 6 sc. Item rekende Pieret selve wtgheleit binnen der selver tijd om boemolye, paertzeele, terbenthein, coperrose en anderen dinghe dat hi op enen kerfstoc aenbrocht 1 marc 2 sc. Item binnen der voirschr. tijd en ieghens dat men thuus ride soude 234 voete beslaghen, van den voet 20d. loeft 6 marc 12 scot. Item ter celrien en ieghens dat mijn heer thuuswaert ride soude an oude en nuwen warke al te samen gherekent 6 marc 19 scot 2 sc. Item des zadelmakers knechten te drincghelde 2 scot.

Comen dese partiele aenbrocht bi Pieret en gherekent voir Janne Breien, ... 15 marc 5 scot 1d.
f.29v.

8e Somma, ... 50 marc 16 scot min 1d.

3e Totaal somma van dat Jannes Tolnaer rekent wtghegeven om provanchen van der reisen in Lettouwen en van alrande andere dinghen en oncoste roerende die selve reise. Inder manieren dat voirschr. is loept 791 marc 15 scot 2 sc. Maken 11 scot voir den gulden gherekent 1727 zwaer gulden 8 gr. Fl. Coemt an hollantschen payment den gulden 20 sc.
en den gr. 8d. gherekent, 1727 lb. 5 sc. 4d. holl.

f.30.

Coste die mijn heer dede thuuswaert ridende.

Item des woensdags avonds na pinxterdach 23 daghe in meye quam mijn heer weder te Coninxberghe ute reise van lettouwen. Ende quam mit hem en cort na hem veel sijnre luden. Oec soe quamen deel sijnre lude des donredaghes ochtens en avonds. Ende duerde mijn heer te Coninxberghe tot des naesten saterdag na den etene dat hi mit cleenen ghesinde van dien te Marienborch waert porrede om thuuswaert te riden en oerlof te nemen an den hoofmeister. Mer die herberghe ende de meeste hoop van sinen Inden bleven te Coninxberghe des voirschr. saterdag al den dach ende des sonnendaghess tot na den etene. Ende was binnen den voirschr. 4 daghen te Coninxberghe verteert behalven provanche en coste foreine al te samen gherekent overmids dat men gheene provanchen van broede, biere, wijn, vleise of visse weder ute reisen brocht die minen heer stade doen mochte, want die selve provanchen die minen heer overliepen ghegeven waren op thuis te Goodswaerde daer bet dan 14 tonnen vol provanchen ghegeven waren, 15 marc 19 scot.

Item des voirschr. saterdag na pinxteren als voirschr. is porrede mijn heer na den etene van Coninxberghe thuuswaert en reet voor mit cleenen ghesinde over Marienborch om de sake voirschr., mit hem die heer van Byaumont sijn broeder, her Clays van der Merwede, Jan van Brakel, Goodscalc en anderen en reet des avonds te legghen te Brandenborch, daer verteert was mit 16 paerden, want si meeste al vasteden 17 scot. Item des sonnendaghess daer na ten etene ten Bruunsberghe, verteert 26 scot 2 sc. Item des avonds te legghen te hollant, verteert 35 scot 12d. Item des manendaghess daer na ten etene te Dulstede verteert 11 scot. Comen dese particle aenbrocht bi Goodscalc van Brakel,
3 marc 18 scot 6d.

Item des sonnendaghess op den beloken pinxteren 27 daghe in meye na den ombiten porrede mijns heren herberghe van Coninxberghe thuuswaert also her Rutgher Roots, heer Jan van Langherak, her Ghisebrecht sijn soen, heer Gielis van Arremuden en heer Reinier Dever, die niet dan mit hoirs selfs liven sonder paerden op mijns heren cost waren als voir int begin van den dagheliexen costen bescheiden is/ daer toe soe porrede die mit alle op mijns heren cost waren, heer Robbrecht van Glynden mit s'heren ghesinde van Byaumont, Jan Breye, meester Willam, Allaert van Vanderen. Ende anders die knapen, ambochtslude en ghesinde ghemeenlic. Ende quamen des avonds te legghen ten heylighen bile, daer mit hem luden at her Jan van vasteler en Hemuut die voert tot Bresseloe toe al wt mit minen heer aten, daer toe at mit hem heer Wernaer Voskin en anderen van den gheselle. Ende was des voirschr. sonnendaghess avonds en nachts ten heilighen bile verteert mit 44 paerden, ...2 marc 18 scot.

Item des manendaghess na beloken pinxteren quamen die voirghenoemde ten etene te Scoenebueke in eenen dorpe daer verteert was mit 44 paerden overmids 11 scot van eenen scape dat te heylighen bile ghecoft was 39 scot. Item des avonds quamen si te legghe ten Ewinghen daer verteert was overmids dat daer goed Rijnsch wijn was die costelie was daer men alle die fiesken ende barizeele of vollede.

f.30v.

Ende overmids 1 1/2 marc van coste dien heer Jan van Langherak des dinxdaghess daer na al den dach ten Ewinghen blivende dede, daer Jannes Tolnaer mede gebleven was om der brieve

wille die Jan Weke, Rutgher van der Leewenborch en Gherijt Langheraec van minen heer hebben souden van den 1000 marken die si voir minen heer gheloof hadden. Ende overmids veerghelt te Marienborch 8 marc 21 scot 18d.

Comen dese particlen te samen, 10 ½ marc 18d.

Item des dinxdaghes na beloken pinxteren vroech reden her Robbrecht van Glinden en anderen alle die hoep wtgheseit heer Jan van Langherak en Jannes Tolnaer ende quamen ten etene te Marienborch daer si minen heer vonden en duerde daer bi hem al dien dach en mijun heer was daer ghecomen des avonds te voren mitten ghenen daer hi mede voir ghereden was. Ende des woensdaghes op des heilichs sacraments avond dede mijn heer Janne Breyen vroech van daen te Thoren waert riden mitten herberghe mit 36 paerden. Ende mijn heer bleef des selfs woensdaghes te Marienborch tot bi der vespertijd, daer heer Jan van Langherak ten eten bi hem quam. Ende aten mijn heer en sijn broeder en hoir ridderen al wt mitten hoofmeester wtgheseit ene maeltijd. Ende was binnen de voirschr. 2 daghe en nachten te Marienborch verteert In der maniere voirschr. aenbrocht bi Janne van Brakel en Janne Breyen overmids 6 zwaer guldene die des hoofmeisters, koop, bottelgier en poertier hadde in heuschede 10 marc 21 scot.

Item also voerschr. is des woensdaghes op den heilichs sacraments avond vroech reet Jan Breye mitten herberghe van Marienborch te Thoren waert en quam ten etene ten Nyendorp mit 36 paerden, verteert overmids 11 scot die Barbenchon hadde voor mede te riden te Thoren 47 scot. Ende des avonds quamen si te legghen te Marienwaerde daer si verteerten 36 scot. Ende des selfs avonds quam mijn heer te legghen ten Nyendorpe voirschr. daer hi verteerte mit 19 paerden 31 scot.

Coemt te samen, ... 4 marc 18 scot.

Item op des heilichs sacramentsdach quam mijn heer mit sinnen broeder ten etene t'Semegaerde daer hi Janne Breien vant mitten ghenen daer hi mede voor ghereden was, daer ten etene verteert was mit 54 paerden overmids dat Goodscalc en anderen van mijns heren luden voor te Thoren ghereden waren 2 marc 3 scot 17d. Item des avonds te legghen te Grudense daer verteert was mitten selven luden en paerden overmids dat men daer goeden wijn vint ende die flesken vollede 5 marc 7 scot. Item des vridaghes daer na quamen si ten etene te Colmesce daer verteert was mitte voirschr. paerden 2 marc 2 scot 6d.

Comen dese particlen, ... 9 ½ marc 23d.

1e Somma 57 marc 23 scot 17d. maken 126 ½ zwaren gulden 3d. holl. Coemt den gulden 20 sc. gherekent 126 lb. 10 sc.ld. holl.

f.31.

Item des voirschr. vridaghes avonds na des heilichs sacramentsdach quam mijn heer te legghen te Thoren ende duerde tot des naesten sonnendaghes morghens toe, daer bi hem quamen her Jan van Palaise, heer Jan van Troeyen, heer Wernaer van Honpas en heer Henric van Varisberch die hem ghedient hadde in de reise in Lettouwen ende daer toe heer Jacop van Hoochstaden, des hoofmeisters neve en Lodewich des maerscalx knaep, de wlke voirnoemden te Thoren mit minen heer aten. Ende van Thoren voert tot bi Cuelen en oec sulke te Cuelen mit hoirs selfs live daghelix mit minen heer quamen eten, wtghesijt 4 daghe of 5 dat alle mijns heren ridderen in horen herberghe bleven eten, doe men bi Cuelen quam. Ende des saterdaghes ochtens aten mit minen heer te Thoren die heer van Gaesbeke mit sinnen ridderen, die heer van Bueren en van Waerdenberch, heer Wernaer Voskin, die twee broederen van Ghistele en anders die Vlaminghe al ghemeenlic en anders veel goeder luden Ende des saterdags avonds dansede mijn heer en die heren ghemeenlic mitten heren en vrouwen van der stat in sine herbergie dien men wijn en crut gaf. Ende was te Thoren verteert binnen den 2

nachten en 1 ½ dach voirschr. mit 59 paerden overmids dat men alle die flesken vollede en barizeele behalven coste foreyne,.....28 marc 16 scot.

Item des sonnendaghes vroech na des heilichs sacramentsdach scepede mijn heer mit sine gheselscap over de Wijssel te Thoren daer her Gielis van Arremude en heer Jan van Rinesse oerlof an hem namen die in Pruussen bleven, anders soe behilt hi alle sinen hoep die mit hem in Pruussen quamen en daer toe die ghene die hier voir ghenoemt staen die stadelic mit hem quamen eten. Oec soe reden in mijns heren gheselscap te Cuelen toe die heer van Bueren en van Waerdenberch die op den weghen al bi tiden mit minen heer aten. Ende quam mijn heer des voirschr. sonnendaghes ten etene te Strabo in Polenre lant daer verteert was sonder wijn mit 58 paerden 2 marc 16 scot 12d. Item des selfs daghes avonds quamen si te legghen t'Se me raedse daer verteert was sonder wijn mitten voirschr. paerden 3 marc 19 scot 18d.

Comen dese particlen, ... 6 ½ marc.

Item des manendaghes daer na op sinte Bonefacies avond 4 daghe in junio quam mijn heer mit sinen luden en paerden voirschr. ten etene ter Nets daer verteert was 2 marc 14 scot. Item des avonds te legghen te Conine verteert 4 marc 6 scot 12d. Item des dinxdaghes daer na quam mijn heer mit sinen luden ten etene ter Nyerstat daer verteert was mitten luden en paerden voirschr. 2 marc 2 scot. Item des selfs daghes avonds te legghen te Cameys daer men wijn vant en verteert was overmids oncost van dat die coken in mijns heren herberghe ontsteken was, soe dat den waert scade ghesciede daer men hem heuscheyt voor doen most 5 marc 17 scot 2 sc. Item des woensdaghes daer na ten etene te Sciltberch daer verteert was 3 marc 2 scot 12d. Item des selfs avonds te legghen te Waertenberch daer verteert was 4 ½ marc. Item des donredaghes daer na quamen si ten etene ter Alsen daer verteert was mit wine 4 marc min 8d.

Comen dese particle, ... 26 marc 6 scot 10d.
f.31v.

Item des voirschr. donredag avonds 7 daghe in junio quam mijn heer mit sine luden te legghen te Bresselo, daer hi duerde tot des naesten saterdaghes, daer her Jan van Casteler en Hernuut oerlof an mine heer namen want si den oberen wech reden/ Ende des vridaghes aten mit minen heer die heer van Putten, van Bueren en van Waerdenberch mit horen ridderen, her Wernaer Voskin, her Bertel van Boekenhout, die Vlaminghen en anderen. Ende was te Bresselo verteert binnen 2 nachten en 1 ½ daghe mit 58 paerden overmids dat men daer die flesken volleden en alrehande andere oncost van waghene en andere dinghen' al te samen gherekent, ... 27 marc 1 1 scot 14d.

Item des saterdaghes daer na quam mijn heer mit sinen luden ten etene t'Nuwermerct daer verteert was mit 58 paerden 3 marc 6 scot. Item des avonds spade quamen si te legghe'n ter Liegliénisse daer de hertoghe mer vrouwe vader van Beyeren minen heer en sinen' luide uten herberghe conbitede wtgheset daer de lude te bedde waren en niet en wouden op staen doe men omme ghinc. Soe dat Jannes daer des ochtens vroech betaelde van mijns heren weghen 17 scot 16d. Item des sonnendaghes daer na quam mijn heer ter hoegher noenen ten etene te Benzelo en duerde dien dach wt omdat de naeste gjiste te veer lach/ daer des daghes en nachts verteert was 7 marc 8 scot. Item des manendaghes daer na ten etene te Gorleche daer hi in der voirsieder manieren dien dach voert wt duerde en verteert was overmids dat men daer goeder wijn va'nt 12 ½ marc 2 sc. Item des dinxdaghes daer na op sinte Odulfs dach quam,mijn heer mit sinen luden ten etene te Boudechin daer hi dien dach wt duerde in der voirschr. manieren. Ende verteert was mit wine en alle coste 12 marc 15 scot 18d.

Comen dese particle, ... 36 marc 1 1 scot 28d.

Item des woensdaghes daer na na sinte Odulfsdach quam mijn heer ten etene te Coninxbrugghe daer verteert was sonder wijn.mit 58 paerde 2 marc 19 scot 12d. Item des

selfs daghes avonds te legghen tse me have in Mijssen, daer verteert was overmids dat die tijd daer reckelic began te costiliken. 7marc 22 scot. Item des donredaghes daer na quam mijn heer mit sinen luden ten etene te Mugghelinc over die Elbe daer verteert was overmids 28 scot van veerstatte van bet dan 100 paerden want mijn heer voir aflen den hoep betaelde sonder voor den heer van Bueren en sijn gheselscap 4 marc 8 scot 2 sd.'Item des voirschr. donredaghes avonds quamen si te legghen te Grymme daer verteert was' 4 marc 23 scot. Item des vridaghes daer na ten etene te Pegas verteert 4 marc 21 scot 15d. Item des selfs daghes avonds te legghen ter Nyerborch daer verteert was 5 marc 22 scot.

Comen dese partiele, ... 30 marc 20 scot 21d.
f.32.

2e Somma, 156 marc 6 scot 13d. Pr. maken 11 scot voor den gulden gherekent 341 gulden min 12d. holl. coemt den gulden 20 sc. gherekent 340 gulden 19 sc. holl.

Item des saterdaghes na sinte Odulfus dach 16 dagen in junio quam mijn heer mit sinen luden te legghen en ter etene tot Erfgoerden in Dueringen daer hi duerde tot des naesten manendaghes toe om die paerden te rusten daer verteert was binnen dien twee daghen en nachten overmids dattet daer seer costelic was en men veel ter forge en ter celrien ende tot anderen oncoste hadde 46 marc 18 scot 12d. Item des voirschr. manendaghes porrede mijn heer vroech van Erfgoerden ende reet ten etene te Gota daer verteert was mit 58 paerden 8 marc 7 sc. 6d. Item des selfs daghes avonds te legghen tot Ysenac daer verteert was overmids huere van paerde in tween waghenen en oncost van enen leidsman 1 1 marc 8 scot 2 sc.

Comen dese particlen, ... 66 marc 10 scot 12d.

Item des dinxdaghes daer na in junio reet mijn heer mit sinen luden ten etene tot Haersvelt daer hi dien dach wt duurde omdat die naeste gijste te barre was te beriden en verteert was des daghes en nachts 16 marc 17 ½ scot. Item des woensdaghes daer na ten etene tot Aelsvelt daer men 3 paerden afterliet, daer ten etene verteert was 6 marc 23 scot 12d. Item des selfs daghes avonds quam mijn heer spade te Marborch daer hu duerde tot des naesten vridaghes toe om t'heilich Dom te sien ende sinen paerden te rusten en verteert was binnen dien 2 nachten en enen daghe overmids huere van paerden in den waghenen en anderen oncost 24 marc 7 scot. Item des voirschr. vridaghe quam mijn heer ten etene tot Eversbach daer verteert was 3 marc 18 scot. Item des selfs daghes avonds te legghen te Zeghe daer mijn heer duerde tot des naesten sonnendaghes toe verbeidende s'heren van Putten en sijnre routen om te samen voert over te Cuelen te ride want men duchtede dattet onveilich ware, daer verteert was mit 64 paerden dat was overmids huurpaerde in den waghene en enen ridder mit 3 paerden die mijn heer te Zeghene toe gheleide overmids huere van den paerden en anderen oncost 29 ½ marc 2 sc.

Comen dese particlen, ... 81 marc 6 scot 21d.

Item des voirschr. sonnendaghes op sinte Jansdach quam mijn heer mit sinen luden ten etene ten Oudenrode daer verteert was 4 marc 16 scot 2 sc. Item des selfs daghes avonds te legghen te Cuelen daer hi duerde tot des naesten dinxdaghes toe daer mijn heer des manendaghes ochtens t'eten gaf den Enghelschen, den Vlaminghen en anderen ridderen ende goeden luden. Ende hadde daer toe tot beiden avonden groet aenval.

f.32v.

Ende was te Cuelen verteert binnen den voirschr. tween nachten en enen dag overmids 8 gulden van 4 huerpaerden ten waghene en overmits cost die bi den waghene ghedaen was mitten voirschr. paerden en anderen die niet wel voert en mochten die enen halven dach voor op den wech,waren van Zeghene mitten waghene. Ende overmids veerghelt over den Rijn van meer dan van 100 paerden daer twee paerden enen witten groten geven mosten en overmids

alrande anderen oncost al te samen gherekent 84 gulden min 1 gr. beemsch den gulden 11
scot loept 38 marc 11 scot 6d. Pr.

Comen dese particle, ...43 marc 4 scot.

Item des voirschr. dinxdaghes na sinte Jansdach reet mijn heer van Cuelen en quam ten etene te
Gulike daer verteert was mit 55 paerden 5 marc 1 1 scot Pr. Item des selfs daghes avonds te
legghen tot Aken daer mijn heer deel van der goeden luden ten etene hadde en verteert was
mitten paerden 18 marc 17 scot 2 sc.

Comen dese particlen, ... 24 marc 4 scot 2 sc.

Ende is te weten dat Jannes Tolnaer alle de coste die mijn heer dede van Coninxberghe te
Maestricht toe gherekent heeft als voirschr. is an Pruusschen paymente om de meerre reetscap
want hi alle dien wech wt zware gulden en Beemsche groten wtgaf en anders gheen ghelt. Dat
hi voert rekent alsoe als hijt te Thoren en in Pruussen ontaen hadde dats te verstaen enen
zwaren gulden voir 11 scot en enen Beemsche groot voir 2 sc. Pruusch. Voert is te weten dat
mede in de voerschr. daghelixe coste gherekent is die oncost van den waghenen die daghelix
veel costen soe te touwen, soe te beslaen, soe te vermaaken, soe te smoute en anderen oncoste
des men eerst te Thoren toe twee waghene hadden. Cort daer na 3 waghene, daer na doe men
te Bressels quam 4 waghene, die men alle behilt tot bi Erfvoerde. Ende doe men te Zeghen
quam behilt men mer enen waghen dien mijn heer ymmer thuus hebben woude.

3e Somma 215 marc 1 scot 27d. maken 11 scot voir den gulden gherekent 469 zwaer gulden 8
gr. flandres 1d. holl. Coemt den gulden 20 sc. en den groten 8d. gherekent 469 lb. 5 sc. Sd.
holl.

f.33.

Item des woensdaghes na sinte Jansdach quam mijn heer mit sinen luden ten eten te
Maestricht, daer verteert was mit 55 paerden 23 mottoen 20 vliechuut. Item buten Maestricht
scheiden van minen heer die heer van Byaumont sijn broeder, mit hem Lubbrecht en
Barbenchon, oec soe sciede daer van mijnen heer sine pipers die thuusreden/ Ende mijn heer
en anders sine luden reden voert te Hollant waert. Des mijn heer des voerschr. woensdaghes
avonds mit cleenen ghesinde reet, mit heer Willam van Steenvoerde tot sinen huus/ ende
mijns heren herberghe en ghesinde reet te legghen tot Hasselt, daer sine spise bereet was en hi
niet en quam en verteert was mit 28 paerden overmids 4 mottoen die mijn heer gheven dede
heer Willams ghesinde van Steenvoerde 14 mottoen 26 vliechuut. Item des donredaghes daer
na op sinte Peters en sinte Pouwels avond quam mijn heer mit sinen luden ten etene te Ghele
daer verteert was mit 36 paerden 7 mottoen 18 vliechuut. Comen dese particle te samen 48
vliechuut voir enen mottoen gherekent 45 mottoen 9 groten flandres 1 esterling maken den
mottoen 18 sc.8d. en den groten 8d. gherekent, ...42 lb. 6 sc. 2d. 2 miten.

Item te Ghelen bleef mijn heer after mit 17 paerden en liet heer Jan van Langherak mit anders
sinen ghesinde thuuswaert ride, soe dat heer Jan van Langherak, Jan Breie, meister Willam
en die ambochtlude des donredaghes avonds voirschr. quamen te legghene te Baerle daer si
verteerden mit 20 paerden overmids dat daer goet wijn veil was 4 lb.4 sc. Item des vridaghes
daer na up sinte Peters en sinte Pouwelsdach quam heer Jan voirschr. mit mijns heren ghesinde
ten etene t'sinte Gheerdenberghe daer verteert was 6 lb.8 sc. Item des selfs daghes avonds
quam mijns heren ghesinde spade tot Scoenhoven. Ende overmids dat de castellein den cost
hilt soe mosten si in de stede gaen eten, soe dat si tot Celen aten en verteerden overmids 37
groten van den veren tussen den Berghe en Scoenhoven want si te Warkendamme toe ride
mosten 53 sc.4d.

Comen dese particle, ...13 lb.5 sc.4d.

4e Somma..... 55 lb.11 sc.6d. holl.2 miten.

f.33v.

4^e Totaal somma van daghelixen costen die mijn heer dede van des woensdaghes na pinxteren 23 daghe in meye dat hi wt Lettouwen te Coninxberghe quam tot des saterdaghes den lesten dach in junio dat hi binnen lands en sijn ghesinde t'Scoenhoven ghecomen was dats binnen 38 daghen. In der manieren voirschr. loet behalven coste foreyne, ... 992 lb.6 sc. holl. 2 miten.

2^e Somma summarum van daghelixen costen die mijn heer dede op die reise van Pruussen van des manendaghes 20 daghe in november dat hi daerwaerts porrede tot des saterdaghe den leste dach in junio daer naest volghende dat sijn herberghe en ghesinde weder thuus quam. In der manieren voirschr. overmids alrande oncoste die reise van Lettouwe roerende die voirschr. sijn loeft behalven provanchen die te Coninxberghe verteert waren die men hier na rekenen sal en behalven coste foreine an slechten holl. paymente den zwaren gulden 20 sc. holl. gherekent, ... 5741 lb.11 sc.3d. holl. 2 miten.

f.34.

Provanche te Coninxberghe verteert.

Dit is wtgheven Jannes Tolnaers om provanchen en om alrehande dinghe behoerende ter pentherie, ter bottelrie, ter coken, t'camere ende ter merscauschie die te Coninxberghe ende op de weghe ghecoft waren. In der manieren dat hier na volghet.

Penthalerie.

In den eersten heeft Jannes wtghegeven om provanche en alrande dinghe behoerende ter pentherie. Eerst coft Jan Breye te Lubeke jeghens mijns heren waerdinne aldaer, alsoe veel tafellakene en dwalen minen heer na te voeren overmids dat men tot veel steden quadren tijd scoenre lakene vant, dat si costen 9 Lubbeecsche gulden ende 10 gr. flandres loeft den gulden 11 scot gherekent 4 marc 6 scot 20d. Pruus. Item bi Janne voirschr. Ghecoft te Coninxberghe in de weke na derthiendach 18 elle tafellakens om 12 scot. Item 10 ½ ellen tafellakens van den besten tot mijns heren taflle om 16 scot.

Comen dese particle, ... 5 marc 10 scot 20d.

Item bi Jacop den scriver ghecoft in d'ander weke van januario tot tafellaken en voor dwalen 39 ellen volbreeds lynnlenlakens d'elle 25d. en 33 ellen halfbreet d'elle 12d. loeft 45 scot 21d. Item van dien lakene en dwalen te nayen en te besteken bi Jacop voirschr. 2 sc. Item bi Perchevale in de leste weke van februario 38 ellen groofs lynnlenlakens tot sacken d'elle 10d. loeft 12 scot 20d. Item costen die sacke daer of te maken 4 sc. Item coste die zacbanden 4 sc.6d. Comen dese particle 2 marc 14 scot 17d.

1^e Somma van der pentherie, ... 8 marc 1 scot 7d. Pruus.

f.34v.

Om provanche en alrande dinghe behorende ter bottelrie.

In den eersten aenbrocht bi Gherit Langherae die hi ghecoft hadde ten Ewinghen wt verzoek en bi rade Hanneken Aelbrechtsoen eer mijn heer in Pruussen quam 6 vate Gobbijschs wijns t'vat eersts coeps 5 marc loeft 30 marc. Item twee vate lantwijns 7 marc. Item van dese voirschr. wijne te scroeden en te scepen 13 scot. Item costen die selven van den Ewinghen te Coninxberghe te voeren te scepe 46 scot. Item ghecoft bi den voirschr. Gheride bi

rade Hanneken Aelbrechtssoen voirschr. eer mijn heer quam jeghens Janne van Ubeke twee
vate rijnschs wijns, die aem om 6 marc 21 scot hilden 10 ame en 3 stoep die aem dats 120
stoep loept 68 marc 22 scot. Item van den selven te scroeden en op den waghen te doen 6
scot. Item van volwine 7 scot. Item coste de selve van den Ewinghen te Coninxberghe te
voeren op twee waghene 5 marc. Item enen knecht die daer mede voer en ten wine sach 6
scot. Item van wijncoope 5 scot. Item costen dese 2 vate Rijnsch wijns te vergieren 3 scot.
Item costen dese voirschr. stucken wijns te Coninxberghe op te doen en te kelren aenbrocht bi
Hanneken Aelbrechtsoen 11 ½ scot. Item bi den selven te Coninxberghe eer mijn heer quam
32 ½ stoep volwijns des die meerre helft vervollet was doe men se op dede coste die stoep
16d. loept 17 scot 10d. Item costen 3 vate van den voirschr. wine uter penthrien omme te
scroeden in enen anderen kelnaer 4 ½ scot. Comen dese particle aenbrocht bi Gherit
Langheraec, Willem den bottelgier en Janne Aelbrechtssoen,.....115 marc 21 scot 10d.

Item ghecoft jeghens Janne van Ubeke voirschr. omtrent midvasten overmids dat die Rijnssche
wijn voirschr. albi wt was. Een vat Rijnschs wijns dat al reede te Coninxberghe in mijns heren
kelnaer lach hilt 5 ame 22 ½ stoep die aem om 6 ½ marc loept 33 marc 15 scot 22d. Item van
den selven te vergieren 1 ½ scot. Item bi Janne Breien ghecoft jeghens Janne voirschr. ten
Ewinghen eer mijn heer te Coninxberghe quam eene boete garnaetsen en 1 boete maleviseien
om 50 marc, de welke de heer van Putte half in de coep hadde. Soe blijfts 25 marc. Item
jeghens enen anderen knaep 1 vat beerkoerns coste 3 marc 8 scot. Item van den garnaetsen,
maleviseien en beerkoerne te scepen 7 scot. Item van den selven en alrande anderen dinghen
van den Ewinghen te Coninxberghe te voeren te scepe 2 marc 6 scot. Item voeren daer mede
heer Claes van der Merwede, Dirc Muelnerssoen, Michau, Copkin sijn knecht en Symonet
Willams bottelgiers knecht verteerde 1 ½ dach en enen nacht wtsijnde overmids 6 scot van 6
hennen tot horen voglen 13 scot min 2d. Item costen de voirschr. wijn en garnaetse te
Coninxberghe op te doen en te kelren 11 scot. Item costen twee vatekine daer mijns heren
garnaetse en maleviseie in verlaten was en een ander vat daer wijn van azoeyen in ghedaen
was 7 scot. Comen dese particle,.....65 marc 21 scot 5d.

f.35.

Item coste 1 vat coken wijns ghecoft jeghen Leenen meester Mathijs 1 ½ marc. Item bi Janne
Breien ghecoft jeghens Jacop van Maldeghem een stuc wijns van Azoeyen coste eersts coeps
24 marc. Item jeghens den selven bi Janne voirschr. en Willem den bottelgier twee vate
Gobbijnschs wijns costen 11 marc. Item jeghen Mazides een stuc Gobbijnschs wijns 5 marc
16 scot. Item jeghen Jacop voirschr. omtrent vastelavond bi Janne en Willem den bottelgier
twee vate wijns om 9 ½ marc. Item Claise Cruise van enen lantvate coken wijns 1 ½ marc.
Item int eerst van den vasten coften Jan Breie en Willam jeghens enen coepman van Thoren 5
vate lantwijns die in Volcwijsns kelre laghen costen 15 ½ marc. Item jeghens enen andren
coepman van Thoren 4 vate Gobbijnschs wijns die in Maeszidons kelre laghen costen 20
marc. Item van alle den voirschr. wine te scroeden 11 scot.
Comen dese particlen, ...89 marc 3 scot.

Item ghecoft bi Willam den bottelgier te Coninxberghe doe hi daer eerst ghecomen was twee
tonnen meeds costen 42 scot. Item costen die selve te draghen 12d. Item bi den selven des
woensdaghes na sinte Agnietendach jeghen Maeszides eene tonne meeds om 33 scot. Item bi
Willam voirschr. en Maesziden in de derde weke van der vasten twee tonnen meeds om 2 ½
marc. Item van draghen 12d. Comen dese particle, ...5 marc 15 scot 2d.

Item int wtriden waren ghecoft te Hasselt die Gherijt den Wilden, Dirc Beinkin en Michauwe
ghelevert waren 3 paer lederen flesken costen aenbrocht bi Willam den bottelgier en Gherijt
den Wilden te samen 4 sc. 10d. gr. flanders die Jannes rekent voor 21 scot en 6d. Pruuschs.

Item Willam die bottelgier te Cuelen betaelt tot Jan Breien bevelen 4 paer lederen flesken die den ghesellen ghelevert waren te voeren tot mijns heren behoef costen 4 $\frac{1}{2}$ zwaren gulden, den gulden 11 scot loept 2 marc 1 $\frac{1}{2}$ scot. Item verpanghelde Willam te Cuelen 1 paer ouder thinnen flesken woeghen 8 lb. om een nu paer woech 8 pont. En cofte daer toe een paer nuwer thinnen flesken woech 9 pont. Coste te samen 1 $\frac{1}{2}$ gulden 4 gr. flandres maect 18 scot pruu. Item omtrent half maerte coft Jan Breie te Coninxberghe 6 paer groter ijseren flesken daer t'paer of hilt overhoeft omtrent 8 stoep costen 6 marc 4 scot. Item costen die selve te riemen $\frac{1}{2}$ marc. Item costen Quarlets flesken die ghebroken waren te Coninxberghe te verghieten overmids dat die nuwe 3 pont meer woeghen dan die oude 9 scot. Item van Willams bottelgiers flesken den hals an te vermake 1 $\frac{1}{2}$ scot.

Comen dese particle, ... 10 marc 18 scot 6d.

f.35v.

2^e Somma van dat Jannes Tolnaer rekent wtgegeven om provanche en om alrande dinghe behoerende t'bottelrie in der manieren voirscr. ..... 287 marc 7 $\frac{1}{2}$ scot pruusch.

Om provanche en om alrande dinghe behoerende t'coken.

In den eersten bi Hanneken Aelbrechtssoen eer mijn heer quam ghecoft ene os om 2 marc 17 scot. Item bi den selven om ene os 1 $\frac{1}{2}$ marc 2 scot. Item ghecoft bi Willam de bottelgier en Cattenborn eer mijn heer te Coninxberghe quam mit rade Coenkins van der Heiden 3 grote osse om 7 $\frac{1}{2}$ marc. Item ghegeven Aernde Coenkins broeder voirscr. van enen os doen Coenkin ghecoft hadde eer mijn heer quam 3 marc. Item doe mijn heer eerst te Coninxberghe ghecomen was coft Jan Breie jeghen Hanssen van Halle 6 ziden spex costen 6 gulden maken 2 marc 18 scot. Item des donredaghes na st.Ponciaensdach coft Herman tot Jan Breyen bevelen 4 ossen coste 13 $\frac{1}{2}$ marc.

Comen dese particle, ... 31 marc. 1 scot.

Item in de leste weke van januario ghecoft bi Hermanne voirscr. jeghens Hanne Zassen 5 osse om 12 $\frac{1}{2}$ marc. Item jeghen Barthout Zasse enen os om 2 marc 18 scot. Item jeghen Martijn den vleischhouwer 2 osse om 6 marc. Item jeghens Hanne Zassen voirscr. jeghens den paessen ghecoft bi Janne Breien en Hermanne 3 osse om 9 marc 3 scot. Item jeghens Barthout Zassen in de weke na paessen 2 osse om 6 marc 6 scot. Item op sinte Pouwelsdach conversio jeghen Borchaeerde gaerbreider 6 ziden spex om 3 marc 6 scot. Item op den vierden dach van februario ghegeven van eenre zide spex tot Jan Breien bevelen 12 scot. Item des vridaghes na vastelavond ghegeven den man die de hude plach te coepen van 2 ziden spex 28 scot.

Comen dese particle, ... 41 marc.13 scot.

f.36.

Item op sinte Agnietendach ghegeven van twee vaten aels die Jan Breie coepen dede aenbrocht bi Hermanne 6 $\frac{1}{2}$ marc. Item des selfs daghes van twee tonnen harinx 2 $\frac{1}{2}$ marc. Item int eerst van den vasten van 5 tonnen harinx van elke tonne 27 scot loept 5 marc 15 scot. Item van draghen 1 scot. Item onlanghe daer na van 5 tonne harinx van elker tonne 28 scot loept 5marc 20 scot. Item in de weke voir palmen jeghens Godekijn zwaertvegher 1 tonne harinx 34 scot. Item jeghen Hanssen Boemgaert bi Janne Breien 2 tonne harinx 3 marc. Item te draghen 18d. Item van eenre zuwen te huuren daer men levende vissen in hilt alle de wile die mijn heer te Coninxberghe lach aenbrocht bi Janne Breien 13 scot.

Comen dese particle, ... 26 marc 12 scot 18d.

Item doe mijn heer te Coninxberghe waert reet coft Jan Breie ten Ewinghe 5 beverstaerte om 25 scot. Item jeghens Sander Volcwijs knecht te Coninxberghe 4 beverstaerte 13 scot. Item

costen 22 beverstaerte aenbrocht bi Janne Breie ghecoft bi Volcwine t'stuc 3 scot 4d. loept 2 marc 20 scot 28d. Item doe mijn heer eerst te Coninxberghe quam was ghecoft bi Coenkine een vat wijnasijns van omtrint 2 amen coste 2 $\frac{1}{2}$ marc. Item coste die selve asijn te scroeden en te kelren 16d. Item Leenen meester mathijs van eenre tonne wijnasijns 2 $\frac{1}{2}$ marc. Item der selver 36 stoep wijnasijns die stoep 2 sc. loept 1 marc 4 scot 2 sc. Item op onser vrouwenavond purificacio ghecoft jeghens Janne Berenhoeft een vat wijnasijns coste 2 marc. Item op sinte Blasiusdach van enen vate bierasijns tot Jan Breien bevelen 10 scot. Item in d'eerste weke van maerte Hardewich Voorman van eenre tonne bierasijns 10 scot. Item van de voirschr. asine te draghen 2 sc. Item des manendaghes 5 daghe in maerte wt aenbrenghen Jan Breien van eenre tonne wijnasijns 27 $\frac{1}{2}$ scot.

Comen dese particle, ... 14 marc 16 scot 17d.

Coken cruut.

Item ghecoft ten Ewinghe eer mijn heer te Coninxberghe quam bi Janne Breien en Jannes Tolnaer jeghens Vroewijn van der Stolpe 6 pont caneels t'pont 6 scot loept 1 $\frac{1}{2}$ marc. Item 2 pont greynen t'pont 30 scot loept 2 $\frac{1}{2}$ marc. Item 3 pont soffraen t'pont 22 scot facit 2 marc 18 scot. Item 4 pont pepers t'pont 4 $\frac{1}{2}$ scot facit 18 scot. Item jeghen Janne van Ruden 13 pont ghenghebers t'pont 12 scot facit 6 $\frac{1}{2}$ marc. Item 6 pont caneels 1 $\frac{1}{2}$ marc. Item jeghen Aernde Quast twee pont notenmuscaten 2 marc. Item twee pont nagle 2 marc. Item twee pont greinen 2 $\frac{1}{2}$ marc. Item $\frac{1}{2}$ pont bloemen van caneel 18 scot. Item wat min dan 1 $\frac{1}{2}$ pont galigaens coste 3 marc 8 $\frac{1}{2}$ scot. Item jeghen Gherit Langheraec 6 broede sukers van babilonyen woeghen 38 $\frac{1}{2}$ pont t'pont 10 scot loept 16 marc 1 scot. Item coste eene scipkiste ghecoft bi Janne Breien daer t'voirschr. cruut in ghesloten was 18 scot. Item coste die selve te scepe te draghen 8d.

Comen dese particle, ... 42 marc 21 scot 23d.

f.36v.

Item bi Cattenborne ghecoft te Coninxberghe jeghen Janne van Ghelre eer mijn heer daer quam 3 lb. genghebers t'pont 15 scot loept 45 scot. Item twee pont caneels t'pont 16 scot loept 32 scot. Item een pont greynen 33 scot. Item om bloemen naglen en muscaten en om 1 vierendeel ponts sukers 9 scot. Item jeghen Trude Celen bi Janne Breien de wile mijn heer te Coninxberghe lach 3 lb. galigaens 6 marc. Item 7 $\frac{1}{2}$ pont greinen t'pont 30 scot loept 9 marc 9 scot. Item gheghebers 9 pont t'pont 14 scot loept 5 marc 6 scot. Item 9 pont caneels t'pont 10 scot loept 3 marc 18 scot. Item 3 $\frac{1}{2}$ pont soffraen t'pont 22 scot loept 3 marc 5 scot. Item 10 pont pepers t'pont 4 $\frac{1}{2}$ scot loept 45 scot. Item 7 vierendeel ponts notenmuscaten t'pont 20 scot loept 35 scot. Item 2 broede sukers woeghen 15 pont t'pont 11 scot loept 6 marc 21 scot. Lopen dese particle te samen, ... 42 marc 18 scot.

Item jeghens Janne van Ghelre voirschr. bi Cattenborne 2 lb.pepers 9 scot. Item 56 lb. amandelen t'pont 3 scot facit 7 marc. Item $\frac{1}{2}$ pont nagle en $\frac{1}{2}$ lb.noten muscaten 20 scot. Item wt aenbrenghen Jan Breie ghegeven Jannes Calis van 2 $\frac{1}{2}$ pont soffraen twee wichts min t'pont 1 marc loept 2 marc 11 scot. Item des donredaghes na si.Achtendach coft Jannes Tolnaer te Coninxberghe op de mercet jeghen enen vreemde coepman 9 pont caneels t'pont 6 scot loept 2 marc 6 scot. Item 5 pont genghebers t'pont 12 scot loept 2 $\frac{1}{2}$ marc. Item omtrent den selven tijd sende Gherit Langheraec van den Ewinghen te Coninxberghe tot Jan Breien ombieden 4 broede sukers woeghen 25 lb.en 1 $\frac{1}{2}$ vierendeel ponts t'pont 13 $\frac{1}{2}$ scot en 4 korve sepscher vighen elc korf 1 $\frac{1}{2}$ marc loept te samen 20 marc 6 scot. Item coste t'selve van den Ewinghen te Coninxberghe te brenghen 8 scot. Item in d'eerste weke van meerte coft Jannes Tolnaer jeghens enen knaep te Coninxberghe in d'oude stat 13 $\frac{1}{2}$ pont genghebers t'pont 10 scot facit 10 marc 15 scot. Item in de darde weke van der vasten jeghens Trude Celen 2 pont en 1 vierendeel ponts soffraen t'pont 25 scot daer voor betaelt 2 marc 8 scot. Item jeghens der

selver in de passiweken twee pont soffraen t'pont 26 scot loept 2 marc 4 scot. Item jeghen Leenen meester Mathijs twee pont sandali spise mede te varwen 2 marc. Item 11 ellen stamijns 12 scot.

Comen dese particle, ...53 marc 15 scot

f.37. Hout en Colen.

Item ghecoft te Coninxberghe bi Hanneken Aelbrechtssoen eer mijn heer daer quam jeghens sine waerdinne eenen hoep houts die al reede in den hove lach om 4 marc 7 scot. Item bi den selven jeghens enen anderen een deel houts om 19 scot. Item bi Coenkin van der Heide een vierendeel houts 17 scot. Item van de voirschr. houte te halen 4 scot 12d. Item bi Hanneken voerschr. Om colen eer mijn heer te Coninxberghe quam 2 marc 8 scot. Item om manden daer toe 2 scot. Item wt aenbrenghen Hannekins voirschr. op st.Ponciaensavond van enen last colen dats 12 tonnen $5 \frac{1}{2}$ scot. Item des manendaghes daer na van eenre slede colen 8 scot. Item des dinxdaghes daer na van eenre slede colen 9 scot. Item des woensdaghes daer na 3 sleden colen 26 scot 8d. Item des saterdaghes daer na twee sleden colen $18 \frac{1}{2}$ scot. Item des manendaghes na sinte Agnietendach ene slede colen 7 scot 10d. Item des dinxdaghes daer na 2 voeder colen en 15 tonnen colen $21 \frac{1}{2}$ scot. Item bi Hanneken om ene scuppe ten colen 12d. Item des woensdaghes daer na 4 sleden colen 41 scot. Item des saterdaghes na st.Pouwelsdach convercio ene slede colen 8 scot. Item des dinxdaghes daer na twee slede colen $14 \frac{1}{2}$ scot. Item des donredaghes daer na eene sleede colen 6 scot. Item des saterdaghes na onser vrouwendach purificacio 3 sleeden colen 26 scot 3d.

Comen dese particle, ...16 marc $9 \frac{1}{2}$ scot.

Item des woensdaghes na st. Aechtendach van 3 sleden colen 30 scot. Item costen de colen te verdraghen want men wijn leide daer de colen gheleghen hadden 2 sc. Item des saterdaghes daer na twee sleden colen 12 scot 12d. Item des manendaghes voir vastelavond wt aenbrenghen Hanneken Aelbrechtssoen van eenre roede houts 3 marc 4 scot. Item coste die selve te voeren en in den hove te brenghen 11 scot. Item op den vastelavond van eenre slede colen 6 scot. Item op den askelwoensdach 4 sleden colen $33 \frac{1}{2}$ scot. Item des donredaghes daer na van eenre slede colen 6 scot. Item des selfs daghes van eenre halver roede houts 39 scot. Item van den selven te voeren $2 \frac{1}{2}$ scot. Item des vridaghes daer na van eenre slede colen 9 scot. Item des saterdaghes daer na van twee sleden colen 15 scot 6d. Item des selfs daghes van eenre roede houts en van eenen vierendeel van eenre roeden wt aenbrenghen Hannekens $3 \frac{1}{2}$ marc. Item van den selven houte te halen 8 scot.

Comen dese particle, ...13 marc 21 scot 12d.

Item des dinxdaghes na sinte Mathijsdach coft Jannes Tolnaer 3 last colen t'last 51 scot 12d. facit 16 scot 6d. Item des saterdaghes daer na bi Hanneken Aelbrechtsoen twee voeder colen 12 scot 2 sc. Item des selfs daghes van eenen halver roede houts die jeghens heer Rutgher Rootsen waert ghecoft was $1 \frac{1}{2}$ marc. Item des manendaghes daer na van eenre slede colen 8 scot. Item des saterdaghes daer na twee sleden colen $18 \frac{1}{2}$ scot. Item des manendaghes na midvasten twee sleden colen 17 scot. Item van des manendaghes na midvasten tot des woensdaghes voir palmen bi Janne Breien en jonghe Jannes Tolnaer om 6 sleden colen 2 marc

f.37v.

4 scot 2 sc. Item bi den selven jeghens Tedekin van den salighen velde 3 vierendeel houts 2 marc. Item van eenre halver roede houts te halen 4 scot. Item den maerscalc die mijns heren paerde besloech van eenre halver roede houts 38 scot. Item Jan Breien waerdinne van houte 33 scot. Comen dese particle, ...11 marc 20 scot 9d.

Item des donredaghes voir Palmen van 3 sleden colen 27 scot Item des vridaghes daer na van eenre slede colen 6 $\frac{1}{2}$ scot. Item op den witten donredach van twee sleden colen 12 $\frac{1}{2}$ scot. Item op den paeschavond twee sleden colen 14 scot. Item des selfs daghes Hanssen van den Zulte van eenen vierendeel houts 22 scot. Item van den selven te halen aenbrocht bi Hannekine 4 sc. Item des manendaghes na beloken paessen twee waghen colen 14 scot. Item doe men weder uter reise quam om colen 7 sc. Item om hout 9 scot.
Comen dese particle, ... 4 marc 13 scot 12d.

Item des donredaghes na kersdach coft Jan Breie te Danseke, Cattenborne, Henriet, Copken uter coken ende Buthine elken een coocmes coste te samen 27 scot. Item te Coninxberghe doe men in de reise voer van enen nuwen coocmes dat Cattenborne hadde tot Jan Breien bevelen 10 scot. Item van Branthijns messe te vermaaken 2 scot. Item Otten den vleishouwer die in de coken diende te Coninxberghe en in Lettouwen en al mijns heren vleisch sloech groet en cleene voir sinen dienst en arbeit 2 marc 2 sc. 12d. Item Gheenkine van Scoenhoven die in de coken halp arbeiden alle de wile die mijn heer daer lach. Ende mede in Lettouwe was voir sinen dienst en arbeit tot Janne Breien bevelen 23 scot. Item eenen ouden man die al wt in de coken ghedient hadde te Coninxberghe $\frac{1}{2}$ marc. Item eenen jonghe gheselle die eene wile voor die reise ghedient hadde 4 scot.

Comen dese particle, ... 5 marc 8 scot 12d.

Item van eenre ontleender kisten weder te maken die ghebroken was daer Cattenborne sijn cruet en ander dinghe in sloet te Coninxberghe 3 scot. Item van enen roester te vermaaken 4 scot. Item Leenen meester Mathijs van der huere van pannen, roesteren en ketelen te Coninxberghe en op die reise 33 scot 2 sc. Item Goodscalc van Waerle van der huere van 3 potten en twee ketelen 3 $\frac{1}{2}$ marc. Item van enen roester te vermaaken 2 scot. Item Jan Breien waerdinne van der huere van enen groten pot en van dat mijns heren provanchie van der Lettouscher reise in huer huus lach en van andere dienste in huescheden 23 scot.

Comen dese particle, ... 6 marc 5 scot 2 sc.

f.38.

3^e Somma van dat Jannes Tolnaer rekent wtgegeven om provanchen en om alrehande dinghe behoerende ter cueken. In der manieren voirschr. ..... 311 marc 8 scot 22d.

Om provanchen en om alrande dinghen behoerende ter camere.

In den eersten ghecoft ten Ewinghe bi Janne Breien jeghens Gherit Langheraec alrehande confituren in laden 24 lb. t'pont 4 scot loept 4 marc. Item bi Gherit den Wilden te Coninxberghe jeghens Jacop van Maldeghem alrande confituren in laden 24 lb. t'pont 4 scot loept 4 marc. Item jeghens den selven in bussen 20 pont vasten cruuts t'pont 3 scot loept 2 $\frac{1}{2}$ marc. Item jeghens Truden Celen 22 pont alrande confituren in laden overmids twee pont die Cattenborn hadde t'pont 4 scot. Ende 26 vlaemsche ponde der selver confituren t'pont 4 $\frac{1}{2}$ scot loept te samen 8 marc 13 scot. Item jeghen der selver twee korve sepscher vighen om 3 marc 6 scot. Item 25 pont dadelen t'pont 1 $\frac{1}{2}$ scot loept 37 $\frac{1}{2}$ scot.

Comen dese particle, ... 23 marc 20 $\frac{1}{2}$ scot.

Item in d'eerste weke van meerte coft Jannes Tolnaer jeghen enen knaep in d'oude stat daer hi ghengheber ghecoft hadde 4 vlaemsche ponde suker rosaets om 15 scot. Item bi Gherit den Wilden om eene kiste freut in te sluten overmids dattet slot en die bande costen 14 scot. Item bi den selven jeghens Janne van Ghelre 4 vlaemsche ponde ladencruuts t'pont 4 $\frac{1}{2}$ scot facit *18 scot. Item jeghen den selven 16 pont rosinen t'pont 4 sc. loept 25 scot 18d. Item bi Gherit

den Wilden ghenomen tot Leenen meester mathijs binnen der tijd die men te Coninxberghe lach behalven dat op die Lettousche reise gherekent is 38 pont cleenre tragyen t'pont 16 scot loept 25 marc 8 scot. Item jeghen der selver 4 pont verguldens cruuts t'pont 6 scot en 1 ½ pont suker rosaets t'pont 5 scot loept 31 ½ scot.

f.38v.

Item doe men weder uter reise quam bi Gherit voirschr. jeghens Truden Celen 8 pont cleenre tragyen t'pont 16 scot loept 5 marc 8 scot. Item 6 pont ladencruuts t'pont 4 ½ scot facit 27 scot. Item jeghen Godekin Palborne 2 pont sukerrosaets 9 scot.

Comen dese particle, ... 36 marc 12 scot 3d.

4^e Somma van dat Jannes rekent wtgegeven om provanchen en om alrande dinghe behoerende ter camere in der manieren voirschr. loept, ... 60 marc 8 scot 18d. pruus.

Om provanchen en om alrande dinghe behoerende ter merscauschie.

In den eersten aenbrocht bi Hanneken Aelbrechtsoen ghecoft te Coninxberghe eer mijn heer daer quam tot veel tiden en jeghens die Pruussche daer hi eene cedule of overleverde en van anderen dinghe die hi ghedaen hadde eer mijn heer quam 345 scepel haveren t'scepel 2 sc. En 172 scepel t'scepel 25d. loept te samen 17 marc 11 scot 10d. Item binnen alle der tijd die mijn heer te Coninxberghe lach was daer ghecoft bi Janne Breien, Hanneken Aelbrechtsoen en Janne Tolnaer jeghen die lantlude en Pruussche soe si daghelix ter merct quam die tot menighen tiden ghecoft was als Jannes van tide te tide bewisen mach en hi te samen rekent om dat si van enen ghelde is 1088 ½ scepel haveren t'scepel 2 sc. loept 36 marc 6 scot 2 sc. Item in der voirschr. manieren ghecoft 176 scepel haveren t'scepel 25d. loept 6 marc 2 scot 20d. Item in der voirschr. manieren 392 ½ scepel haveren t'scepel 23d. loept 12 ½ marc 27d. Item in der selver manieren 197 scepel haveren t'scepel 22d. loept 6 marc 14d. Item in der selver manieren 60 scepel t'scepel 20d. loept 40 scot. Item ghecoft bi Janne Breien jeghen eenen borgher te Coninxberghe gheheiten Heinric Horder 600 scepel haveren te voederen de wile men in de reise wesen soude. Elc scepel 26d. loept 21 marc 16 scot. Item jeghens sine waerdinne 12 scepel t'scepel 26d. loept 10 scot 12d.

f.39.

Item coste de voirschr. Haveren die jeghen Heinric ghecoft was want men se van zolre draghen most en voert in mijns heren herberghe voeren ende daer weder op enen zolre draghen soe te voeren soe te draghen 6 sc.20d. Item van haveren te verwarten aenbrocht bi Hanneken 12d. Item om haverscuppen 2 sc.

Comen dese particle, ... 102 ½ marc. 13d.

Item aenbrocht bi Hanneken Aelbrechtsoen ghecoft te Coninxberghe eer mijn heer daer quam eene berch hoeys om 1 ½ marc. Item bi den selven om stroe eer mijn heer quam 46 scot 21d. Item wt aenbrenghen Hanneken voirschr. Jan Breien waerdinne van hoey dat jeghens hoor ghecoft was 2 marc 12 scot 9d. Item der selver van enen berghe hoeys daer sie t'ghelt toe leende 25 scot. Item in de weke na dethiendach wt aenbrenghen Jacops scrivers van 3 berghen hoeys 3 marc 14 scot. Item van den selven te lijfcpepe 12d. Item bi Jannes Tolnaer in januario om stroe tot veel tiden 13 sc.2d. Item des sonnendaghes na st. Pauwelsdach conversio wt aenbrenghen Jacops scrivers van twee berghen hoeys 2 marc 20 scot. Item wt aenbrenghen Hanneken Aelbrechtsoen enen Pruusschen die na der hant ghevangkan was van hoeye 29 scot. Item des dinxdaghe daer na wt aenbrenghen Pouwels van twee berghen hoeys 2 marc 21 scot. Comen dese particle, ... 18 marc 2 scot 6d.

Item in februario wt aenbrenghen Pouwels ghegeven van 3 berghen hoeys die hi ghecoft hadde elke berch om 1 ½ marc loept 4 ½ marc. Item van enen berghe hoeys hilt 8 voeder 21

scot. Item op sinte Petersdach in februario van tween berghe hoeys 2 marc 14 scot. Item op sinte Mathijs dach van enen berghe hoeys 25 scot. Item des daghes daer na van enen berghe hoeys 28 scot. Item binnen der voirschr. maent om stroe tot veel tiden daer elc scoc of coste omtrent 1 scot des alsoe veel ghecoft was dattet beliep als Jannes mitten particle bewisen mach 1 ½ marc min 1d. Item in d'eerste weke van meerte van enen berghe hoeys 31 scot. Item in de selve weke van 5 voeder hoeys 20 scot. Item des sonnendaghes te midvasten van tween berghe hoeys 3 marc. Item in de weke daer na van 2 berghe hoeys bi Hanneken en Pouwels 3 marc 18 scot. Item in de weke voir Palmen bi Janne Breyen en jonghe Jannes Tolnaer van 3 berghe hoeys 5 marc 20 scot Item bi den selven van noch twee berghen hoeys 2 marc 15 scot. Item binnen der maent van maerte om stroe tot veel tiden ghecoft des t'scoc cost omtrent 1 scot en alsoe veel ghecoft was dattet beliep als Jannes mitten particle bewisen mach 19 d. Comen dese particle, ... 30 marc 18 scot 18d.

Item des woensdaghes voir Palmen wt aenbrenghen Pouwels van enen berghe hoeys 27 scot. Item den man mitter eenre hant in de weke na Palmen van twee berghen hoeys 4 marc 7 sc.18d. Item van den hoeye dat Jan Breyen bi den hoep coft dat te sinte Joris in eenre scuur lach 10 marc. Item de wile men op die reise was om hoey ghecoft bi Pieret en Engbrecht, Jan Breien knaep daer si hoir rekeninghe of aenbrochten voir Janne Breien, f.39v.

13 marc 23 scot. Item Pouwels den Pruusschen ghegeven tot Jan Breien bevelen voir sinen cost dien hi ghedaen hadde als hi reet om hoey en stroe te coopen en om anderen orbaer te doen ½ marc. Comen dese particle, ... 29 marc 21 scot 18d.

Item des daghes na st. Katrinedach ghecoft tot Aken bi heer Janne van Langherae en Janne Breien een paert tot Dirc Beynkins behoef want sijn paert van Maestricht weder thuus ghesent was om dattet niet vorder en mocht coste 26 mottoen, maken de mottoen 26 gr. en den gulden 30 gr. gherekent 22 zwaer gulden 16 gr. Item van den selven paeerde te helsterghelde en van makelaerdyen 8 ½ gr. Item ter Nyerborch ghecoft Coline van der taelgerien jeghen enen juede een paert want hi t'sine soe ghebroken hadde dat hijt niet langher rideen en mocht coste 8 oude vrancrijxe scilden maken 10 gulden. Item cost 1 breidel ten selver paeerde 2 gr. Item coste een flassaert tot Colijns paeerde 8 gr. Item cost een zwart Deensch paerdeken dat Jan Breien hadde en hi te Lubeke coft want hi sinen henxt daer laten most 12 Lubeecsche gulden min 6 gr. Item te Coolsberghe van enen paeerde dat meester Willam hadde te Coninxberghe toe en broeder Ruerich op thuus reet coste 20 gulden. Item te Casseline van enen witte paeerde dat Jacop uter coken ghelevert was overmids dat Jacops paert ter cameran ghelevert was overmids dat Jakemijn van der camere dat jeghen den juede ghecoft was doet ghereden hadde, overmids enen breidel ten voirschr. paeerde 7 gulden 13 gr. Comen dese particle 30 gr. Voir enen gulden gherekent 72 gulden 11 ½ gr. maken den gulden 11 scot gherekent, ... 33 marc 4 scot 8d.

Item ghegeven heer Claise van der Merwede ten bevelen heer Jans van Langherae van enen paeerde dat te Grijpswolde ghecoft was dat de pipers naderhant ghelevert was 14 zwaer gulden. Item aenbrocht bi Jacop den scriver ghecoft te Hoenborch daer hi wt Hollant te scepe voer om voert te ride te Coninxberghe, een paert om 34 sc.gr. Ende doe hi te Wissemaer quam most hijt verpanghelen en gaf toe 40 sc.gr. loept 3 sc. gr. voir enen ouden scilt gherekent 25 ouder scilde vrancrijx min 12 gr. Ende hi gaf om enen zadel 2 oude scilde loept te samen 27 oude scilde min 12 gr. die Jannes rekent voir 33 gulden. Item in de weke na st.Agnietendach dede mijn heer coopen te Coninxberghe bi heer Janne van Langherak en Janne Breien jeghen enen ridder uten lande van Gulike eenen henxt mit eenre gheslipter nesen coste 125 zwaer gulden des was die goede man minen heer sculdich 20 gulden die Jannes of sloech, soe blijfts 105 gulden. Item ghegeven Gherit den Wilden voir t'voirschr. ghelt dat Jannes ofgheslaghen hadde

die mijn heer Barbenchon voert gaf een paert mede te betalen dat hi ghecoft hadde 20 gulden.
Comen dese particle 172 zwaer gulden maken den gulden voor 11 scot gherekent,
.....78 marc 20 scot.

f.40.

Item bi heer Janne van Langheraec omtrent onser vrouwendach purificacio s'heren knecht van der Veer van helsterghelde van den coninc dien de heer van der Veer minen heer doe gaf 4 gulden. Item te helsterghelde van den henxte die jeghen den Gulicschen ridder ghecoft was als voirschr. is 1 gulden. Item van den selven te goodspenninghe 12d. pruu schs. Item tot mijns heren bevelen wt aenbrenghen heer Jans van Langheraec ghegeven Scoenhoven den hyraude doe hi weder wt hollant ghecomen was die hi seide dat hi toeghegeven hadde omtrint Lunenborch int wedercomen daer hi sijn paert verpanghelen most 6 gulden. Item int wedercomen doe mijn heer thus waert reet verpinghelde Ghisbert Muelnerssoen tot Alsvelt sinen henxt omdat hi niet vorder en mocht an een cleen hagheneiken en most toegheven 6 gulden min 4 sc. pruu schs. Comen dese particle 17 gulden min 2 sc. pruu sch maken den gulden 11 scot gherekent,..... 7 marc 17 scot 2 sc.

Item te pruussen waert ridende verpanghelde Cattenborn sinen zadel te Hoechstraten en gaf toe 2 sc. gr. Item te Maestricht ghecoft enen nuwen zadel die capelle en ander dinghe op te torsen coste overmids 3 nuwe dargaerde enen nuwen breidel en torsriemen daer men nochtan eenen ouden zadel an toe gaf die niet veel en dochte 3 gulden en 9 gr. Item te Lubeke Dirc Muelnerssoen enen nuwen zadel daer men sinen ouden zadel an toe gaf coste 2 Lubbeecsche gulden en 8 gr. Item te Coninxberghe om enen nuwen zadel aenbrocht bi Janne Breye en Quarlet ten henxte die mine heer daer ghecoft was 6 gulden. Item van enen banierzadel 5 1/2 gulden. Item Willam den bottelgier en twee pipers elken enen zadel coste te samen 6 gulden. Item een zadel ten paeerde dat mijn heer heer Wernaer van Honpas gaf en een zadel ten paeerde dat hi heer Willem van Steenvoerde soude ghegeven hebben costen te samen 9 zwaer gulden. Item ghegeven Pieret den maerscalc die hi te Cuelen gaf te Prusse waert ridende om coperrose, Therbenthijn en alrande ander dinghen die hi daer coft jeghens die reise 16 gr. Comen dese particle 30 gr. Voir enen gulden gherekent 37 gulden 21 gr. maken den gulden 11 scot gherekent,.....17 marc 6 scot 20d.

Item ghecoft te Coninxberghe bi Janne Breien dat hi Pieret leverde. Een halve tonne honichs coste 2 marc. Item van draghen 8d. Item bi Pieret ghegeven te Coninxberghe om zalte ghequetste paeerde mede te ghenesen en om coprose en therbenthijn 8 scot. Item bi Hermanne om 15 ellen linnenslakens daer een lanc zac of ghemaect was daer die haver door liep van den zolre d'elle 12d. facit 6 scot. Item ghecoft bi Pieret en Hanneken Aelbrechtsoen die wile dat men te Coninxberghe lach 4 webbe dargaerde ende (soursenglen) of te maken hilden 176 ellen d'elle 3d. en twee webben hilden 138 ellen d'elle 3 1/2d. Ende bi Hermanne 49 ellen f.40v.

d'elle 2d. loeft te samen 1 1/2 marc 29d. Comen dese particle te samen,

.....4 marc 3 scot 7d.

5e Somma van dat Jannes rekent wtghegeven om provanchen en om alrehande dinghe behoerende t'merscauschie. In der manieren voirschr. loeft 322 marc 10 scot 2 sc. pruu schs.

1^e Totael Somma van dat Jannes Tolnaer wtghegeven heeft te Coninxberghe legghende ende daer te ride en weder thus comende om provanchen en om alrehande dinghen behoerende ter pentherie, bottelrie, coken, camere en merscauschie. In der manieren voirschr. loeft te samen 989 1/2 marc 26d. pruu sch. Maken 2159 zwaer gulden min 3d. holl. maken den gulden 20 sc. holl. gherekent,..... 2158 lb.19 sc.9d. holl.

f.41.

Huushuere en beddehuere.

Dit is wtgheven Jannes Tolnaers van huushuere en van beddehuere te Coninxberghe van der tijd die men daer lach wt aenbrenghen Hannekin Aelbrechtsoen die de huse ghehuert hadde eer mijn heer daer quam te paesschen toe. Ende daer toe van alrande anderen oncost daer of roerende in der manieren dat hier na volghet.

In den eersten ghegeven Volcwine mijns heren waert van der huere van sinen huse te paessen toe van der tijd dat mijn heer daer quam 62 marc. Item den selven van paessen voert ghedadinct bi Janne Breien des men niet naerre of comen en mocht 28 marc. Item Goedscalc van Warle daer s'heren paeerde van Byaumont stonden en daer mijn heer van Byaumont soude gheleghen hebben hadde hi in mijns heren herberghe niet gheleghen van der huere van der voirschr. herberghe te Paessen toe ende te paessen toech men s'heren paeerde van Byaumont in mijns heren herberghe soe dat men sine herberghe niet langher en hadde en coste 13 marc. Item Godekine Palborne daer Jan van Brakel Goedscalc, Allaert en meister Willam laghen van der huere te paessen toe 10 marc. Item den selven van paessen voert overmids dat hem een slapelaken verloren was en 1 watervat te broken als hi seide 5 zwaer gulden maken 2 marc 7 scot. Item Jan Breien waerdinne daer broeder Ruerich, die valkenaers en Jannes Tolnaer mede laghen van der huere tot paessen toe 7 marc en van paessen voert 3 marc loeft 10 marc. Item Trude Celen van der huere van enen stalle en bedde van paessen voert die men hebben most overmids dat s'heren paeerde van Byaumont te paessen in mijns heren herberghe ghetoghen waren ghehuert bi Janne Breien 3 marc.

Comen dese particle, ... 128 marc. 7 scot.

Item wt aenbrenghen Hanneken Aelbrechtssoen ghegeven Leenen meester Mathijs van der huere van enen bedde van 13 weken en van den slapelaken daer toe, van elker weke 2 scot facit 26 scot. Item der selver van der huere van enen paer slapelaken daer Enxkin die piper op lach van 2 weken 2 scot. Item Magnieten van der huere van den bedde daer mijn heer selve op lach en van enen cleenen bedde daer toe mit horen toebehoeren van 14 weke, elker weke 4 ½ scot loeft 2 marc 15 scot. Item Janne beerhoeft van der huere van 2 bedden mit horen toebehoren van 14 weken elker weke 4 scot loeft 2 marc 8 scot. Item Keerstinen van eenen bedde mit sinen toebehoren van 13 weken 26 scot. Item Janne Ghelreman van enen bedde mit sinen toebehoren van 14 weken 28 scot. Item Jans wijf van Scoenhoven van der huere van 2 bedden mit horen toebehoren van 14 weken elker weke 4 scot loeft 2 marc 8 scot. Item van enen bedde van 9 weken elker weke 40d. facit 12 scot. Item Baerten van enen bedde daer Berchaert op lach van 12 weken elker weke 1 ½ scot facit 18 scot. Item van enen bedde daer Scoenhoven op gheleghen hadde 3 ½ weke 4 scot 2 sc. Item wt aenbrenghen Gielkins van der huere van enen bedde mit sinen toebehoren dat mijns heren ghesinde van Byaumont hadde 1 weken lanc 22 scot. Comen dese particle, ... 13 marc 1 scot 2 sc.

f.41v.

Item van der huere van tween bedden die mijns heren ghesinde van Byaumont hadden doe hoir paeerde over ghetoghen waren in mijns heren herberghe van 6 ½ weke van elker weke 3 scot loeft 19 ½ scot. Item van enen bedde daer Engbrecht Jan Breien knaep op lach 19 weken van elker weke 1 ½ scot loeft 28 ½ scot. Item Hanssen Gusrouwen van der huere van enen bedde van 7 weke en van eenre deken en enen paer slapelaken dat hem verloren was als hi seide tot Jan Breien bevelen 31 scot 18d. Item van enen bedde dat Pieret hadde van na midvasten 11 weken lanc de weke 40d. facit 14 scot 20d. Item van der huere van enen paer slapelaken eenen polue 1 oercussen en van eenre deken dat mijn heer van Byaumont hadde 11 scot. Item Janne Ghelreman van eenen oercussen en van eenre polue die mijns heren ghesinde

van Byaumont verloren 13 scot. Item Jans wive van Scoenhoven van enen oercussen en van
enen slapelaken die si verloren 9 scot.

Comen dese particle, ... 5 marc 7 scot 8d.

Item ghegeven mijns heren waerdinne te Coninxberghe voir horen scade an den vergulden
cop die mijn heer al wt ghebesicht hadde daer wat an ghebroken was tot Jan Breien bevelen
22 scot. Item voir een tafellaken ende voir eene dwale die vernield waren 22 scot. Item voir
twee potten en enen ketel die ghebroken waren 11 scot. Item voir eene deken die verloren was
8 scot. Item der maecht in huescheden 10 scot. Item Jan Breien waerdinne van enen betpolue
die verloren was die mitten ghehuurden bedden wech ghedraghen was 11 scot.

Comen dese particle, ... 3 ½ marc.

Item ghegeven Claise die thoey bont en anderen dienst dede alle de wile die mijns heeren
paerde te Coninxberghe stonden dat was wel 19 weke lanc voir sinen dienst en arbeit tot Jan
Breien bevelen 2 marc. Item der waschstre die daghelix dwoech, tafellaken, dwalen,
slapelaken, linnencleederen en anders aldat in mijns heren herberghe ende van alle sinen
ghesinde viet te dwaen van der tijd dat mijn heer te Coninxberghe quam tot dat men in de
reise van Lettouwen voer dat was 1 termijn van 14 weken van elker weke als mit voirwaerden
ghedadinct was 16 scot, facit 9 marc 8 scot. Item der selver van dwaen de wile men in
Lettouwe was en doe men weder ghecomen was 1 marc. Item tot Jan Breien bevelen
Hermanne die menighen dienst in de herberghe dede te coepen jeghen de Pruussche al dat
men daer jeghens coft ter coken en anderssins al te beloopen des men behoevede voir sinen
dienst en arbeit 4 marc. Item Cuenkin van der Heiden die dat selve int eerst dede ter tijd toe
dat hi ziec wort ghegeven tot Jans bevelen 1 ½ marc. Item Borchaerde die de poerte van der
zael al wt wachtede 11 scot 6d.

Comen dese particle, ... 18 marc 7 scot 6d.

1^e Somma 168 marc 11 scot 8d. pruusch, 11 scot voir den gulden loeft 367 gulden 17 ½ gr.
maken den gulden 20 sc. den gr. 8d. gherekent, ... 367 lb.11 sc.8d. holl.

f.42.

Item aenbrocht bi Hanneken Aelbrechtsoen ghegeven om delen eer mijn heer te
Coninxberghe quam die in mijns heren herberghe vertimmert waren in sinen camer ant
onderscot en anderswaer overmids 32d. die si costen te halen 14 scot 20d. Item wt
aenbrenghen Hanneken voirschr. ghegeven Royaen van 34 delen t'stic 16d. en den hoep 8d.
hoeher loeft 18 scot 12d. Item rekende Hanneken ghegeven arbeitsluden die hem alle
dinghen holpen doen die hi te Coninxberghe van mijns heren weghe dede eer hi daer quam an
veel cleenen stucken 2 marc. Item rekende hi ghegeven tymmerluden die ghetymmert hadden
an mijns heren camer eer hi quam 18 scot. Item gaf hi om reepe 3 sc. Item mijns heren
maerscalc die sinen paerde besloech van spikeren en naglen die tot sinen huus ghehaelt waren
ter voirschr. tymmeringhe 23 scot.

Comen dese particle, ... 5 marc 3 scot 8d.

Item ghegeven den voirschr. maerscalc van 13 haken ten veinsteren an mijns heren camer van
den stukke 4d. loeft 52d. Item van 12 keerspijen 2 sc. Item om hanghelisse ten outaer in
mijns heren camer 1 ½ scot. Item den selven van ijseren scuppen en Cuenkine in den coken 4
scot. Item den selven van 3 bilen hout mede cloeven daer die een of ghelevert was in die
coken, d'ander in mijns heren camer en die darde in s'heren camer van Byaumont 10 scot.
Item bi Pieret om nagle 4 sc.6d. Item tot Jan Breien bevelen ghegeven Hanssen Haerloep die
hi verdient hadde mit tymmeren in mijns heren camer en anderswaer in de herberghe ende van
houte dat hi daer toe ghelevert hadde wt aenbrenghen Willems bottelgiers en Hanneken

Aelbrechtssoen 1 ½ marc. Item enen metselaer die mijns heren scoorsteen vermakede van steenen, calke en arbeide 3 scot.

Comen dese particle, ... 2 marc 10 scot 25d.

Item wt aenbreghen van mijns heren luden van Byaumont gaf Jannes Tolnaer enen tymmerman die 13 daghe ghelymmert hadde an mijns heren camer van Byaumont en anderswaer overmids 6 sc. die hi wtgheleit hadde om spikeren en ijserwerc 1 marc. Item enen anderen tymmerman die hem gheholpen hadde 1 ½ dach 3 scot. Item gaf die tymmerman om spikeren aenbrocht bi Jacop den scriver 3 scot 6d. Item ghegeven Hanneken mijns heren snider van Byaumont die hi rekende wtgheleit om spikeren en nagle 4 scot. Item bi den selven om banden en hanghelisse 4 sc. Item bi den selven om twee slote elc mit 3 slotelen 6 scot. Item bi den selven van den delen te halen die an mijns heren camer van Byaumont vertymmert waren 2 sc. 4d. Item wt aenbreghen Jacops scrivers van 8 delen daer zitbanken of ghemaect waren t'stuc 20d. loept 5 scot 10d. Item om een tafel op te rekenen 2 scot. Comen dese particle, ... 2 marc 3 scot 8d.

Item bi Hanneken Aelbrechtsoen om 10 bomen ten hameiden in mijns heren herbergh ten stalle daer der ghesellen paerde stonden 2 scot Item om crampoene tot mijns heren camer en om een oertijser 2 sc. Item hem tween die elc drie daghe in de coken ghelymmert hadden elken 3 scot loept 6 scot. Item bi den selven om hout 17d.

f.42v.

Item van tymmeren in de herberghe daer Jan Breie in lach 2 scot. Item bi Bolvoet om planken ten outaer en ter tafle van mijns heren harnasch die Lubbrecht maken dede 2 scot. Item in Jans herberghe van Brakel 2 emmere en 1 voedervat 1 scot. Item twee manden in mijns heren camer en in s'heren camer van Byaumont 1 scot. Item om betstroei in Jan Breien camer en om 1 maelslot te sinen stalle 2 scot. Item 2 emmers mede te wateren 2 sc. Item van den betsteden te maken in Jans herberghe voirschr. en om spikeren daer toe 4 sc. Item 2 groete manden en 2 moude (houten bak) ter aelmissen 2 scot. Item twee aerden kannen ende eene houten kanne en een vaetkin koren mede te leveren 3 sc. Item van enen tridzoor in mijns heren zael 8 scot. Item twee lantvate die ontwee ghesneden waren tot tobben in de coken 3 scot. Item om hout ten hameiden in mijns heren stal bi Quarlet 3 sc. Item bi Quenkin om nagle 20d.

Comen dese particle, ... 35 scot 25d.

Item ghegeven den slotemaker van 4 slotelen ter pentherie en ter bottelrie 2 scot. Item van 4 hanghelissen twee reghelen en dat daer toe behoert ten veinsteren in den tween doren ghemaect alrande dinghe wtte reiken sonder die doren te ontsluten 2 ½ scot. Item Goodscalc van Brakel tot sijnre camere eenen slotel ½ scot. Item tot mijns heren camer en waerderobe 3 slote mit 6 slotelen 7 ½ scot. Item een hantgrepel die camerdore mede toe te trekken ½ scot. Item in Jan Breyen herberghe an broeder Ruerich camer een slot mit 3 slotelen en ene clinke an een ander dore 3 scot. Item an die coken en cokencameren 3 slote mit 8 slotelen 8 ½ scot. Item twee rechtlepele en 1 scuumlepel 5 scot. Item van tween kisten te hanghen mit 3 hanckanden en 8 oertbande elc en van tween sloten daer toe daer Hubrecht die een of hadde, Gherit de Wilde die andere 28 scot. Item costen de voirschr. kisten onbeslaghen 8 scot. Item an Pierets camer en der ghesellen en daer men die haver leide 1 slot mit 4 slotelen 3 ½ scot. Item twee slotelen tot Willams bottelgiers camer 1 scot. Item bi Hanneken Aelbrechtssoen om twee maelslote dat een ten stroezolre t'ander ter colen camer 3 sc. Item een tafel in mijns heren camer van Byaumont mit horen scraghen want mijn heer daer dicke plach te eten, aenbrocht bi Gielkin 4 scot. Item doe men weder uter reise quam ghegeven hanssen Haerloep die 3 daghe ghelymmert hadde in de stalle overmids 3 delen die hi daer toe dede en van der kiste te maken daer men alle die taergen in overvoerde 8 scot.

Comen dese particle, ... 3 marc 11 scot 6d.

2^e Somma 14 marc 16 scot 12d. Coemt 11 scot voir den gulden gherekent 32 gulden 9d. holl. maken 32 lb.9d. holl.

f.43.

Der ridderghelt ende wedden.

Dit is dat Jannes Tolnaer wtgegeven heeft van wedden die mijns heren ridderen hadden die mit hem in Pruussen reden overmids welken wedden si op hoirs selfs cost waren anders dan si mit hoirs selfs live mit minen heer quamen eten in der manieren dat voirschr. is. Oec soe rekent hier Jannes t'ghelt dat die ridderen en knapen hadden die mijn heer te Coninxberghe en in Pruussen onthilt die oec niet dan mit hoirs selfs live op mijns heren cost waren.

In den eersten den ridderen die mit minen heer wt reden alsoe heer Janne van Langheraec, heer Gielis van Arremuden, heer Reinier Dever en heer Claise van der Merwede soe mijn heer overdraghen was bi rade heer Rutgher Roetsen en anders sijns raeds eer hi uten lande porrede. Elken van den vieren voirnoemt 300 mottoen loeft 1200 mottoen makende 29 mottoen voir 25 gulden gherekent die hem Jannes soe betaelde overmids dat die guldene die te Brugghe ghewisselt waren soe ghecoft waren 1034 ½ gulden min ½ gr. Item ghegeven heer Rutgher Rootsen die oec mer 300 mottoen en soude ghehat hebben als voirschr. is. Ende doe men eene wile te Coninxberghe gheleghen hadde bezaghede hi an minen heer dat men hem die 300 mottoen beterde ende gaf hem alsoe veel dat hi hadde 300 gulden. Ende doe men thuuwaert ride soude claghede hi ende vercreech an minen heer noch 100 gulden. Loeft te samen dat heer Rutgher voirschr. hadde 400 zwaer gulden.

Comen dese particle te samen, ... 1434 ½ gulden min ½ gr.

Item den ridderen en goeden luden die mijn heer in Pruussen en te Coninxberghe onthilt. Eerst heer Wernaer Quattemerc van Cuelen van der winterreise de welke te vastelavond reet omdat de winterreise of ghinc 115 gulden. Item Heinric Guldenhoeft van Cuelen van der winterreisen die oec te vastelavond thuus reet 70 gulden. Item heer Wernaer van Honpas, heer Janne van den Palaise en heer Hildegaeer van der Stessen elken van desen 115 gulden van der winterreise loeft 345 gulden. Item heer Janne van Mehertse, heer Liephaert van Lisenkerke en heer Janne van Troeyen die knapen waren eer men in Lettouwen voer elken van de voirschr. van de winterreise 60 gulden loeft 180 gulden. Item want men gheene winterreise en dede soe most mijn heer die goede lude die hi te Coninxberghe onthilt van nuwes weder doen spreken van der zomerreisen overmids dattet legghen daer lanc viel des ghedadinct was mit heer Wernaer van Honpas, heer Hildegaeer van der Stessen, heer Janne van Meiers, heer Liphaert van Lisekerke en heer Janne van Troeyen van der zomerreisen om 160 gulden. Item heer Janne van der Palaise van der zomerreisen 60 gulden. Comen dese particle van der voirschr. ridderghelde dat bi heer Rutgher ghedadinct was, ... 930 gulden.

Item des hoofmeisters neven en ghesinde die mijn heer onthilt te Marienborch eer hi te Coninxberghe quam, dat oec bi heer Rutgher ghedadinct was en bi heer Janne van Langheraec. Eerst van der winterreisen heer Gherit van Cniprode en heer Heinric van Varisberch 300 gulden.

f.43v.

Item Steven van Hoechstaden van der winterreise 100 gulden. Item heer Gherit en heer Heinric voirschr. tot heer Jans bevelen van Langherak van der zomerreisen 100 gulden. Item Steven voirschr. van der selven 30 gulden. Item Volcwine mijns heren waert den welken mijn heer toegheseit hadde te gheven des hi den Cuelnaers gave soe dat hi hadde van der winterreise 60 gulden en van der zomerreisen 20 gulden loeft 80 gulden. Item Pouwels den Pruusschen van sinen wedden van beide reisen 40 gulden. Item heer Janne van Rinesse tot

mijns heren bevelen van beiden reisen 115 gulden. Item heer Willan van Steenvoerde tot mijns heren bevelen wt aenbrenghen heer Jans van Langheraec 60 gulden. Item heraut die mit heer Janne van Casteler was tot heer Jans bevelen voirschr. 50 gulden.

Comen dese particle, ... 875 gulden.

3^e Somma van den ghelde dat die ridderen hadden die mit minen heer in Pruussen waren en anders die ghene die hi daer onthilt in der manieren voirschr. loeft 3239 ½ gulden min ½ gr. loeft den gulden 20 sc. holl. gherekent, ... 3239 lb.9 sc.8d. holl.

f.44.

Boodscappen en reisen.

Dit is wtgheven Jannes Tolnaers van boodscappen en reisen roerende die Pruussche reise. Inder eersten sende mijn heer Alaerde van Vauderic van den Bossche te Bruessel waert mit sinen brieven an den hertogh van Brabant roerende dat hi heer Janne Pijlijser oerlof gheven woude mit hem in Pruussen te ride en most Allaert haestelic ride over nacht ende over dach en paeerde hueren soe dat hi verteerd eer hi an minen heer te Maestricht quam overmids huere van paeerde en overmids huere van knechte daer hi de paeerde van (H) halen mede thuus senden al te samen gherekent 6 lb.11 sc.4d. Item des sonnendaghes voir sinte Katrinendach voer Jannes Tolnaer mit heer Janne van Langheraec van st.Gheerdenberghe t'Scoenhoven om hem te bereeden mede in Pruussen te ride ende gaf van scuuthuere tussen den Berghe en Scoenhoven overmids cost dien hem Jan voirschr. ende hi te Houweninghe deden daer si aten 13 sc.4d. Item verteerd Jannes binnen 2 ½ dach die hi doe wt was eer hi weder ten Berghe quam 10 sc.8d. Comen dese particle, ... 7 lb.15 sc.4d.

Item ghegeven Bolvoet van tween reisen die hi van den Berghe t'Scoenhoven en t'Utrecht dede om mijns heren harnasch en dinghe te bereden daer hi t'Scoenhoven ende t'Utrecht om toeuen most soe dat hi rekende verteert 16 sc. Item ghegeven meister Willam die hi rekende verteert van der Goude ten Berghe comende om mede in Pruussen te ride 10 sc. Item op st.Clemensdach ghegeven Otten Muelnerssoen te Halen tot Jan Breien bevelen te teerghelde thuus mede te ride 2 mottoen maken 34 sc.8d. Item op sinte Katrinendach ghegeven Gheier te Maestricht weder te Hollant waert mede te gaen mit brieven an mijns heren raet en Dirc Beinkins paert thuus te leiden dat niet mede en woude 21 sc. 4d. Item op st. Andries avond ghegeven Rutkine te hollant waert mede te loopen mit brieven van state an mijns heren raet 2 mottoen maken 34 sc.8d. Item op die selve tijd en stede ghegeven Sarrasine te Henegouwen waert mede te ride mit mijns heren brieven van state an den grave van Bloys 4 mottoen maken 3 lb.9 sc.4d.

Comen dese particle, ... 9 lb.6 sc.

Item des sonnendaghes na st.Andriesdach buten den Hamme sende men Scoenhoven den hyraet wederomme om mijns heren zwaert dat vergeten was, verteerd enen dach en nacht wtsjinde eer hi weder an minen heer quam 10 sc. Item in de weke na st. Martijnsdach in den winter waren Lambrecht Willamssoen en Gherijt die oude omboden t'sinte Gheerdenberghe te comen de welke voert ghesent waren over nacht en overdach te Brugghe om zware gulden te coepen ieghen alrande ander payment ter reisen van Pruussen ende voeren de voirschr. te Brugghe te waghene en quamen weder te scep en verteerd wech en weder hem darden overmids grote oncost van waghenhuere en sciphuere want si van noede haesten mosten omdat die tijd cort was 12 mottoen. Comen dese particle den mottoen 17 sc.4d. gherekent,

..... 10 lb.18 sc.

f.44v.

Item des donredaghes na st.Martijnsdach reet Jan Breie van sinte Gheerdenberghe t'Scoenhoven en t'Utrecht om paerde te coepen jeghen die Pruussche reise mit hem Quarlet en Pieret ende verteerde Jan des voirscher. donredaghes avonds t'Scoenhoven overmids dat Ghisbert Muelnerssoen ende Colijn van der taelgerie in die stede mit hem aten 12 sc. Item op die selve tijd betaelde Jan Breie t'Scoenhoven van twee maeltiden die de zadelmaker van Utrecht sculdich was die daer was ghecomen rekenen 2 sc.8d. Item des vridaghes daerna reet Jan Breie voert t'Utrecht en in den Stichte om paerde te zoeken. Ende was wt eer hi weder t'Scoenhoven quam 4 daghe verteerde overmids cost van tween paerden die hi t'Utrecht ghecoft hadde die t'Utrecht enen nacht op mijns heren cost waren 3 lb. Item reet Willem die bottelgier in october t'Tolne om hem te zate (te vragen) mede in Pruussen te ride, verteerde t'Tolne ridende en weder ten Berghe comende doe men ride soude 24 sc.

Comen dese particle, ... 4 lb.18 sc.8d.

Item was Jacop die scriver voir ghesent te Pruussen waert te Hoenborch toe te varen te scepe en van dane voert te ride om reescap te maken jeghens mijns heren coomst. Ende was 9 weken wt eer mijns heren ghesinde te Coninxberghe quam overmids 14 daghe die hi voir Texel lach omdat hem die wijnt jeghens was welken tijd hi binnen sceeps bliven most en overmids 15 daghe die hij te Coninxberghe was eer mijns heren ghesinde daer quam en rekende verteert binnen den voirscher. tijd overmids 2 sc.gr. van eenre cobbaerdse (cabuser, soort schip) en van enen zac tot Aemstelredamme ghecoft 10 oude vrancrix scilde en 12 gr. maken den scilt 24 sc.8d. ende den groten 8d. gherekent 12 lb.14 sc.8d. Item was Hanneken Aelbrechtssoen over lant te voete ghesent te Pruussen waert om reescap te maken jeghens mijns heren coemst en was omtrent 1 maent op den weghe eer hi te Coninxberghe quam en lach 5 weke te Coninxberghe eer mijn heeren ghesinde daer quam en rekende verteert binnen den voirscher. 9 weken overmids 1 lyoen die hem op den weghe ghenomen was tot eenre stede daer hi ghearresteert was 14 mottoen enen lyoen en 2 sc. gr. loeft den mottoen 17 sc.4d. en den lyoen 28 sc.4d. gherekent 13 lb.13 sc. Item tot mijns heren bevelen ghegeven Boudekine Dirc Muelnerssoen neve die hi verteert hadde mit Hannekine in Pruussen gaende overmids dat hi ziec was ende te Coninxberghe al doetzic lach 6 lb.2 sc.8d.

Comen dese particle, ... 32 lb.10 sc.4d.

4^e Somma, ... 65 lb. 8 sc.4d. holl.

f.45.

Item te Lubeke mosten afterbliven Willeken Michaus knecht die ziec was en Branthijn die int vier (vuur) ghevallen was soe dat hi zijn aensicht en lede verbernt hadde daer toe most daer bliven Jan Breyen zwarten henxt ende Colijns paert van der taelgerie. Ende bleven te Lubeke 14 daghe daer si verteerde 5 Lubbeecsche gulden en 3 gr. Item den maerscalc die Colijns paert daghelix verwaert en toesach 18 gr. Item om zeem. laitier en van beslaen te Lubeke 10 gr. Item een zadel tot Jan Breyen henxt 18 gr. Item verteerde Willekin en Branthijn van Lubeke te Coninxberghe comende Jan Breyen henxt daer brenghende en Colijns paert vercoft hi te Wissemaer overmids oncost van Branthine te ghenesen van sijnre quetsinghen 5 gulden 26 gr. Comen dese particle 30 gr. Voir enen gulden gherekent 12 gulden 15 gr. den gulden 11 scot loeft, ... 5 marc 17 ½ scot.

Item omtrint 8 milen van Coninxberghe bleef Englen goods after bi een van s'heren paerde van Byaumont dat niet voert en mocht en onderweghen starf. Soedat Englen goods eenen man hueren most die de mael halp draghen Ende den zadel rekende verteert eer hi te Coninxberghe quam 7 scot. Item aenbrocht bi broeder Ruerich die hi wt leide van coste en van oncoste tussen Danseke en Coninxberghe des hi ten Ewinghe toe te scepe voer mit hem Percheval en twee

van s'heren knechten van Byaumont alse Gherijt Toutbent en die Vlaminck Ende van Ewinghe voer hi voert te Coninxberghe hem darden en hadde twee waghene overmids alrande dinghe die men op waghene voeren most om die paerde te verlichten. Ende coste mit teringhe, sciphure en waghenhuere tussen Danseke en Coninxberghe 9 ½ gulden maken 4 marc 8 ½ scot. Item des dinxdaghes na derthiendach ghegeven Scoenhoven den hyraut van Coninxberghe te hollant waert mede te ride mit brieven an mijns heren raet 12 gulden maken 5 ½ marc. Item op den goeden vridach Heinken Hubrechtsoen ghegeven van Coninxberghe te hollant waert mede te loopen mit brieven an mijns heren raet, hadde 2 marc 23 ½ scot. Comen dese particle, ... 13 marc 3 scot.

Item op sinte Thomasavond sende mijn heer Willem den bottelgier van Casseline voor te Coninxberghe waert mit Volcwijne om reescap te maken. Ende verteerde Willam te Coninxberghe ridende ende daer legghende ter tijd toe dat mijns heren ghesinde daer quam dat was binnen 16 daghen 6 ½ gulden maken 3 marc min ½ scot. Item op st.Pauwelsdach conversio reden Goodscalc van Brakel en Steven van Hoechstaden tot mijns heren bevelen van Coninxberghe te Marienborch mit brieven van gheloeve an den hoofmeester roerende van meer ghelts te leenen, verteerde 4 daghe en nachte wtsijnde hem 4den mit 3 paerden aenbrocht bi Goodscalc 2 marc 2 scot 10d. Item des woensdaghes daer na ghesent Englen goods van Coninxberghe ten Ewinghe mit brieven an Gherit Langherak en Lambrecht sinen broeder roerende dat si bi minen heer comen wouden, hadde 6 daghe wtsijnde overmids dat hi onderwegen ziec wert 8 scot.

Comen dese particle, ... 5 marc 9 scot 25d.

f.45v.

Item des saterdaghes na Valentini ten bevelen heer Jans van Langherak en Jan Breien ghegeven Lambrecht Langherak voir sinen cost van dat hi tweewarf tot minen heer te Coninxberghe ghecomen was en van dienste dien hi mine heer ghedaen hadde roerende van den ghelde dat lest ontleent was overmids oec dat hi wt Vlaenderen t'Scoenhoven quam eer mijn heer te Pruussen waert reet daer hi omboden was en wel 5 daghe lach overmids dat hi daer nyemant van mijns heren rade en vant en overmids alrehande anderen dienst die hi nochtan noede nam 8 marc. Item in de weke na midvasten was Heinkin ghesent van Coninxberghe ten Ewinghe ende te Marienborch en droech 3 tonnekin composts alse den hoofmeester een, heer Wernaer Voskin eene en heer Aernde den Staffer van Ewinghe een, verteerde 6 daghe wtsijnde 11 scot. Item in de weke voir palmen was hi ghesent ter balghen an den commandeur om te weten of hi daer ware verteerde 1 ½ dach wtsijnde 3 scot. Item doe Heinkin weder ghecomen was reden Jan Breie en Pouwels die Pruusch ter balghe an den commandeur om mit hem te spreken van den scepenn die mijn heer hebben soude op die reise van Lettouwen, verteerden 7 scot.

Comen dese particle, ... 8 marc. 21 scot.

Item des anderen daghes na midvasten reet heer Jan van Langherak mit 4 paerden mit hem Steven van Hoechstaden mit 3 paerden en Jannes Tolnaer mit enen paerde ende reden van Coninxberghe en voert te Marienborch an den hoofmeester om die 2000 marc die mijn heer lest ontleende. Ende waren wt mit 8 paerde eer si te Marienborch quamen 4 daghe overmids dat si ten Ewinghen lude zoeken mosten die dat ghelt voir minen heer verborghen wouden. Ende doe si te Marienborch quamen was Steven voirschr. al in des hoofmeisters cost en bleef daer op die tijd soe dat heer Jan voirschr. doe mer 5 paerden op sinen cost en behilt ende lach te Marienborch enen dach en twee nachte en reet van dane weder te Ewinghe over hollant en Kersborch mit 5 paerde en most ten Ewinghe toeuen om des voirschr. ghelts wille soe dat hi over al wt was eer hi weder te Coninxberghe quam 9 daghe en nachte verteerde in der voirschr. manieren 6 marc 8 scot 16d. Item ghegeven te Marienborch des tresoriers ghesinde in

hueschede 12 scot. Item van den waghene te huere die t'voirschr. ghelt ten Ewinghen voerde van Marienborch des die wagheman daer toe sinen cost hadde 12 scot. Item van enen anderen waghene te hueren in den selver manieren die t'voirschr. ghelt van Ewinghe te Coninxberghe voerde 20 scot.

Comen dese particle, ... 8 marc 4 scot 16d.

Item op des heilichs sacramentsavond sende mijn heer Jakemine Michaus knecht van Marienborch wederomme te Coninxberghe om mitten andren te scepe te varen mit 4 valken, hadde te teerghelde hem anderen mede te gaen 11 scot. Item den selven ghegeven om voert te gheven des hoofmeisters knecht die hem die valke halp draghen als hi te Coninxberghe quame weder te Marienborch mede te gaen 10 scot. Item des daghes daer te voren sende mijn heer Goodscalc van Brakel, Gherijt den Wilden en Dirc Beinkin van Marienborch te Thoren waert om herberghe te nemen en alrande dinghen te coepen verteerd eer si te Thoren quamen 14 scot 12d.

Comen dese particle, ... 35 scot 12d.

f.46.

5^e Somma 42 marc 19 scot 8d. pruusch maken 93 gulden 11 gr. 6d. holl. Coemt an holl. Paymente den gulden 20 sc. den gr. 8d. gherekent 93 lb.7 sc.10d. holl.

Item aenbrocht bi Goodscalc van Brakel ghegeven te Cuelen Hanneken den bastaert sinen knecht die daer after bleef om tot Aken te voete te gaen ene bedevaert of doen die hi daer gheloof hadde overmids dat hi alsoe seer niet loopen en mocht als mijn heer reet eenen zwaren gulden facit 20 sc. Item te Ghele bleef Goeskin ute cueken after mit enen paerde dat niet voert en mocht welc paert hi te Ghilse laten most verteerde eer hi t'Scoenhoven quam overmids des paerts cost te Ghilse toe 19 sc. Item t'sinte Gheerdenberghe most Jacop die scriver after bliven om dat sijn paert niet voert en mocht en was daer en op den weghe eer hi t'Scoenhoven quam 2 daghe en nachte verteerde 16 sc. Item onlanghe daerna was Englen goods ghesent van Scoenhoven te Ghilse om t'voirschr. paert dat daer ghelaten was dat ghestorven was doe hi daer quam en rekende verteert overmids cost dien t'paert ghedaen hadde 16 sc.8d.

Comen dese particle, ... 3 lb.11 sc.8d. holl.

Cost van den ghenen die te scepe over quamen.

Item quamen te scepe over wt Pruussen Hanneken Aelbrechtssoen en Perchevael om tot mijns heren en sijnre lude dinghe te sien die men te scepe oversende, daertoe Jakemijn Michaus knecht die 4 valken hadden te verwaren, daer toe Hanneken mijns heren snider van Byaumont, Hubeken heer Jans knecht van Langherak, Jan Kerskinssoen, Spieghel Goodscalx knecht van Brakel en Reinkin Dirc Beinkins knecht die ziec waren soe dat si niet riden noch gaen en mochten. Ende laghen de voirschr. te Coninxberghe nadat mijn heer van daen ghereden was 14 daghen eer si te scepe ghinghen, daer na waren si binnen sceeps eer si in t'Swin quamen 7 weken des si die 5 weken teerden van horen provanchen die si ghemaect hadden. Ende verteerd binnen den voirschr. 2 weken te Coninxberghe en binnen den 5 weken daer na binnen sceeps al te samen gherekent aenbrocht bi Hanneken Aelbrechtssoen overmids 4 valken en 2 honden 28 zwaer gulden en 4 scot.

Coemt in hollantschen paymente, ... 28 lb.7 sc.6d.

f.46v.

Item doe mijns heren ghesinde voirschr. hoir provanchen verteert hadden waren si daer en tenden 14 daghe lanc binnen sceeps up der scipheren cost die daer voor hadde 1 lb. gr.

vlaemschs payments. Ende die selve scipheeren hadden mit voorwaerden van dat si mijns heren ghesinde sine kisten en dinghen en sijnre lude dinghen also van 18 scipkisten twee groten vierkanten kisten daer veer taerdzen in waren 11 tonnen. Ene grote slede en anderen dinghen over te voeren 3 lb.gr. vlaemsch payments loept te samen dat die scipheren hadden 4 lb.gr. vlaemschs payments. Item doe si t'Sluus ghecomen waren laghen si daer alle te samen enen dach en des anderen daghe voer alle die hoep thuswaert sonder Hanneken Aelbrechtsoen en Perchevael die daer bleven legghen overmids dat deel van mijns heren en sijnre lude dinghen onder in den coghe laghen daer si na toeuen mosten en verteerden de voirscr. t'Sluus overmids cost dien Hanneken en Perchevael deden van der Sluus t'Scoenhoven comende 24 sc.6d. gr. vlaemschs payments. Comen dese particle 5 lb.4 sc.6d. gr. vlaemschs payments daer men op rekenen sal van den verliese an den hollantsche paymente jeghens t'vlaemsch payment 9 sc.6d. gr. Coemt te samen an holl. payment 5 lb.14 sc.gr. Maken den gr. 8d. holl. gherekent, ...45 lb.12 sc.

Item verteerden Reinkin, Hubekin, Spieghel en Jakemijn Michaus knecht van der Sluus t'Goude varende 30 sc. Item voert thus comende 4 sc. Item costen mijns heren en sijnre lude kisten en dinghe die voirscr. sijn van der Sluus t'Scoenhoven te voeren bi Everaet Wikoc overmids dat men quade tijd scepe vant ende die scepe doe veel te doen hadden 5 lb. Item costen si tot Scoenhoven op te doen 6 sc.8d.

Comen dese particle, ... 7 lb.8d.

6^e Somma, ... 84 lb.11 sc.10d. holl.

2e Totaal somma van dat Jannes Tolnaer wtgegeven heeft van huushuere van den wedden die ridderen en knapen hadden van coste in reisen en boodscappen en van alrande anderen oncoste daer toe behorende. In der manieren voirscr. loept an slechten ghelde, ... 3882 lb.10 sc.1d. holl.

f.47.

Cleedinghe.

Dit is wtgheven Jannes Tolnaer op die reise van Pruussen van mijns heren cleedinghe en sijns ghesinds om laken en om alrande dinghe minen heer en sinen ghesinde toebehorende in der manieren dat hier na volghet.

In den eersten bi Coline den camerlinc te Maestricht ghecoft minen heer 1 paer hoegher scoen en om gaern en rijnaelden 9 sc.8d. Item te Cuelen coft broeder Ruerich minen heer enen hoet cost 4 sc. Item coft 1 paer plattinen (muil of pantoffel) ter selver stede dat mijn heer 16d. Item bi Coline te Cuelen van mijns heren linnen clederen te wasschen 14d. Item een paer laersen en 1 paer hoegher scoen 27 sc.4d. Item ghegeven Steven die hi daer gaf van sinen laersen te maken 15d. Item bi Gherit den Wilden aldaer om eene grote nuwe male van zwarten koeijen lederen tot mijns heren cleederen 3 lb.4 sc. Item Jakemine Michaus knecht 1 paer hoegher scoen 6 sc.4d. Item ghegeven den selven tot Jan Breien bevelen die hi daer te voren wtgheleit hadde om twee paer scoen en om broeken 10 sc.8d. Item te Lennepe Willekin den valkenaer 1 paer scoen mede te coepen 6 sc. Item te Zaltouwe Jakemine voirscr. een paer scoen mede te coepen 6 sc. Comen dese particle 6 lb.17 sc.9d. holl. maken 7 gulden min 3 gr. en 3d. holl. beloepet an pruusschen paymente, ... 3 marc 3 scot 2 sc.

Item mine heer ghecoft te Lubeke bi Gherit den Wilden 3 struuvederen om eenen Lubbeecschen gulden. Item een paer stilleganghen om 22d. holl. Item Hamer, Steven en Willoene tot dobbelen caproenen 3 ellen lakens om 1 gulden. Item van dien caproenen te maken en van den lakene te sceren bi Gherit voirscr. 8 sc. Item bi den selven minen heer

ghecoft t'selver stede eene roede mutse om 12 sc. Item bi Lubbrecht aldaer om eene nuwe male want die male die hi hadde en Janne den droeghen of gheleent was niet langher en dochte 33 sc.4d. Item van enen nuwen haec an die coffere van der camere en van den zeghel coffer te vermake bi Jakemine 3 sc.6d. Item bi Coline van mijns heren cleederen te wasschen 2 sc.4d. Item Willeken Michaus knecht 1 paer hoegher scoen 4 sc.8d. Item te Grijpswolde Jakemine Michaus knecht 1 paer hoegher scoen 5 sc.8d. Item twee broeken en 1 hemde 5 sc.4d. Item Steven 1 paer scoen en van sinen laersen te vermake 4 sc. Comen dese particlen 20 sc. voir enen gulden gherekent 6 gulden en 1 gr. beloep in Pruusschen paymente,

.....2 marc 18 scot 12d.

Item ten Ewinghen bi Coline van mijns heren riem te vermake 2 ½ scot. Item van een oertiser tot mijns heren dagghe 1 scot. Item minen heer 1 paer stilleganghe 3 sc. Item twee paer cleeder te naeyen 3 sc. Item ghecoft te Coninxberghe bi Jakemine crampoene en spikeren mijns heren camer mede te hanghen en t'laken mede te spikeren dat in de camer en in de zael ghehanghen was 6 scot 12d. Item om linen die veinsteren van mijns heren camer mede te hanghen 3 sc.6d. Item ghecoft bi Gherit de Wilde te Coninxberghe jeghen Henricus f.47v.

47 ellen groens lakens die in de zael langhes die zitten ghespikert waren d'ellen 3 ½ scot loept 6 marc 20 ½ scot. Item ten selven langhes der heren zitten te spikeren 33 ellen groens d'elle 4 ½ scot facit 6 marc 4 ½ scot. Item ten selven 25 ellen groens die 3 ellen om 11 scot loept 3 marc 19 scot 20d. Comen dese particle,.....17 marc 10 scot 11d.

Item bi Gherit voirschr. Jeghen Palborne te Coninxberghe die op die zitten in de zael ghespikert waren 25 ½ ellen graews d'elle 1 ½ scot en van den selven 3 ½ elle die men in s'heren camer van Byaumont hadde en 7 ellen t'zalen die na ghehaelt waren d'elle 4 sc. En 18 ellen graews ten banken in mijns heren camer d'elle 2 scot. Ende 11 ½ ellen groens bi mijns heren bedde te hanghen d'elle 3 ½ scot loept te samen 5 marc 10 scot 4 ½ d. Item Willekin en Jakemine Michaus knechten te kousen en caproen 3 ½ ellen blauws d'elle 3 ½ scot loept 12 scot 7 ½ d. Item den valkenaers die recken mede te cleeden 8 ellen graews 16 scot. Item Branthine tot mijns heren bevelen tot roc caproen en kousen 7 ellen lakens en Willeken voirschr. tot enen widen roc 4 ellen, die elle 3 scot 5d. facit 34 scot 25d. Item Branthijns roc mede te voederen 4 ellen wits 16 scot. Item van sinen roc caproen en kousen te maken 4 scot 12d. Item jeghen Henricus minen heer tot enen groten rumen roc onghetc(n)oft in te ride die mit rugghen ghevoedert was en tot enen caproen roeds en groens 6 ellen costen 3 marc. Item Steven, Hamer, Willoen ende Copkine tot rocken 13 ellen lakens d'elle 4 ½ scot loept 2 marc 10 ½ scot. Item mede te voederen 7 ellen wits 28 scot.

Comen dese particle te samen, ...15 marc 12 scot 28d.

Item bi Gherijt voirschr. ghecoft jeghens Heinricus te Coninxberghe minen heer tot eene broec en tot passunen 5 vierendeel wts d'elle 13 scot, facit 16 scot 7 ½ d. Item te kousen die hi op de winterreise soude ghehat hebben 5 vierendeel graews 15 scot. Item 10 ellen groens daer mijn heer enen langhe roc of hadde eene twevoudighe caproen en enen caproen die van broddueren ghewrocht was d'elle 12 scot facit 5 marc. Item Hanneken Aelbrechtsoen daer hem of togheseit was doe hi te Pruussen waert ghinc overmids dat hi sinen cleederen niet mit hem draghen en mocht 9 ½ ellen lakens tot heuke, roc, caproen en kousen d'elle 6 scot loept 2 marc 9 scot. Item minen heer tot groten wanten die mit martren ghevoedert waren 1 ellen roeds 6 scot. Item die mijn heer Gillis van Arremuden gaf tot enen langhe rocke 9 ellen roeds d'elle 9 scot facit 3 marc 9 scot. Item minen heer tot eenre heuke en te kousen van den arminen 12 ellen roeds en groens d'elle ½ marc facit 6 marc.

Comen dese particle, ...18 marc 7 scot 7 ½ d.

1^e Somma, ... 57 marc 4 scot 22 ½ d.pruuschs.

f.48.

Item bi Gherit den Wilden tot Henricus voirschr. minen heer tot enen gortroc 3 ellen roeds d'elle 12 scot en mede te voederen 3 ellen wits d'elle 13 scot facit 3 marc 3 scot. Item den paedzen te kousen 5 ellen d'elle 5 scot loept 25 scot. Item 3 ellen wits daer minen heer een ziden wambeus mede was ghevoedert d'elle 10 scot facit 30 scot. Item minen heer tot enen ondersneden roc en caproen daer ene joncfrouwe op stont van broddueren 3 ellen roeds en groens d'elle 12 scot facit 1 ½ marc. Item mijns heren scip die helfte mede te verdecken en sinen pruusschen tot halven caproenen 20 ellen roeds d'elle 3 ½ scot, facit 2 marc 22 scot. Item Claise die t'hoey bant 5 vierendeel roeds te kousen d'elle 3 ½ scot facit 4 scot 11d. Item Scoenhoven den hyraut doe hi weder wt hollant ghecomen was tot eenre heuke, roc en caproen tot mijns heren bevelen 8 ellen blaews d'elle 6 scot facit 2 marc. Item minen heer te kousen 6 ellen groens d'elle 12 scot facit 3 marc.

Comen dese particle, ... 15 marc 11d.

Item in de weke voir palmen brocht Jannes Tolnaer van Ewinghe die hem Gherit den Wilden bevolen hadde te coepen mine heer tot enen halven langhe roc die mit maertren ghevoedert was jeghen die reise in Lettouwen 5 elle groens d'elle 9 scot facit 45 scot. Item coft Gherijt te Coninxberghe daer jeghen te sniden 4 ½ ellen roeds d'elle 12 scot facit 2 marc 6 scot. Item die minen heer, heer Aernde sine goodscalc gaf tot enen roc en mantel 7 ellen wits ghecoft jeghen heer Zidos d'elle 10 scot facit 2 marc 22 scot. Item 8 elle ghemenghets die heer Aernt hadde ghecoft jeghen Henricus d'elle ½ marc, facit 4 marc. Item jeghen den selven doe men ute der reise ghecomen was minen heer tot enen widen papenroc en tot enen anderen langhe rideroc tot eenre heuke ende 2 caproen 14 ellen groens d'elle 11 scot facit 6 marc 10 scot.

Item want mijn heer alle sinen ghesinde heuken gaf mede thuus te riden van den groenen lakene dat te Coninxberghe in de zale en in de camere ghehanghen hadde des niet ghenoech en was dat dochte, soe most men coepen 26 ellen groens ter ridderen behoef d'elle 4 ½ scot ende 22 ellen den ambochtslude d'elle 3 scot. Ende 20 ellen roeds den 4 paedzen tot heuken, roc en caproen en kousen d'elle 4 ½ scot en 2 ellen groens mijns heren zadel mede te decken d'elle 4 ½ scot loept te samen 11 marc 18 scot. Item 2 ellen roeds tot banden ten voirschr. heuken 9 scot.

Comen dese particle, ... 29 marc 14 scot.

Item tot Jan Breien bevelen Hermanne die in de coken en anderswaer daers te doene was ghedient hadde tot enen roc en caproen 5 ellen lakens d'elle 4 ½ scot facit 22 ½ scot. Item Pouwels knecht tot enen roc 5 ellen grauws en Jakemine Michaus knecht 6 ellen d'elle 1 ½ scot facit 16 ½ scot Item Borchaerde die de zaeldore verwaert hadde, Goesken uter coken en Symoret Willem bottelgiers knecht tot rocken te samen 16 ellen graews 32 scot. Item Heinkine doe hi te hollant waert ghinc enen roc om 12 scot. Item Claise die thoey bant tot enen roc 6 ellen graews 12 scot. Item alle den stuermans van mijns heren en sijnre lude scepe op die reise in Lettouwe tot caproenen en oec deel Pruusschen 22 ellen roeds en groens d'elle 3 scot facit 2 marc 18 scot. Item mijns heren paedzen te kousen doe men op die reise varen soude 5 ellen lakens d'elle 3 ½ scot loept 17 ½ scot.

Comen dese particle, ... 7 marc 10 ½ scot.

f.48v.

Item costen der voirschr. Borchaerds, Goeskins en Claes rocke en caproenen te maken 12 scot. Item den 4 paedzen elken enen twivoudighe roc ende 1 paer kousen, Willekine Michaus knecht ene hoplande en 1 paer kousen en Jakemijn Michaus knecht enen roc, caproen en 2 paer kousen dese voirschr. dinghen costen te maken overmids stoffe 24 scot. Item doe men

thuus waert ride soude most men den 4 paedzen doen maken mitter haeste heuken, rocke, caproen en kousen des deel te Coninxberghe ghemaect was en deel onderweghen en costen te maken overmids stoffe overmids dat men daer overloen of gheven most 21 scot 18d. Item costen 203 ellen lakens te Coninxberghe te sceren onder voor en na d'elle 4d. loept 27 scot 2d. Item bi Gherit den Wilden te Coninxberghe om een reeen vel hoofnestelen of te sniden 2 scot. Item om naelden daer toe 40d. Item minen heer 1 wambeus en enen roc mede te voederen 6 elle linnenlakens d'elle 2 sc. facit 4 scot 2 sc.

Comen dese particle, ... 3 marc 20 scot 2 sc.

Item bi Gherit voirschr. Om 6 ellen covellakens een tornikeel mede te voederen minen heer over sine jacke te trcken d'elle 3 sc. facit 7 scot 6d. Item om zide en gaern bi den zelven de wile men te Coninxberghe lach 24 scot. Item alrande knechten die hem holpen naeyen 14 scot 12d. Item bi den selven minen heer ghecoft enen ruusschen pels om 33 scot. Item twee messe om 6 scot. Item om twee borde daer men op beide wortaflen en scaken mocht. Ende van tween beenen spelen daer toe ende van 3 budelen die spele in te hemelen 23 ½ scot. Item minen heer een paer enghelscher wanten 3 scot. Item bi Hanneken Aelbrechtsoen om twee wortafelborden eer mijn heer quam 4 scot. Item coste eene dobbeltafel in mijns heren camer mit horen scraghen 14 scot. Item bi Jakemine om ene mande in mijns heren camer 16d.

Comen dese particle, ... 5 marc 9 scot 19d.

Item aenbrocht bi Coline minen heer ghecoft te Coninxberghe omtrent Agnetis ter linnenkleederen 15 ellen linnenlakens d'elle 2 scot facit 30 scot. Item bi den selven om garen en rebant 2 scot 12d. Item om enen broec riem 3 ½ sc. Item van 4 twivoudighen broeken en tween twivoudighe hemden te naeyen 2 scot 4d. Item om wit gaern 8d. Item Willoene tot twee paer cleederen en Steven, Hamer en Copkine elken tot 2 broeken 9 elle linnen lakens d'elle 22d. facit 6 scot 18d. Item van omtrint 16 pont wollen van aden in jacken te legghen die Gherit de Wilde van heer Janne van Langherak over nam 2 marc. Item Willeken en Jakemijn Michaus knechten tot linnen cleederen 6 ellen linnenlakens d'elle 22d. facit 4 scot 12d. Item Willoene enen Lettousschen hoet coste mitte bellen 3 ½ sc. Item Quarlet enen stoefdoec 1 scot. Item minen heer te vastelavond 1 paer stilleganghe 1 scot.

Comen dese particle, ... 4 marc 2 scot 18d.

2^e Somme, ... 65 marc 9 scot 27d. pruuachs.

f.49.

Item costen den pagen ende knechten in mijns heren stal 8 broeken en twee hemden te naeyen en den valkenaers 2 hemden en 4 broeken en van den stoefdoec te naeyen 4 scot 12d. Item omtrint paesschen bi Engbrecht, Copkin, Steven, Hamer en Willoene 8 broeken en 4 hemden overmids naeyen 16 scot. Item aenbrocht bi Gherit den Wilden minen heer ghecoft omtrint Palmen een slapelaken van zeemsschen lederen om 24 scot 12d. Item eenen lederen hoet om 11 scot. Item om twee paer hantscoen en enen kam 4 sc. Item bi Coline op den paeschavond mine heer een paer stilleganghe 1 scot. Item bi Dirc Beinkin om wortafel sciven en om 1 paer hantscoen tot mijns heren behoef 46d. Item Jakemine Michaus knecht des saterdags na beloken paesschen twee broeken mede te coepen 8 sc. Item bi Coline om eene dagge voir minen heer overmids 2 oortijseren 4 scot 28d. Item op Goodswaerder om een paer hantscoen 16d. Item des vridaghes na pinxteren tot mijns heren bevelen wt aenbrenghen Gherit Wilden te Coninxberghe van 7 beveren hoeden t'stic ½ marc facit 3 ½ marc. Item op die selve tijd ghegeven Pieret die hi ghegeven hadde enen man die mijns heren goede dagge ghevonden hadde 3 scot. Comen dese particle, ... 6 marc 11 scot 18d.

Item de wile men in de reise was bi Engbrecht om 4 broeken den 4 paedzen 9 sc. Item doe men ute reise ghecomen was bi Gherit den Wilden 6 ellen linnenlakens mine heer enen langhen rideroc mede te voederen 6 scot. Item om 1 paer sporen 3 scot. Item knechten die hem holpen naeyen 7 sc. Item om stoffe 4 scot. Item bi Jakemine om 1 paer hantscoen voor minen heer 32d. Item hadde mijn heer de wile hi te Coninxberghe lach 6 paer doirhouwen scoen t'paer 3 scot facit 18 scot. Item 10 paer hoegher scoen na maniere van laersen bi den cute ofghesneden costen 1 ½ marc. Item twee paer laerzen 1 marc. Item de 4 paedzen 14 paer scoen t'paer 3 sc. facit 16 scot 2sc. Item den selven 4 paer laerzen te vervoervoeten ende Michaus 2 knechten 5 paer hoegher scoen 18 scot. Item tot mijns heren bevelen van enen paer laersen dat Michau hadde 12 scot. Item hadde de 4 paedzen ende Jakemijn Michaus knecht de wile men op die Lettouwse reise was 13 paer scoen des die twee paer hoeghe waren costen overmids 3 scot van enen scoe tot enen armborst 20 scot. Item van enen lederen sacke tot enen outaersteen 2 scot. Item hadde mijn heer ieghen enen anderen meister een paer laerzen coste 13 scot. Item Goeskine den cokenknecht 5 paer scoen. Branthine van gracien 3 paer. Bolvoet twee paer ende alrande vreemden knechten in de coken 8 paer t'paer 6 sc. loept te samen 43 scot 6d.

Comen dese particle, ... 9 marc 7 scot 14d.

Item aenbrocht bi Gherit den Wilden ghecoft jeghen Leenen meester Mathijs de wile men te Coninxberghe lach 6 ellen 1 vierendeel zidens lakens minen heer tot enen wambeuse over te wapenen d'elle 15 scot facit 3 marc 21 scot 22d. Item 1 vierendeel zidens lakens tot enen rieme 2 scot. Item 9 elle groens zidens lakens tot enen tornikeele over eene jacke d'ellen 5 scot facit 45 scot. Item van enen ziden lakene dat mijn heer selve coft 20 gulden t'stuc 11 scot loept 9 marc 4 scot.

f.49v.

Item des dinxdaghes na beloken paessen ghegeven tot mijns heren bevelen Barbenchon den hyraut ter betalinghe van de caproene mit paerlen bestict die mijn heer jeghen die napeltaers cofte 60 gulden maken 27 ½ marc en des hi meer coft betaelde mijn heer selve.

Comen dese particle, ... 42 ½ marc. 22d.

Item des dinxdaghes na Agnete ghegeven te Coninxberghe wt aenbrenghen Gherijt Wilden van enen tymmer grauwer rugghen onghetouwt 2 marc 6 scot. Item coste t'selve te touwen 4 scot. Item costen 2 rocke daer mede te voederen daer mijn heer daghelix in plach te gaen overmids den rugghen die de meister daer meer toe dede ende overmids alsoe veel rugghen daer men een paer kousen mede ghevoedert hebben jeghens de winterreise 12 ½ marc. Item van enen witten bonten voeder daer een lanc papenroc mede ghevoedert was daer mijn heer hem boven op plach te gorden overmids voederen 6 ½ marc. Item hadde mijn heer ene mutse ghevoedert daer toe ghinghen 4 maerters velle en 1 paer wanten daer toe ghinghen 5 maertersvelle costen te samen te voederen 29 ½ scot. Item coste een lanc roc mit maerters velle te voederen dien mijn heer in de reise hadde daer toe ghinghen 46 maerters velle 6 marc 6 ½ scot. Item Cattenborns mutse mit cattevelle te voederen 2 ½ scot. Item des meisters knechten te drincghelde 3 sc.

Comen dese particle, ... 29 marc 1 scot 21d.

Item ghegeven Goodscal van Brakel van enen cleenen zulveren gordelkine dat hi minen heer te sinen bevelen hadde doen maken dat hi boven mit smael van sinen live te gorden plach en woech 3 scot ghewichts min dan ene marc en coste t'voirscre. gordelken overmids zulver vergouden ende t'fathoen 3 marc 23 scot. Item gherenkent bi Janne Breien en Gherit den Wilden mit Jannes Hougher eerst van enen gordelken dat mijn heer den heer van Putte gaf weghende 3 vierdonc zulvers overmids zulver, gout ende maken 3 marc 1 ½ scot. Item een breet gordel mit grote ghebraken l...ren van zulveren vergout daer up stont "aen keer " dat

mijn heer heer Janne van Casteler gaf doe hi ridder werdt woech 3 marc 4 ½ scot ghewichts die marc zulvers coste 2 marc 2 scot facit 6 marc min 3 ½ scot. Item van maken overmids 4 gulden die daer an vergout waren 5 marc. Item van den lederen daer hi up ghesleghen was 4 scot. Item enen grote zulveren S vergout die mijn heer an sinen hals droech mit enen gordelkine beslaghen daer eene sproke op stont ende in die S stont enen joncfrouwe, woech te samen 7 vierdonc zulvers loeft 3 ½ marc 3 ½ scot. Item van den selven te maken en van den faetsoene van eenen al des ghelyx dat de heer van Putte hadde daer mijn heer t'faetsoen of betaeldt coste te samen 7 marc. Item costen die twee ziden webben mijns heren en s'heren van Putte en die lederen daer toe 3 scot 20d. Item 12 zulveren haexkine vergout tot mijns heren wapenrocke die Lubbrecht maken dede 3 ½ scot.

Comen dese particle, ... 28 marc 23 scot 20d.

3^e Somma, ... 116 marc 9 scot 5d Pruuschs.

f.50.

Item des vridaghes na pinxteren gherekent mit Hemminc den goutsmit wt aenbrenghen Gherit den Wilden van 7 sciven van zulveren vergout binnen veramaelgiert mitter oerden van Brabant op enen caproen te setten woeghen 1 marc en 10 scot zulvers die marc 2 marc 2 scot loeft 2 marc 23 scot. Item van vergulden en van maken 2 marc 4 scot. Item van eenre scive van den voirschr. maecsel mit 2 busetten struusvederen in te setten weghende 8 scot ghewichts zulvers coste overmids maken en vergouden 26 scot. Item hadde Scoenhoven die hyraut doen maken ten bevelen van minen heer en sinen broeder ende der goede lude die bi mine heer waren ene grote zulveren scive daer op ghemaect stonden mijns heren wapen ende alle sijnre lude die mit hem op die reise waren daer mijn heer eerst toe ghegeven hadde 4 marc zulvers daer hi mede quyt soude gheweest hebben ende t'ander soude Scoenhoven van den goeden luden ghegadert hebben ende doe die scive al ghemaect was most mijn heer die scive al betalen of si waer daer ghebleven. Soe dat Jannes ten bevelen heer Jans van Langherak mythen meester rekende ende woech die voerschr. Scive over al 8 ½ marc en 2 scot zulvers die marc om 2 marc 2 scot loeft 17 marc 21 scot. Item van maken en vergouden 8 marc. Item des meisters knechten te drincghelde 1 scot.

Comen dese particle, ... 32 marc 3 scot.

Item gherekent mitten brodduer werker bi Janne Breien en Gherit den Wilde minen heer vermaect enen caproen van broddueren dien hem de heer van der Veer van des mijn heer daer op maken dede na datten hem de heer van der Veer ghegeven hadde 2 gulden. Item van banden over eene heuke gheperfijlt mit goude en van eenre St.Jorisbaniere te naeyen 2 gulden. Item 5 kousen en 5 scoen van arminen bewrocht 5 gulden. Item 18 helme die an een tornikeel ghebraken en van nuwes ghemaect ende up gheset en van 24 helmen en twee scildeken op te setten al te samen 7 gulden. Item an enen roc ghewrocht mit 4 banden van paerlen ende 4 banden van goude ende van 3 essen twee van paerlen en eene van zide ende ene joncfrouwe coste te samen 10 gulden. Item eene zomer heuke mit eene bande van essen bewrocht coste te bewerken 2 ½ gulden. Item des meisters knechten te drincghelde want hem mijn heer drincghelt toegheseit hadde ½ gulden. Comen dese particle 29 gulden, den gulden 11 scot loeft, ... 12 marc 20 scot.

Item Jakemine Michaus knecht doe men thuuwaert reet ghegeven te Marienborch doe hi wederomme was ghesent te scepe te varen mythen valken, daer hi kousen mede coepen soude 4 scot. Item bi Gherit den Wilden te Thoren om twee zeenissche velle minen heer tot kousen in te riden 5 ½ scot. Item om 1 paer hansscoen 2 sc. Item bi den selven te Bresselo 1 gulden laken om 32 gulden maken 14 marc 16 scot. Item een wit bont voeder daer een lanc papenroc mede ghevoedert was die mijnen heer te Coninxberghe ghemaect was recht voir dat hi reet om

7 ½ marc. Item om 4 reeen velle en 4 paer hantscoen ½ marc. Item bi Coline te Thoren ende te Bresselo van mijns heren lederen kousen te gaten ende scoen daer toe 6 sc. Item den paedzen aldaer 4 broeken 8 sc. Item bi Coline te Marborch mijne heer enen kam om 4 sc. Item bi Gherit den Wilden te Zeghen om twee slotelte tot mijns heren cofferkins want die oude verloren waren 6 sc.

Comen dese particle, ... 23 marc 11 scot 27d.

f.50v.

Item ghecoft te Cuelen bi Gherit den Wilden minen heer tot sinen bevelen eenen riem woech 7 ½ marc 2 loet Cuelsch, die marc om 11 gulden loept 84 gulden min anderhalven Beemschen gr. Item bi Quarlet meister Hermanne een wambeus om 1 gulden en 1 ½ gr. Beemsch. Item den selven 1 paer laerzen ende Stevene en Willoene elken 1 paer hoegher scoen in te ride om 1 gulden en 3 gr. Beemsch. Item Steven en Hermanne elken een paer sporen 6 gr. Beemsch. Item bi Gherit den Wilden minen heer 3 paer hanscoen 2 gr. Beemsch. Item Copkin Eerensoen die hi ghegeven hadde op die reise om 1 paer linnen kousen en om 1 paer scoen want hi veel te voete gaen most 4 gr. Beemsch. Comen dese particle den Beemsche voir 2 sc. Pruuschs en den gulden voir 11 scot gherekent,

..... 39 marc 22 scot.

Item ghecoft te Coninxberghe ieghen Janne van Cuelen twee cruet dwalen die eene van 3 ellen en d'ander van 11 elle costen 9 scot. Item 11 ellen linnenslakens tot dwalen d'elle 20d. loept 7 scot 10d. Item 16 ellen volbreeds linnenslakens tot tridzoor lakene d'elle 22d. en 6 elle 20d. loept 15 scot 26d. Item bi Gherit den Wilden tot voirdwalen 19 ellen linnenslakens d'elle 20d. facit 12 scot 20d. Item 4 ½ ellen linnenslakens tot aessacken d'elle 20d. facit 3 scot. Item van 3 aessacken te maken 3 ½ sc. Item ter camere tot dwalen 20 ellen linnenslakens half breit d'elle 12d. loept 8 scot.

Comen dese particle, ... 2 marc 9 scot 8d.

Bi Lubbrecht.

Item alrande dinghe aenbrocht bi Lubbrecht. Eerst ghecoft te Cuelen op St. Andries avond die mijn heer den ghesellen leveren dede bi Janne Breien 4 boghen daer heer Claes van der Merwede den enen of hadde, her Reinier Dever den anderen, heer Robbrecht van Glinden den darden en Scoenhoven den vierden, costen 5 ½ zware gulden. Item 4 spangerdel 4 coker en 4 spanhake om 2 mottoen facit 4 sc. 4d. gr. Item 1 vierendeel pilen om 7 ½ gr. Item te Dorpmonde van enen boghe tot Jan Breien bevelen want heer Claes sinen boghe ontwee ghespannen hadde 2 zwaer gulden. Item van 12 glavyen mit horen ijseren die te Cuelen ghecoft waren 2 gulden. Item te Lubeke bi Lubbrecht om enen riem van eenre huve en ene ghespe tot enen ketelhoet om enen riem van eenre huve en ene ghespe tot enen ketelhoet 3 ½ gr. Item den selven ghegeven die hi t'sinte Gheerdenberghe ghegeven hadde om enen zilveren ghespe vergult ende twee rijnaelden tot mijns heren jacke 16 gr. Item die hi Corte Heinken ghegeven hadde van tween reisen t'Utrecht om mijns heren hernasch 12 gr. Item die hi te Cuelen ghegeven hadde om enen caproen van lederen over eene huve te trekken mit latoenen naglen beslaghen 12 gr. Comen dese particle 30 gr. Voir den gulden gherekent 13 gulden min 2 gr. maken den gulden voir 11 scot gherekent,

..... 5 marc 22 scot 7d.

Item bi Lubbrecht te Coninxberghe om eene dagghe voir minen heer 10 scot.

f.51.

Item bi Lubbrecht te Coninxberghe om twee paveyen (groot schild) en ene Pruussche taerge (schild) voir minen heer 26 scot. Item ghegeven heer Janne van Langherak te Coninxberghe

die hi daer ghegeven hadde den boghemaker tot mijns heren bevelen van enen boghe dien Alaert van Vauderic hadde 24 scot. Item bi Lubbrecht aldaer van tween zulveren ghespen vergout tot mijns heren jacke 18 scot. Item bi heer Robbrecht ghegeven Stevens knecht van Hoechstaden die minen heer en den heer van Byaumont elc enen armborst brocht van des meisters weghen 1 gulden facit 11 scot. Item bi Lubbrecht tot Erfvoerde om eene galvie tot mijns heren behoef 8 sc.10d. Item te Cuelen om 10 glavien 2 gulden. Item costen mijns heren wapen voir sine herberghe te Cuelen te malen gheleit van goude ende van olyvarwen aenbrocht bi Barbenschon 2 zwaer gulden. Item minen heer ghecoft te Cuelen bi Lubbrecht een zwaert coste 1 mottoen facit 26 gr. Comen dese particle den gulden 11 scot gherekent,

.....5 marc 15 scot 21d.

4e Somma,..... 122 marc 18 scot 3d. pruuschs.

3e Totaal somma van dat Jannes Tolnaer wtghegeven heeft om laken ende van mijns heren cleedinghe en sijs ghesinds en om alrande ander dinghe daer toe behoerende in der manieren voirschr. loeft 361 marc 17 scot 27 ½ d. pruuschs maken den gulden voir 11 scot gherekent 789 gulden 8 gr. maken,..... 789 lb.5 sc.4d. holl.

f.51v.

hyraude en menestrelen.

Dit is dat Jannes Tolnaer op die reise van Pruussen ghegeven heeft hyrauden en menestrelen. In den eersten tot Aken op st.Katrinendach tween pipers die heer Godevaert van der Heide toebehoerden bi Janne Breien 2 Henegouwse riders maken 32 sc. Item bi den selven aldaer tween trompenaers enen vedelaer en ene ghisterner der stat van Aken toebehorende 2 henegouwse riders maken 32 sc. Item eenre clareitster aldaer 5 sc.10d. Item Augustijnken den seggher tot Jan Breien bevelen 3 gulden Robertus maken 48 sc. Item te Cuelen bi Janne Breyen 2 der stat pipers en des biscops trompenaer van Triere 3 gulden Robertus maken 48 sc. Item der stat vedelaer aldaer enen gulden Robertus facit 16 sc. Item des hertogen pipers van Gulike bi Janne Breien 6 gulden Robertus facit 4 lb. 16 sc. Item eenen anderen piper uter stat die den zot weder makede die fleutede en op die rebecke (driesnarige viool) speelde 1 gulden facit 16 sc. Item eenen tumelaer enen gulden facit 16 sc. Item des ochtens doe mijn heer van Cuelen ride soude tween pipers die mythen bispot van Cuelen plaghen te wesen twee Robertus gulden maken 32 sc.

Comen dese particle, ... 17 lb.22d.

Item te Cuelen eenen seggher bi Janne Breien 1 gulden Robertus. Item twee speelluden mit Quinternen 1 gulden Robertus. Item tot mijns heren bevelen ghegeven Hensselin den bonghenaer dien hi doe men over den Rijn ghecomen was enen piper ghegeven hadde toebehoerende den grave van den Berghe enen zwaren gulden. Item den selven tot mijns heren bevelen dien hi om een bonghevel ghegeven hadde enen zwaren gulden. Item Hanssen mythen ruuspipe tot mijns heren bevelen dien hi enen piper ten Bossche ghegeven hadde 1 roeskins mottoen facit 18 sc. Item te Dorpmunde bi Jan Breien s'graven pipers van der Marc twee Robertus gulden. Item 2 clareitsteren aldaer 10 sc. Item te Minen bi Goodscalc van Brakel der stat pipers aldaer eenen zwaren gulden. Item ter Nyerborch enen wive die op de liere speelde en zanc 12 sc. Item te Zoltouwe tween pipers 12 sc. Item te Lunenborch 3 menestrelen van der stat en tween nuwelsteren te samen 20 sc. Comen dese particle den Robertus gulden 16 sc. ende den zwaren gulden 20 sc. gherekent,

.....9 lb.16 sc.

Item te Lubeke bi Janne van Brakel 3 menestrelen der stat toebehoerende 3 Robertus guldens maken 48 sc. Item eenen clareitster 10 sc. Item Stormclocke te Lubeke enen gulden Robertus

en te Rostoc tot Jan Breien bevelen enen zwaren gulden loept te samen 36 sc. Item te Rostoc des hertogen pipers van Meclenburch bi Janne Breyen 2 Henegouwse riders facit 32 sc. Item ter selver stede enen ghisternier 5 sc. 4d. Item te Grijpswolde twee menestrelen die mythen rotten (gitaar) en leuten zuverlic speelden 1 mottoen facit 17 sc.4d. Item ter selver stede tween pipers mitter scalmey en ruuspyp 9 sc.4d. Item twee pipers die seiden dat si den hertogh van Statijn toebehoerden 12 sc. Item te Marienborch des hoofmeisters 3 pipers 3 zware gulden maken 3 lb. Item ten Ewinghen der stat pipers bi Janne Breyen 14 sc.8d. Item bi den selven te Coninxberghe eenen ouden seggher mit eenre britsen enen zwaren gulden facit 20 sc. Comen dese particle,.....13 lb.4 sc.8d.

f.51/ 2

Item op st.Aechtendach ghegeven Hanssen den piper die hi eenen seggher ghegeven hadde tot mijns heren bevelen 4 scot 8d. facit 7 sc.8d. holl. Item des saterdaghes voir vastelavont ten bevelen heer Jans van Langherac den seggher die de zulveren borch an sijn hals droech enen zwaren gulden en denaelven op den paeschdach ten bevelen heer Jans voirschr. want hi den hertogh van Zassen toebehoerde enen gulden loept 2 gulden. Item omtrint vastelavond bi Barbenchon ten bevelen heer Jans voirschr. den coninc van hyraet wt Enghelant 6 zware guldens. Item bi Barbenchon ten bevelen heer Jans voirschr. Berry t'Hoerault van Poytau ende Lyni hyrauden 14 zwaren gulden. Item omtrint den selven tijd tot mijns heren bevelen den Vlaming die mit scarpe glavien stac enen zwaren gulden. Item op den vastelavond bi heer Robbrecht tot mijns heren bevelen Janne van Loveyn den hyraut 3 zware gulden. Item op die selve tijd bi Janne Breyen enen vreemden hyraut 2 zwaer gulden. Item s'heren pipers van den Vilvaere wt Enghelant enen zwaren gulden.

Comen dese particle den gulden 20 sc. gherekent, ...29 lb.7 sc.8d.

Item bi Pieret den maerscalc ghegeven Haverberch den hyraut tot mijns heren bevelen 3 zwaer gulden. Item op den vastelavond ghegeven enen vedelaer 4 scot en onlanghe daer na ten bevelen heer Jans enen gokelaer 6 scot 12d. loept te samen 19 sc. holl. Item bi heer Robbrecht tot mijns heren bevelen Jorienborch den hyraut 4 zwaer gulden. Item op Goodswaerde Thomas des hoofmeisters dwerch die voir minen heer speelde ten bevelen heer Jans voirschr. enen zwaren gulden. Item des woensdaghes na pinxteren ten bevelen heer Jans voirschr. Janne Fisier 15 zwaer gulden. Item op de selve tijd in der selver manieren den coninc van Pruussen 15 zwaer gulden. Item Crabbendike s'heren hyraut van der Lecke 4 gulden Robertus maken 3 lb.12 sc.8d. holl. Item Culenborch den hyraut 2 zwaer gulden. Item den poursewart van Saelsbry 2 zwaer gulden. Item bi Goodscalc te Marienborch des manendaghes na beloken pinxteren Trypont den hyraut die mine heer 1 paer lederen kousen gaf 2 zwaer gulden.

Comen dese particle den gulden 20 sc. gherekent, ...48 lb.11 sc.8d.

Item des donredaghes na bonifacij t'Alsen des hertogen pipers van der Alsen om dat hi mer vrouwen van Beyeren toebehoorde 2 zwaer gulden. Item te Bresselo der stat pipers 2 zwaer gulden. Item ter selver stede 3 segghers 2 zwaer gulden. Item ter selver stede bi Janne Breien des heren pipers van Coudeche 2 gulden. Item enen ouden seggher 6 Beemsche groten. Item t'Lievenisse mer vrouwen ende hoirs broeders pipers van Beyeren bi Janne Breyen 4 gulden. Item horen seggher enen gulden. Item te Bouchine der stat pipers bi Janne Breyen 1 gulden. Item t'Erffoerden alrande menestrelen ende nuwelsteren te samen 1 gulden. Item te Marburch enen tumelaer die zuverlic speelde van appetisen 1 gulden. Item van enen spele dat mijn heer daer mit sinen luden was gaen sien 6 Beemsche gr. Item te Zeghen des joncheren pipers van Nassouwen bi Janne Breien 2 gulden. Item te Cuelen bi heer Janne van Langherak 3 menestrelen van den snaerspele 2 gulden. Item twee pipers aldaer den bispot van Triere toebehorende 1 gulden. Item te Maestricht heer Robbrecht van Glinden die hi seide dat hi up

den weghe pipers ghegeven hadde en in anderen manieren 4 zwaer gulden. Comen dese particle den gulden 20 sc.ende die 12 Beemsche voir 17 sc.4d. gherekent,
.....25 lb.17 sc.4d.

1e Somma,..... 143 lb.19 sc.2d. holl.

Van mijns heren speelghelde.

Dit is wtgheven Jannes Tolnaers op die Pruussche reise van ghelde dat mijn heer selve ghehat heeft te verspelen en anders sinen wille mede te doen. In den eersten leende Jannes minen heer ten Ewinghe mede te dobbelen die hem Jan van Brakel brocht 50 zwaer gulden. Item leende hi hem doe hi eerst te Coninxberghe ghecomen was die Goodscalc ontfinc 10 zwaer gulden. Item des dinxdaghes na grote vastelavond an Pruusschen ghelde dat Gherit de Wilde haeld 5 gulden. Item leende Jannes minen heer selve des vridaghes in d'ander weke van de vasten 6 marc en des manendaghes daer na die Gherit de Wilde haeld 4 noble loeft te samen 10 marc. Item in de weken na midvasten ende voir palmen doe heer Jan van Langherak en Jannes Tolnaer om meer ghelts wt waren leenden minen heer Jan Breie en jonghe Jannes Tolnaer 4 marc. Item doe Jannes weder ghecomen was leende hi minen heer die Gherit de Wilde ontfinc sijn dobbel scout deel mede te betalen 80 marc. Comen dese particle 11 scot voir den gulden gherekent 270 gulden 1 scot. Coemt in hollantschen paymente den gulden 20 sc. gherekent,..... 270 lb.22d.

Item in de weke na paesschen ghegeven heer Janne van Langherak wt sinen aenbrenghen van s'heren weghen van Byaumont in afcortinghe van des mijn heer sinen voirschr broeder sculdich was 3 scot min dan 24 Robertus gulden ende die heer van Byaumont hadde van Jannes van den selven 11 gulden Robertus. Coemt an zwaer gulden den Robertus gulden voir 10 scot en den zwaren gulden voir 11 scot gherekent 31 ½ zwaren gulden ½ scot. Item in de weke na beloken paesschen minen heer ghesent bi Gherit den Wilden mede te spelen 40 scot. Item des vridaghes na pinxteren ghegeven heer Janne van Langheraec te Coninxberghe die hi van mijns heren weghen voert leverde daer hi hem bevolen hadde ende hi se sculdich was 100 zwaer gulden. Item des selfs daghes den napelaers die hem mijn heer van dobbel ghelde sculdich was 50 zwaer gulden. Item heer Robbrecht van Glinden die hi minen heer gheleent hadde over dobbelspel 28 zwaer gulden. Item ten bevelen heer Jans van Langherak ghesent bi Dirc Beinkin heer Janne van Einde die hem mijn heer van dobbelen sculdich was 24 zwaer gulden.

f.52.

Comen dese particle 237 zwaer (gulden) 2 scot pruuisch maken den gulden 20 sc. holl.
gherekent,..... 237 lb.3 sc.8d.

Item ghegeven Janne van Brakel tot mijns heren bevelen die hem mijn heer sculdich was die hi Jannes naderhant aenbrochte dat si hem mijn heer sculdich was 13 zwaer gulden maken,
..... 13 lb.

2^e Somma,..... 520 lb.5 sc.6d. holl.

Van alrehande ghemeinen dinghen.

Dit is wtgheven Jannes Tolnaers op die reise van Pruussen van alrande ghemeinen dinghen. In den eersten op sinte Katrinendach bi Janne Breien des drossaren twee knapen van den lande van Valkenborch die minen heer gheleiden van Maestricht tot Aken 2 mottoen. Item des woensdaghes daer na te Cuelen Reynout Minnenbode knecht die mine heer 1 cleen tonneken galants ende 1 deel wijns brochte van Reynoude voirschr. ghegeven in huescheden enen gulden Robertus maect 16 sc. Item ter selver stede tot Jan Breien bevelen ghegeven Janne van Tricht

heer Rutgher Rootsen knecht van alrande arbit en dienst dien hi minen heer te Cuelen dede in huescheden enen zwaren gulden facit 20 sc. Item om recepten zalve en alrande cruuut dat meister Willam te Cuelen coft tot mijns heren behoef en sijnre lude ieghens die reise 3 lb. Item ghegeven broeder Ruerich die hi te Beeckem en ter Nyerborch den bispot van den scoolkinderen van sinte Nyclaes hoechtijd ghegeven hadde tot mijns heren bevelen 6 sc. Comen dese particle den mottoen 17 sc.4d. gherekent, ...6 lb.16 sc.8d.

Item te Danseke was mijn heer sijne waerdinne gaen sien die kinds lach ghegeven der ammen enen zwaren gulden facit 20 sc. Item een van des hoofmeisters knechten bi heer Rutgher Roots die mit minen heer reet van Marienborch ter Lamerlant den wech wisen enen zwaren gulden. Item des scaffenaers knecht ten Ewinghen ten bevelen heer Rutgher Rootsen en heer Jan van Langherak die de brieve screef van den eersten 2000 marken die minen heer gheleent waren twee zwaer gulden. Item ter joncfrouwen bode ten Ewinghen die minen heer de twee witte Noortsche honde sende 6 scot. Item bi Barbenchon van mijns heren wapen te malen op een bort dat men voir sinen herberghe ten Ewinghen hinc 4 scot. Item coste eene tonen daer de voirschr. 2000 marc in ghedaen waren doe men se van den huse ten Ewinghen in den herberghe droech $\frac{1}{2}$ scot.

f.52v.

Item van den selven te draghen 2 sc.Pr. Item cost een waghen ghecoft mythen touwe daer men t'voirschr. ghelt van den Ewinghe te Coninxberghe op voerde 22 scot. Item waren in de waghen gheslaghen 3 van mijns heren paerden de welke menneden Goeskin en Heinkin ende daer bleven bi om toe te sien meister Willam en Scoenhoven en waren wt 2 $\frac{1}{2}$ dach 2 nachten eer si van Ewinghe te Coninxberghe quamen en verteerde mit 6 paerde en 5 personen aenbrocht bi meister Willam 22 scot. Comen dese particle 11 scot voir den gulden gherekent 9 gulden 9d Pr. Comen an holl. Paymente, ...9 lb.6d.

Item bi broeder Ruerich te Coninxberghe om een bemaelt (beschilderd) cleet dat t'enden den outaer in mijns heren camer stont als men misse dede daer een crucifix en ander dinghe op ghemaect waren enen zwaren gulden. Item op st.Pouwels dach conversio hief mijn heer mythen heer van Putte eene Lettousche maghet die kersten ghedaen was der welker hi gaf aenbrocht bi Janne Breyen 4 zwaer gulden. Item aenbrocht bi Goodscalc ghegeven den ghevanghen Lettouwen ten bevelen heer Jans van Langherak doe mijn heer eerst bi den maerscalc ghegaen was 2 zwaer gulden. Item ghegeven des maerscalx cleric tot Jan Breien bevelen die mine heer een gheschrift gaf van den oflate van der Pruusscher reisen 12 scot. Item den scoolkinderen te Coninxberghe tot horen vastelavonde 2 scot. Item in d'eerste weke van meerte enen scarmer die in mijns heren herberghe omboden was en jeghens die ghesellen scarmede ten bevelen heer Jans van Langherak enen zwaren gulden. Item des maendaghes nachts na paesschen bi broeder Ruerich doe mijn heer sinen bedevaerde ghinc den poertiers van den 3 steden te Coninxberghe omdat si mine heer wt en in lieten in huescheden 5 scot. Comen dese particle 9 gulden en 8 scot maken in holl. paymente,

.....9 lb.14 sc.8d.

Item wt aenbrenghen Hanneken Aelbrechtssoen enen cleric te Coninxberghe die sinen dinghe ghescreven hadde van des hi ghecoft hadde en doen maken eer mijn heer daer quam 6 scot. Item der stat cleric te Coninxberghe die den brief verscreef die Wijnkin van Rode hebben soude van mijnen heer overmids dat sijn bode mythen eersten brieve int water ghevallen was 6 scot. Item meister Janne den barbier te Coninxberghe ten bevelen heer Jans van Langherak die minen heer en sine lude liet en scoer op die Lettousche reise ende oec te Coninxberghe 2 zwaer gulden. Item bi Janne Breien Janne Kerstyaenssoen in huescheden van dienste dien hi dede te Coninxberghe en op die Lettousche reise 1 zwaren gulden. Item Stevens knaep van Hoochstaden van den selven overmids dat sijn meister maerscalc in de reise was 1 zwaren

gulden. Item enen knecht die al wt in Jan Breien stal was en paerden halp verwaren en anderen dienst dede 1 zwaren gulden. Item den Pruusschen die al wt in mijns heren stal gheweest hadde en veel arbeids ghedaen 6 scot. Comen dese particle 6 gulden en 7 scot maken an holl. paymente, ... 6 lb.12 sc.8d.

f.53.

Item ghegeven Rutghers knecht van den Leewenborch te Thoren die van Ewinghen daer ghecomen was om mijns heren brief te halen van den 2000 marken die Rutgher voirschr. Jan Ubach en Gherit Langherak voor minen heer ghelooft hadden 16 scot. Item ghegeven enen clerc te Thoren die den brief screef van den 800 ouden scilden die mijn heer daer leende 8 scot. Item te Coninxberghe bi Perchevale van enen waghene vlesschen en anderen dinghen op te voeren thuswaert ridende 18 scot. Item noch 1 waghen 20 scot. Item om touwe en reescap tot beiden waghene 9 scot 2d. Item te Wartenberch om enen waghen mit sijnre reescap daer Jan en Goodscalc van Brakel hoir dinghen op voerden mit horen paerden overmids dat si seer ghebroken waren om 20 scot. Item te Bresselo tot mijns heren bevelen bi Janne Breien ghecoft enen scoenen nuwen waghen welbeslaghen die t'Scoenhoven ghebrocht was om 7 ½ gulden. Item bi Gherit den Wilden om 12 ellen linnenslakens daer mijns heren waghene mede overdect waren d'elle 12d. facit 4 scot 2 sc. Comen dese particle 16 gulden 2 scot 11d. pruuachs maken an holl. paymente, ... 16 lb.4 sc.5d.

Item ter Bouchine sach mijn heer die borch die de keyser daer hadde doen maken ghegeven den poertier enen zwaren gulden. Item tot Erfvoerde tot mijns heren bevelen sinen pipers daer si nuwe instrumente mede coften 1 gulden. Item ten bevelen heer Jans van Langherak des ridders knechten in huescheden die mine heer gheleide van Marborch te Zeghen 2 gulden. Item te Maestricht ten bevelen heer Jans voirschr. Henriet s'heren koc van Byaumont in huescheden want hi alle de reise wt mede ghekooct hadde en veel arbeits ghedaen 4 mottoen t'stic 17 sc.4d. facit 3 lb.9 sc.4d. Item ten bevelen heer Jans voirschr. ghegeven Pieret den maerscalc in huescheit tot enen paer laersen want hi veel arbeits ghedaen hadde 1 gulden. Item Bolvoet Lubbrechts knecht tot Jan Breien bevelen in huescheden van den selven want hi wech en weder veel arbeits dede 32 sc.

Comen dese particle sen gulden 20 sc. gherekent, ... 10 lb.16d.

Item ghegeven Pelgherini heer Jans knecht van Langherak tot Jan breien bevelen van enen zacke meels die op thus te Goodswaerde bleef en men van mijns heren wegheen daer gaf 36 sc. holl. Item ghegeven heer Janne van Langheraec die hi heer Claise van der Merwede gheleent hadde daer hi mede ute herberghe ghequyt was van Coninxberghe thuuscomende die hi voir hem wtledie tot mijns heren bevelen want sijn ghelt al wt was 35 zwaer gulden maken 35 lb. Coemt te samen, ... 36 lb.16 sc.

3^e Somma, ... 95 lb.6 sc.3d. holl.

f.53v.

Fouconrie.

Dit is wtgheven Jannes Tolnaers op die Pruusschen reise van alrande dinghen en coste behoerende ter fauconrie. Eerst bi Gherit Muelnaerssoen te Danzeke om leder ter eenre bonghen (trommel) en tot anderen dinghen 8 scot. Item ten Ewinghen des hoofmeisters bode van Pruussen te lancveter ghelde van 4 valken die hi minen heer sende ten bevelen heer Jans van Langheraec 8 zwaer gulden. Item ter selver stat bi Ghisbert en Dirc sinen broeder om leder en dwalen en loc draet 8 scot 16d. Item bi Michauwe te Coninxberghe om 6 valc bellen 3 scot. Item in de weke na sinte Ponciaensdach des biscuits bode van Zamelant te lancveterghelde bi Dirc Beinkin van enen valc dien hi mine heer sende 2 zwaer gulden. Item

onlanghe daer na bi Janne Breien des maerscalx bode te lancveter ghelde van tween valken 2 zwaer gulden. Item op die selve om orpiment enen gulden. Comen dese particle 14 zwaer gulden 8 scot 16d. pruuschs maken an holl. paymente, ... 14 lb.15 sc.7d.

Item ghegeven Dirc Muelnerssoen 15 daghe in januario die hi rekende wtgheleit om honden en zwinen aes tot 21 havicken 11 scot. Item Ghisbrecht sinen broeder 21 daghe in januario die hi rekende wtgheleit mosschen en andere cleene voghelkin en om zwinen aes 4 scot 12d. Item Dirc voirschr. 24 daghe in januario die hi rekende wtgheleit om alrande aes 8 scot 16d. Item den selven in d'eerste weke van februario van den selven 15 scot 14d. Item den selven op den askelwoensdach van den selven 5 scot 10d. Item Ghisbrecht sinen broeder van den selven 6 scot. Item Michauwe die hi ghegeven hadde om aes tot sinen valken 8 scot. Item waren binnen alle der vasten ghecoft tot mijns heren valken en voglen als Jannes mythen particlen bewisen mach 80 hennen costen 3 marc 1 scot 18d. Comen dese particle 11 scot voir den gulden gherekent 12 zwaer gulden 10d. pruuschs maken an holl. paymente,

..... 12 lb.7d.

Item aenbrocht bi Dirc Muelnaerssoen ghecoft te Coninxberghe tot caedzen de havicke op te draghen die mijn heer over sende bi den voirschr. Dircke 41 ellen linnens lakens d'elle $\frac{1}{2}$ scot facit 20 $\frac{1}{2}$ scot. Item der vogle staerte en vogle mede te benayen 2 elle linnens lakens 2 scot. Item van den houtwarke van den 3 kaedzen 6 scot. Item om oude zwaertsceeden en coorden ten kaedzen 2 sc. Item 21 ruuscaproen tot 21 havicken t'stic 16d. facit 11 scot 6d. Item den man daer mijns heren wilde havicken ghestaan hadden in huescheden tot Dirx bevelen 11 scot. Item Dircke voirschr. omtrint vastelavond tot mijns heren bevelen van Coninxberghe t'Scoenhoven mede te trekken mythen havicken en voglen die mijn heer thuus sende des hi mit hem hadde Godekin sinen neve en Godekin Zweederssoen en daer toe knechte die de kaedzen holpen draghen 42 zwaer gulden. Comen dese particle 46 $\frac{1}{2}$ gulden en 2 scot maken an holl. paymente, ... 46 lb.13 sc.8d.

f.54.

Ende is te weten dat Dirc voirschr. hadde behalven dat voirschr. is mythen voirschr. voglen overcomende in Texel van Gherit van Oesterwijk daer Jannes Tolnaer niet of en rekent 8 lb.

Item hadde Dirc voirschr. noch behalven al dat voirschr. is daer Jannes Tolnaer of rekent die hi nam van Janne van Poelgheest doe hi thuusghecomen was en die Jan Voirschr. Jannes Tolnaer overgherekent en aenghebrocht heeft als hi mit sijnre cedule bewisen mach,

..... 19 lb.

Item aenbrocht bi heer Robbrecht van Glinden die hi ghegeven hadde tot mijns heren bevelen te lancveterghelde van den valke die heer Wernaer Voskin minen heer gaf 3 zwaer gulden. Item bi Gherit Muelnaerssoen omtrint vastelavond om enen grote harten voghelhantscoen 3 scot 6d. Item des donredaghes voir midvasten bi Michauwe om 3 paer valcbelle 4 scot 2 sc. Item bi den selven om twee harten hantscoen sine valke op te draghen 5 scot. Item bi Ghisbrecht om linnenlaken tot enen aessac voor minen heer 2 scot. Item bi Gherit den Wilden van dien aessac te maken 2 scot. Item bi Ghisbrecht om enen rinc tot dien aessac 4 scot 8d. Item bi Dirc Beinkin om linnenlaken tot enen aessac 32 d. Item Stevens knecht van Hoechstaden te lancveterghelde van den havic die Steven minen heer gaf 20 scot. Item bi Michauwe in de passiweke om 16 voghelcaproene t'stic 12d. facit 6 scot 12d. Item des dinxdaghes na beloken paesschen ten bevelen heer Jans van Langherak des maerscalx bode te lancveterghelde van enen valke 20 scot. Comen dese particle 9 gulden 2 scot 2d. pr. Maken an holl. paymente, ... 9 lb.5 sc.

Item bi Michauwe binnen den 6 weken die mijn heer in de Lettousche reise was ghegeven te Coninxberghe om 40 hennen tot 6 voglen 1 ½ marc. Item des saterdaghes na pinxteren te Coninxberghe te lancveterghelde van den valke die heer Lanseloet minen heer gaf 2 gulden. Item des dinxdaghes daer na bi Janne van Brakel te Marienborch des hoofmeisters valkenaers te lancveterghelde van 3 valke die de hoofmeester minen heer gaf 3 zwaer gulden. Item te Maestricht ghegeven Ghisbrecht Muelnaerssoen tot mijns heren bevelen enen sperwaer mede te coepen 2 mottoen. Comen dese particle 8 gulden 3 scot en 2 mottoen maken den gulden 20 sc. en den mottoen 17 sc.4d. gherekent,..... 10 lb.3d.

4^e Somma, ... 111 lb.15 sc.1d. holl.

f.54v.

Van wissel en verliese an ghelde.

Item aenbrocht bi Lambrecht Willamssoen en Gherit den ouden ghegeven te Brugghe doe si t'ghelt wisselde dat mijn heer mit hem te Pruusschen waert voerde te verliese van des de lyoene te licht waren die si daer wisselde die Herman Vinke minen heer gheleent hadde. Een dobbel mottoen facit 34 sc.8d. Item want Jannes alle de guldene die hi wtgaf op de reise van Pruussen al ghelyc voir 20 sc. gherekent heeft in sijn wtgheven en die Lubeecsche guldene elc stic ene enghelschen hoegher ghecoft waren te Brugghe dan die anderen der welker was 293 loept dat Jannes daer op te baten coemt die hi te luttel gherekent heeft 3 lb.5 sc.4 miten. Item wisselde Jannes selve te Lubeke 35 dubbel mottoen om Lubeecsche guldene daer an verloes nadat hi de guldenen gherekent heeft 20 sc. Item wisselde hi t'selver stede 60 honghersche en Beemsche gulden om Lubeecsche guldene en gaf toe enen gulden facit 20 sc. Comen dese particle ..... 6 lb.19 sc.9d. 1 mite

Item binnen alle der tijd die mijn heer te Coninxberghe lach wisselde Jannes Tolnaer tot veel stonden die hem de heren en de ghesellen die dobbelden toe brochten meer dan 200 honghersche en beemsche guldene daer hi om gaf in pruusschen paymente 11 scot en 6d. pruusch ende want hi den gulden niet hoegher dan tot 11 scot gherekent heeft. Soe sceelt hem dat an elke gulden 6d. beloept an 200 gulden 100 scelling pruusch maken 40 scot. Item an d'eerste twee dusent marc die de hoofmeister minen heer leende dat Jannes in zacken ghelevert was gheweghen daer hi niet bi en was en des hi niet en tellede doe hij't ontfinck overmids dat men hem seide dattet de trezorier voor alsoe veel gheweghen hadde. Soe verloes Jannes die hi min in den zacken vant overmids dat in deel der zacke veel vierkens waren van welken vierkens die Pruussche marc wel 9 scot meer woech dan de marc van den scellinghen dat Jannes heer Janne van Langheraec en Janne Breien toeghede ende seer mede begaen was om dattet verlies alsoe groet was. Welc verlies beliep an den voirschr. 2000 marken als Jannes bewisen mach 10 marc 2 scot. Item an de leste twee dusent marc veroes Jannes die hi min in den sacken vant overmids dat daer oec deel vierkin onder waren 37 scot. Comen dese particle 11 scot voir den gulden gherekent 29 zwaer gulden maken an holl. paymente,

..... 29 lb.

Item gaf Jannes Tolnaer te Cuelen om fronsijn bigordele en budelen en om lecpennighe en voert op den weghe 17 sc.4d. Item te Coninxberghe om perkament, inct en papier 33 sc.4d. Item om een pont zeghelwasses 10 sc.8d.

Comen dese particle, ... 3 lb.16d.

f.55.

5^e Somma, ... 39 lb.13d. 1 mite.

4^e Somma Summarum van dat Jannes Tolnaer wtghegeven heeft op die reise van Pruussen,
hyraude, menestrelen, van mijns heren speelghelde, van alrande ghemeynen dinghen en ter
fauconrie in der manieren voirschr. loept an slechten ghelde,
..... 910 lb.7 sc.1d. holl. 1 mite.

f.55v.

3e Somma Summarum van allen Jannes wtgheven om provanchen te Coninxberghe verteert
en gheoorbaert ende van allen anderen foreynen costen van der reisen van Pruussen die daer
na volghen en voirschr. sijn loept an slechten ghelden, ... 7741 lb.2 sc.3d. holl. 1 mite.

Somma Omnia Summarum van allen Jannes wtgheven op die Pruussche reise van des
manendaghes 20 daghe in november dat mijn heer daerwaerts porrede tot des saterdaghes den
lesten dach in junio dat hi weder binnen lands was ende sijn ghesinde t'Scoenhoven
ghecomen was dats 1 termijn van 31 weken en 5 daghen loept an slechten ghelde enen zwaren
gulden ofte waerde daer of voir 20 sc. holl. gherekent ghelyc dat se Jannes in sijn ontfanc
gherekent heeft, ... 13590 lb.12 sc.7d. holl.

f.56 ledig.

f.56v.

Dit is wtgheven Jannes Tolnaers zeder die tijd dat hi sinen leste rekeninghe voir dese sloet dat
was des sonnendaghes na st.Martijnsdach in de winter 12 daghe in november int jaer 68 tot
kersdaghe toe int jaer 69 welc wtgheven hi wtghegeven heeft binnen den voirschr. termine voer
en na die Pruussche reise in der manieren dat hier na volghen sal en rekent Jannes alle
payment in sijn wtgheven alsoe als hijt in sinen ontfanghe hier voor gherekent heeft an
slechten holl. paymente.

Eerst van offerhande en in aelmissen.

In den eersten den prochipsaep t'Scoenhoven van sijnre offerhande van 44 daghen die mijn
heer na dat hi wt Pruussen quam t'Scoenhoven was van elken daghe voor mijns heren
offerhande 8d. facit 29 sc.4d. Item bi Goodscalc van Brakel op eene reise die mijn heer ten
Bossche dede recht voor dat hi te Pruussen waert reet van offerghelde ende in aelmissen 9
sc.4d. Item bi den selven den predicaers ten Bossche die minen heer daer doe misse lasen 1
mottoen facit 17 sc.4d. Item bi Otten van Haerler omtrint den selven tijd doe mijn heer in de
Haghe was ende hi oerlof nam an minen heer en mer vrouwe voir ene vasten die mijn heer
brac 4 sc. Comen dese particle, ... 3 lb.

Item in aelmissen ghegeven en van offerghelde bi Godscalc van Brakel in d'eerste weke van
julio binnen 6 daghe op der heiden doe mijn heer eerst wt Pruussen ghecomen was 13 sc.4d.
Item t'sinte Gheerdenberghe daer mijn heer bi den hertogh was in de darde weke van julio
binnen 4 daghe bi broeder Ruerich Herman den barbier en anderen van offerhande en in
aelmissen 18 sc.8d. Item op de selve tijd tot heer Aelbrechts bevelen den Sertroysen aldaer
een roeskins mottoen facit 20 sc. Item tot heer Aelbrecht bevelen aldaer Janne Dorvensoen 8
sc. Item was mijn heer t'Utrecht op sinte Jacops avond en dach daer om gode ghegeven was
aenbrocht bi Janne Breien 10 sc.8d. Item aenbrocht bi den selven die mijn heer daer offerde
enen paep tot sijnre eerste missen enen zwaren gulden facit 20 sc.

Comen dese particle, ... 4 lb.10 sc.8d.

Item tot heer Aelbrecht bevelen t'Scoenhoven op sinte Lambrechts avond eenen minrebroeder van Utrecht tot sijnre jaerbede 8 sc. Item in aelmissen ghegeven bi Janne Breien van st.Petersdaghe ingaende oest mit mine heer in Henegouwen ridende ende f.57.

daer legghende tot des donredaghes na onser vrouwwendach in oest overmids 20 sc. van 5 missen die mijn heer verzuunt hadde te hoeren 42 sc.8d. Item bi Goodscalc van des voirschr. donredaghes na onser vrouwwendach tot sinte Baven daghe toe dat mijn heer weder thuis quam dats binnen 6 weken van offerhande en in aelmissen in cleenen stucken 5 lb.6d. Item gaf mijn heer de minrebroederen te Berghen in Henegouwen tot hoorre tymmeringhen te helpen aenbrocht bi Godscalc voirschr. 3 franke francoys maken 3 lb.12 sc. Item tot heer Aelbrecht bevelen ghegeven den armen luden t'Tolne binnen 6 daghen in de weke na st. Lambrechts dach op een dachvaert die daer was van den saken tussen minen heer en de heer van Berghen 8 sc.

Comen dese particle, ... 11 lb.11 sc.2d.

Item ghegeven Quarlet die hi tot mijns heren bevelen sinte Joris ghegeven hadde t'Scoenhoven in d'eerste weke van october 16d. Item bi heer Aelbrecht in d'ander weke van october Alijt der uwelster (wafelbakster) in aelmissen 4 sc. Item bi den selven sinte Joris 16d. Item ghegeven Dirc Beinkin die hi in aelmissen ghegeven hadde omtrint den selven tijd 2 sc.8d. Item bi Janne Breien van den selven 3 sc.8d. Item tot heer Aelbrecht bevelen broeder Godevaerde tot sinen torve te helpe jeghens den winter 24 sc. Item bi Janne van Poelgheest ghegeven in aelmissen en van offerghelde t'sinte Gheerdenberghe van des saterdaghes na Victori tot des naesten donredaghes toe daer mijn heer doe bi den hertogh lach 16 sc. Item in aelmissen ghegeven t'Tolne binnen 13 daghe daer na t'Tolne die mijn heer en sinen lude daer laghen 16 sc.8d, Comen dese particle, ... 3 lb.9 sc.8d.

Item op sinte Martijnsdach ghegeven bi heer Aelbrechts broeder Janne van Thiel den Augustijn tot sijnre bede want hi in anderhalven jare niet ghehat en hadde als hi seide 16 sc. Item op sinte Nyclaes avond ghegeven den gasthuse tot Scoenhoven tot sijnre kerssavonds bede 4 sc. Item in de weke daer na ghegeven den convente t'Scoenhoven bi Janne Breien tot sijnre kerssavonts bede 8 sc. Item aenbrocht bi Goodscalc ghegeven in den Haghe tot mijns heren bevelen omtrint alreheilighen dach twee nonnen van den Dale die minen heer baden om aelmissen want si verbarnt waren 3 lb.4 sc. Item bi den selven an die reise den armen luden en papen die minen heer misse lasen en van offerghelde 18 sc.8d. Item bi den selven van offerghelde en in aelmissen omtrint Andree binnen 8 daghe in de Haghe doe de hertogh van Ghelre daer was 21 sc.4d. Item heeft Jannes behalven dat voirschr. is alrande armen luden ghegeven die voor thuis quam bidden ende anderen an cleenen stucken van der tijd dat mijn heer thuisquam tot kerssavond toe 6 sc.8d.

Comen dese particle, ... 6 lb.18 sc.8d.

f.57v.

1^e Somma Summarum van dat Jannes binnen der tijd en in der maniere voirschr. wtghegeven heeft van offerhande en in aelmissen loeft an slechten ghelde,

..... 29 lb.10 sc.2d. holl.

Van dagheliken costen.

Dit is wtgheven Jannes Tolnaers binnen den termine voirschr. van dagheliken costen die mijn heer dede van der tijd dat Jannes sine leste rekeninghe voir dese sloet t'tijd toe dat hi te Pruussen waert reet en van der tijd voert dat hi wt Pruussen ghecomen was binnen lands tot

kersdaghe toe daer naest volghende. In der manieren dat hier na volghet van welekn costen Jan Breye die contresommen heeft.

In den eersten coste ghedaen t'sinte Gheerdenberghe van des manendaghes 13 daghe in november tot des andere woensdag toe daer naestvolghende tot na den etene 22 daghe in november dat mijns heren ghesinde te Pruussen waert porrede dats een termijn van $9 \frac{1}{2}$ daghe. Ende was alle dien tijd ten Berghe heer Jan van Langherak, heer Aelbrecht, Jan van Bueren ende meest alle die hoep van mijns heren herberghe want men daer rekende om der starften wille die t'Scoenhoven groet was en binnen alle der voirschr. tijd en was mijn heer ten Berghe mer $2 \frac{1}{2}$ dach ende de wile hi wt was was hi altoes wt mit omtrint 10 paerden. Ende was daer op mijns heren cost die heer van Haerler 5 daghe, heer Clais van der Merwede 7 daghe, die heer van Ammerzoeyen ene dach en daer laghen meest alle den voirschr. tijd wt alle mijns heren ambochtlude wt hollant, wt zeeulant, wt keenmerlant en wt vrieslant die daer langher laghen dan si ghedaen souden hebben overmids dat men 3 daghe lanc beide na minen heer mythen rekeninghe te hoeren dat men daghelix waende dat hi ghecomen soude hebben soe dat men ten Berghe alle den voirschr.

f.58.

tijd wt sonderlinghe groeten cost en aenvval hadde. Ende was binnen den voirschr. $9 \frac{1}{2}$ daghe ten Berghe verteert gherekent bi Janne Breyen,

Penthalie, behalven $8 \frac{1}{2}$ mudde tarwen van provanche die van Scoenhoven mede ghebrocht was ghehaelt tot Hannaerts 3000 broeds t'hondert 8 sc. facit 12 lb. Item 14 kazan 13 sc.4d. Item van den ovene te huuren en te heeten van 18 malen die daer van mijns heren koerne en stoffen in ghebacken was bi Janne den koc 27 sc.4d.

Comen dese particle, ... 14 lb.8d.

Bottelrie overmids twee vate biers die men ten Bossche hadde van Scoenhoven daer ghesent bi Jannes den Coster doe die dachvaert was van der zoenen tussen die heer van Brabant en van Ghelre die vergheten waren te rekenen Soe dat men ten Berghe binnen de voirschr. tijd 6 vate biers van Scoenhoven aenbrocht bi Jannes den Coster t'vat 23 sc. facit 6 lb.18 sc. Item hoenborghers biers ten Berghe ghecoft 3 vate t'vat 46 sc. facit 6 lb.18 sc. Item een laghel nuwes wijns t'Dordrecht ghehaelt bi Gheier hilt $1 \frac{1}{2}$ ame Dordrechts coste overmids alle oncost in mijns heren kelre ten Berghe ghelevert 19 lb.14 sc.8d. Item tot Pieter Box 26 stoep wijns die stoep 4 sc. facit 5 lb.4 sc. Item om wijn bi Janne den Droeghen 7 sc.4d. Item om kannen 6 sc. Coemt te samen behalven veel wijns van provanchen van Scoenhoven ghebrocht, ... 39 lb.8 sc.

Coken ter groter en ter cleenre coken an varsschen vleissche, hoenre, voglen, vissche, eyer, boter, melke, apple, asine en menighen anderen dinghen ende t'fauconrie al te samen gherekent behalven runtvleisch zwanen en andere provanchen van Scoenhoven mede ghebrocht, ... 44 lb.12 sc.10d.

Camere 500 penyden t'hondert 3 sc.4d. facit 16 sc.8d. Item 22 pont roeter keerssen t'pont 16d. facit 29 sc.4d. Coemt, ... 46 sc.

Merscauschie en fourie men hadde tot Jans Droeghen die $9 \frac{1}{2}$ daghe voirschr. daghelix overhoeft 11 paerde t'paert 2 sc.8d. s'daghes loept overmids 56 vate ouercoerns en alrande anderen coste gherekent bi Janne Breien 16 lb.16 sc.8d. Item te beeblechiere van 16 daghe die mijn heer en sinen lude daer doe laghen overmids dat men daer veel torfs ghebernt hadde om der rekeninghe wille 16 lb. Ter forge 3 lb.14 sc.8d. Ter celrie 18 sc. Item twee scaermesse die Pieret hadde 6 sc. Tot coeman Aernds lach de heer van Haerler 4 daghe mit 6 paerden, heer Jan van Langheraec, Jan en Goodscalc van Brakel 12 paerde eenen dach en nacht. Otte van

Haerler twee paerde 3 daghe en nachte daer voir ghegeven overmids beeblechiere wantter deel van mijns heren luden gheleghen hadden die gheene paerde en hadden 7 lb.6 sc. Item tot des goutsmeets voor Otten voirschr. 7 sc.4d. Tot Vranke Brouwers voir den heer van Ammerzoeyen overmids teringhen 53 sc.8d. Tot Faessen voir heer Claes van der Merwede f.58v.

4 paerde 7 daghe overmids beeblechiere 4 lb.16d. Tot Trude Ockers voir den Ardenoys ende Herman den barbier mit 4 paerden 4 daghe 5 lb. Der selver voir Lubbrecht, Ghisbrecht Muelnerssoen en anderen van enen daghe ende nacht mit 7 paerden ende van datter hoorre thiene donder paerde 14 nacht gheleghen hadden te samen gherekent 30 sc.8d. Tot Hannaerts backers voir Janne van Bueren al ute, janne Breien al wt en anderen van mijns heren ghesinde sonder paerde van 14 daghe 44 sc. Item hadder Jan Breie 3 paerden enen dach en nacht verteerd 10 sc. Tot Ghise Drogheghen voor Aelbrecht den Keiser en Hildebrant sine neve legghers van brugghe die daer om mijns heren wille ghecomen waren mit Gherit den Ouden en Lambrecht Willemssoen om hem te raden in alrande saken t'reisen van Pruussen die daer enen nacht laghen en voor Gherijt en Lambrecht van 4 nachten die omboden waren en t'ghelt te Brugghe wisselden overmids teringhe 34 sc.8d. Item tot Gherit Boeys daer mijns heren zwanen stonden te huescheden 4 sc. Item van veerghelde tussen den Berghe en Scoenhoven alle de wile men daer lach also te Gorinchem en voert over de twee veeren 36 sc.8d.

Comen dese particle, ... 65 lb.3 sc.8d.

Item des donredaghes na sinte Martijnsdach reet mijn heer van den Berghe ter Haghe waert om oerlof te nemen an minen heer en an mer vrouwe jeghen den Pruussche reise en liet sine paerde t'Dordrecht en voer voert te scepe en was wt tot des naesten sonnendaghe avonds dat hi weder ten Berghe quam ende verteerde overmids oncost van sciphure en veerghelde wech en weder behalven der paerde cost t'Dordrecht en behalven coste foreine aenbrocht bi Otte van Haerler 12 lb.2 sc. Item verteerde die knechte en paerde die t'Dordrecht bleven tot Amerongs aenbrocht bi heer Aelbrecht 4 lb.8 sc.

Comen dese particle, ... 12 lb.10 sc.

1^e Somme van costen ghedaen tot sinte Gheerdenberghe en op die reise in die Haghe binnen der tijd en in der manieren voirschr. loopt behalven provanchen en coste foreine,

..... 178 lb.14d. holl.

En is te weten dat de coste die mijn heer van der voirschr. tijd daer toe coste nu of gherekent sijn voertane dede die sijn voir gherekent in de rekeninghe van der Pruusscher reise ter tijd toe dat hi weder binnenlands quam als hier na volghet.

f.59.

na der Pruusscher reise.

Item coste die mijn heer dede nadat hi wt Pruussen ghecomen was. In den eersten des donredaghes avonds op sinte Peters en sinte Pouwels avond doe heer Jan van Langherac mit mijns heren ghesinde t'Scoenhoven waert reet en mijn heer mit deel van sinen ghesinde afterbleef reet hi te legghen te Tuurnhout daer hi mer vrouwen van Ghelre waende ghevonden hebben die hi daer niet en vant en duerder tot des naesten saterdaghes na den etene mit hem heer Clais van der Merwede, Goodscal van Brakel, Alaert van Vauderic en anderen daer hi verteerde mit 17 paerden 13 mottoen. Item des voirschr. Saterdaghes avonds reet hi te legghen tot Oesterwijk daer hi verteerde mit 13 paerden 3 mottoen. Comen dese particle 16 mottoen maken den mottoen 18 sc.4d. gherekent, ... 14 lb.13 sc.4d.

Item des sonnendaghes daer na op die octave van st.Jansdach reet mijn heer ten etene ten Bossche daer hi den dach wt duerde ende des ochtens mit hem aten die heer van Gaasbeke,

van Huerne en van Ghennepe, heer Ghisbrecht de koc en anders die ridderen en goede lude
die daer ten ommeghanghe ghecomen waren. Ende des avonds donseden de vrouwen mit hem
die wijn en cruyt hadden en was daer des daghes en nachts verteert overmids bet dan 2
mottoen die Dirc Beinkin die pipers en Scoenhoven daer verteert hadden eer mijn heer daer
quam 32 mottoen en 24 gr. Maken den mottoen 18 sc.4d. gherekent,

..... 29 lb.6 sc.8d.

Item des manendaghes daer na den anderen dach in julio vroech reet mijn heer van den
Bossche en quam ten etene tot Oeyen bi mer Vrouwe van Ghelre ende duerder op horen cost
tot des dinxdaghes na den etene soe dat daer niet verteert en was anders dan daer der
ghesellen paerden stonden en daer si sliepen was der vrouwen ghegeven in huescheden 8 sc.
Item des voirschr. Dinxdaghes avonds reet mijn heer weder ten Bossche daer hi des avonds en
nachts verteerde mit 15 paerden 6 mottoen 20 gr. Item des woensdaghes daer na reet mijn
heer ten etene te Huesden daer hi ten etene verteerde mit 10 paerden 4 mottoen 12 gr. Item
des avonds te legghen te Woudrichem daer hi duerde des naesten donredaghens ten etene en
verteert was mit 8 paerden 5 mottoen 2 gr. Comen dese particle den mottoen 18 sc.4d. en den
groten 8d. gherekent, ... 15 lb.5 sc.8d.

2^e Somma van den costen voirschr. die mijn heer dede afterblivende doe hi wt Pruussen
ghecomen was binnen de voirschr. tijd aenbrocht bi Goodscalc van Brakel loeft behalven coste
foreyne, ... 59 lb.5 sc.8d. holl.

f.59v.

Dit sijn coste ghedaen t'Scoenhoven van mijns heren weghen van des saterdaghes den lesten
dach in junio doe sijn ghesinde daer wt Pruussen ghecomen was tot des sonnendaghes 8
daghe in julio soe mijn heer bevolen hadde als sijn voirschr. ghesinde thuis quame dat men
den cost van sinen weghen houden soude en die castellein sinen cost breken. Soe dat de
voirschr. 8 daghe t'Scoenhoven op mijns heren cost waren sijn ghesinde dat hi voor thuis
ghesent hadde ende daer toe die castellein en die ghenen die daer waren eer mijns heren
ghesinde quam soe dat daer waren die eerste 5 daghen eer mijn heer selve quam daghelix
omtrint 28 persone ende des donredaghens 5 daghe in julio quam mijn heer daer selve en
duerde tot des naesten saterdaghe soe dat die 2 daghe t'Scoenhoven groet cost en aenval was
en was binnen den voirschr. 8 daghe t'Scoenhoven verteert aenbrocht bi Jannes den Coster;
Penthalerie,

3 mudden tarwen van provanchen. Item twee menglen ghists 2 sc.8d. Item 6 kazzen 6 sc.8d.

Item eenen wive die driewerf halp backen 12d. Item van koerne ter moelen te voeren 16d.

Coemt, ... 11 sc.8d.

Bottelrie,

Hoenborghers biers 4 vate t'vat overmids draghen 36 sc. loeft, 7 lb.8 sc.

Coken,

Ter groter coken an vleissche en vissche 11 lb.19 sc.8d. Ter cleenre coken an eyer boter asijn
en anderen dinghen 3 lb.5 sc.3d. Ter fauconrie 4 hennen 5 sc.4d.

Coemt, ... 15 lb.10 sc.3d.

Merscauschie,

Men hadde t'Scoenhoven die voirschr. 8 daghe daghelix 26 paerden verteerd overmids den
ganzen twee hoet 27 scepel haveren gras en wicken van provanchen. Ter forge binnen der
herberghe 35 voet beslaghen. Tot Meeus 4 voet beslaghen die voet 10d. facit 3 sc.4d. Den
selven van 200 naglen 4 sc. Item van 4 emmeren te binden 5 sc.4d. Item 3 nuwe emmers
ghemaect bi Ghisbrecht den cuper 8 sc. Ter celrie 21 sc.4d. Tot Harbarens om paertzele 4
sc.8d. Tot Rutghers 19 pinten honichs 19 sc. Item 6 pinten wijnsajns 6 sc. Item 4 pinten
olyen 4 sc. Item 5 pinten zwinen smouts 5 sc. Item om warc 16d. Item om eyer en bloemen

20d. Item een ellen linnenslakens 16d. Item om beseme 15d. Item 4 stenen kannen 3 sc.4d.
 Item tot Mannekins voir s'heren knecht van Perweys 2 sc.8d.
 Coemt te samen, ... 4 lb.12 sc.3d.

Item des saterdaghes 7 daghe in julio reet mijn heer ten etene t'Goude sine goede luden aldaer
 sien mit hem de heer van Haerler, heer Jan van Langhrac en deel van sinen ghesinde ende
 quam des avonds weder t'Scoenhoven verteerde aenbrocht bi Goodscalc van Brakel,
 ..... 5 lb.19 sc.5d.

3e Somma van costen ghedaen t'Scoenhoven en ter Goude binnen den voirschr. 8 daghe loeft
 behalven provanchen en coste foreyne,..... 34 lb.19d. holl.

f.60.

Dit sijn coste ghedaen t'Scoenhoven van des sonnendaghes 8 daghe in julio tot des naesten
 sonnendaghe toe daer na 15 daghe in julio. Ende was mijn heer alle dese weke wt Scoenhoven
 wtgheset twee daghe die hi eenlic wt was mer sine herberghe en ghesinde was daer stadelic
 alle de weke wt en waren bi hem heer Jan van Langherac al bi tiden, die heer van Haerler
 enen dach, meister Dirc van Heeswijk 2 daghe. Ende was binnen alle de voirschr. weke
 t'Scoenhoven verteert;

Penthalerie 3 mudde tarwen van provanchen.

Bottelrie, hoenborghers biers 3 vate t'vat overmids draghen 36 sc. facit 5 lb.8 sc.

Coken ter groter coken an vleissche en vissche 8 lb.7 sc.10d. Ter cleenre coken an eyer boter
 melc en anderen dinghen 54 sc.8d.

Ter fauconrie 4 hennen 5 sc.8d. Coemt,..... 11 lb.8 sc.2d.

Merscauschie, men hadde dese weke t'Scoenhoven daghelyx 27 paerden verteerd overmids
 7 scepel den ganzen ente overkoerne twee hoet 18 scepel haveren wicken en stroe van
 provanchen. Ter forge binnen der herberghe 43 voet beslaghen. Tot Meeus 200 nagle 4 sc.

Ter celrie 10 sc. Tot Harbarens 6 zeelen 2 sc. Item om warc 8d. Item 10 pinten wijnsijns 10
 sc. Item om eyer 2 sc. Item drie pinten olyen 3 sc. Coemt, ... 31 sc.8d.

4^e Somma van costen ghedaen t'Scoenhoven binnen de voirschr. weke loeft behalven
 provanchen en coste foreine,..... 18 lb.7 sc.10d. holl.

Dit sijn coste ghedaen van des sonnendaghes 15 daghe in julio tot des naesten sonnendaghe
 daer na 22 daghe in julio/ eerst coste ghedaen op eene reise t'sinte Gheerdenberghe daer mijn
 heer reet op een dachvaert bi hertogh Aelbrecht daer hi quam des voirschr. sonnendaghes
 avonds 15 daghe in julio daer hi duerde tot des naesten vridaghe toe mit hem heer Jan van
 Langherak, heer Claes van der Merwede, heer Aelbrecht ende daer toe mijns heren herberghe
 ghemeenlic. En at mit mijn heer hertogh Aelbrecht eens, die goede lude van Utrecht eens,
 Herman Vinke mit veel goeder knapen van Dordrecht die van dane gheruumt waren om der
 ghilden wille eens en anders al bi tiden deel goeder lude. Oec soe was die heer van Haerler
 daer bi minen heer enen nacht. Ende was binnen der voirschr. tijd ten Berghe en op die reise
 verteert;

Penthalerie, 1600 broeds t'hondert 8 sc. loeft 6 lb.8 sc. Item om eyer boter kase en melc ten
 warke van den ovene tot tween malen 42 sc. Coemt, ... 8 lb.10 sc.

F.60v.

Bottelrie, hoenborghers biers 2 vate costen overmids draghen 4 lb.5 sc.4d. Item van
 hoppenbiere in kannen 14 sc. Item behalven omtrint twee ame wijns van provanchen die van
 Scoenhoven mede ghebrocht worden was ghehaelt tot Peter Box en anderswaer 54 ½ stoep
 wijns die stoep 4 sc. loeft 10 lb.18 sc. Item om kannen 5 sc. Item 1 ½ pont keerssen 2 sc.

Coemt, ... 16 lb.4 sc.4d.

Coken ter groter en ter cleenre coken an vleissche en vissche eyer boter melc asijn en allen anderen dinghen behalven eenen os die van Scoenhoven daer ghebrocht en ghesleghen was en behalven deel scape en anderen provanche die daer van Scoenhoven ghesent waren overmids die fauconrie en roeten keerssen ter camere al te samen,.....26 lb.11 sc.4d.

Merscauschie en fourie. Tot Jans Droeghen in mijns heren herberghe van des sonnendag avonds tot des naesten donredag avonds stadelic 21 paerde en in heer Aelbrechts herberghe 6 paerde die hadden te grase 4 lb.14 sc.10d. Item hadde de voirschr. 21 paerden binnen der tijd voirschr. 225 vate koerns t'vat 8d. facit 7 lb.10 sc. Item van coste die mijns heren knechte tot Jans Droeghen dede die voor quamen mythen provanchen eer mijn heer quam 28 sc. Item te beeleechire en van der paerde laitier in de voirschr. herberghe 4 lb.12 sc. Ter forge 17 ½ voet beslaghen de voet 16d. facit 23 sc.4d. Ter celrie 6 sc.8d. Tot coeman Aernds voir heer Janne van Langheraec mit 4 paerden van 4 daghen en 5 nachten en voir den heer van Haerler mit 5 paerden van enen dag en nacht overmids beeleechire en der pagen cost die in de herberghe aten 5 lb.17 sc.4d. Tot Trude Ockers voir den Ardenoys en Herman den barbier overmids cost en teringhe die si daer ghedaen hadden eer mijn heer quam want mijn heer den Ardenoys omboden hadde 7 lb.13 sc.4d. Tot Faessen voir heer Clays van der Merwede 21 sc.4d. Item in heer Aelbrechts herberghe Jan Breyen en Jannes Tolnaers mit 6 paerden te koerne overmids beeleechire 3 lb.18 sc.8d. Item van coste t'cueken en anders t'herberghe en van der paerde cost in mijns heren herberghe des donredaghe avonds want men des donredaghens na den etene gherekent hadde en men waende thuus ghereden hebben 4 lb.10 sc.

Comen dese particle, ...42 lb.15 sc.6d.

Item van veerghelde op de voirschr. reise over de Ghiessen, over de Merwede en over dander twee vere want men te Warkendamme toe reet ghins ridende voor 36 paerde en wedercomende voor 11 paerde al te samen gherenkent 34 sc. 8d. Item coste mijns heren provanche en camerghewant van Scoenhoven t'Dordrecht te voeren daer te verscepene en voert ten Berghe te voeren en ten Berghe op te doen overmids cost die Jan de koc, Jakemijn en Symonet deden daer mede varende 28 sc. Item van den selven weder t'Scoenhoven te voeren overmids cost van den drien voirschr. ende van Heinkine die daer mede voer omdat hi ziec was en overmids dattet t'Scoenhoven ghecost hadde te scepen en dattet weder op coste te doen 24 sc. Comen dese particle, ...4 lb.6 sc.8d.

Comen te samen in eene somme de voirschr. coste van der reisen ter Berghe ghedaen als voirschr. is behalven provanchen en coste foreine, ... 98 lb.7 sc.10d. holl.

f.61.

Item coste ghedaen t'Scoenhoven binnen der weke die voirschr. is die inghinc des sonnendaghe 15 daghe in julio en reet mijn heer des selfs sonnendaghe na den etene ten Berghe als voirschr. is en de wile hi daer was t'Scoenhoven niet veel costs dan van den castellein en van den ghenen die daer stadelic pleghen te bliven en des vridaghes ochtens quam mijns heren herberghe weder t'Scoenhoven en mijn heer quam daer selve des saterdaghes. Ende was binnen der voirschr. weke t'Scoenhoven verteert aenbrocht bi Jannes den Coster behalven 5 scepel tarwen van provanchen en behalven 11 ½ mudde haveren, runtvleisch, scapenvleisch en anderen dinghen van provanchen en behalven 45 voet bi Pieret van mijns heren ijseren beslaghen, ...10 lb.13 sc.1d.

5^e Somma van costen ghedaen t'sinte Gheerdenberghe en t'Scoenhoven binnen d'weke voirschr. loeft behalven provanchen en coste foreine, ...109 lb.11d. holl.

Dit sijn coste ghedaen van des sonnendaghes 22 daghe in julio tot des naesten sonnendaghe toe 29 daghe in julio. Eerst coste ghedaen t'Scoenhoven binnen d'voirschr. weke en was mijn heer daer des voirschr. sonnendaghe en des manendaghes tot na den etene dat hi t'Utrecht reet mit deel van sinen ghesinde en ambochtluden en was wt soe t'Utrecht soe t'Goude tot des naesten donredaghes avonds dat hi daer weder quam en de wile hi wt was en was t'Scoenhoven gheen groet cost. Mer des voirschr. Donredag avonds reet mijn heer eenlic wt en liet alle sinen herberghe t'Scoenhoven soe dat daer de voirschr. weke voert wt groet cost was. Ende was heer Jan van Langheraec daer eenen dach. Ende was binnen der voirschr. weke t'Scoenhoven verteert aenbrocht bi Jannes den Coster,
 Pentherie 3 mudde tarwen van provanchen. Item om ghyst 4 sc.4d. Item 4 kazen 5 sc.4d. Item enen wive die Janne de koc driewarf halp backen 12d. Coemt,..... 10 sc.8d.
 Bottelrie, Hoenborghers 3 vate t'vat overmids draghen 36 sc. loept 5 lb.8 sc.
 Coken ter groter en ter cleenre coken an vleissche, eyer, boter, melc en anderen dinghen overmids die fauconrie behalven runtvleisch en scapenvleisch van provanchen en andere dinghen 8 lb.14d.
 Merscauschie, men hadde dese weke t'Scoenhoven daghelix overhoeft 25 paerden verteerd tweee hoet 18 scepel haveren wicken en stroe van provanchen. Ter forge binnen der herberghe 50 voet beslaghen. Ter celrie,..... 16 sc.8d.
 Comen in eene somme dese costen ghedaen t'Scoenhoven binnen der voirschr. weke behalven provanchen en coste foreine,..... 14 lb.16 sc.6d. holl.

f.61v.

Item des manendaghes 23 daghe in julio reet mijn heer na den etene also voirschr. is van Scoenhoven t'Utrecht die goede lude aldaer sien daer hi duerde tot des naesten woensdaghes na den etene op st.Jacobsdach daer bi hem waren die heren van Haerler ende van Ammerzoeyen, heer Aernt van Haerler, heer Aelbrecht van Meerten, Vrederic van der Zevendaer, Jan van Poelgheest, Jan Breye en die ambochtlude. Ende des dinxdaghes oichtens gaf mijn heer t'eten den rade van Utrecht, den proost van Elst, den deken van sinte Peters, heer Reinier Dever, heer Jan van Meerwijk, heer Jan van Absteden en anders goeden luden. Ende verteerde t'Utrecht binnen der voirschr. tijd behalven coste foreine mit 27 paerden aenbrocht bi Janne Breyen, ... 43 lb.12d.

Item des voirschr. Woensdaghes avonds op sinte Jacobsdach quam mijn heer t'Goude mit hem die heer van Haerler, heer Aelbrecht, Vrederic, Jan van Poelgheest, Jan Breye en anderen voirschr. daer hi duurde des donredaghes tot na den etene ende at des donredaghes oichtens mythen stede ende heer Aelbrecht, Jan Breye en deel van den ghesinde bleven des donredaghes nachts t'Goude aenbrocht bi Janne van Poelgheest 18 lb.18 sc.9d. Item des voirschr. donredag avonds spade reet mijn heer eenlic van Scoenhoven op Gheenreheiden mit hem Jan van Poelgheest ende des voirschr. donredag avonds quamen heer Clays van der Merwede en Dirc Beinkin bi minen heer en was Jan van Poelgheest bi minen heer tot des naesten manendaghe na den etene en verteerde mijn heer binnen der voirschr. tijd die Jan bi hem was aenbrocht bi den selven Janne 18 lb.17 sc.4d. / en des voirschr. manendaghes avonds des dinxdaghes al den dach was mijn heer bi den deken van Rede in sijn herbergh daer hi niet en verteerde.

Comen dese particle, ... 37 lb.16 sc.1d.

6^e Somma van costen ghedaen binnen der voirschr. weke in der manieren voirschr. loept behalven provanchen en coste foreyne,..... 95 lb.13 sc.7d. holl.

1^e Totaal somma van daghelixen costen ghedaen van des donredaghes avonds op sinte Peters en sinte Pauwels avond tot des sonnendaghe 29 daghe in julio dats binnen eenre maent en 3 daghe in der manieren voirschr. loept behalven provanchen en coste foreine,

..... 494 ½ lb.9d. holl.

f.62.

Dit sijn coste ghedaen t'Scoenhoven binnen der eerster weke van der ander maent ingaende des sonnendaghes 29 daghe in julio. Ende binnen alle dese weke en was mijn heer daer niet. Ende die eerste 3 daghe van dese weke was t'Scoenhoven groet cost want mijns heren herberghe daer alinghe was overmids dat hi mit cleenen ghesinde sonder knapen of ambochtlude wt was ende daer en tenden doe Jan Breie mit deel van den ghesinde tot minen heer ghereden was ter sinen ombieden bleven t'Scoenhoven die castellein hem anderen en anders die ghene die daer stadelic pleghen te bliven dats te verstaen Jannes de Coster, Jan de koc, Heinric de portier, Godekin die armborstier, twee wachters, Platpiet, Hector, Loyaert, Hanneken die bastaert en Gheier, daertoe Jacop ute coken hem anderen of hem darden, Gherit de Wilde, Dirc Beinkin hem anderen, Dirc Muelnerssoen, Jakemijn ute camer, Bolvoet, Willeken Michaus knecht, Heinkin, Ghijskin en Ghisekin ende Spronc alle dese voirghenoemde bleven meest stadelic t'Scoenhoven op mijns heren cost ter tijd toe dat hi weder thuus quam dat was op sinte Bavendach. Daer toe was daer heer Aelbrecht en Janne Tolnaer. Ende was binnen alle der voirschr. weke t'Scoenhoven verteert, Pentherie, 3 mudden tarwen van provanchen. Item 3 kazan 4 sc. Item om ghist 3 sc.4d. Item enen wive die tweewarf halp backen 8d. Coemt, ... 8 sc. Bottelrie, hoenborghers biers twee vate t'vat overmids draghen 36 sc. facit 3 lb.12 sc. Item een vat hoppenbiers overmids draghen 19 sc. Coemt, ... 4 lb.11 sc. Coken, ter groter en ter cleenre coken an vleissche, vissche, eyer, boter, melc en anderen dinghen overmids die fauconrie behalven vleisch van provanchen, ... 10 lb.4 sc.9d.

Merscauschie, men hadde dese weke t'Scoenhoven dagelix 20 paerde verteerd 1 hoet en 20 scepel haveren, wicken en stroe van provanchen. Tot Meeus binnen drie weken beslaghen 18 voet, die voet 10d. facit 15 sc. Ter celrie 13 sc.4d. Item binnen der herberghe bi Pieret beslaghen binnen der voirschr. weke 31 voet. Item binnen den 3 weken lestleden 10 pinten olye 10 sc. Item om eyer 16d. Item 15 pinten wijnasijn 10 sc. Item 7 beseme 2 sc.4d. Item om manden in den stal 6 sc.8d. Coemt, ... 58 sc.8d.

1^e Somma van costen ghedaen t'Scoenhoven bi den ghesinde binnen der voirschr. weke behalven provanchen en coste foreine, ... 18 lb.2 sc.5d. holl.

f.62v.

Dit sijn coste ghedaen t'Scoenhoven bi den ghesinde binnen der ander weke van der ander maent. Ingaende des sonnendaghes 5 daghe in oestmaent. Ende was aldaer alle dese weke wt die castellein en anders die ghene die ghenoemt staen in de weke voir dese daer toe was daer heer Aelbrecht 3 daghe, Jannes Tolnaer 3 ½ dach, Hanneken Aelbrechtsoen twee daghe en aten die tolnaer van Ammers en heer Coenraets broeder hem 4den mit heer Aelbrecht eens. En was binnen de voirschr. weke t'Scoenhoven verteert aenbrocht bi Jannes den Coster behalven 2 scepel tarwen 3 scepel rogs 37 scepel haveren van provanchen en behalven provanchen van runtvleische, scapenvleische en anderen dinghen,

..... 9 lb.4 sc.10d.

Dit sijn coste ghedaen t'Scoenhoven bi den ghesinde binnen der darder weke van der anderen maent ingaende des sonnendaghes 12 daghe in oest. Ende was aldaer sulc ghesinde als daer was in de weke voir dese, wtgheset dat heer Aelbrecht noch Jannes Tolnaer daer niet en waren

en was aldaer verteert binnen de voirschr. weke aenbrocht bi Jannes den Coster als Jannes Tolnaer mythen particle bewisen mach die hem Jannes voirschr. overleverde behalven provanchen van vleissche en behalven 2 scepel tarwen 3 scepel rogs en 38 scepel haveren en anderen dinghen van provanchen, ... 5 lb.18 sc.9d.

Dit sijn coste ghedaen t'Scoenhoven bi den ghesinde binnend der 4der weke van der anderen maent ingaende des sonnendaghes 19 daghe in oestmaent en was t'Scoenhoven die castellein en anders die ghene die mit hem voorghenoemt staen daer toe was daer Hanneken Aelbrechtssoen al ute voert te Bamisse toe. Daer toe waren daer heer Aelbrecht, Jan Breie en Jannes Tolnaer elc 3 daghe, daer toe was daer Zweder en Godekijn sijn soen omdat die bou aenghinc al bi tiden. Ende was binnend der voirschr. weke t'Scoenhoven verteert als Jannes bewisen mach mythen particlen die hem Jannes de Coster aenbrocht behalven provanchen van vleissche en anderen dinghen en behalven twee scepel tarwen 6 scepel rogs en 1 ½ hoet haveren van provanchen, ... 10 lb.10 sc.8d.

Dit sijn coste ghedaen t'Scoenhoven bi den ghesinde binnend der eerster weke van der darder maent. Ingaende des sonnendaghes 26 daghe in oestmaent. En was daer die castellein en anders die ghene die mit hem voorghenoemt sijn. Wtgheset Dirc Beinkin die daer niet en was. Daer toe was daer heer Aelbrecht 5 daghe, Jannes Tolnaer enen dach, Ghisebrecht Muelnerssoen en Boudeken sijn neve 5 daghe, Willaey s'heren knecht van Byaumont enen dach, Jakemijn Michaus knecht 5 daghe. Ende was binnend d'voerschr. Weke t'Scoenhoven verteert als Jannes bewisen mach mythen particlen die hem Jannes de Coster overleverde behalven provanchen van vleissche en anderen dinghen en behalven een scepel weits en 4 scepel roggen en 12 ½ mudde haveren van provanchen, ... 10 lb.19 sc.11d.

Dit sijn coste ghedaen t'Scoenhoven bi den ghesinde binnend der ander weke van d'ander maent ingaende des sonnendaghes den anderen dach in september. Ende was daer die castellein en die ghene die mit hem voorghenoemt staen wtgheset Dirc Beinkin daer toe Ghisebrecht Muelnerssoen mit Boudeken sine neve al wt Jakemijn Michaus knecht al wt. f.63.

Jan Breie enen dach, Willaey 2 daghe, Godekin Zweederssoen 4 daghe. Ende was binnend der voirschr. weke t'Scoenhoven verteert aenbrocht bi Jannes den Coster behalven provanchen van Vleissche en anderen dinghen en behalven twee scepel tarwen en 3 scepel rogs en 12 ½ mudde haveren van provanchen, ... 7 lb.6 sc.10d.

Dit sijn coste ghedaen t'Scoenhoven bi den ghesinde binnend de darder weke van der darder maent ingaende des sonnendaghes 9 daghe in september en was alle de weke wt die castellein en anders die ghene die daer waren an de weke voir dese. Daer toe was daer heer Aelbrecht twee daghe, Jan Breie 2 daghe, Jannes Tolnaer 4 daghe, Gherit Ammekin om die Pruussche taerdzen te varwen 4 daghe. En Jan van Poelgeest at op thus 3 werf. En was binnend de voirschr. weke t'Scoenhoven verteert aenbrocht bi Jannes den Coster als Jannes mit sinen scriften bewisen mach behalven vleisch van provanchen en anderen dinghen en behalven twee scepel tarwen en 3 scepel rogs en 1 hoet en 27 scepel haveren van provanchen, ... 10 lb.14 sc.8d.

Dit sijn coste ghedaen t'Scoenhoven bi den ghesinde binnend der 4der weke van de darder maent ingaende des sonnendaghes 16 daghe in september. Ende was aldaer die castellein en anders die ghene die eerst mit hem ghenoeamt staen wtgheset Dirc Beinkin. Daer toe was daer heer Aelbrecht 2 ½ dach, Jan Breie 5 daghe, Jannes Tolnaer 2 ½ dach. Ende was binnend der voirschr. weke t'Scoenhoven verteert aenbrocht bi Jannes den Coster behalven provanchen van

vleische en anderen dinghen. Ende behalven twee scepel tarwen en 3 scepel rogs en twee hoet haveren van provanchen, ... 7 lb.9 sc.6d.

Dit sijn coste ghedaen t'Scoenhoven bi den ghesinde binnen der eerster weke van der vierder maent ingaende des sonnendaghes 23 daghe in september. Ende was aldaer die castellein en anders die ghene die mit hem voirghenoemt sijn wtgheset Dirc Beinkin, Dirc Muelnerssoen en Ghisebrecht sinen broeder en Jakemijn Michaus knecht die oerlof hadde. Ende was aldaer daer toe heer Aelbrecht 4 daghe. Ende was binnen der voirschr. weke t'Scoenhoven verteert aenbrocht bi Jannes den Coster behalven provanchen van vleissche en anderen dinghen en behalven twee scepel tarwen 3 scepel rogs 2 hoet en 10 scepel haveren van provanchen, ... 6 lb.7 sc.6d.

2e Somma van costen ghedaen t'Scoenhoven binnen den 8 weken voirschr. bi den ghesinde dat daer was aenbrocht bi Jannes den Coster als Jannes Tolnaer bewisen mach loeft behalven provanchen en coste foreine, ... 68 lb.12 sc.8d. holl.

f.63v.

Dit sijn coste die mijn heer dede van des woensdaghes op sinte Petersdach ingaende oest dat Jan Breie mit deel van sinen ghesinde op der heiden bi hem quam tot sinen ombieden tot des manendaghes avonds op sinte Bavendach dat mijn heer wt Henegouwen weder t'Scoenhoven quam. In den eersten verteerde mijn heer van des voirschr. woensdaghes tot des donredaghes na onser vrouwendach assumpcio dats een termijn van 15 daghe aenbrocht bi Janne Breien die alsoe langhe bi hem was behalven provanchen en coste foreine als Jannes Tolnaer bewisen mach bi eenre cedule die hem Jan Breie daer of overleverde 23 lb.15 sc.2d. gr. maken den groten 8d. holl. gherekent, ... 190 lb.16d.

Item verteerde mijn heer van des voirschr. donredaghes na onser vrouwendach assumpcio dat Jan Breie mythen heer van Ammerzoeyen van hem thuis reet tot des manendaghes avonds op sinte Bavendach dats een termijn van 6 weken en 4 ½ daghe behalven dat hi te Landrechies als hi daer was 10 paeerde ende de lude daer toe op sijns broeders cost hadde s'graven van Bloys, welke coste aenghebrocht waren bi Goodscalc van Brakel en die somme of loeft van den dagheliken costen behalven coste foreine als Jannes bewijst mitter rekeninghe die hem Goodscalc overleverde 378 franke francoys 25 gr. maken den franc 24 sc. gherekent,

..... 454 lb.8 sc.8d.

3e Somma van costen die mijn heer dede op de voirschr. reise binnen 8 weken en 5 ½ daghe aenbrocht bi Janne Breien en Goodscalc van Brakel behalven coste foreine loeft, ... 644 lb.10 sc. holl.

Dit sijn coste van der ander weke van der 4der meant ingaende des sonnendaghe den lesten dach in September en des selfs sonnendaghe en des manendaghe ochtens was t'Scoenhoven die castellein en anders die ghene die daer laghen de wile mijn heer wt was en voorghenoemt staen en des voirschr. manendaghes avonds quam mijn heer daer selve en duerder de weke voert wt wtgheset enen dach en nacht. Ende quamen mit minen heer heer Ghisbrecht van Langherac, Jan en Goodscalc van Brakel, Jan Breie, Herman die barbier en sinen ambochtslude en ghesinde die mit hem wt waren. Ende des voirschr. Sonnendaghes eer mijn heer thuisquam waren van Scoenhoven gheporret heer Jan van Langherak en heer Aelbrecht mitten ghesinde datter toe ghescepen was en mit deel ghesellen van Scoenhoven en van der Goude en waren ghevaren ter Tolne om datter bestant tussen minen heer en den heer van Berghen op st.Bavendach wtghinc en waende dat mijn heer selve dat over soude ghecomen hebbe die daer laghen tot des saterdaghe toe dat si bi minen heer quamen tot sinen ombiden.

Mer t'ghesinde en anders die ghesellen bleven daer legghen tot des naesten woensdaghe op st.Victors dach dat si wederboden waren en t'bestant verlenghet was. Ende des woensdaghes na st.Bavendach in de voirschr. weke quamen bi minen heer die de weke wt bi hem duerden die heren van Ammerzoeyen en van Poederoeyen, heer Aernt van Haerler en Aernt de koc ende des donredaghes quam heer Reinier Dever en des vridaghes heer Clays van der Merwede mit deel ghesellen

f.64.

Ende die borchgrave van Montfoerde was t'Scoenhoven mit heer Roever sinen soen eene morghenstont en meister Jan Mast was daer 5 daghe. Ende hadde mijn heer an de voirschr. weke grote cost t'Scoenhoven overmids dat hi ghewaent hadde in Zeeland te varen oerloghen jeghen den heer van Berghe wanttet buten bestande stont. Ende was binnen die voirschr. weke t'Scoenhoven verteert,

Penthalerie, 4 mudde tarwen 6 scepel rogghe van provanchen. Item tot Jans van Zevenhusen want die cost groet was en Jan de koc mede in Zeeland was 600 broeds t'hondert 6 sc.8d. facit 40 sc. Item om grof broet den honden 2 sc. Item om ghist 5 sc.4d.

Coemt, ... 47 sc.4d.

Bottelrie, hoppenbiers 6 vate t'vat overmids draghen 23 sc. facit 6 lb.18 sc. Item twee stoep nuwes wijns de stoep 4 sc. facit 8 sc. Item twee grote steenkannen 4 sc.

Coemt, ... 7 lb.10 sc.

Coken ter groter coken an vleissche en vissche behalven runtvleisch en scapenvleisch van provanche 10 lb.16 sc.2d. Ter cleenre coken an eyer, boter, melc, applen en anderen dinghen 3 lb.9 sc.4d. Ter fauconrie 3 hennen 3 sc.10d. Coemt, ... 14 lb.9 sc.4d.

Camere, 1500 peren 28 sc.8d. Item twee beseme 8d. Coemt, ... 29 sc.4d.

Merscauschie, men hadde de voirschr. weke t'Scoenhoven daghelyx 45 paerden verteerd overmids 13 scepel den zwanen en 6 scepel overkoerns 5 hoet 7 scepel haveren en stroe van provanchen. Ter forge binnen der herberghe 46 voet beslaghen. Item bi Meeus beslaghen de wile mijn heer in Henegouwen was 40 ½ voet en in dese voirschr. weke na dat mijn heer thuus ghecomen was den heren van Ammerzoeyen van Poederoeyen ende anders den gasten 26 voet, de voet 12d. facit 3 lb.6 sc.6d. Tot Harberens 6 paertzele 18d. Ter celrie binnen dese weke en binnen alle der tijd die mijn heer wt was 25 sc.4d. Item 6 pinten honichs en 3 pinten olyen 9 sc. Item 3 beseme 12d. Item om eyer 8d. Tot Gherwaert Ockerssoens voor meister Jan Mast van 5 nachten mit tween paerden te stroe en van coste en van beeblechiere 26 sc.8d. Tot Aernt Mathijssoen voer die heren van Ammerzoeyen en van Poederoeyen, heer Aernde sinen broeder en Aernde den koc die daer 6 nachten laghen soe die een soe die ander en hadden behalven koern dat hem te hove ghelevert was 68 vate koerns en beliepen hoer coste an koerne stroe en teringhe behalven beeblechiere 8 lb.8 sc. Tot Aernds voirschr. voir heer Reinier Dever behalven beeblechiere 24 sc. Item ter selver herberghen voor Coenen van Oesterwijk behalven beeblechiere 21 sc.4d. Item te beeblechiere voor alle die voorghenoemde overmids 4 sc. den ghesinde 36 sc. Coemt te samen, ... 19 lb.

Item des dinxdaghes ochtens an de voirschr. weke reet mijn heer ten etene t'Goude om mit sinen goeden luden aldaer te spreken ende quam des avonds weder t'Scoenhoven

f.64v.

en waren daer mit hem Vrederic van der Zevendaer en Goodscalc van Brakel en verteerde ten voirschr. etene mit 13 paerde aenbrocht bi Janne van Poelgheest 4 lb. Item des saterdaghes nachts na Bavonis in de voirschr. weke was mijn heer eenlic wtghereden verteerde aenbrocht bi Dirc Beinkin 25 sc.4d.

Coemt te samen, ... 5 lb.5 sc.4d.

4^e Somma van costen ghedaen binnen der voirschr. weke in der manieren voirschr. loept behalven provanchen en coste foreine, ... 50 lb.16d. holl.

Dit sijn coste ghedaen binnen der darder weke van der 4der maent ingaende des sonnendaghes 7 daghe in october ende was mijn heer alle dese weke t'Scoenhoven tot des saterdaghes na den etene dat hi mit cleenen ghesinde t'sinte Gheerdenberghe reet bi hertogh Aelbrecht. Ende d'eerste twee daghe was t'Scoenhoven groet cost want daer bi mine heer waren die heren van Ammerzoeyen en van Poederoeyen en anders de ghene die daer waren in de weke voor dese overmids dattet bestant des manendaghes eerst verlenghet was ende des sonnendaghes avonds aten mit minen heer de drossaert van Brabant en de ghene die mit hem ghecomen waren. Ende was bi minen heer heer Jan van Langhrak en heer Ghisbrecht sijn soen 3 daghe, heer Clays van der Merwede al wt, die borchgrave van Montfoerde mit sinen soen enen dach, meister Dirc van Heeswijk 2 daghe ende men hadde alle dese weke wt groet aenval. Ende was binnen der selver weke t'Scoenhoven verteert,

Penthalerie 10 scepel tarwen van provanchen. Tot Jannes van Zevenhusen 1350 broeds overmids dat Jan de koc ene wile wt was t'hondert 6 sc.8d. facit 4 lb.10 sc. Item om ghist 3 sc.4d. Coemt 4 lb.13 sc.4d.

Bottelrie, hoppenbiers 6 vate t'vat overmids draghen 23 sc. loept 6 lb.18 sc.

Coken, ter groter coken an vleisch en vissche behalven rubtvleisch en scapenvleisch van provanchen 9 lb.6 sc.6d.

Ter cleenre coken an eyer, boter, applen, melc en anderen dinghen 52 sc.5d. Ter fauconrie 3 hennen 3 sc.9d. Coemt te samen 12 lb.2 sc.8d.

Merscauschie, men hadde dese weke t'Scoenhoven daghelyx 45 paerde verteerde overmids 8 scepel overkoerns en 14 scepel den zwanen 4 ½ hoet 11 scepel haveren en stroe van provanchen. Ter forge binnen der herberghe 34 voet beslaghen. Tot Meeus 6 voet beslaghen 6 sc. Ter celrie 10 sc.4d. Tot Harbarens om paertzele 2 sc. Item 4 pinten olyen en 1 aerden pot 4 sc.2d. Om eyer 16d. Een pont warx 8d. Tot Pierets maerscalx van dat Hermans barbiers twee paerden daer 8 daghe stonden van stalhuere en van dat sijn knecht daer sliep 5 sc.4d. Tot Gerwaert Ockerssoens voor den

f.65.

borchgrave van Montfoerde van tween morghen stonden en voir meister Dirc van Heeswijk die omboden was en daer twee nachte lach 21 sc.4d.

Comen dese particle, ... 51 sc.2d.

5^e Somma van costen ghedaen t'Scoenhoven binnen der voirschr. weke loept behalven provanchen en coste foreine, ... 26 lb.5 sc.2d. holl.

Dit sijn coste ghedaen t'Scoenhoven en t'sinte Gheerdenberghe binnen der 4der weke van der 4der maent ingaende des sonnendaghes 14 daghe in october eerst coste ghedaen t'Scoenhoven binnen der selver weke/ en die eerste 5 daghe was daer groet cost want mijn heer die eerste 4 daghe mit cleenen ghesinde wt was en sijn herberghe ghemeenlic t'Scoenhoven lach sijnre beidende om te zeelant waert te varen. Oec soe lach daer om de selve sake de borchgrave van Montfoerde en Roever sijn neve soe si omboden waren 3 daghe. Ende des donredaghes quam mijn heer selve t'Scoenhoven van den Berghe mit hem heer Jan van Langherak en heer Clays van der Merwede en des vridaghes vroech voer hi te Zeelant waert om des ghesceels wille tussen hem en den heer van Berghen jeghens dattet bestant wtgaen soude en doe mijn heer ghevaren was bleven t'Scoenhoven die castellein mythen ghenen die stadelic pleghen te bliven, en daer toe die ghene die de paerden verwaerden want alle de paerden daer bleven. Ende was binnen alle de voirschr. weke t'Scoenhoven verteert aenbrocht bi Jannes den Coster, Pentherie, overmids broet dat mede in Zeelant ghevoert was een heot tarwen en 3 mudde rogs van provanche.

Bottelrie, hoppenbiers 5 vate t'vat overmids draghen 23 sc. facit 5 lb.15 sc. Item twee stoep nuwes wijns 8 sc. Coemt, 6 lb.3 sc.

Coken, ter groter coken an vleisch en vissche behalven rubtvleisch en scapenvleisch van provanchen 5 lb.19 sc.8d. Ter cleenre coken an eyer, boter, melc en andere dinghen 30 sc.2d. Ter fauconrie 7 hennen t'stic 18d. facit 10 sc.6d. Coemt,..... 8 lb.4d. Merscauschie, men hadde dese weke t'Scoenhoven daghelyx38 paerden verteerd overmids 7 scepel den zwanen 4 hoet haveren van provanchen. Ter forge binnen der herberghe 18 voet beslaghen. Item Meeus van dat hi Pieret 3 daghe gheholpen hadde 4 sc. Tot Gherwaert Ockers voor den borchgrave van Montfoerde met Roever sinen neve hem 7den 3 daghe en nachte overmids beeblechiere 32 sc. Coemt,..... 36 sc.

Comen dese coste ghedaen t'Scoenhoven binnen der voirschr. weke behalven provanchen en coste foreine, ... 15 lb.19 sc.4d. holl.

f.65v.

Item des saterdaghes 13 daghe in october na den etene reet mijn heer als voirschr. van Scoenhoven t'sinte Gheerdenberghe bi hertogh Aelbrecht mit hem heer Jan van Langhraec, heer Claes van der Merwede, Jan van Poelgheest, Jan van Brakel en deel van sinen ghesinde en liet anders sijn ghesinde ende meest alle sine ambochtslude thuus. Ende duerde mijn heer ten Berghe bi den hertogh om sekeren orbaer tot des naesten donredaghes morghens toe, verteerde overmids veerghelt wech en weder en alrande aerval dat mijn heer daer hadde aenbrocht bi Janne van Poelgheest behalven coste foreine,.....62 lb.19 sc.2d.

6^e Somma van costen ghedaen t'Scoenhoven en t'sinte Gheerdenberghe binnen der voirschr. weke loeft behalven provanchen en coste foreine, ... 78 lb.18 sc.6d. holl.

2^e Somma summarum van dagheliken costen ghedaen van des sonnendaghes 29 daghe in julio tot des sonnendaghes daer na volghende 21 daghe in october. In der manieren voirschr. loeft an slechten ghelde behalven provanche en coste foreine, ... 886 lb.10 sc.1d. holl.

Dit sijn coste ghedaen t'Scoenhoven binnen der eerste weke van der vijfster maent ingaende des sonnendaghes 21 daghe in october. Ende overmids dat mijn heer in Zeelant was als voirschr. is soe ne was t'Scoenhoven tot des donredaghes avonds toe gheen groet cost want daer anders gheen ghesinde en was dan die castellein en die stadelic pleghen te bliven en die ghenen die ghebleven waren om der paerden wille. Ende des donredaghes avonds voirschr. Quam mijn heer selve t'Scoenhoven mit cleenen ghesinde. Ende quamen mit hem Goodscalc van Brakel, Alaert van Vauderic, Ghisebrecht Muelnerssoen, Sarrasijn en Jacop uter coken/ anders soe bleven alle mijns heren lude t'Tolne om dattet bestant wtghinc. Ende was alle dese weke wt t'Scoenhoven Otte van Haerler hem darden. Ende was binnen der voirschr. weke t'Scoenhoven verteert aenbrocht bi Janne den Coster,

Penthrie, twee mudde tarwen en 3 mudde rogge van provanchen. Item om ghyst 6 sc. Bottelrie, hoppenbiers 4 vate t'vat overmids draghen 23 sc. loeft 4 lb.12 sc. Item een halfhondert drincpotte 8 sc. coemt 5 lb.

Coken, ter groter coken an vleissche en vissche behalven runtvleisch en scapenvleisch van provanche 8 lb.2 sc.6d.

f.66.

Ter cleenre coken an eyer, boter, melc en anderen dinghen 28 sc.8d. Ter fauconrie om hennen en ganzenherten 12 sc.4d. Coemt,..... 9 lb.3 sc.6d. Merscauschie, men hadde dese weke t'Scoenhoven daghelyx 44 paerden verteerde overmids 6 scepel den zwanen 4 hoet 6 scepel haveren en stroe van provanchen. Ter forge binnen der herberghe 17 voet beslaghen.

1^e Somma van costen ghedaen t'Scoenhoven binnen der voirschr. weke loept behalven provanchen en coste foreine, ... 14 lb.9 sc.6d. holl.

Dit sijn coste ghedaen t'Scoenhoven binnen der ander weke van der vijfster maent ingaende des sonnendaghes 28 daghe in october. Ende was mijn heer t'Scoenhoven tot des dinxdaghes na den etene mit hem t'selve ghesinde dat mit hem wt Zeelant quam en anders die ghene die hi daer vant als voirschr. is in de weke voor dese ende die heer van Bueren was bi minen heer 3 daghe. Ende des donredaghes avonds spade op alreheilighen dach quamen mijns heren lude thuus wt Zeelant overmids dattet bestant verlenghet was ende int eerst van dese weke had mijn heer t'Scoenhoven sonderlinghe groten cost want hi hem zatede jeghens eene reise op den heer van Berghen. Oec soe waren bi minen heer 3 daghe heer Jans broeder van Langherak en Guye van der Weide ende was heer Florens van Adrichem enen dach bi minen heer en men hadde groet aenvall van arbeitslude en van sciplude om de voirschr. sake en was binnen der voirschr. weke t'Scoenhoven verteert aenbrocht bi Jannes den Coster, Pentherie, 2 ½ mudde tarwen en 3 ½ mudde rogghen van provanchen. Item om ghist 6 sc.4d. Bottelrie, hoppenbiers 5 vate t'vat overmids draghen 23 sc. facit 5 lb.15 sc. Item hondert cruesen 21 sc.4d. Coemt 6 lb.16 sc.4d.

Coken, ter groter coken an vleissche en vissche 5 lb.10 sc.9d. Ter cleenre coken an eyer, boter en anderen dinghen 30 sc.1d. Ter fauconrie 7 hennen t'stuc 16d. facit 9 sc.4d.

Coemt, ... 7 lb.10 sc.2d.
Merscauschie, men hadde dese weke t'Scoenhoven daghelyx 32 paerden verteerd overmids 6 scepel den zwanen 3 hoet 1 scepel haveren en stroe van provanchen. Ter forge binnen der herberghe 18 voet beslaghen. Tot Meeus 6 voete beslaghen coste 6 sc. Ter celrie 16 sc.8d. Tot Harberens om bast en 10 zeele ten ossen 8 sc.8d. Item twee ketelle in de stal ghecoft bi Pieret alrande dinghe in te warmen 21 sc.4d. Item 19 pont zwinen smouts t'pont 10 sc. facit 15 sc.10d.

f.66v.

Item 3 pont olye 3 sc. Item om eyer 16d. Item 3 beseme en twee potte 20d. Item 3 pont warx 2 sc. Tot Willam Slinghen voor den heer van Bueren ghequyt tot mijns heren bevelen die daer 3 daghe en nachte gheleghen hadde mit 12 paerden 14 lb.10 sc.

Coemt te samen, ... 18 lb.6 sc.6d.

2^e Somma van costen ghedaen t'Scoenhoven binnen der voirschr. weke loept behalven provanchen en coste foreine, ... 32 lb.19 sc.4d. holl.

Van der reise die mijn heer in Zeelant dede.

Dit sijn coste die mijn heer en sinen lude deden op ene reise in Zeelant van des vridaghes 18 daghe in october dat hi daerwaerts porrede tot des vridaghes op alre zielendach dat sijn lude weder thuus quamen. Ende voer mijn heer des voirschr. vridaghe 18 daghe in october van Scoenhoven vroech en quam des avonds luttel na der zonne ter Tolne mit hem die borchgrave van Montfoerde, heer Jan van Langheraec, heer Ghisebrecht sijn soen, heer Claes van der Merwede, Roever van Montfoerde, heer Aelbrecht, Jan en Goodscal van Brakel, Alaert van Vauderic, Herman de barbier en mijns heren ambochtslude en knechte van sijnre herberghe alle die men t'Scoenhoven omberen mocht. Ende bleef mijn heer selve t'Tolne tot des naesten dinxdaghes toe, dat hi van dane voer mit cleenen ghesinde om bi hertogh Aelbrecht te trekken. Ende voeren mit hem Goodscal van Brakel, Alaert van Vauderic, Ghisebrecht Muelnerssoen, Sarrasijn en Jacop ute coken, anders bleven alle sine luden t'Tolne tot alreheiliche daghe toe dat si van dane porreden. Ende des saterdaghes en sonnendaghes op der 11000 magheden avont en dach en oec des manendaghes waren ter Tolne bi minen heer die mijn heer daer ghebeden hadde te comen die heren van der Veer, van Everinghen, van

Reymerswale, van st.Maertensdijc, van den Oestende en anderen der ridderen en knapen wt Zeelant, van der steden van Middelburch en van Zericzee, heer Jan van Culenborch, de rentmeester van Zeelant en anders deel goeder lude/ Ende overmids dattet bestant wtghinc des donredaghe na der 11000 maghededach Soe waren ter Tolne ghecomen legghen veel van mijns heren ondersaten die hi heeft overal in Zeelant. Soe dat men ter Tolne alle den voirschr. tijd wt grote cost en aenvval hadde. Ende was daer meest al wt de heer van der Veer, heer Claes van Reymerswale, heer Jan van Culenborch, Jan van der Creke en anderen. Ende was op de voirschr. reise verteert binnen der tijd voirschr,

Penthalerie, ter Tolne behalven broet dat mede van Scoenhoven ghebrocht was eerst 17 achtendeel tarwen elc achtendeel 11 sc.4d. en 21 achtendeel elc achtendeel 10 sc.4d. daer t'broet van 9 achtendeele of weder ghevoert was doe men thus voer, loeft te samen 20 lb.9 sc.8d. Item om meel ten warke van den ovene dat men coepen most en dat men niet malen en mocht bi ghebreke van wijnde 20 sc. Item om eyer, boter, melc en apple ten warke van ovene 4 lb.12 sc.7d. Item om kazan ter Tolne legghende en op de reise wech en weder 46sc. 8d. Item om ghyst 2 sc.8d. Item Janne de koc enen scorteldoek 3 sc.

f.67.

Item van den oven te heten daer men broet en ander dinghe in biec van 20 hetten van elker hette 2 sc.4d. facit 46 sc.8d.

Coemt dese pentherie aenbrocht bi Janne de koc, ... 31 lb.15d.
Bottelrie, hoppenbier en wijn van Scoenhoven mede ghebrocht die men in provanchen rekenen sal.

Coken binnen der voirschr. 14 daghe ter groter coken an vleissche en vissche en ter cleenre coken an eyer, boter, mostaerde, ayune, loec, applen en menighen anderen dinghe behalven runtvleisch, scapenvleisch, spec, zalm en alrande provanchen van Scoenhoven mede ghebrocht dat men hier niet en rekent overmids de fauconrie en overmids dat ter Tolne alle dinghe boven maten costelic waren om datter alsoe veel volkes lach al te samen gherekent, ... 55 lb.17 sc.8d.

Cameren om applen 16d. Om twee blakeren 16d. Om twee besemen ende aerden kennen 16d.

Coemt, ... 4 sc.

Fourie/ Eerst Willem den bottelgier en sinen wive voir horen onlust en van dat men hoor slapelaken tafellaken dwalen en anderen hoir cleenoet ghebesicht hadde overmids 16 sc. den ghesinde 5 lb. Item in heer Reiniers Evers herbergh en Jan van Poelgeest van dat si daer 12 daghe lanc 5 bedden hadden van beeblechiere en den ghesinde 34 sc.8d. Item in Jans herberghe van Brakel en Hermans barbiers van dat si daer hem 4den 14 daghe gheleghen hadden 22 sc.8d. Item in den piper herberghe van der selper tijd 9 sc.4d. Item daer Bolvoet, Perchevael, Hector Jacop Pieterssoen en Ghijskin gheleghen hadden 12 sc. Item in Sarrasijns herbergh 4 sc. Item tot Heine Boets voor Wolfaert van der Maelstede tot heer Aelbrechts bevelen 27 sc. 4d. Item Oemkin den poertier in huescheden 4 sc. Item Pierkin die in de coken gheholpen hadde en veel arbeits ghedaen 16 sc. Item der wasstre 10 sc.8d. Item enen wive die de bedde ghestopt hadde daer si wel 7 elle linnenslakens toe ghelevert hadde 17 sc.4d.

Comen dese particle, ... 12 lb.18 sc.

Ende is te weten dat mijn heer de wile hi ter Tolne was daer paerde hadde die hem heer Vranc van Borsele gheleent hadde, oec soe waren daer Jans paerden van Poelgeest eene wile daer Jannes gheenen cost of rekent, want si haver en stroe verteerd dat van Hinenoerde ghebrocht was van lande dat minen heer daer aenghecomen was.

3^e Somma van costen ghedaen t'Tolne en op de reise wech en weder binnen 14 daghe in der manieren voirschr. loeft behalven provanchen en coste foreine, ... 100 lb.11d. holl.

f.67v.

Item des dinxdaghes na der 11000 magheden dach vroech voer mijn heer als voirschr. is van der Tolne te hollant waert mythen ghenen die voorghenoemt staen, daer toe voeren mit hem die rentmeester van Zeelant en heer Gherijt van Heemsteden. Ende voer mythen coghe van der Tolne te Gheervliet toe daer een boet ghehuurt was mit 3 mannen die ne voert te Rotterdamme roeyeden daer hi des voirschr. dinxdaghes avonds quam. Ende overmids dat hertogh Aelbrecht daer des woensdaghes vroech quam. Ende duerde mijn heer te Rotterdamme tot des naesten donredaghes na den etene dat hi t'Scoenhoven reet op sine paerde die hi omboden hadde en verteerde te Rotterdamme overmids 17 sc.4d. van de voirschr. boet en 8 sc. enen knecht die jeghen der nacht t'Scoenhoven liep an den baeliuu mit enen brieve roerende van scutten ter Tolne te senden en overmids 16d. van offerghelde al te samen gherekent aenbrocht bi Goodscalc van Brakel, ... 16 lb.5 sc.4d.

Item des donredaghes avonds voirschr. quam mijn heer t'Scoenhoven en duerde tot des naesten dinxdaghes na den etene na st. Symon Judendach ende des dinxdaghes na den etene reet hi mit cleenen gheselscap ter Haghe waert ende quam des avonds te Rotterdamme te legghen mit 10 paerden die daer staende bleven daer 3 knechte bi bleven en mijn heer voer des woensdaghes vroech in de Haghe daer hi bleef tot des naesten saterdaghe des donredaghes avonds bi hem quamen op alreheilighen dach die borchgrave van Montfoerde en heer Claes van der Merwede die van der Tolne quamen en bleven bi hem, oec soe quam bi hem Reinier Dever die bi hem bleef. Ende verteerde in den Haghe binnen den 3 daghe voirschr. overmids dat de borchgrave, heer Reinier en heer Claes voirschr. ghequyt waren 16 lb.13 sc.4d. Item des voirschr. saterdaghe na alreheilighen dach vroech voer mijn heer weder te Rotterdamme mit hem de borchgrave en heer Claes voirschr. daer si ten etene quamen daer mijn heer duerde des sonnendaghes tot na den etene ende was te Rotterdamme verteert van des dinxdaghes avonds voirschr. dat mijn heer daer quam tot des voirschr. sonnendaghe na den etene dat hi van dane reet want hi daer 3 knechte en 10 paerde hadde stadelic de wile hi in de Haghe was ende daer toe soe quamen daer des vridaghes 2 knechte en 4 paerden toebehorende heer Claise van der Merwede en Janne van Brakel 27 lb.14 sc.

Comen dese particle, ... 44 lb.7 sc.3d.

Item van ene scute daer mijn heer van Rotterdamme mede in den Haghe voer 8 sc. Item van tween scuten daer mijn heer mede weder uter Haghe te Rotterdamme voer mit sinen luden 16 sc. Item an de voirschr. Reise van veerghelde wech en weder, ... 10 sc.8d. Coemt te samen, ... 34 sc.8d.

4^e Somma van den voirschr. costen aenbrocht bi Goodscalc van Brakel loeft behalven coste foreyne, ... 62 lb.7 sc.4d. holl.

f.68.

Dit sijn coste ghedaen t'Scoenhoven binnen der darder weke van der 5 ster maent ingaende des sonnendaghes 4 daghe in november. Ende was mijn heer t'Scoenhoven binnen dese weke 3 daghe, heer Jan van Langherak 1 ½ dach, heer Aelbrecht 3 daghe. En at eens mit mine heer heer Roever van Montfoerde. Ende de wile mijn heer wt was bleef t'Scoenhoven eene grote herberghe want hi mit cleene ghesinde wt was. Ende was binnen der voirschr. weke t'Scoenhoven verteert aenbrocht bi Jannes den Coster,

Penthrie, 3 scepel tarwe en 4 scepel rogs van provanche, om ghist 2 sc.8d.

Bottelrie, behalven twee vate Amersfoertschs biers die weder quamen van der reise wt Zeelant soe had men 4 vate biers van Scoenhoven t'vat overmids draghen 23 sc. loeft,

..... 4 lb.12 sc.

Coken, ter groter coken an vleissche en vissche behalven runtvleisch ende scapenvleisch van provanche 5 lb.17 sc.2d. Ter cllenre coken an eyer, boter, melc, applen en anderen dinghen 47 sc.8d. Ter fauconrie 7 hennen t'stuc 17d. facit 9 sc.11d. Coemt, ...8 lb.14 sc.9d. Merscauschie, men hadde dese weke t'Scoenhoven daghelix 33 paerden verteerd overmids 28 scepel den ossen zwanen en te overkoerne 4 hoet haveren en stroe van provanchen. Ter forge binnen der herberghe 23 voet beslaghen. Tot Meeus 13 voet 13 sc. Ter celrie 9 sc.4d. Tot Harberens om zeele 3 sc.4d. Item bi Matkin 8 pinten zwinensmouts de pinte 10d. facit 6 sc.8d. Om eyer 16d. Om warc 8d. Tot Meeus 1 hamer en 100 clawiere in mijns heren camer 6 sc. Tot Geertruden van den Rijn voir Jans knecht van der Ese die mine heer honde brocht 3 sc. Coemt te samen, ...43 sc.4d.

Comen dese costen ghedaen t'Scoenhoven binnen der voirschr. weke behalven provanchen en coste foreine, ... 15 lb.12 sc.9d. holl.

Item des dinxdaghes avonds in de voirschr. weke op sinte Willeboerds avond reet mijn heer ter Goude daer hi duerde tot des naesten donredaghe toe daer des eersten avonds mit hem aten die baliu, Dirc van der Goude, Steven van Groenewoude, Dirc Willemssoen, Willem Allertssoen, Gherit de Wilde, Willam Rutgherssoen en Wilhelmus en des woensdaghes ochtens aten mit hem die baliu, Dirc Willemssoen, meister Willam, Gherit de Wilde en anderen en des avonds aten mit hem heer Roever van Montfoerde en Roever van Montfoerde en verteerde mijn heer t'Goude binnen der voirschr. tijd aenbrocht bi Janne van Poelgheest, ...11 lb.12 sc.

5^e Somma van costen ghedaen t'Scoenhoven en t'Goude binnen der voirschr. weke loeft behalven provanchen en coste foreyne, ... 27 lb.4 sc.9d. holl.

f.68v.

Dit sijn coste ghedaen t'Scoenhoven binnen der 4der weke van der vijfster maent ingaende des sonnendaghes 11 daghe in november. Ende was mijn heer alle dese weke mit cleene ghesinde in die Haghe. Want hi wt sine herberghe nyemant bi hem en hebbe dan Allaert van Vauderic, Ghisebrecht Muelnerssoen, Colijn, 3 pipers, Jacop uten coken en 1 paedze anders waren t'Scoenhoven alle sinen knapen, ambochtlude en ghesinde, alle dese weke wt, soe die een soe die ander soe dat daer daghelix groet cost en aenval was. Ende was binnen der voirschr. weke t'Scoenhoven verteert aenbrocht bi Jannes den Coster,

Penthalerie, 6 scepel tarwen, 1 mudde rogges van provanchen. Om ghist 4 sc.

Bottelrie, behalven 1 vat Amersfoertschs biers dat van der reise te Zeelant waert weder quam, hoppenbiers 4 vate t'vat overmids draghen 23 sc. loeft, ...4 lb.12 sc.

Coken, ter groter coken an vleisch en vissche behalven runtvleisch en scapenvleisch van provanchen 5 lb.8 sc.4d. Ter cleenre coken an boter, eyer, melc, apple en anderen dinghen 41 sc.8d. Ter fauconrie 7 hennen t'stuc 16d. facit 9 sc.4d. Coemt, ...7 lb.19 sc.4d. Merscauschie, men hadde dese weke t'Scoenhoven daghelix 24 paerden, verteerd overmids 10 scepel overkoerns en 15 scepel den zwanen en ossen twee hoet 26 scepel haveren en stroe van provanchen. Ter forge binnen der herberghe 15 voet beslaghen. Tot Meeus 4 voet 4 sc. Ter celrie 6 sc. Tot Harbarens ene wede basts en 6 zeele 5 sc.4d. Item 3 pinte olyen 2 sc.6d. Item 6 bezemen 2 sc. Item 1 pont warx 8d. Coemt, ...20 sc.6d.

6^e Somma van costen ghedaen t'Scoenhoven binnen der voirschr. weke loeft behalven provanchen en coste foreine, ... 13 lb.15 sc.10d. holl.

Item des vridaghes 9 daghe in november reet mijn heer na den etene ter Haghe waert en quam des avonds te legghen te Rotterdamme daer verteert was mit 16 paerden aenbrocht bi Allaert

van Vauderic 9 lb.17 sc.4d. Item des saterdaghes daer na op st. Martijns avond voer mijn heer voort in den Haghe en men brocht him sine paerde na, daer hi duerde tot des saterdaghes na sinte Martijnsdach dats 1 termijn van 7 daghe daer bi hem was heer Jan van Langherae 3 daghe en verteerde binnen de voirschr. tijd mit 20 paerden aenbrocht bi Allaerde voirschr. 74 lb.15 sc.4d. Item des saterdaghes na st.Martijnsdach voirschr. Voer mijn heer ute Haghe en quam ten etene te Rotterdamme daer verteert was mit 18 paerden overmids cost van enen pipers paerde dat daer 8 daghe ghestaen hadde 8 lb.6 sc. Item van sciphure van Rotterdamme in de Haghe en weder te Rotterdamme 16 sc. Item van veerghelde 4 sc. Item enen knecht die mine heer een brief brocht van heer Willam van Steenvoerde 13 sc.4d. Comen dese voirschr. coste aenbrocht bi Allaerde van Vauderic,.....94 lb.12 sc.

f.69.

Item des voirschr. Saterdaghes avonds na st.Martijnsdach quam mijn heer te legghen t'Goude daer hi duerde tot des naesten manendaghes en dobbelde mythen ghesellen van der stede. Ende aten mit hem heer Jan van der Goude, die tolnaer, die scout, Dirc Willemssoen, Gherit de Wilde, meister Willam en anderen en verteerde aenbrocht bi Janne van Poelgheest, ...11 lb.15 sc.

7^e Somma van costen die mijn heer dede op de voirschr. reise in die Haghe loeft,

.....106 lb.7 sc. holl.

3e Somma Summarum van dagheliken costen ghedaen binnen der vijfster maent voirschr. in der maniere voirschr. loeft behalven provanchen en coste foreine, ... 357 lb.4 sc.8d. holl.

Dit sijn coste van der eerste weke van der 6ster maent ingaende des sonnendaghes 18 daghe in november ghedaen t'Scoenhoven daer mijn heer quam des manendaghes ten etene en duerde tot des naesten saterdaghes na den etene dat hi wt reet eenlic en was t'Scoenhoven heer Jan van Langherae 5 daghe, heer Aelbrecht al wt, heer Claes van der Merwede 2 daghe en anders alle mijns heren herberghe en men hadde daer alle dese weke wt grote cost en aenval, want daer waren mijns heren baeliuwe, rentmeesteren en scouten wt hollant, Keenmerlant en wt Vrieslant die rekenden en dagelix mit minen heer aten en was binnen de voirschr. weke t'Scoenhoven verteert,

Penthalie, 21 scepel tarwen en 7 scepel rogghen van provanchen, om ghist 5 sc.4d.

Bottelrie, Scoenhovens biers 5 vate overmids draghen 23 sc. facit 5 lb.15 sc. Item twee vate Amersfoerts biers t'vat overmids draghen 30 sc.4d. facit 3 lb.8d.

Coemt, ...8 lb.15 sc.8d.

Coken, ter groter coken an vleissche en vissche behalven runtvleisch en scapenvleisch van provanchen 6 lb.5 sc.3d. Ter cleenre coken an eyer, boter, melc, applen en anderen dinghen 4 lb.5 sc.11d. Ter fauconrie 6 hennen 8 sc. Coemt, ...10 lb.19 sc. 2d. Merscauschie, men hadde dese weke t'Scoenhoven dagelix 38 paerde verteerde overmids 15 scepel overkoerns en 21 scepel den ossen 4 hoet 26 scepel haveren en stroe van provanchen. Ter forge binnen der herberghe 44 voet beslaghen. Tot Meeus 4 voete 4 sc. Ter celrie 16 sc. Tot Harbarens 6 paertzeele 2 sc. Item 10 vadem coorden 20d. Item 1 menglen Olye 2 sc. Item 4 beseme 16 sc. Om eyer 8d. Om warc 8d. Item 1 elle lynnenslakens 20d.

Coemt te samen, ...30 sc.

f.69v.

1^e Somma van costen ghedaen t'Scoenhoven binnen der voirschr. weke loeft behalven provanchen en coste foreine,..... 21 lb.10 sc.2d. holl.

Dit sijn coste ghedaen t'Scoenhoven binnen der ander weke van der 6ster maent ingaende des sonnendaghes 25 daghe in november. Ende binnen alle deser weke en was mijn heer t'Scoenhoven niet want hi des saterdaghes op st. katerine avond na den etene van daen reet ter Haghe waert jeghen s'hertogen coemst van Ghelre. Ende reet voor mit cleenen ghesinde ende des dinxdaghes daer na voeren hem na Jan en Goodscalc van Brakel, Gherit de Wilde, Cattenborn, de pipers en anderen. Ende des donredaghes daer na voeren na hem heer Jan van Langheraec en heer Aelbrecht. Soe dat die cost t'Scoenhoven alsoe veel de mynre bleef, nochtan bleef daer groet cost de weke voert wt. Ende des voirschr. Donredaghes quam daer Otte van Haerler en duerder de weke wt en Jan Breie was t'Scoenhoven 2 daghe. Ende was binnen alle der voirschr. weke t'Scoenhoven verteert,

Penthalerie, 5 scepel tarwen en 7 scepel rogs van provanchen. Om ghilst 4 sc.

Bottelrie, hoppenbiers 4 vate t'vat overmids draghen 23 sc. Coemt 4 lb.12 sc.

Coken, ter groter coken an vleissche en vissche behalven runtvleisch, scapenvleisch en anderen dinghen van provanchen 5 lb.18 sc.8d. Ter cleenre coken an eyer, boter, melc en anderen dinghen 49 sc.8d. Coemt, ...8 lb.8 sc.4d. Merscauschie, men hadde dese weke t'Scoenhoven daghelyx 27 paerden, verteerd overmids 7 scepel overkoerns en 18 scepel den ossen 3 hoet 17 scepel haveren en stroe van provanchen. Ter forge binnen der herbergh 6 voet beslaghen. Item 12 eyer 12d. Item 1 pont warx 8d.

Coemt, ...20d.

2e Somma van costen ghedaen t'Scoenhoven binnen der voirschr. weke loeft behalven provanchen en coste foreine, ... 13 lb.6 sc. holl.

Dit sijn coste ghedaen t'Scoenhoven binnen der darder weke van der 6ster maent ingaende des sonnendaghes den anderen dach in december en d'eerste 4 daghe en was t'Scoenhoven gheen groet cost overmids dat mijn heer mit veel ghesinds in de Haghe was als voirschr. is. Ende op den 5ste dach quam mijn heer selve t'Scoenhoven mit sinen ghesinde dat mit hem wt was daer deel voor of ghecomen was des woensdaghes. Ende des donredaghes al de dach had men grote cost en aenval overmids den hertogh van Ghelre, den heer van Vyanen, den heer van Wickerode, den heer van Muerze, Ghisbrecht den koc en anders veel goeder luden die mit hem quamen den welken mijn heer des donredaghes avonds t'eten gaf ende hadde daer toe bi hem heer Janne van Langheraec, heer Clais van der Merwede, heer Floris van Adrichem, heer Roever van Montfoerde, Mer vrouwe van Langheraec, hoir 4den van zusteren, heer Janne van Brakel en anders veel goeder luden. Soe dat des voirschr. Donredaghes avonds alle de cameren vol waren en de hertogh lach selve op thus mit sinen ridderen.

f.70.

Ende des vridaghes ochtens vroech reet mijn heer mythen hertoghe t'Utrecht mit cleenen ghesinde, soe dat hi eene grote herberghe t'Scoenhoven liet die weke wt. Ende overmids dat men ghewaent hadde dat de hertoghe des vridaghes mit minen heer souden ghereden hebbe soe bleven op den huse ten eten heer Jan van Brakel, heer Claes, heer Floris voirschr. mijn vrouwe mit horen susteren en anders veel goeder lude. Ende was binnen der voirschr. weke t'Scoenhoven verteert,

Penthalerie, 4 1/2 scepel tarwen en 1 1/2 mudde rogs van provanchen. Om ghilst 8 sc.

Bottelrie, hoppenbiers 5 vate t'vat overmids draghen 23 sc. facit 5 lb.15 sc. Item 4 grote steenkannen t'stic 2 sc.4d. facit 9 sc.4d. Coemt, ...6 lb.4 sc.4d.

Coken, ter groter coken an vleissche en vissche overmids 19 lb.3 sc.4d. van pricke, scaftelinghen, scelvissche en anderen dinghen die t'Utrecht, te Woudrichem en ter Goude ghehaelt waren 33 lb.10 sc.4d. Ter cleenre coken an eyer, boter, melc, applen en anderen dinghen 9 lb.19 sc.7d. Coemt, ...43 lb.9 sc.11d.

Cameren, 300 braetperen van Utrecht ghebrocht costen 24 sc. Item om apple en kerstaengen
 15 sc.8d. Coemt, ... 39 sc.8d.
 Merscauschie, men hadde dese weke t'Scoenhoven daghelyx 35 paerden, verteerd overmids
 14 scepel overkoerns en 10 scepel den ossen en 3 scepel den zwanen ende 6 scepel te gorte al
 te samen 4 hoet 5 scepel haveren en stroe van provanchen.
 Ter forge binnen der herberghe 19 voet beslaghen. Tot Meeus 3 voet, die voet 12d. facit 4 sc.
 Ter celrie 4 sc.8d. Tot Harberens om zeele en bast 3 sc.11d. Item 4 manden 3 sc.4d. Om eyer
 16d. Item twee pinten olye 2 sc. Item 6 besemen 2 sc. Item quite mijn heer den hertogh van
 Ghelre en sine lude uter herberghe de welke laghen in 5 herberghen en hoor coste beliepen
 gherekent bi hoors selfs clerke en lude te samen 44 lb 18 sc.8d. Item te Celen voir heer
 Ghisbrecht de koc en Heinric van Nest, mer vrouwe ghesinde van Ghelre aenbrocht bi Janne
 Breien 29 sc.4d. Coemt te samen, ... 47 lb.8 sc.3d.

3^e Somma van costen ghedaen t'Scoenhoven binnen der voirschr. weke loept behalven
 provanchen en coste foreine, ... 99 lb.10 sc.2d. holl.

Item des saterdaghes op sinte Katrinen avond na den etene reet mijn heer als voirschr. is eenlic
 van Scoenhoven t'Goude om voert in de Haghe te ride ende duerde t'Goude tot des naesten
 manendaghe toe. Ende aten daer mit hem die heren van Putten, heer Jan van der Goude en
 sinen broeders en anders die ghesellen en dobbelaers. Ende verteerde aenbrocht bi Janne van
 Poelgeest overmids 4 sc. van eenre hennen ende den ghenen die mijns heren gheervalc
 brocht die verloren was, ... 14 lb.10 sc.8d.

f.70v.

Item des manendaghens na st. Katrinendach reet mijn heer van der Goude ter Haghe waert en
 quam ten etene te Rotterdamme daer hi en sijn ghesinde mythen heer van Putten aten dien hi
 daer vint, mer hi betaelde de sciphuere van hem en van de heer van Putte ter Haghe toe soedat
 die cost en de cost van 10 paerden die hi hadde te Rotterdamme beliep 24 sc.8d. Item des
 dinxdaghens daer na voeren Jan en Goodscal van Brakel, Gherit de Wilde, Cattenborn, die
 piperen en anderen na minen heer ter Haghe waert van Scoenhoven en voerden mit hem 1
 tonnenkin wijns en ander provanchen, verteerd eer si in de Haghe quamen overmids
 sciphuere en anderen oncost 48 sc. Item des donredaghens daer na voeren heer Jan van
 Langherak en heer Aelbrecht van Scoenhoven ter Haghe waert tot mijne heer en Vrederic van
 der Zevendaer mit hem verteerd eer si daer quamen overmids sciphuere ene nacht te
 Rotterdamme legghende 4 lb.4 sc. Item verteerde Otte van Haerler daer na tot mine heer
 comende 17 sc.4d. Item coste een tonen wijns die heer Jan en heer Aelbrecht mit hem voerden
 te Rotterdamme toe van daen voert in de Haghe te brenghen aenbrocht bi Bolvoet 13 sc.4d.
 Comen dese particle, ... 9 lb.7 sc.4d.

Item des manendaghens avonds na sinte Katrinendach voirschr. quam mijn heer in de Haghe mit
 10 paerden daer bi hem waren en quamen sine luden als voirschr. is daer hi duerde tot des
 anderen woensdaghe toe op st. Nyclaes avond dats 1 termijn van 8 daghe en 9 nachten. Ende
 verteerde behalven twee tonnen wijns, vleisch, cruyt, keerssen en anderen dinghen van
 Scoenhoven daer mede ghebrocht aenbrocht bi Goodscal van Brakel,
 ..... 77 lb.17 sc.4d.

Item was mijn heer uter Haghe t'Gravenzande ghereden sinen bedevaert doen verteerde de
 paerde 5 sc.4d. Item wanttet ghevroren was soe mosten mijns heren lude die te scepe
 ghecomen waren te voete thuuscomen uter Haghe soe dat hoor male en dinghe costen te
 draghen bi alrande knechten die daer toe ghehuurt waren overmids 20 sc. die Jannes tween
 knechten gaf tot heer Aelbrechts bevelen en 2 sc.8d. enen anderen 57 sc.4d. Item des

woensdaghes op st. Nyclaes avond quam mijn heer t'Goude te legghen daer verteert was overmids 22 sc.8d. die t'ghesinde te voete te Zoetermeer verteert hadde aenbrocht bi Goodscalc 11 lb.11 sc.8d. Item op die selve tijd was die hertogh van Ghelre ter Goude want mijn heer daer mit hem ute Haghe quam om voert t'Scoenhoven te brenghen den welken mijn heer mit alle sijnre gheselscap ute der herberghe quyten dede en beliep die somme van des mijn heer daer voor hem betaelde overmids 32 sc. die de vere t'Goude hadden van dat si hem sine lude en paeerde overvoerden en overmids 16 sc. van eenre slede die alrehande dinghe ute Haghe ghebracht hadde minen heer toebehorende aenbrocht bi Janne van Poelgheest 80 lb.16d. Comen dese particle, ...94 lb.15 sc.8d.

f.71.

Item des vridaghes ochtens na sinte Nyclaesdach vroech reet mijn heer mit cleenen ghesinde t'Utrecht den hertogh van Ghelre gheleiden mit hem heer Jan van Langheraec en Allaert van Vauderic en Hanneken Aelbrechtssoen sonder coke en ambochtlude en des saterdaghes quam heer Aelbrecht bi hem en duerde mijn heer t'Utrecht tot des sonnendaghens na den etene. Ende verteerde aenbrocht bi heer Aelbrecht, ...19 lb.2 sc.8d.

4^e Somma van costen ghedaen op de voirschr. reise van de Haghe en t'Utrecht loeft behalven provanchen en coste foreine, ... 215 lb.13 sc. 8d. holl.

Dit sijn coste ghedaen t'Scoenhoven binnen der 4der weke van der 6 ster maent ingaende des sonnendaghens 9 daghe in december. Ende des selfs sonnendaghens quam mijn heer van Utrecht t'Scoenhoven en sende heer Claes van der Merwede mit deel van sinen ghesinde en mit deel ghesellen ute stede op thuus ter Ameide jeghen der nacht die daer bleven en reet selve in den avont spade eenlic sonder knapen of ambochtluden wt en bleef wt tot des naesten woensdaghe dat hi voir daghe weder quam en duerde de weke voert wt. Ende waren alle dese weke t'Scoenhoven Jan van Brakel, Goodscalc en Jan Breie ende die ambochtlude ghemeenlic en anders veel ghesinde, daer toe was daer heer Aelbrecht 2 daghe, Otte van Haerler 4 daghe, Allaert van Vauderic 5 daghe. Oec was daer heer Jan van Langheraec enen dach, heer Claes van der Merwede enen dach, heer Florens van Adrichem 3 daghe. Ende was binnen alle der voirschr. weke t'Scoenhoven verteert,

Penthalerie, overmids broet dat ter Ameide ghesent was 3 ½ mudde rogghen en 2 ½ mudde tarwen van provanchen. Item 6 menglen ghists 8 sc.

Bottelrie, hoppenbiers 5 vate t'vat overmids draghen 23 sc. loeft 5 lb.15 sc.

Coken, ter groter coken an vleissche en vissche behalven runtvleisch, scapenvleisch en anderen provanchen 5 lb.17 sc.1d. Ter cleenre coken an eyer, boter, appelen en anderen dinghen 58 sc.6d. Ter fauconrie 10 hennen 13 sc.4d. Coemt .....9 lb.8 sc.11d. Merscauschie, men hadde dese weke t'Scoenhoven daghelix 41 paerden overmids 5 paerde die des manendaghens van der Ameide quamen, verteerden overmids 14 scepel te overkoerne en 5 scepel den zwanen en 21 scepel den ossen 5 hoet haveren en stroe van provanchen. Ter forge binnen der herberghe 7 voet beslaghen. Tot Harbarens 6 zeele 3 sc. Om eyer 16d. Item 4 pinten wijnsijn 2 sc.8d. Item een pont warx 8d. Coemt, ...7 sc.8d.

5^e Somma van costen ghedaen t'Scoenhoven binnen der voirschr. weke loeft behalven provanchen en coste foreine, ... 15 lb.19 sc.7d. holl.

f.71v.

Dit sijn coste ghedaen t'Scoenhoven van des sonnendaghens 16 daghe in december tot kersdaghe toe dats 1 termijn van 9 daghe ende was mijn heer des voirschr. sonnendaghens en des manendaghens tot na den etene t'Scoenhoven en reet des manendaghens eenlic t'Goude sonder knapen en ambochtlude. Ende waren t'Scoenhoven d'eerste 7 daghe Jan en

Goodscal van Brakel, Jan Breie en die ambochtlude en anders al t'ghesinde al wt, daer toe was daer heer Aelbrecht 5 daghe, Otte van Haerler 2 daghe, Allaert van Vauderic en anderen al bi tiden. Ende des saterdaghes avonds reden tot minen heer Jan, Goodscal en Allaert die daer bi hem bleven en daer toe 1 koc, anders bleef al t'ghesinde t'Scoenhoven. Soe dat men alle de voirschr. 9 daghe wt t'Scoenhoven groten cost hadde. Ende was aldaer binnen der voirschr. tijd verteert,

Penthalerie, een mudde tarwen, twee mudde rogghen van provanchen. Item 6 menghelen ghists t'menghelen 16d. loept, ... 8 sc.
 Bottelrie, hoppenbiers 5 vate t'vat overmids draghen 23 sc. facit, ... 5 lb.15 sc.
 Coken, ter groter en ter cleenre coken an vleissche en vissche behalven runtvleisch en scapenvleisch en anderen dinghen van provanchen 10 lb.5 sc. Ter cleenre coken an eyer, boter, olye. Melc en anderen dinghen 3 lb.7 sc.8d. Ter fauconrie 8 hennen 12 sc.
 Coemt, ... 14 lb.4 sc.8d.
 Merscauschie, men hadde den voirschr. tijd t'Scoenhoven daghelyx overmids die paeerde van der Ameide 38 paerden, verteerd overmids 3 scepel den zwanen en ganzen en 22 scepel den ossen en 8 scepel overkoerns 5 hoet 13 scepel haveren en stroe van provanchen.
 Ter forge binnen der herberghe 41 voet beslaghen. Tot Meeus 4 voet 4 sc. Den selven van dat hi Pieret twee daghe halp 4 sc. Ter celrie 2 sc.8d. Tot Harbarens 4 vadem zeele en ene wede basts 2 sc.11d. Item 6 beseme 2 sc. Coemt, ... 15 sc.7d.

Comen dese costen ghedaen t'Scoenhoven binnen den voirschr. 9 daghen behalven provanchen en coste foreyne, ... 21 lb.3 sc.3d. holl.

Item des manendaghens in de voirschr. Weke na den etene reet mijn heer eenlic t'Goude sonder knapen en ambochtlude en duerder tot kersdaghe toe dats 1 termijn van 7 daghe en 8 nachten en des saterdaghes voir kers avond quamen bi hem Jan en Goodscal van Brakel, Allaert van Vauderic, Jacop uter coken en anderen, voert soe duerde mijn heer t'Goude des dinxdaghens op den kersdach des woensdaghes daer na en des donredaghens tot na den etene mit hem die ghene die voirschr. sijn. Ende op den kersdach quam bi minen heer her Jan van Langheraec en heer Jan van Brakel die mit hem aten daer toe aten mit hem her Jan van der Goude en sinen broeder, die baeliu, borghemeesteren en scepene, Dirc Willemssoen, meister Willam, Ermbout Mathijssoen, Gherit de Wilde, Wilhelmus, Breedeman ende anderen en alle de wile die mijn heer daer lach hadde hi daghelyx aenval overmids dat hi ziec lach an sinen voet ende hadde daer stadelic 3 paerde en sulken tijd meer. Ende verteerde t'Goude binnen den voirschr. 10 daghe en nachten overmids 8 sc. enen knecht die mine heer enen koec brochte van sinen moeyen van der Lee en 24 sc. van offerghelde en aelmissen en den paep te Loene die minen heer misse dede ende alrande anderen oncosten behalven coste foreine aenbrocht bi Janne van Poelgheest, ... 73 lb.7 sc.4d.

f.72.

6^e Somma van costen ghedaen t'Scoenhoven en ter Goude binnen der tijd en in der manieren voirschr. loept behalven provanchen en coste foreine, ... 94 lb.10 sc.7d. holl.

4^e Totaal somma van daghelyxen costen ghedaen van des sonnendaghens 18 daghe in november tot kersdaghe toe daer naest volghende dats 1 termijn van 5 weken en 2 daghen loept an slechten ghelde behalven provanchen en coste foreyne, ... 460 lb.10 sc.2d. holl.

2^e Somma summarum van allen daghelyxen costen ghedaen voor en na die Pruussche reise. In der manieren voirschr. loept an slechten ghelde behalven provanchen en coste foreyne, ... 2198 lb.15 sc.8d. holl.

f.72v.

Dit is wtgheven Jannes Tolnaers van der tijd dat mijn heer wt Pruusschen ghecomen was en oec dat bi heer Aelbrecht en Jannes den Coster wtghegeven was de wile mijn heer op die reise van Pruusschen was en hem aenghebrocht is om provanchen en om alrande dinghe behoerende ter pentherie, ter bottelrie, ter coken, ter cameren en ter merscauschie en om paerde tot kersdaghe toe int jaer 69.

Ter pentherie.

In den eersten aenbrocht bi Jannes den Coster ghecoft t'Scoenhoven in october jeghen Claes Pleyvoet twee hoet 13 scepel tarwen t'hoet 14 lb.8 sc. loept 34 lb.13 sc. Item had men van den castellein 5 mudde tarwen maken t'hoet gherekent als voirschr. is 9 lb. Item wt aenbrenghen Jan Breyen Roelof den Huulre van 2 mudde tarwen t'scepel 9 sc.6d. facit 3 lb.16 sc. Item omrent Martini bi Janne Breien ghecoft jeghen Willem van der Heul twee hoet tarwen t'hoet 14 lb.8 sc. facit 28 lb.16 sc. Item van der voirschr. tarwen te voeren en te draghen 6 sc.8d. Comen dese particle, ... 76 lb.11 sc.8d.

Item aenbrocht bi Jannes den Coster die Claes Pleyvoet ghecoft hadde tot Jan Breien bevelen omtrint alreheilighen misse 49 kazan t'stic 16d. en 24 kazan t'stic 11d. en 11 kazan t'stic 14d. ende 5 kazan t'stic 16d. Loept te samen 5 lb.6 sc.10d. Item dede her Aelbrecht coepen t'Sluus in d'eerste weke van november 21 pont Enghelschs kases van Cornewaelge costen 30 sc.8d. Item coft Jannes omrent Lamberti jeghen Alijt Meews 33 ellen nuwes tafellakens d'elle 2 sc. ende den hoep 16d. meer loept 3 lb.7 sc.4d. Item bi Janne den koc om 20 elle zaclakens 20 sc. Item aenbrocht bi Jannes den Coster ghegeven omrent alre heilighen misse van enen last torfs mede te backen 56 sc.8d. Item in october om der reise wille van der Tolne roerende van den heer van Berghen ghegeven Gheertruden Magnus moeder die 10 warf halp backen en van dat si 7 warf alleen ghebacken hadde overmids 8 sc. van ghiste 20 sc. Item tween knechten die Hermanne 3 daghe holpen backen die Jan de koc wt was 16 sc.

Coemt, ... 15 lb.17 sc.6d.

f.73.

1^e Totaal somma van dat Jannes wtghegeven heeft om provanchen en alrande dinghen behoerende ter pentherie loept in der manieren voirschr. ..... 92 lb.9 sc.2d. holl.

Bottelrie.

Dit is wtgheven om provanchen en om alrande dinghe behoerende ter bottelrie. In den eersten tot 3 dachvaerden en reisen die in september en in oktober van mijns heren weghen ter Tolne ghedaen waren om des gheseels wille jeghen den heer van Berghen daer mijn heer eens selve mede was, soe had men jeghen Lijsbetten van den Rijn 11 vate Amersfoerts biers en jeghen Baerten hoorre dochter 1 vat loept 12 vate t'vat eersts coeps 34 sc.8d. loept 20 lb.16 sc. Item wt aenbrenghen van Jannes den Coster, Willem Pieterssoen van 18 vate biers en Gherijt den Ouden van 18 vaten en van enen vate dat wt mijns heren kelnaer ghecomen was dat men onderweghen dranc loept te samen 37 vate biers die men ten voirschr. reisen hadde t'vat overmids draghen 23 sc. loept 42 lb.11 sc.

Coemt te samen, ... 63 lb.7 sc.

En is te weten dat des voirschr. biers deel overbleef ter lester reisen dat Willam de bottelgier vercoft heeft ende wes daer of ghecomen is sel Jannes minen heer rekenen en aenbrenghen. Item had men op die voirschr. reise in Zeeland aenbrocht bi Jannes den Coster tot Alijt van der Kerken twee vateouds biers want de brouwers gheen out bier en hadden costen 50 sc.8d. Item jeghen Mathijs Byensoen 1 vat 24 sc. Item jeghen Jacop Dirxsoen een vat 24 sc.

Comen dese particle, ... 4 lb.18 sc.8d.

Item ghecoft te Cuelen des manendaghe na sinte Jansdach bi Janne Breien ende Willam de bottelgier wt Pruussen comende jeghen Aernde van Nymaghen 3 stukke wijns wtdraghende hilden 3 Cuelsche voeder min 5 vierdel elc voeder hout 6 ame en elke ame hout 25 vierdel t'voeder om 97 Cuelsche marc loept 287 marc 4 Cuelsche groten. Item van dien selve wine te steecghelde vergierghelde en cuperghelde 2 marc. Item van den selven te scroeden 2 $\frac{1}{2}$ marc. Item ter selver stat ghecoft jeghen den backer twee vate wijns varwe houdende hilden 1 $\frac{1}{2}$ voeder min 6 vierdel t'foeder om 88 marc loept 129 $\frac{1}{2}$ marc. Item van den voirschr. wine te steecghelde, vergierghelde en cuperghelde ende te scroeden 3 marc. Item van den voirschr. wine te craenghelde 2 marc. Item van hoopen die na der hant an de vate gheleit waren en van den vate te versien 1 marc. Item 8 matten de voirschr. wine mede te decken 10 Cuelsche grote. Item om twee vate daer des wijns deel in verlaten was 3 marc. Item twee knechten die de vate spoelden 3 $\frac{1}{2}$ gr. Cuelsch. Item coste 1 scip daer men de voirschr. wine mijns heren waghen en andere dinghe in nederbrocht welc scip mijn heer Willem den bottelgier t'Scoenhoven gaf overmids enen halven gulden van enen sceepkine te verliest datter eerst toe ghecoft was en te cleene was 10 zwaer gulden.

f.73v.

Item van den selven te lijfcoope 2 $\frac{1}{2}$ gr. cuelsch. Item van 3 planken ter stuere (roer) op te staen ende dosten of te maken op te roeyen en om ander reescap in den scepe 2 marc. Item om ene bijl en nagle 4 gr. cuelsch. Item Janne den Moer die veel arbeids dede om den wijn te helpen coepen en te scepen in hueschede enen zwaren gulden. Item van den waghene, malen en anderen dinghen te scepen en om stroe 6 cuelsch gr. Item om ene nijptanghe en 4 boorkins 8 cuelsche gr. Item om glase 7 cuelsche gr. Item verteerde Willem de bottelgier, jonghe Jannes Tolnaer, de keiser, Copkin uter coken, Jacop meester Willems knecht en die stuerman die ghehuurt was sinen cost te hebben binnen 6 daghe eer si quamen t'Scoenhoven 5 zwaer gulden. Comen dese particle aenbrocht bi Willam en Jannes voirschr. 6 cuelsche gr. voor ene marc gherekent en 3 marc voir enen zwaren gulden 487 $\frac{1}{2}$ marc. Maken 162 $\frac{1}{2}$ gulden maken den gulden voir 20 sc. holl. gherekent, ... 162 lb.10 sc.

Item van den voirschr. 5 stucken wijns te tollen en t'oncoste tussen Cuelen ende Scoenhoven. Eerst te Nuus 3 oude scilde 3 plaggen. Item te Keiserswaerde 4 oude scilde 4 plaghe. Item te Berckem 3 oude scilde 8 plaghe. Item te Buederic 3 oude scilde 8 plaghe. Item te Emmeric twee oude scilde 1 plaghe. Item te Griethusen den grave van Cleve toebehorende daer liet men mine heer quijt mer die stuerman en Roijer hadden twee plaggen. Item te Lobet 8 oude scilde 2 plaghe. Item te Huessen mer vrouwe van Cleve was die tolle quijt ghelaten mer die roeijers en tolnaers ghesinde hadden 3 plaggen. Item te Reenen 8 plaghe. Item den stuerman die te Reenen toe stuerde overmids 5 gr. die hi wtgeleit hadde 4 sc.5d. gr. Item enen anderen die van Reenen voert stuerde 8 gr. Item 4 ghesellen die t'scip van Cuelen t'Scoenhoven roeyeden op hoors selfs cost 16 sc.gr. Comen dese particle 23 oude scilde en 27 sc. 9d. gr. maken den scilt 26 sc.8d. en den gr. 8d. gherekent, ... 41 lb.15 sc.4d.

Item op den eersten dach van julio ghecoft t'Scoenhoven bi Janne Breien jeghen Clae Boeven een stuc wijns hilt 4 ame Dordrechts min 1 vierdel, die aem eersts coeps om 11 lb. 12 sc. facit 45 lb.4 sc. Item van den selven te wijncoope 4 sc. Item coste dat selve ende de 5 stukke wijns die van Cuelen quamen mit enen waghen op te voeren te scroeden en te kelren overmids 8 sc. van den waghene 28 sc. Item in d'ander weke van october coft Jan Breie t'Scoenhoven jeghen Celen 1 cleen stuxkin nyes wijns dat ter Tolne ghevoert was hilt 1 $\frac{1}{2}$ ame Utrechts min twee taken, die aem om 9 lb. facit 13 lb.12d. Item jeghen den selven twee stuxkin wijns hilden 9 ame min 6 taken die aem om 8 lb. facit 70 lb.16 sc. Item in de leste weke van october coft Jan Breie t'Scoenhoven jeghen Dirc van Elten twee stucken wijns

hilden 8 ame 12 taken Utrechts die roede om 94 lb. loept 65 lb. 16d. Item van den selven wine te steecghelde 5 sc.4d. Item van den selven op te doen en te kelren 8 sc.

Comen dese particle, ... 196 lb.7 sc.8d.

f.74.

Item omtrent Martini in den winter coft Jan Breie t'Scoenhoven jeghen Roelof de Huulre eene tonen galants om 6 lb. Item op die selve tijd dede Jan Breie t'Dordrecht halen bi Coolkine die Lamchijn coft jeghen Reynout Jan Minnebodesoen twee tonnen wijns hilden 17 vierdel die aem 14 lb.8 sc. loept 24 lb.9 sc.8d. Item 1 tonen galants jeghen Peter Croec om 9 lb. 12 sc. Item om een hondert kannen 16 sc. Item costen de voirschr. 3 tonnen wijns en de kannen t'Dordrecht te scepen tot Scoenhoven te voeren en om daer op te doen 16 sc. Item verteerde Coolkin doe hi daer om wt was 8 sc. Item costen twee manden daer de voirschr. kannen in waren 2 sc. Item onlanghe daer na was Hanneken Aelbrechtssoen t'Dordrecht ghesent om wijn en brocht twee laghel wijns hilden 4 ame 3 vierdel ghecoft bi Lamchine die aem 14 lb. loept 60 lb. 4 sc. Item van den selven t'Dordrecht te scepen 4 sc. Item t'Scoenhoven te voeren 9 sc.4d. Item van den selven en van 2 anderen die jeghens Celen ghecoft waren te scroeden en op te doen 12 sc. Item verteerdan Jan Aelbrechtssoen an de voirschr. reise twee daghen wtsijnde 8 sc. Item bi den selven om cruesen 3 sc.4d.

Comen dese particle, ... 104 lb.4 sc.4d.

Item jeghen des hertoghe coemst van Ghelre was Coolkin t'Dordrecht ghesent om wijn en brocht twe tonnen wijns ghecoft bi Lamchine jeghen enen vreemden coopman costen eersts coeps 31 mottoen t'stic 17 sc.4d. facit 26 lb.17 sc.4d. Item van den selven uten scepe te doen daer si in waren en weder in een ander scip te doen 5 sc.4d. Item t'Scoenhoven te voeren wanttet jeghen enen ijsganc was 17 sc.4d. Item daer op te doen 2 sc.8d. Item verteerde Coolkine 3 daghe daer om wtsijnde en om ander dinghe 12 sc. Item twee matten en om coorden 20d. Item eene mande daer camercruut in was 16d. Item op st. Andriesdach ghecoft bi Jannes den Coster jeghens Heinric Dullaertssoen van Emmeric twee stucken wijns hilden 8 ame Utrechts min twee taken, die aem 8 lb. facit 63 lb.12 sc. Item jeghens den selven twee tonnen galants en 1 tonen ghebrokens wijns om 14 lb.8 sc. Item van steecghelde 4 sc. Item van den voirschr. wijne en van eenre boete garnaetsen en van eenre boete maleviseien die men hier na rekenen sel op te doen en te kelren 14 sc.8d.

Comen dese particle, ... 107 lb.16 sc.4d.

Item des dinxdaghes na alreheilighen dach costen heer Aelbrecht en Jannes Tolnaer bi rade Godevaerts uten Campe ten Damme jeghen Fransoys eene boete garnaetsen coste eersts coeps 3 lb. 12 sc. Gr. Vlaemschs payments. Item eene boete maleviseien hilt 12 stoep over coste 3 lb.10 sc.6d. gr. Item van de selver te scepen en te scroeden 10 gr. Item coste die selve en twee bodem wasses ende alrande ander dinghe van der Sluus tot Scoenhoven te voeren overmids dat heer Aelbrecht daer mede voer en overmids 8 gr. den scipknechte van arbeide ende in huescheden 6 sc.2d. gr.

f.74v.

Comen dese particle 7 lb.11 sc.3d. gr vlaemschs paymente maken den groten 8d. holl.

gherekent, ... 60 lb.10 sc.

Ende is te weten dat Jannes van den voirschr. vlaemsche paymente gheen verlies en rekent wanttet was van den ghelde dat doe te Brugghe ghefineert was dat Jannes overghebleven was van der betalinghe te Pruussen waert dat Jannes in sijn wtgheven rekent alsoe als hij't in sijn ontfanc rekent.

Item hadde mijn heer van heer Janne van Langhraec in d'ander weke van december een stuc wijns dat de stede van Scoenhoven den hertogh van Ghelre gaf ende den hertogh heer Janne voert gaf welc stuc wijns hilt 4 ½ ame min 4 taken Utrechts, die roede om 112 lb. loept 40 lb. 18 sc. 8d. Item coste die selve mit eenre slede op te voeren en voert te kelren in mijns heren kelre aenbrocht bi Hanneken Aelbrechtssoen 6 sc.

Coemt te samen, ... 41 lb.4 sc.8d.

Item aenbrocht bi heer Aelbrecht en Jannes den Coster ghecoft te Dordrecht de wile mijn heer in Pruussen was twee stukke wijns die den grave van Bloys ghesent waren daer dat een of hilt twee ame en 4 vierdel die aem 15 lb.16 sc. loept aenbrocht bi Janne van Poelgeest 38 lb. Item verteerde de bode die t'ghelt daer brocht 5 sc.4d. Item dat ander hilt 3 ame betaelt bi heer Aelbrecht die aem 15 lb. 4 sc. facit 45 lb. 12 sc. Item coste eene tonen galants die den grave mede ghesent was betaelt bi heer Aelbrecht 7 lb.17 sc. 4d. Item van de voirschr. wine te steecghelde en van volwine t'Andwerpen mede te brenghen bi Jannes den Coster 24 sc.8d. Item was Jannes den Coster tweewerf t'Dordrecht om de voirschr. wine te coepen en was an d'eene reise aldaer na heer Aelbrecht die van dane te Henegouwen waert reet 1 ½ dach wt en an d'ander reise was hi wt ende Gheier mit hem 3 ½ dach verteerde 30 sc.8d. Item van eenre scute daer Jannes binnen lands mede in Papendrecht voer en weder tot Scoenhoven 9 sc.4d. Item was Gheier ghesent bi heer Aelbrecht van Andwerpen t'Dordrecht om de voirschr. wine t'Andwerpen te brenghen en hadde van heer Aelbrecht 32 sc. Ende daer ghinc voert op t'oncoste soe van vrachte soe van dat hi t'Andwerpen opghedaen was en daer eene wile lach van opsceppe van volwine en anderen oncost dat Peter Daen wtleide 6 lb.16 sc. loept 8 lb.8 sc. Comen dese particle te samen van des de wijn cost die de grave van Bloys hadde overmids oncost voirschr. ..... 103 lb.7 sc.4d.

Item sende heer Aelbrecht van mijns heren weghen den abt van sinte Baves te Ghent een stuc wijns de wile men in Pruussen was dat t'Dordrecht ghecoft was jeghen Cosijn hilt 3 ame 3 vierdel die aem 14 lb. 8 sc. facit 47 lb. 10 sc. Item verteerde Jannes den Coster doe hi den voirschr. wijn coft daer Coolkin mit hem was overmids oncost van dien wine t'Dordrecht te scepen en t'Scoenhoven te brenghen daer in mijns heren kelnaer te doen en weder te scepen overmids dat men gheene ghadinghe van scepe tot Dordrecht en vant 24 sc. Item coste de selve wijn t'Andwerpen te voeren daer te versceppe en ene mile vorder te voeren en daer wt op enen waghen te brenghen en voert te Ghent te voeren overmids volwijn en cost dien Coolkin daer mede dede wech en weder 48 sc. 8d. die hem Jannes gaf en 24 sc. die hem heer Aelbrecht gaf loept 3 lb. 12 sc. 8d.

Comen dese particle, ... 52 lb. 6 sc. 8d.

f.75.

Item ghecoft bi Lamchine t'Dordrecht onlanghe voir kersavond die Peter sijn knecht tot Scoenhoven brocht in d'eerste weke van januario daer na 3 tonnen wijns daer die eene of cost 11 mottoen d'ander 12 mottoen, die derde 13 mottoen facit 36 mottoen t'stic 17 sc.4d. facit 31 lb.4 sc. Item noch eene tonen wijns hilt 8 vierdel die aem 14 lb. 8 sc. facit 11 lb.11 sc. Item van de voirschr. 4 tonnen wijns te steecghelde 5 sc. 4d. Item coste die selve wijn over de Merwede te brenghen wanttet quaet overcomen was 5 sc.4d. Item voert t'Scoenhoven te slepen op sleden door t'lant 40 sc. Item van enen hoep die daer an gheleit was 8d. Item Peter Lamchijns knecht die daer mede quam voir sinen coste en arbeit want hi in ghebroken was 12 sc. Comen dese particle, ... 45 lb.18 sc.4d.

Item omtrint Jacobi ghegeven bi Jannes den Coster om glasen en urinale 26 sc.8d. Item bi den selven in october jeghens Dirc den Potter om der reise wille in Zeelant 350 drinckannen t'hondert 16 sc. facit 56 sc. Item jeghens den selven 30 cruesen 9 sc. Item jeghen des

hertoghen coemst van Ghelre waren van Dordrecht ghebrocht 200 drinckannen costen 26 sc.8d. Item een hondert cruesen costen 44 sc.

Coemt te samen, ... 8 lb.3 sc.4d.

Item aenbrocht bi Jannes den Coster die Ghisebrecht de cuper verdient hadde an minen heer van der tijd dat hi te Pruussen waert reet tot kersavond int jaer 69. Eerst van 45 ame wijns te verlaten van de aem 8d. facit 30 sc. Item van 58 grote hoopen an wijnvaten in den kelnaer van den stukke 6d. facit 29 sc. Item an cleenen wijntonnen in den kelre 33 hoep, an tonnen en vaten in de coken en anderswaer 74 hoep ende an vleistonnen die men in Zeelant voerde 30 hoopen loept 137 cleenre hoopen t'stuc 2d. facit 22 sc.10d. Item 5 stoppen die men in Zeelant voerde in october 26 sc.8d. Item twee tobben in de bottelrie 10 sc. Item 13 emmers des waren in de stal 5 en een int bachuus, een t'bottelrie, twee ten ossen, twee ten vleishuse en twee in de smit. Ende coste t'stuc 2 sc.8d. facit 34 sc.8d. Item twee vloten in te zouten 13 sc.4d. Item een tobbe voor de osse 2 sc.8d.

Comen dese particle, ... 8 lb.9 sc.2d.

2^e Totaal somma van Jannes Tolnaers wtgheven om provanchen en om alrande dinghe behoerende ter bottelrie binnen der tijd en in der manieren voirschr. loept an slechten ghelde ..... 1000 lb.18 sc.10d. holl.

f.75v.

Provanchen ter coken.

Dit is wtgheven Jannes Tolnaers om provanchen en om alrande dinghe behoerende ter coken. In den eersten ghecoft bi Aernde Florensoen in d'eerste weke van julio 13 scape t'stic 21 sc.4d. en 7 scape t'stic 20 sc. facit 20 lb.17 sc.4d. Item den selven ghegeven wt aenbrenghen Jannes Costers van eenre koe die hi ghecoft hadde de wile mijn heer in Henegouwen was 8 lb.16 sc. Item van eenre vaerze 6 lb.8 sc. Item 18 scape t'stic 13 sc.4d. facit 12 lb. Item ghegeven den castellein van drien ziden spex en 7 scouderen die hem overbleven doe men den cost van mijns heren weghen began te houden 4 lb. Item in d'ander weke van julio ghesent t'Scoenhoven bi Janne van Poelgheest die hi te Leiden hadde doen coepen tot Jan Breien bevelen 30 vlecken t'stic eersts coeps 33 sc. facit 49 lb. 10 sc. Item costen die selve van Leiden t'Scoenhoven te brenghen 12 sc. Item Willam Kielen t'Scoenhoven van eenre zide spex ghecoft bi Cattenborne om 30 sc. Item jeghens Gherit den Ouden eene zide spex om 21 sc.4d. Comen dese particle, ... 104 lb.14 sc.8d.

Item ghecoft bi Janne Breien in de Scoenhoofsche mercet te Bamisse jeghen Ocker wt Polzebroec 3 runderen om 30 mottoen min 1 gr. den mottoen 17 sc.4d. loept 25 lb.19 sc.4d. Item bi Aernde Florensoen ghecoft in october tot Jan Breien bevelen want mijns heren cost groet viel en om des ghesceels wille jeghen den heer van Berghen 41 scape t'stic 13 sc.4d. facit 27 lb.6 sc.8d. Item 11 runderen soe osse soe koeyen soe vaersen costen te samen gherekent 72 lb.16 sc. Item 9 tonnen daer vleisch in ghezouten was dat men in zeelant sende elke tonen 3 sc. facit 27 sc. Item onlanghe daer na ghecoft bi den selven tot Jan Breien bevelen jeghen Cuelnaer in Puelwijk 4 koeyen om 32 lb. Item jeghen Marcelis enen os en 1 koe om 18 lb.4 sc. Item jeghen Jan den scoemaker t'Scoenhoven 1 koe om 7 lb.4 sc. Item jeghens ene anderen knaep eene koe om 6 lb.8 sc. Item in Gravelant jeghen Ponsen eene koe om 7 lb. 4 sc. Item den knechten die dese voirschr. beeste haelden 8 sc.

Comen dese particle, ... 198 lb.17 sc.

Item ghecoft bi Aernde voirschr. Tot Jan Breien bevelen in november jeghen Claes Mombaer 3 varkene om 7 lb. Item jeghen Hildebrant den brouwer 3 varkene om 8 lb. Item jeghen Jan Scuyen twee varkene om 6 lb.2 sc.8d. Item jeghen Spechals twee varkene om 6 lb. Item

jeghen Aerlent Jannekens twee varkene om 5 lb.2 sc.8d. Item jeghen Martijn Michiels Pelsserssoen drie varkene om 10 lb.5 sc. Item jeghen Baudeken den meter twee varkene om 5 lb.15sc. Item jeghens Aernde selve twee varkene om 8 lb. Item coft Aernde t'Goude 11 varkene costen overmids oncost eer si t'Scoenhoven quamen 32 lb.1 sc.9d. Item had men jeghen Aernde voirschr. een tonneken zwinens smouts dat Pieret ghelevert was en hilt 32 menghele t'menghele 2 sc.8d. facit 4 lb.5 sc.4d. Item aenbrocht bi Jannes den Coster ghecoft jeghens Dirc Hughensoen 4 varkene om 5 lb.12 sc. Item bi den selven eenen knecht die twee osse t'Scoenhoven brocht die de stede van der Goude minen heer gaf 10 sc.8d.

Comen dese particle, ... 99 lb.5 sc.1d.

f.76.

Item ghecoft bi Aernde voirschr. In october jeghen den lepelaer eene zide spex om 30 sc. Item jeghen Hugh Cruvenssoen eene zide om 33 sc.4d. Jeghen Pieter Dirxsoen eene zide om 25 sc. Jeghen langhe Willam eene zide om 22 sc. Jeghen Claes Helminxsoen eene zide om 21 sc. Jeghen Trude Rampen ene zide om 25 sc.4d. jeghen Claes Boeven ene zide om 21 sc.4d. Jeghen Voghel ene zide om 34 sc.8d. Jeghen Gherit den smit ene zide om 32 sc. Jeghen Peter screenmaker omworsten en zulte 21 sc.4d. Jeghen Alijt Gherwaerts een varken om 30 sc. Coemt te samen aenbrocht bi Jannes den Coster, ... 16 lb.7 sc.4d.

Item ghecoft te Deventer omtrent martini bi Dirc Stempel die daer om varkene ghesent was en ghene te coepen en vant soe dat hi minen heer en brocht mer 7 varkene. Costen overmids oncost 24 lb.10 sc.5d. Item omtrent den selven tijd ghecoft bi Aernde Florensoen t'Scoenhoven jeghens Hildebrant den brouwer eenen beear om 6 lb. jeghen Symon Hellevoetssoen eenen om 5 lb.12 sc. Jeghens Trude Rampen enen om 6 lb. jeghen Ghisen den cuper eenen om 4 lb.16 sc. ende van goodspenninghen 12d. loeft te samen 25 lb.9 sc. Item bi den selven om enen reep ant windaes int vleischhuus 6 sc. Item in october doe mijn heer t'Tolne was was Aernt Florensoen te Rotterdamme en coft daer als hem bevolen was 27 scaepsbuke costen eersts coeps 13 lb.13 sc.4d. Item 3 tonnen daer si in ghezouten waren van zoute daer toe, van draghen en andere oncoste eer si te scepe quamen 26 sc.8d. Item van den selven van Rotterdamme t'Tolne te voeren 8 sc. Item verteerde Aernt doe hi daer omme te Rotterdamme ghevaren was overmids sciphure wech en weder 10 sc. Item bi den selven ghecoft t'Scoenhoven tot Jan Breien bevelen in d'ander weke van december 7 scottelinghe om 8 lb. Comen dese particle, ... 74 lb.3 sc.5d.

Item doe mijn heer thus ghecomen was wt Pruussen gaven hem sine goede luden van Scoenhoven enen stuer den welken hi voere sende den Grave van Bloys sinen broeder bi Cattenborne. Ende coste van Scoenhoven t'Dordrecht te brenghen en van daen t'sinte Gheerdenberghe overmids 12 sc. van linnen lakene daer in ghewonden was ende 5 sc.4d. van enen korve daer hi in ghevoert was also langhe als hi levede ende 2 sc.8d. van wine en anderen oncost 42 sc.8d. Item van ene waghene daer hi mede ghevoert was van sinte Gheerdenberghe te Landrechies 5 dobbel mottoen t'stuc 37 sc.4d. facit 9 lb.6 sc.8d. Item rekende Cattenborn verteert binnen 8 daghe die hi wt was 3 lb.4 sc. Item onlanghe daer na coft Jan Breie t'Scoenhoven eenen stuer jeghen Peter Druuc die daer verteert was coste eersts coeps 14 lb.12 sc. Item van den selven te wijncoep 2 sc.

Comen dese particle, ... 29 lb.7 sc.4d.

Item ghecoft bi Jannes den Coster in julio jeghens Willam Daemssoen 2 ½ vat bier asijns t'fat 22 sc.8d. facit 56 sc.8d. Item jeghen Floor Jonghe eene tonne wijn asijns hilt 56 stoep en een ander tonne hilt 42 stoep beide ghecoft bi Jannes den Coster die stoep 2 sc. Loept te samen 9 lb.16 sc.

f.76v.

Item bi den selven jeghen Willam Peterssoen een vat bierasijns om 24 sc. Item den castellein van eenre halver tonen asijns die hem overliep doe men wt Pruussen quam overmids die tonen en overmids 8 sc. den duvenzade 24 sc. Item jeghens Aernt Mathijssoen aenbrocht bi Jannes 19 menghelen wijnasijn t'menglen 16d. facit 24 sc.4d.

Comen dese particle, ... 16 lb.6 sc.

Item omtrint Bamisse sende Peter Dane van Andwerpen t'Scoenhoven 3 tonnekin verjuus hilden alghevollet 96 ghelten, die ghelte 2 gr. en die vaatkine costen 16 gr. loept 17 sc.4d. gr. vlaemsch payments de welke make an Dordrechts paymente 18 sc. 10d. gr. den groten 8d. holl. facit 7 lb.10 sc.8d. Item coste t'selve van Andwerpen t'Goude te voeren en voert t'Scoenhoven te brenghen aenbrocht bi Janne van Poelgeest 8 sc. Item omtrint den selve tijd coft Jan Breie t'Utrecht eene tonen harinx om 3 lb.4 sc. Item 300 scotelen die in Zeelant ghevoert waren en daer bleven 18 sc. Item van de voirschr. haringhe en scotele t'Scoenhoven te brenghen 4 sc. Item ghegeven den messemaker t'Scoenhoven wt aenbrenghen Cattenborns van sceeden en heften tot Copkins en Brantijns cooc messen die sie daer toe maken deden an ouden messen die si wt Pruussen brochten 10 sc.

Comen dese particle, ... 12 lb.14 sc.8d.

Item aenbrocht bi Jannes den Coster ghegeven Wolfaerde Dirx zwagher van der Veer van 3 scepel erwten die men van hem hadde eer mijn heer te Pruussen waert reet 32 sc. Item bi den selven ghecoft jeghen Claes Pleyvoet omtrint alreheilighen misse 16 ½ scepel erwten t'scepel 9 sc.4d. facit 7 lb.14 sc. Item ghecoft bi Claise voirschr. In october daer deel of in Zeelant ghevoert was 4 zalme aenbrocht bi Jannes 4 lb. Item bi den selven Claise ghecoft die hem Jannes Tolnaer selve betaelde 3 zalme 52 sc.en 2 zalme 30 sc.4d. loept 4 lb.2 sc.4d. Item in de leste weke van november was Heinkin t'Dordrecht ghesent om snoeke en om alrande andere dinghen jeghen s'hertoghen coemst van Ghelre verteerde 2 daghe wtsijnde 6 sc.8d. Item brocht hi 225 cleenre scotelen t'hondert 24 sc. facit 54 sc. Item 75 platteelen coste 30 sc. Item 12 ellen stamijns costen 24 sc. Item 4 manden daer die scotele en daer toe kunnen en cruesen in ghedaen waren 5 sc.4d. Item costen die scotelen, kunnen en ander dinghe t'Scoenhoven te voeren overmids 8d. van coorden daer die manden mede overbonden waren 8 sc.8d. Comen dese particle, ... 23 lb.17 sc.

f.77.

Item op sinte Margrieten dach sende Jan de Vos t'sinte Gheerdenberghe daer mijn heer op een dachvaert was 4 pont ghengheber poeders t'pont 25 sc.4d. loept 5 lb.16d. Item caneelen poeders 4 lb. t'pont 13 sc.4d. facit 53 sc.4d. Item 3 pont greynen poeders t'pont 37 sc.4d. facit 5 lb.12 sc. Item twee pont soffraens van oert t'pont 3 lb.8 sc. loept 6 lb.16 sc. Item 6 ellen stamijns 12 sc. Coemt te samen, ... 20 lb.14 sc.8d.

Item in de weke na onser vrouwendach assumpcio coft Jannes Tolnaer te Brugghe 32 lb. ghenghebers half metsch en half baelghenghebers t'pont overhoeft 27 gr. loept 3 lb.12 sc.gr. Item 10 pont pepers t'pont 19 gr. facit 15 sc.10d. gr. Item 8 pont greinen t'pont 35 gr. facit 23 sc.4d. gr. Item 12 pont caneels t'pont 17 gr. facit 17 sc.gr. Item 4 broede sukers van babylonien woeghen 26 ½ pont t'pont 20 gr. facit 44 sc. gr. Item 48 pont langher amandelen t'pont 2 gr. facit 8 sc. gr. Item 27 pont rijs 27 gr. Item van den voirschr. crude en anderen dinghe te tollen te Brugghe 17 gr. Item van enen vate daer in ghedaen was 8 gr. Item van den selven van Brugghe t'Sluus te brenghen en van daen t'Dordrecht en van Dordrecht t'Scoenhoven overmids de tollen ten Damme 16 gr. Comen dese particle 9 lb.6 sc. Gr. Vlaemschs payments coemt an holl. Paymente 20 gr. Ten ponde te verliese 10 lb.18d. gr. maken den groten 8d. holl. gherekent, ... 80 lb.12 sc.

f.77v.

Om provanche en om alrande dinghe behoerende ter camere.

Dit is wtgheven Jannes Tolnaers om provanche en om alrehande dinghe behoerende ter camere. Eerst Janne den Vos van 4 lb. grover tragyen die men t'sinte Gheerdenberghe hadde doe men daer rekende recht voor dat mijn heer te Pruussen waert reet t'pont 16 sc. facit 3 lb.4 sc. Item ½ pont p[enyden] 8 sc. Item ½ pont slechts anijs 16d. Item ypocras poeder dien Gooswijn mit hem voerde 22 sc.8d. Item die mijns heren raet hadden de wile mijn heer in Pruussen was 4 lb. confituren t'pont 16 sc. facit 3 lb.4 sc. Item van orpimente tot mijns heren voglen de wile hi in Pruussen was 22 sc.8d. Item ghegeven meester Dirc van Heeswijk doe mijn heer wt Pruussen ghecomen was van alrande (elevarien) en recepten die hi minen heer t'Utrecht hadde doen maken 3 lb.17 sc.4d.

Comen dese particle, ... 13 lb.

Item ghehaelt tot Jans voirschr. doe mijn heer wt Pruussen ghecomen was eerst des saterdays na sinte Martijns dach translatio 2 lb. grover tragien, twee pont cleenre tragien, twee pont anijs confijts, 2 pont suker rosaets, twee pont rusen en een pont cytronaets. Item op sinte Marien Magdalenenbach bi Jakemine 2 pont tragyen, twee pont suker rosaets en 2 pont rusen. Item des donredaghes na onser vrouwendach in september grover en cleenre tragyen 4 lb. rusen 2 pont, suker rosaets 2 pont, anijs confeits 2 lb. Ende 1 vierendeel ponts penyden. Item des saterdaghes na sinte Bavendach jeghens die reise te Zeeland waert grover en cleenre tragyen 8 pont, rusen 4 pont, ghengheber confijt 2 pont, suker rosaets twee pont. Ende anijs confijt 1 lb. Ende 6 pont rusen. Comen dese particle te samen 50 pont en 1 vierendeel ponts confituren t'pont 17 sc.4d. loopt 43 lb.11 sc. Item 1 vierendeel ponts candyen dat Willam de bottelgier hadde 6 sc.8d. Item twee pont seghelwasses die Jannes Tolnaer hadde 10 sc.8d.

Comen dese particle, ... 44 lb.8 sc.4d.

Item ghehaelt tot Jans Vos voirschr. omboden bi Janne Breien des donredaghes na der 11000 maghede dach witter en roeder rusen 8 lb. Grover en cleenre tragyen 4 lb. Suiker rosaets, ghengheber confijt en anijs confijt, elx 1 pont. Item op st.Barberendach bi Coolkine grover en cleenre tragyen 4 lb. witter en roeder rusen 4 lb. suiker rosaets 2 pont ghengheber confijt 2 lb. anijs confijt 1 pont. Item bi Pieter Craeyen onlanghe voor kersavond grover en cleenre tragyen 4 pont, witter en roeder rusen 4 pont, suiker rosaets 2 pont, anijs confijt 2 pont, ghenghebers confijt 2 pont. Item die Jan Breie selve brocht in de leste weke van januario daer na grover tragyen 2 pont, anijs confeyt 1 pont dat coemt te samen 45 lb. t'pont 18 sc.8d. facit 42 lb. Item van tween bussen tryakels die Pieret hadde op st.Mattheeusdach 12 sc. Item van recepten die Sarrasijn hadde gheordineert bi meester Dirc van Heeswijk 31 sc.4d. Item van eenen halven hondert crusen dat Jan bi Wenemaer sinen knecht t'Scoenhoven sende 24 sc.

Comen dese particle, ... 45 lb.7 sc.4d.

f.78.

Item ghecoft te Brugghe bi heer Aelbrecht en Jannes Tolnaer des manendaghes na alreheilighen dach jeghen Hildebrande van Andomme twee bodeme Polaensches wasses woeghen 3 waghen min enen halven naghel die waghe dats twee werf 90 pont en 30 naghel maken ene waghe en coste die waghe 48 marc, die marc dats 18 gr. loopt ofghesleghen den costwinghelde dats van elker marc 2d. payments daer die 21d. ene groten of doen 10 lb.13 sc.8d. gr. Item van den selven te weghen 2 gr. te meesen 4 gr. te scepen en ten Damme te voeren 6 gr. ten Damme te tollen daer of en van andren dinghen 2 gr. loopt 14 gr. en die oncost die daer voert op ghinc is voer gherekent mythen garnaetsen en maleviseien. Comen dese particle 10 lb.14 sc.10d. gr. Vlaemschs payments daer Jannes rekent tot elken ponde te verliesen 23 gr. loopt te samen 11 lb.15 sc.5d. gr. maken den groten 8d. holl. gherekent, ... 94 lb.3 sc.4d.

Item ghecoft t'Scoenhoven bi Janne Breien in d'eerste weke van november want mens niet omberen en mocht jeghens coeman Rutgher 146 ½ pont wasses en jeghen Jan Heinensoen 52 lb.t'pont 3 sc.8d. loept 36 lb.7 sc.10d. Item jeghens Rutgher voirschr. 1 vat honichs om 8 lb.8 sc. Item ghemaect bi Wendelmoeden ts'Vos t'Scoenhoven binnen den termine van deser rekeninghe 630 pont wasses van den ponde te maken 4d. facit 10 lb.10 sc. Item 8 tortijsscafte t'stic 2 sc.8d. facit 21 sc.4d.

Comen dese particle, ... 56 lb.7 sc.2d.

4^e Totaal somma van Jannes Tolnaers wtgheven om provanchen en om alrande dinghe behoerende ter camere in der manieren voirschr. loept an slechten ghelde, ... 253 lb.6 sc.2d. holl.

f.78v.

Provanchen t'merscauschie.

Dit is wtgheven Jannes Tolnaers om provanche en om alrehande dinghe behoerende ter merscauschie. Eerst gaf Jannes Aernde den dorsscher 5 milen boven Cuelen die mede te Pruussen waert gheloopen was en wederkeerde omdat hi niet loopen en mocht wt aenbrenghen Pierets maerscalx van 21 scepel haveren die hi mit dorsschen ten vate verdient hadde recht voor dat mijn heer reet overmids 4 sc. die hi op den weghe verdrunken hadde 46 sc.8d. Item had men van Willam van der Huel de wile men ten Berghe lach voor dat mijn heer reet 2 hoet haveren t'hoet 3 lb.8 sc.4d. facit 6 lb.16 sc.8d.

Comen dese particle, ... 9 lb.3 sc. 4d.

Item aenbrocht bi Jannes den Coster ghegeven Daem uter Nesse t'Scoenhoven tot Jan Breien bevelen van 5 ½ mudde haveren van elken mudde 13 sc. facit 3 lb.11 sc.6d. Item omtrint Bamisse coft Jan Breie jeghens Boudine t'Scoenhoven 11 hoet en 6 scepel haveren op st.Martijnsmissoe t'hoet 4 ½ lb. loept 50 lb.7 sc. Item op die selve tijd Daem uter Nesse van 1 ½ hoet haveren t'hoet 4 ½ lb. en van 10 mudde haveren t'hoet 5 lb.4 sc. en van 6 bruchorden die men van hem hadde in den bou 16 sc. loept te samen aenbrocht bi Janne Breien 14 lb.12d. Item Jacop van Reenen van 9 hoet haveren t'hoet 4 lb.8 sc. loept 39 lb.12 sc. Item ghegeven Godekin en Spronc dorsschers in dander weke van december van een hoet haveren dat si mit dorsschen ghewonnen hadde ten 17 den vate welc hoet want hoor scepel altoe ghehoepht is bet dan 10 mudde maect ghestreken daer voor betaelt tot Jan Breien bevelen 6 lb.5 sc.

Comen dese particle, ... 113 lb.16 sc.6d.

Item tot heer Aelbrechts bevelen ghegeven Hector Jakemijn en Bolvoet van omtrint 18 scepel haveren die voor de berghe in den bou gheresen was die hem in huescheden ghegeven was omdat si willich gheweest en wel ghearbeitt hadde in den bou 40 sc. Item ghecoft jeghen Jannes den Coster Godevaert den armborstier en Janne den Koc 3 ½ morghen koerns. Coste die merghen ten segghen des castelleins en Jan Breien 9 lb.10 sc. loept 33 lb.5 sc.

Coemt te samen, ... 35 lb.5 sc.

Item ghegeven Zweeder tot Jan Breien bevelen wt aenbrenghen Jannes Costers omtrint Katerine van 3 merghen haveren die men jeghens hem hadde en in mijns heren berghe ghevoert waren van der merghen 9 lb.10 sc. facit 28 lb.10 sc. Item jeghens Dirc Muelnerssoen twee merghen koerns en 1 hont die merghen om 9 lb. loept 19 lb.10 sc.

Coemt, ... 48 lb.

f.79.

Item ghegeven Willam van der Huel Aerntssoen van grase dat Tonis Slotemanssoen tot Jan Breien bevelen ghecoft hadde over de Lecke gheleghen an Goudriaen dat ghecoft was int jaer

68 daer de meeste hoep of verloren bleef 5 lb. Item aenbrocht bi Janne van Poelgheest
ghegeven wt aenbrenghen Jannes Costers van 20 vimmen stroes die t'Scoenhoven ghesent
waren int jaer 68 die in Stolwijc ghecoft waren dat die buere leverden 40 sc. Item ghecoft
t'Scoenhoven in october en in november int jaer 69 jeghen Clonkaert 5 vimmen en 30 garven
stroes daer mens meer jeghens soude ghehat hebben haddet goet stroe gheweest en voor
betaelt was wt aenbrenghen Spronx 4 sc.8d. Item jeghen Claes Bouvekin 24 vimmen, die
vimme 13d. facit 26 sc. Item jeghen Bartout Paepkinssoen en Kielen 50 vimmen 50 sc. Item
jeghen Aelbrecht Gheenensoen 66 $\frac{1}{2}$ vimme die vimme 11d. facit 3 lb.8d. Item jeghen
Lambrecht den misseman 17 vimmen 17 sc. Item jeghen Claes Walichssoen 30 vimmen 30
sc. Comen dese particle, ... 16 lb.8 sc.4d.

Item wt aenbrenghen des castelleins ghegeven Spronc van dat hi omtrent sinte Jansmis 5
weke lanc t'gras ghemaeyt hadde int hoflant dat de paerde aten 32 sc. Item den selven van 2
 $\frac{1}{2}$ merghen wicken te maeyen die men voederde doe mijn heer wt Pruussen ghecomen was 32
sc. Item den selven en 2 anderen ghesellen die 6 daghe hoey ghemaeyt hadden int hoflant te
samen 3 lb.16 sc. Item den selven van dat hi 4 daghe ghearbeitt hadde dat hoey te scoeten en te
helpen havenen 10 sc.8d. Item 3 wiven die dat hoey keerden havenden en hoepeden tot des
castelleins segghen 12 sc. Item voerden des hoeys mit horen waghenen uten hoflande int
voorborch Hanneken de volre 8 voeder, Floerkyn Yenensoen 9 voeder en Loeweken 7 voeder
en hadden van den voeder 8d. loept overmids 8d. die Floorkin meer hadde 16 sc.8d. Item wt
aenbrenghen des castelleins ghegeven Aernde die te dorsschen plach van 4 $\frac{1}{2}$ daghe die hi
ghearbeitt hadde die berghe te helpen rechten en anderswaer daers te doene was 9 sc.
Comen dese particle, ... 9 lb.8 sc.4d.

Item tot Jan Breien bevelen ghegeven Zweeder en Godekin sinen soen van dat si minen heer
al den bou wt ghedient hadden den thiende te leiden den berch te legghen en anderswaer te
helpen daers te doene was boven horen cost 8 lb. Item Godekine ghegeven die sijn vader en hi
verteert hadden als si int velt waren en niet thus mochten comen eten 10 sc. Item ghegeven
Spronc die bi Janne Breien ghehuurt was van voor den bou te Bamisse toe te dorsschen en
anderen arbeit te doen wes men hem bevale om 5 lb. Item den selven van dat hi eene maent na
Bamisse ghedient hadde en veel arbets ghedaen want men veel te doene hadde om der reise
wille van Zeelant tot Jan Breien bevelen 40 sc. Item Godekin van den selven van 3 weken tot
Jans bevelen 30 sc. Item Ghysken Meinsen neve van dat hi al den zomer wt paerde halp
verwaren en in de bou voor die berghe mede halp doen des daer te doene was tot Jan Breie
bevelen overmids dat hi zieke paerden verwaerde die sinte Loeys onghemac hadde 29 sc.4d.
Item Ghyskin Mattensoen van den selven in der selven manieren 29 sc.4d.
Comen dese particle, ... 19 lb.18 sc.8d.

f.79v.

Item doe mijn heer wt Pruussen ghecomen was hadde Pieret van Dordrecht van Janne den
Vos 1 vierendeel ponts sangris draconis 12 sc. twee pont dyaltee 16 sc. 2 pont oleum laurinum
12 sc. 1 busse tryakels 6 sc.8d. 2 pot terbenthijns 10 sc.8d. een pont glasen smouts 8 sc.4d.
een pont vitrioli romi 4 sc. Twee pont fenigriets 8 sc. en $\frac{1}{2}$ pont spaenscher groenen 5 sc.4d.
Coemt te samen, ... 4 lb.8 sc.

Item ten bevelen en segghen heer Aelbrecht en Jan Breien gaf Jannes Tolnaer Meeus den smit
van dat hi 150 voete beslaghen hadde van mijns heren ijseren en naglen de wile hi op de reise
van Pruussen was ende van dat hi tot zieke paerden ghesien hadde en anderen dienst ghedaen
binnen der selver tijd 4 lb. Item den selven van een dusent nagle 18 sc. 8d. Item Gherijts
moeder die Cattenborns dochter hadde die si seide dat hoor soen voor sijnre doot seide dat hi
an mijne heer verdient hadde de wile men t'sinte Gheerdenberghe rekende van steghereepijser

sporen ende andren dinghen 11 sc.4d. Item aenbrocht bi Jannes den Coster ghegeven Florens den Jonghe van eenen tonnekin zwinens smouts dat Pieret hadde op de reise mythen hertoghe van Brabant over mase 52 sc.

Comen dese particle, ... 8 lb.2 sc.

Item aenbrocht bi Naghel omtrint Bamisse die hi Pieret ghelevert hadde van der tijd dat hi wt Pruussen ghecomen was gherekent bi Janne Breien 600 hoefijseren mit horen naglen t'hondert 5 lb. facit 30 lb. Item daer boven 4000 hoefnagle costen 4 lb. Item Pieret twee beghemesse 16 sc. Item twee tanghen 16 sc. Item een niethamer een niethaec en eene brugghe 6 sc.8d. Item 4 potlepels 20 sc.

Comen dese particle, ... 36 lb.18 sc.8d.

Item ghegeven den begghen te Bruessel van tween zadele die mijn heer hadde ghenomen bi Quartet recht voor dat hi te Pruussen waert reet den eenen al roet en den anderen al groen costen ghestoffeert 14 mottoen. Item een paer tasschen ende 1 paer latoenen steghereepijseren mit horen lederen ghenomen bi Quartet 1 ½ mottoen. Item bi den selven eene helster 4 dargaerde 2 torssore ende van tween zadelen te vermakeen 1 mottoen en 7 gr. Comen dese particle den mottoen 18 sc.8d. gherekent, ... 15 lb.12 sc.8d.

Item aenbrocht bi Janne Breien ghecoft nadat mijn heer wt Pruussen ghecomen was omtrent Laurencij. Eenen nuwen vergulden zadel tot enen teldende paert dat mijn vrouwe van Ghelre minen heer gaf om 7 mottoen t'stic 18 sc.8d. facit 7 lb. 10 sc.8d. Item een paer nuwer tasschen an mijns heren henxt zadel en 1 nu ijseren ghereide 28 sc. Item gaf Jan mer vrouwen knecht van Ghelre te helsterghelde van den voirschr. teldende paeerde 4 mottoen maken 3 lb.14 sc.8d. Comen dese particle, ... 11 lb.13 sc.4d.

f.80.

5^e Totaal somma van Jannes wtgheven om provanchen en om alrande dinghe behoerende t'merscauschie in der manieren voirschr. loept an slechten ghelde, ... 3028 lb.14 sc.10d. holl.

van paerden.

Dit is wtgheven Jannes Tolnaers van paeerde dat hem heer Aelbrecht en Jan van Poelgheest aenghebrocht hebben en hi selve oec wtghegeven heeft. Eerst gaf Jannes Tolnaer t'sinte Gheerdenberghe tot heer Aelbrecht bevelen te helsterghelde van enen paeerde dat heer Willam van der Merwede minen heer gaf dat Alaert van Vauderic hadde doe men te Pruussen waert reet 1 mottoen facit 17 sc.4d. Item aenbrocht bi Janne van Poelgheest ghegeven Gherit van Nederveen tot mijns heren bevelen van enen paeerde dat Jan van Brakel jeghen hem ghecoft hadde dat hi den hertoghe van Brabant leverde van der reise over mase in mijns heren dienste 88 mottoen. Item bi den selven ghegeven Willam Engbrechtsoen van enen paeerde dat den hertogh ghelevert was op de voorschr. Reise 32 mottoen. Item coste Gherijs ghelt van den Nederveen van der Goude t'sinte Gheerdenberghe te brenghen tot tween tiden wanttet tot tween terminen betaelt was overmids dat men d'eene reise onder noch over en mocht 22 sc. Comen dese particle den mottoen 17 sc.4d. gherekent, ... 105 lb.19 sc.4d.

Item aenbrocht bi Janne voirschr. ghegeven den heer van Haerler tot mijns heren bevelen de wile hi in Pruussen was 100 mottoen. Item bi den selven ghegeven Otte van Haerler tot heer Aelbrecht en Jans bevelen van Bueren 60 mottoen. Item bi heer Aelbrecht ghegeven Michiel van den Zolre van Otten wegheen van Haerler van enen paeerde dat mijn heer bevolen hadde te betalen 84 mottoen. Item bi Janne voirschr. Ghegeven Jacop Everaetssoen van enen paeerde dat f.80v.

Dirc uten Campe verderfde op de reise over mase dat den hertoghe ghelevert was 11 mottoen

En heer Aelbrecht gaf hem 25 mottoen loept alsoe alst paert overgherekent was 36 mottoen.
Item bi den selven ghegeven Willam Pauwen in Scoenouwe ten bevelen heer Jans van
Langheraec van enen paeerde dat mede op de voirschr. reise was 37 mottoen. Item bi den selven
ghegeven Jacop den smit tot heer Aelbrecht bevelen van enen paeerde 40 mottoen. Item doe
mijn heer te Pruussen waert reet hadde mijn heer twee paeerde van Janne van Poelgeest die
Jan Breie op de reise hadde die Jan rekent voir 100 mottoen. Comen dese particle 457
mottoen t'stic gherekent voir 17 sc.4d. loept, ... 396 lb.16d.

Item aenbrocht bi heer Aelbrecht betaelt van paeiden de wile mijn heer in Pruussen was. Eerst
Heinric Ghisbertsoen van enen zwarten henxte dien Ghisbert Muelnerssoen liet op de reise
van Pruussen en ghecoft was om 50 mottoen. Item bi den selven Gherwaert Ockerssoen van
enen henxte die Gherit Groeten was dien Gherit de Wilde op de reise hadde tot des castelliens
segghen 35 mottoen. Item Gherit Vrenken t'Utrecht van enen roeden paeerde dat Goeswijn dou
four op de reise hadde 30 mottoen. Item Barthelmeeus Gunter van enen roeden paeerde dat de
somme van den hernassche op de reise droech 38 mottoen. Item Heinric Ghisebrechtsoen
voirschr. van enen lyaerschen paeerde dat Lubbrecht op de reise hadde 24 mottoen. Item Meeus
Hermanssoen van enen valen paeerde dat Cattenborn hadde 31 mottoen. Item Hanne
Nannensoen van enen grawen paeerde 32 mottoen. Comen dese particle 240 mottoen t'stic 17
sc.4d. gherekent loept, ... 208 lb.

Item bi heer Aelbrecht voirschr. ghegeven Andries van Zeist van enen paeerde dat hi in mijns
heren dienst of reet op die reise overmase en den hertogh van Brabant ghelevert was 22
mottoen. Item bi den selven Gherwaert Ockerssoen in versette van sine paeerde dat een oeghe
verloes op de voirschr. reise dat hi ghecoft hadde om 52 mottoen en weder vercoft om 30
mottoen als hi seide des hem te goede ghedaen was bi rade des baelius en des castelleins 15
mottoen. Item Gherit Aechtensoen van enen paeerde dat Ghisbrecht Muelnerssoen op de
voirschr. reise verderfde dat den hertogh ghelevert was bi heer Aelbrecht betaelt 25 mottoen
ende bi Janne selve 13 mottoen loept 38 mottoen, Item gaf Jannes Daem Hoec van enen
paeerde dat Pieret op de voirschr. reise verderfde dat den hertogh ghelevert was 35 mottoen.
Item ghegeven Pieter Janssoen van eenen paeerde dat Huelman verderfde op de voirschr. reise
dat den hertogh voor 20 mottoen ghelevert was daer voor betaelt 15 mottoen. Comen dese
particle 125 mottoen t'stic 17 sc.4d. maect, ... 108 lb.6 sc.8d.

Item bi heer Aelbrecht van enen paeerde dat te Gorinchem ghecoft was tot Scoenhoven behoef
weder in Pruussen mede te ride tot mine heer overmids cost dien Gherit Janssoen van
Bueren, Plattecul en Scoenhoven dede 4 daghe te Gorinchem legghende om des vorsts wille
25 mottoen. Item want heer Aelbrechts paeerde beide mede waren
f.81.

op die reise van Pruussen ende hi omboden was haestelic bi den grave van Bloys te comen,
soe coft hi enen henxt jeghen Aelbrecht Gheenensoen die verderft was die hi niet en wiste den
welke hi coft bi rade des castelleins om 40 mottoen. Item coft hi een ander zwart paert
jeghens Wouter Stoppelberch om 40 mottoen. Item rekende heer Aelbrecht den castellein
ghegeven tot Louwen Pawen behoef van eenen paeerde dat meister Willam op die reise van
Pruussen hadde 25 mottoen. Item bi den selven ghegeven Janne Baelgen ten Damme die men
hem sculdich was van enen paeerde dat mijn heer mit sinen brieve omboet te betalen 53 franke
francoys. Comen dese particle den mottoen 17 sc.4d. gherekent en den franc voir 23 sc.8d.
..... 175 lb.7 sc.8d.

Item ghegeven heer Janne van Langheraec van enen henxte die verderft was op de reise
overmase ende den hertogh ghelevert was 150 mottoen. Item den selven van enen grauwen
teldenden paeerde dat Tonis Willamssoens was en Jan van Brakel hadde op die reise van

Pruussen 45 mottoen. Item ghegeven Peter Jans neve van Bueren ten bevelen heer Jans voirscr. en heer Aelbrecht van enen paeerde dat Jans voirscr. was dat men mede hadde op die reise van Pruussen dat de somme van der camer droech 40 mottoen. Item aenbrocht bi Jannes den Coster ghegeven des dinxdaghes na alreheilighen dach Hannot s'graven knecht van Bloys tot mijns heren bevelen van enen paeerde dat mijn heer in Henegouwen ghecoft hadde daer die Ardenoys voor gheloof hadde 77 franke francoys. Comen dese particle den mottoen 17 sc. 4d. en den franc 24 sc. gherekent, ... 296 lb.,16d.

Item in de weke na st. Martijnsdach recht voor dat men te Pruussen waert reet gaf Jan Breie des borchgrave bode van Montfoerde te helsterghelde van enen henxte dien de borchgrave minen heer sende jeghen de Pruussche reise 4 mottoen t'stic 17 sc.4d. facit 3 lb.9 sc.4d. Item Enxkin des baelius knechte te helsterghelde van sijns meisters paeerde die men mede op de reise hadde die de baliu minen heer gherekent heeft 4 sc. Item van wijncoope goodspenninghen en zeelghelde van 2 paeerde die jeghens Heinric Ghisensoen ghecoft waren en voorgherekent sijn 14 sc.8d. Item na de Pruussche reise ghegeven bi Goodscalc van Brakel doe mijn heer in Henegouwen was Jakemaerts knecht van Velrij te helsterghelde van enen graewen henxt dien Jacop minen heer gaf 2 mottoen maken 38 sc. Item bi den selven ghegeven Quarlet die hi verteerde te Monstreul ridende en te lijfcoope gaf van den henxte die voir gherekent is daer die Ardenoys voor gheloof hadde 2 Henegouwse riders maken 34 sc.8d. Item bi den selven Hannot s'graven knecht van Bloys te helsterghelde van den henxte die mijn heer sinen broeder nam en den heer van Ammerzoeyen gaf 2 Henegouwese riders maken 34 sc.8d. Comen dese particle, ... 9 lb.15 sc.4d.

Item in de derde weke van november hadde Heine Jacopssoen twee paeerde t'Scoenhoven ghebrocht tot Mijns heren behoef die hem niet wel en tierden ende want hi dat eene ghecoft hadde op 20 gr. te berouwen en dat mine heer niet en ghenoeghede soe gaf hem Jannes 13 sc.4d. Item Heinen voirscr. ghegeven bi Janne Breien voirscr. sinen f.81v.

cost en arbeit van dat hi 3 daghe reet paeerde zoeken tot mijns heren behoef 17 sc.4d. Item ten bevelen heer Jans van Langherak en heer Aelbrecht ghegeven Goodscalc van Brakel van enen paeerde dat hi ghecoft hadde overmids dat hi beide paeerde op de reise van Pruussen of reet 33 dordrechtse dubbel mottoen t'stic 38 sc. gherekent facit 62 lb.14 sc.

Comen dese particle, ... 64 lb.4 sc.8d.

Item tot Jan Breien bevelen ghegeven Louwe Pawen voirscr. van den paeerde dat meister Willam in Pruussen reet daer hi 25 mottoen of hadde op rekeninghe als voirscr. is en hem Jannes voert daer up gaf dat hem van den paeerde ghebrac, ... 34 sc.8d.

6^e Totaal somma van Jannes wtgheven van paerden in der manieren voirscr. loept an slechten ghelde, ... 1365 lb.11 sc. holl.

3^e Somma van allen Jannes Tolnaers wtgheven om provanchen en om alrande dinghe behoerende t'pentherie, bottelrie, coken, camere, merscauschie en van paerden in der maniere voirscr. loept an slechten ghelde, ... 3717 lb.19 sc.2d. holl.

f.82.

van boodscappen en brieven te draghen.

Dit is wtgheven Jannes Tolnaers voor en na die reise van Pruussen van brieven te draghen, boodscappen te doen en van alrande coste in reisen daer mijn heer selve niet mede gheweest en heeft en oec in anderen manieren als hier na volghet tot kersavonde int jaer 69.

In den eersten gaf Jannes Colijn den camerlinc voor dat men te Pruussen waert reet ten Berghe die hi verteert hadde doe men van overmase quam van Herentals te Bruessel tot mine heer ridende om hem heuken en clederen na te voeren overmids 16d. die hi om rebant ghegeven hadde 6 sc.8d. Item op die selve tijd ghegeven Pieret den maerscalc die hi omtrint den voirscr. tijd verteert hadde van den Bossche t'Scoenhoven ridende mit Cattenborne daer hi mede voir ghesent was 3 sc.4d. Item aenbrocht bi Otten van Haerler ghegeven van enen brieve te draghen doe mijn heer in de Haghe was oerlof nemen te Pruussen waert te riden 14 sc.8d. Coemt te samen, ... 24 sc.8d.

(doorgestreept) (Michau mine heer mede na te riden van st.Gheerdenberghe doe hi in Henegouwen ghereden was oerlof nemen an minen heer sinen broeder 24 sc. Item Harbare die wapenmaker die hi verterde in november tot minen heer comende t'sinte Gheerdenberghe overmids sciphure 8 sc. Comen dese particle).

Item aenbrocht bi Goodscal van Brakel ghegeven na der Pruusscher reise in d'eerste weke van julio enen knecht die heer Aernde van Arkel twee reygheren droech van Huesden ten Bossche 2 sc.8d. Item gaf hi broeder Ruerich van den Bossche tot Scoenhoven mede te gaen want mijn heer Jans wive van Poelgheest sijn paert gheleent hadde 9 sc.4d. Item bi Goodscal voirscr. van veerghelde over de 3 wateren doe mijn heer t'Scoenhoven quam 6 sc.8d. Item aenbrocht bi Michauwe ghegeven cort daer na te Streefkerke van veerghelde daer mijn heer reet vlieghen 2 sc.8d. Item omtrint Jacobi waren Pieret en Quarlet tweewerf t'Goude in de marct ghereden om 1 haggheneije tot mijns heren behoef verterde 12 sc. Item ghegeven Janne van Brakel die hi omrent den selven tijd rekende wtgheler mit minen heer ridende dair hi te doen hadde van overvaren en in anderen manieren 10 sc.8d. Item omtrint den selven tijd enen bode ghegeven die de Ardenoys van Dordrecht t'Scoenhoven sende an heer Aelbrecht 16d. Item Wenemaer Jans Vos knecht van Dordrecht van dat hi tot tween tiden camercruut t'Scoenhoven brocht in julio 5 sc.4d.

Comen dese particle, ... 50 sc.8d.

Item in de darde weke van julio bleef Goodscal van Brakel ten Berghe nadat mijn heer en sine lude van daen waren om den hertogh te spreken van saken die hem mijn heer bevolen hadde verterde 1 ½ dach wtsijnde 20 sc.8d. Item in de 4^e weke van julio ghesent Heinken van Scoenhoven te Zeelant waert mit mijns heren brieve an Aloude Janssoen roerende dat hi t'Scoenhoven quame verterde 3 daghe wtsijnde 12 sc.

f.82v.

Item den selven ghesent doe hi weder ghecomen was an de borchgrave van Leyden mit mijns heren brieve roerende sine luden van der Goys van den tallen die men hem tot Alsen of neemt verterde overmids dat hi ne te Wassenaer socht ende van daen t'Dordrecht loopen most daer hine vant 8 sc. Item in d'eerste weke van oest ende heer Aelbrecht Englen goods mit enen brieve an Dirc uten Campe hadde 2 sc.8d. Item omtrint den selven tijd was Gherit de Wilde t'Utrecht ghereden om laken voor minen heer verterde 4 sc.8d. Item omtrint den selven tijd sende heer Jan van Langherak Hanneken Aelbrechtsoen van Scoenhoven te Breda mit brieven roerende van den ghelde dat mijn heer van Breda sculdich was, verterde 6 sc.8d.

Comen dese particle, ... 54 sc.8d.

Item omtrint Jacobi coste mijns heren camerghevant van Scoenhoven t'Utrecht te voeren 6 sc.8d. Item coste t'selve weder t'Scoenhoven te brenghen bi des Leeuwensoen 8 sc. Item voer Lubbrecht an de selve reise t'Utrecht te waghene want hi sijn paert niet rideen en mocht gaf van waghenhuere wech en weder 3 sc. Item in d'eerste weke van julio ghinc Bolvoet van Scoenhoven t'Utrecht Eughende, mijns heren piper en ander dinghe om andere daer na te doen maken. En onlanghe daer na voer hi daer weder te waghene mit mijns heren

beenharnassche en mitene wambeuse verteerde tot beide reisen overmids waghenhuere 10
 sc.8d. Item in d'ander weke van julio sende mijn heer den heer van Asperen een deel gheselle
 te dienste als Hector, Poperinghe, Bolvoet, Godevaert Janssoen, Gheerlof Eggertssoen,
 Willam Symonssoen en hadde mede 2 knechten die hoor harnasch droeghen en verwaerde,
 verteerde 4 daghe wtsijnde overmids waghenhuere aenbrocht bi Hector 7 lb.12 sc.
 Comen dese particle, ... 9 lb.4d.

Item in de leste weke van oeste voer Jannes Tolnaer ten bevelen van mijns heren rade van
 Scoenhoven te Zeelant waert an Aloude Janssoen om ghelt en oec an die van der Tolne om
 der hantvesten wille die te Ghent sijn hoor vriheit roerende en verteerde Jannes an die reise 6
 daghe wtsijnde in mijns heren orbaer overmids dat Hanneken Aelbrechtsoen op sinen cost
 weder quam van der Tolne t'Scoenhoven en overmids oncost van sciphuere wech en weder 5
 lb.4 sc. Item sende Jannes enen bode van der Tolne te Ghent mit heer Aelbrecht brieve an den
 abt van sinte Baefs roerende de voirschr. hantveste, hadde 22 sc.8d. Item in d'ander weke van
 september sende Jannes Heinken Hubrechtssoen van Scoenhoven t'Dordrecht om camercruut
 verteerde enen dach en nacht wtsijnde na den crude beidende 4 sc. Item omtrint den selven
 tijd gaf Jan Breie Jakemine die Michaus knecht was van Scoenhoven thus mede te gaen mit
 brieven dat hi oerlof hadde 21 sc.4d. Item aenbrocht bi Janne van Poelgheest betaelt t'Goude
 in eene herbergh van des voirschr. Jakemine costen van 34 daghe die hi daer ziec gheleghen
 hadde van dat hi wt Pruussen quam an quetsinghen die hi hem selven ghedaen hadde 3 lb.8
 sc. Comen dese particle, ... 11 lb.

1^e Somma, ... 26 lb.10 sc.4d. holl.
 f.83.

Item aenbrocht bi Janne van Poelgheest die hi rekende verteert in d'eerste weke van oeste doe
 ne mijn heer van hem sende van Oesterwijk t'Scoenhoven om heer Janne van Langherae en
 heer Aelbrecht te spreken overmids dat hi eene nacht in de Nijpoert legghen most 10 sc. Item
 op st.Jansdach decolacio waren heer Jan en heer Aelbrecht van mijns heren wegheen t'Goude
 ghereden daer si verteerde aenbrocht bi Janne voirschr. 16 sc. Item bi den selven ghegeven den
 veren t'Goude ghedadinct bi Janne Breien en Jannes Tolnaer van dat si minen heer en sinen
 lude overghevoert hadden van st.Prusmissoe int jaer 68 tot sinte Petrusmissoe int jaer 69, 6 lb.
 Item den veren t'Scoenhoven van onser vrouwendaghe in oest int jaer 68 tot onser
 vrouwendaghe in oest int jaer 69 van 535 paerden die si daer an binnen aenbrochten over
 ghevoert minen heer en sinen ghesinde aenbrocht bi Willam Symonssoen en sinen ghesellen
 van elken paerde 2d. facit 4 lb. 2d.

Comen dese particle, ... 11 lb.15 sc.2d.

Item on d'eerste weke van oeste verteerde Ghisbrecht Muelnerssoen minen heer na ridende
 dien hi te Breda socht en van daen voert ten Bosch en daer omtrent daer hi ne vant 20 sc. Item
 ghegeven bi Janne Breien des donredaghes na sinte Petrusdach in oeste ten Bossche heer Jans
 knecht van den Palaise die minen heer enen brief brocht 8 sc. Item bi den selven Englen
 goods die van den Bossche t'Scoenhoven ghinc enen brieve an mijns heren rade 2 sc.8d. Item
 bi den selven ghegeven Hamer op de selve tijd doe hi oerlof hadde tot mijns heren bevelen
 voor sinen dienst en te teerghelde thus mede te trecken 10 mottoen t'stic 18 sc.8d. facit 9
 lb.6 sc.8d. Item bi den selven ghegeven enen bode die van den Bossche tot Oesterwijk liep an
 den deken van Rode en sijnre gheselscap dat si mijns heren ymmer daer beiden des hi bi hem
 quamen 4 sc. Item bi den selve ghegeven Michauwe die hi verteerde 1 1/2 dach afterblivende
 van bi Oesterwijk te Bruessel toe enen valc zoekende 12 sc. Item bi den selven ghegeven Dirc
 Muelnerssoen die hi verteert hadde van Scoenhoven t'Oesterwijk comende tot minen heer 6
 sc.8d. Item bi den selven ghegeven Ghisbrecht Muelnerssoen die hi verteerde van
 Landreichies te Brugghe ridende mit eenen brieve an den grave van Vlaenderen en om enen

sperwaer 4 lb.8 sc.4d. Item bi den selven ghegeven Englen goods op onser vrouwendach in oeste van Landrechies in Zeelant mede te gaen mit ene brieve an den heer van der Veer roerende van den ghescele jeghen den heer van Berghe 34 sc.

Comen dese particle, ... 18 lb.2 sc.4d.

Item des donredaghes na onser vrouwendach in oeste reet Jan Breie mitten heer van Ammerzoeyen van Landrechies thuuswaert en hadden 6 paerden overmids 1 junc wilt paert dat mijn heer den heer van Ammerzoeyen gaf om welkes paerts wille si verlanc rideen mosten. Ende verteerd eer si thuus quamen overmids dat Jan Breie enen dach te Bruessel was om den hertogh te spreken van den ghelde dat hi minen heer sculdich was soe dat Jan Breie 4 daghe wt was eer hi t'Scoenhoven quam aenbrocht bi Janne voirschr. 12 lb.14 sc. Item in dander weke van september reet Jan Breie van Scoenhoven t'Goude an Jacop van der Goude om de knapen wille die ghevangkan lach die van Catwoude quam en was enen nacht wt verteerde sine paerde 2 sc.8d. Item aenbrocht bi Goodscalc van Brakel ghegeven Otten van Haerler te Berghen in Henegouwen te teerghelde thuus mede te rideen 5 franke francoys en Ghisbrecht Muelnerssoen die ziec was 2 franke francoys loeft 7 franke t'stic 24 sc.

f.83v.

facit 8 lb.8 sc. Item bi den selven ghegeven Englen goods te Kesnoyt die mine heer sinen pipers haelde die hi tot horen husen zoeken most daer hi 9 daghe om wt was 36 sc. Item bi den selven ghegeven den pipers die si verteerd bi minen heer in Henegouwen comende van horen husen daer si 3 daghe toe ghedaen hadden mit 3 paerden 3 ½ franke francoys en 3 gr. facit 4 lb.6 sc. Item bi den selven ghegeven Dirc Beinkin wt Henegouwen thuus mede te rideen en daer ne mijn heer sende 57 sc.

Comen dese particle, ... 30 lb.3 sc.8d.

Item aenbrocht bi Goodscalc voirschr. ghegeven Copkine Eerensoen en Hanssen den piper die te Nijvel afterbleven en minen heer niet volghen en mochten die si verteerde mit 3 paerden eer si t'Scoenhoven quamen 52 sc.6d. Item hadde Anskens te Bruessel 1 paert ghehuert doe hi tot minen heer quam om dattet sine vernaghelt was en te bruessel staen bleef welc huurpaert hi 3 daghe hadde coste 13 sc.6d. Item hadde Englen goods die dat huurpaert van Byaumont te Bruessel reet en t'ander weder brocht 7 sc.6d. Item bi Goodscalc voirschr. ghegeven Michauwe die hi verteert hadde van Landrechies ridende an heer Wolfaert van Ghistele om 1 blavoet daer hi eenen nacht om wt was 12 sc. en hi gaf hem tot mijns heren bevelen die hi hem sculdich was 24 sc. facit 36 sc. Item bi den selven ghegeven den knechten te voete die te Mechelen afterbleven en minen heer niet volghen en mochten die si verteerd eer si t'Scoenhoven quamen 30 sc. Item wt aenbrenghen Goodscalc gaf Jannes Henssen den piper die hi verteerde afterblivende te Nyvelle die 8 daghe lanc after was mit sinen paerde eer hi t'Scoenhoven quam om dattet gheslaghen en ghebeten was 3 lb.16d.

Comen dese particle, ... 10 lb.10d.

Item in de leste weke van september sende Gherit de Wilde Bolvoet van Scoenhoven t'Utrecht om enen paerlen caproen, om kousen en scoen van erminen hadde enen nacht wtsijnde 4 sc. Item in d'ander weke van october sende mijn heer Dirc Beinkin van Scoenhoven ten Bossche rekende verteert 2 ½ dach wtsijnde 18 sc.8d. Item op den selve tijd reet Hector van Scoenhoven t'Asperen en brocht den heer van Asperen 1 paert dat hem mijn heer sende voor 1 paert dat mijn heer van hem hadde doe hi te Pruussen waert reet verteerde 5 sc.4d. Item aenbrocht bi Janne van Poelgeest ghegeven enen bode die ene brief brocht van Ammers t'Scoenhoven dien heer Claes van der Merwede an minen heer screef 16d. Item omtrent den selven tijd was Ghisbrecht Muelnerssoen ghereden van Scoenhoven t'Utrecht an Herman van Lochorst tot mijns heren bevelen om die blavoete die mijn heer den hertogh sende verteerde 6 sc.8d. Item op den 11000 magheden dach sende mijn heer Boudekine Ghisbrecht

neve van der Tolne te Breda mit heer Gherijt brieve van Heemsteden an sine ghesellinne om smaerle hadde 9 sc.4d.

Comen dese particle, ... 45 sc.4d.

2^e Somma, ... 72 lb.7 sc.4d. holl.

f.84.

Item in oestmaent doe de heer van Berghen mijns heren luden van der Tolne ghevanghen hadde en sinen lude weder ghehaelt waren en dat verlijct was ende de baeliu daer om t'Scoenhoven gheweest hadde, waren Godeken die armborstier en Hanneken Aelbrechtssoen t'Tolne ghesent om den baeliu te starken de welke rekende verteert t'Tolne als si mythen baeliu niet en aten ende si onder die ghesellen waren ende van der Tolne weder t'Scoenhoven comende 28 sc. Item ghegeven Willam den bottelgier die hi Godekin en Hanneken voirschr. verteerde van Scoenhoven t'Tolne varende mythen baeliu overmids sciphuere 24 sc. Item reet Willam voert van der Tolne mit mijns heren brieven an die heer van der Veer van Everinghen van st.Martensdijc an die broederen van Reymerswale en anderen roerende of sijs versocht worden dat si mijns heren luden van der Tolne te helpe quamen verteerde 7 daghe wtsijnde overmids onweder ende 24 sc. die hi te veerghelde gaf 56 sc. Item in d'eerste weke van september sende mijns heren raet Hanneken Aelbrechtssoen van Scoenhoven in Zeelant mit brieven roerende de dachvaert die ghewilkoert was t'Tolne te wesen des sonnendaghens na Lamberti van den ghescele tussen minen heer en den heer van Berghen verteerde behalven dat hi op Jannes Tolnaers cost weder thuus quam 13 sc.4d.

Comen dese particle, ... 6 lb.16d.

Item des anderen daghe na st.Lambrechtsdach reden heer Aelbrecht en Jannes Tolnaer van Scoenhoven t'Tolne waert jeghen die dachvaert voirschr. om de lude te voren te spreken en t'ghestant te vernemen en hadden 4 paerden overmids Hector dien heer Aelbrecht mede ride dede om de paerde weder thuus te helpen brenghen en hadden mede twee knechte daer die een of de paerde thuus halp brenghen en verteerde eer si t'Tolne quamen overmids de veerstalle t'Tolne toe 3 lb.4 sc.8d. Item verteerde Hector en Gheier de 4 paerde weder t'Scoenhoven brenghende 2 nachte wtlegghende overmids groet onweder en overmids oncost van overvaren aenbrocht bi Hector 29 sc.8d. Item des 4den daghe na st.Lambrechtsdach porrede heer Jan van Langherak van sinen huus om ter voirschr. dachvaert te ride, mit hem Jan Breie, Ghisebrecht Muelnerssoen en Dirc sijn broeder soe dat si 7 paerden hadden, verteerde eer si t'Tolne quamen aenbrocht bi Janne Breien 3 lb.13 sc.4d.

Comen dese particle, ... 8 lb.7 sc.8d.

Item des woensdaghes na sinte Lambrechtsdach over noen quamen heer Aelbrecht en Jannes Tolnaer al vastende t'Tolne wanttet (quater tempel) was en waren hem 4den daer toe vonden si daer Hanneken Aelbrechtsoen en Copkin ute coken die mythen provanchen voorghecomen waren ende des saterdaghes daer na quamen daer heer Jan van Langherak en d'anderen voirschr. hem zesten en hadden hoir paerden ten Berghe ghesent en des selfs daghes quam daer Aloud Janssoen. Ende duerden daer des naesten dinxdaghens na den etene. Ende was al wt op horen cost Willam de bottelgier mit sinen ghesinde. Ende aten stadelic mit hemluden heer Servaes, die baeliu, Jan van der Creke en anders goede lude die daer op de voirschr. dachvaert omboden waren Ende des sonnendaghens ochtens en des manendaghens ochtens ..... op mijns heren cost ten etene die heer van st.Martensdijc hem darden van ..... De rentmeester van Zeelant die op de voirschr. dachvaert van hertogh Aelbrecht ..... waren. Ende was t'Tolne verteert binnen 6 daghen overmids groten cost

f.84v.

en aenval die men daer de leste 3 daghe hadde en overmids provanchen die onderweghen
verteert waren want heer Jan en heer Aelbrecht te scepe thus voeren behalven provanche van
wine en van twee vaten Amersfoerts biers en anderen dinghen die daer van Scoenhoven mede
ghebrocht waren al te samen gherenkent, ... 19 lb.15 sc.4d.

Item verteerden de voirschr. 7 paeerde daer heer Jan van Langheraec mede quam en twee
knechte die daer bi bleven te Berghen an den Zoem binnen 3 daghe en nachte gherenkent bi
Janne Breien overmids dat de 5 paeerde daer ene morghen stont langher stonden dan voirschr. is
en overmids anderen oncost 5 lb.18 sc.8d. Item costen de voirschr. 5 paeerde van Berghe
voirschr. thus te brenghe aenbrocht bi Gherit Janssoen van Bueren overmids die veerstalle 18
sc.8d. Item ghegeven Andriese van der Tolne die 2 tonnekens wijns, 2 tonnen biers en
anderen dinghe van Scoenhoven t'Tolne voerde ter voirschr. dachvaert 10 sc.8d. Item van den
selven t'Tolne op te doen 4 sc. Item verteerde Hanneken Aelbrechtsoen en Copkin uter coken
daer mede varende 2 daghe onderweghe legghende 10 sc.8d. Item enen bode die van der
Tolne in st. Martijnsdijc liep om heer Vranken en om den rentmeister 4 sc. Item van sciphueren
van den Tolne t'Scoenhoven van heer Janne, heer Aelbrecht en anders den ghesinde overmids
dat si t'Tolne een scip om 6 sc. gr. ghehuurt hadden daer si niet vorder dan te Crimpene mede
en voeren en si te Crimpene in Peters Langhen scip ghinghen daer si mede voert voeren die
niet van hem en hadde anders dan sinen knechten wt huescheden ghedaen was en overmids
oncost van draghen al te samen 54 sc.8d.

Comen dese particle, ... 11 lb.16d.

Item des dinxdaghes na st. Matheusdach vroech voer Jan Breie van der Tolne over te
Bergen en reet van daen te Henegouwen waert tot minen heer om hem t'ghestant van der
dachvaert aen te brenghen en vant minen heer te Landrechies, verteerde binnen 2 daghen
overnids oncost van overvaren 52 sc. Item verteerde Jan Breie van Kesnoyt te Bruessel tot
minen heer ridende int wedercomen overmids datten mijn heer te Kesnoyt ghelaten hadde om
enen brief an den muntmeester t'Dordrecht te hebben van ghelde dat hem die hertogh sculdich
was overmids dat Herman de barbier mit hem op sinen cost reet 33 sc.4d. Item liet Jan tot
minen heer waert ridende een paert te Halle om dattet niet voert en mochte dat daer verteerde
binnen 3 ½ dach 22 sc. Item sende mijn heer in sijn thuscomen Janne voirschr. over
Dordrecht om des voirschr. ghetts wille verteerde 2 nacht wtsijnde 23 sc.8d. Item gaf hi van
enen paeerde te huere daer hi van Halle mede tot minen heer reet en weder te Halle 17 sc.4d.
Comen dese particle, ... 7 lb.8 sc.4d.

3^e Somma, ... 52 lb.14 sc.hol.

f.85.

Item wanttet bestant tussen minen heer ende den heer van Berghen wtghinc op st.Bavendach,
soe voeren heer Jan van Langherak, heer Aelbrecht, Gherit de Wilde, Ghisebrecht
Muelnerssoen, Dirc sijn broeder, Godevaert d'armborstier, Jan de koc, Hector, Hanneken
Aelbrechtssoen, Jakemijn, Copkin uter coken, Bolvoet en anderen met hem op st.
Bavenavond t'Tolne waert en quamen ten etene te Rotterdamme daer si des daghes wt dueren
mosten om des quaets weders wille, daer si verteerden overmids alrande provanchen die si
daer coften, voert t'Tolne mede te comen 5 lb.19 sc.8d. Item op sinte Bavendach vroech
voeren si voert en quamen daer des avonds dat was op enen manendach daer si duerden tot
des naesten saterdaghe toe alle te samen. Ende binnen dier tijd was daer groet cost en aenval
van den ghenen die daer om mijns heren wille quamen bi sinen luden ende des voirschr.
saterdaghe vroech voeren heer Jan en heer Aelbrecht t'Scoenhoven waert tot mijns heren
ombieden, mer si lieten mijns heren ter Tolne bliven overmids dat buten bestande

was, dat daer bleef tot des naesten woensdaghe toe. Ende was binnen der voirschr. tijd t'Tolne verteert behalven provanche van wine biere vleissche en anderen dinghen die daer van Scoenhoven mede ghevoert waren overmids cost die onderweghen ghedaen was weder thuusvarende aenbrocht bi heer Servaes, Gherit den Wilden en Jannes heer Aelbrechts clerc behalven coste foreine 36 lb.15d.

Comen dese particle, ... 42 lb.11d.

Item van enen scepe dat die provanchen die men t'Tolne hadde op die voirschr. reise van Scoenhoven daer voerde 3 lb.4 sc. Item Jan den Langhe in huescheden want hi wel ghearbeitt hadde op die reise 8 sc. Item des nachts na st.Bavendach tot mijns heren bevelen ghesent Perchevale jeghen der nacht van Scoenhoven t'Tolne waert over nacht en overdach mythen meesten haeste mit brieven an heer Janne en an heer Aelbrecht roerende dat si minen heer screven wes hem nut ghedaen dochte rekende verteert overmids oncost van veren wech en weder 2 daghe en 3 nachte wtsijnde 26 sc.8d. Item doe Percheval weder ghecomen was sende mijn heer Goodscalc van Brakel rechtevoert t'Tolne an heer Janne en heer Aelbrecht voirschr. dat si bi hem quamen die niet en verteerde ende quam weder mit de voirschr. mer hi gaf den knechten in den scepe daer hi mede voer 4 sc. Item des saterdaghes na st.Bavendach quamen heer Jan, heer Aelbrecht en Goodscalc van der Tolne t'Scoenhoven die niet en verteerdan dan si mit hem van der Tolne ghevoert hadde anders dan om wat vischs ghegeven was 3 sc.8d. Comen dese particle, ... 5 lb.6 sc.4d.

Item in d'eerste weke van october ghesent Ghijskin Meinsen neve van Scoenhoven mit mijns heren brieve an den heer van Haerler en van Ammerzoecken roerende dat si bi minen heer quamen die hi te Merkerc vant, hadde 2 sc.8d. Item des selfs daghes ghesent corte Heinkin mit gheliken brieven an den borchgrave van Montfoerde, hadde 2 sc.8d. Item des daghes daer na ghesent Ghijsken voirschr. mit gheliken brieven an heer Reinier Dever dien hi t'Utrecht vant en mit enen andere an heer Ghisebrecht van Ijselsteine dien hi t'Uppermeer vant, hadde 2 ½ dach wtsijnde 9 sc.4d. Item cort daer na ghesent Rutkine om camercruut en andere dinghen hadde 2 daghe wtsijnde na den crude toevede 6 sc.8d. Item den selven ghesent 7 daghe in october jeghen der nacht doe den drossaet van Brabant bi minen heer ghecomen was mit brieven an de borchgrave van Montfoerde roerende dat hi bi minen heer quamen, hadde 2 sc.8d.

f.85v.

Item ghegeven heer Reinier Dever tot Jan Breien bevelen voir sinen cost bi minen heer te comen ende van dat hem sijn harnasch ghecoft hadde te halen daer hi in noert hollant om ghesent hadde ende voor sinen cost mede thuus te trekken, 46 sc.8d.

Comen dese particle, ... 3 lb.10 sc.8d.

Item des manendaghes 8 daghe in october waren ghereden heer Claes van der Merwede en Goodscalc van Brakel tot mijns heren bevelen mitten drossaet van Brabant t'sinte Gheerdenberghe toe en quiten sinen veerstat, verteerde enen dach en nacht wtsijnde aenbrocht bi Goodscalc 40 sc. Item coste 5 paerde van Breda t'Scoenhoven te brenghen die den drossaet gheleent waren overmids dat si ten Berghe 4 vate koerns hadden ende overmids huere van enen knecht die si halp brenghen aenbrocht bi Ghijskin Meinsen neve die daer mede gheloopen was om de paerden weder te brenghen 12 sc. Item des donredaghes daer na sende mijn heer Sarrasine van Scoenhoven te Berghe om te vernemen van hertogh Aelbrecht coemste aldaer, verteerde eenen dach en nacht wtsijnde 12 sc.8d. Item des vridaghes na st. Lucasdach sende mijn heer den selven van Scoenhoven t'Dordrecht om t'ghelt dat hem de muntmeister sculdich was mit welken ghelde en mit anderen dinghen die hem bevolen waren te brenghen hi t'Tolne quam des sonnendaghes daer na, hadde 24 sc.

Comen dese particle, ... 4 lb.8 sc.8d.

Item des voirschr. Manendaghes 8 daghe in october voeren Perchevael ende Aernt Janssoen van Bueren van Scoenhoven om mijns heren ghesinde thuus te doen comen en om heer Jans harnasch van Langherak en verteerde ghins varende overmids der sciplude cost daer si mede voeren want hem de cost toegheseit was om dat mense t'Scoenhoven hadde doen toeven daer si heer Janne en heer Aelbrecht voirschr. ghebrocht hadde 18 sc. Item des donredaghes na Victoris ghesent Ghijskin Meinsen neve van Scoenhoven mit mijns heren brieve te Zeelant waert an die heer van der Veer en van Everinghen, heer Willam den Vriesen, an t'heerscap van Reymerswale, heer Janne van Heemsteden, heer Heinric van den Abeele, den heer van st.Martijnsdijc, an die steden van Middelborch en van Zerixee ende an anders ridderen en knapen in Zeelant roerende dat si bi minen heer t'Tolne comen wouden des sonnendaghes na st.Lucasdach, hadde 7 daghe wtsijnde eer hi weder t'Tolne quam overmids 22 sc.8d. die hi rekende vervaren 46 sc.8d. Item des saterdaghes na st. Lucasdach ghesent Hanne Dorvensoen van der Tolne te Yerseke an Aloude Janssoen mit brieven dat hi bi mine heer quame hadde 2 sc.8d. Item ene bode ghegeven die van der Tolne t'Andwerpen ghinc mit ene brieve an Peter Damen roerende dat hi minen heer overscreve of omtrent Andwerpen enighe wervinghe viele jeghen hem 8 sc. Item enen anderen bode die daer na van der Tolne t'Andwerpen liep mit enen brieve an Peter voirschr. roerende offer eenich knaep t'Andwerpen woende gheheiten Jan van Putte 9 sc.4d.

Comen dese particle, ... 4 lb.4 sc.8d.

4^e Somma, ... 59 lb.11 sc.3d. holl.

f.86.

Item ghegeven enen knaep van Scarpenesse die heer Jan van Langherak, heer Aelbrecht en Goodscal van Brakel van der Tolne t'Scoenhoven voerde des saterdaghes na st.Bavendach ende die rechtevoert weder voer ende haeld mijns heren ghesinde dat daer ghebleven was ende de ghesellen van Scoenhoven die daer gheleghen hadden en brocht se t'Scoenhoven ende die des manendaghes na st.Victorsdach jeghen dat mijn heer selve t'Tolne varen soude sine provanchen van biere vleissche en anderen dinghen t'Tolne voerde, van dese 3 reisen overmids 4 sc. sinen knechten te dringhelde ghedinghet bi Janne Breien 7 lb.8 sc. Item van tween anderen scepen daer mijn heer en sinen lude ende sine wine van provanchen mede ghevoert waren van Scoenhoven t'Tolne des vridaghes na sinte Lucasdach overmids dat si 3 daghe langher t'Scoenhoven laghen dan hoor voorwaerde waren 8 lb. Item bi Janne Tolnaer ghegeven om boter en visch en kase die te Gheervliet ghecoft was in den scepe daer heer Aelbrecht mede voer ende daer die wine in waren 13 sc.4d. Item ghegeven Hanneken Aelbrechtsoen die hi ende Goeskin verteerd mythen voirschr. provanchen voor t'Tolne varende 13 sc.4d.

Comen dese particle, ... 16 lb.14 sc.8d.

Item aenbrocht bi Jannes den Coster ghegeven van mijns heren provanchen te scepen jeghen dat mijn heer daer varen soude en van den tween reisen die sine lude daer te voren gheweest hadden dat meer beliep soe an wine soe an biere soe an vleissche en anderen dinghen dan 70 tonnen zwaers en van alrande dinghe t'Scoenhoven weder op te scepen en overmids dat een scip daer mijns heren wine mede ghevoert waren ende daer heer Aelbrecht en anderen mede voeren dat t'Scoenhoven in de haven zat daer wt coste te delven al te samen gherekent 5 lb.13 sc.4d. Item gaf Jannes Tolnaer t'Tolne van den provanchen van der lester reise doe mijn heer daer selve wuam op te doen wt aenbrenghen Willem Bottelgiers wanttet meer dan 60 tonnen zwaers beliep 40 sc. Item coste deel van den voirschr. dinghen en der gheselle harnasch t'Tolne weder te scepen aenbrocht bi Jannes heer Aelbrechts clerck 14 sc.8d. Item costen twee cogghescepen daer heer Jan van Langherak en anders die ghene die de leste reise t'Tolne van mijns heren weghen laghen t'Scoenhoven mede voeren 5 lb.4 sc.

Comen dese particle, ... 13 lb.12 sc.

Item ghegeven bi Jannes heer Aelbrecht cleric, heer Claes knecht van der Merwede die Jans twee paeerde van Poelgheest van der Tolne t'Scoenhoven brocht 16 sc. Item aenbrocht bi Janne van Poelgheest die hi verteerde van der Tolne t'Scoenhoven varend om mijn heer te spreken 10 sc. Item bi den selven ghegeven bode die in hollant en in den Stichte gheloopen waren an die ghene die hi mit hem t'Tolne ghevoert soude hebben 8 sc.8d. Item bi den selven ghegeven van enen scepe daer hi mede van der Goude t'Tolne soude ghevaren hebben mit des borchgrave luden mit Janne van Zulen en anderen als hem bevolen was des hi te Gheervliet wederkeren most om datter een bestant ghedadinct was dat si daer eerst wisten 52 sc. Item rekende hi verteert van der Goude te Gheervliet varend en weder t'Goude mythen voirschr. ghesellen en overmids si te Gheervliet quamen op alreheilighen avond en daer bleven op alreheilighen dach ten etene daer heer Floris van Adrichem mit hem at die mede t'Tolne woude en overmids dat die sciplude horen cost hadden 6 lb.8 sc.4d.

Comen dese particle, ... 10 lb.15 sc.

f.86v.

Item aenbrocht bi Jannes den Coster ghesent Englen goods op alreheilighen avond mit mijns heren brieven an heer Roever van Montfoerde, heer Dirc van Zulen, heer Steven van Nyenvelt, heer Janne van Rinesse, Heer Gherit van Pollanen, heer Ghisebrecht van Ijselsteine en Janne van Almeleo roerende dat si hem zaten woude bi minen heer te comen om hem te dienen jeghen den heer van Berghen, hadde 10 sc.8d. Item Rutkin mit gheliken brieven an die heeren van Haerler en van Amerzoeyen ende van Poederoeyen ende hoor vriende an den heer van Lienden en sinen 2 broederen, heer Janne van Brakel, heer Willam van der Merwede, heer Willam van Dronghelen en sinen broeder, heer Aernde van der Dussen, oude Goeswijn van Vcauderic ende die jonghe ende Jan van Driemilen hadde 32 sc. Item Heinkine mit gheliken brieven an de borchgrave van Leiden, heer Bartelmeeus van Raporst, heer Floris van Adrichem, heer Danel van Matenesse, heer Dirc van der Spange, an die broederen van der Goude heer Gherit van Poelgheest, heer Janne van Groenevelt, heer Willam van Cralinghe en sinen broeder, Willam van Naaldwijk en Dirc van Zweeten, hadde 24 sc.

Comen dese particle, ... 3 lb.6 sc.8d.

Item op die voirschr. tijd screef mijn heer an sine broeder in Henegouwen van den voirschr. saken bi Michauwe die daer reet mit 3 voglen en sinen knecht mit hem hadde ende gaf hem Jannes de Coster te teerghelde 48 sc. Item daer te voren was Boudeken Dirx neve van Scoenhoven t'Tolne ghesent mit brieve an mijns heren raet ende lude aldaer hadde 17 sc.4d. Item bi Jannes voirschr. ghegeven van den donrebussen te Langherak te halen ende daer weder te brenghen die men t'Tolne soude ghevoert hebben 2 sc.8d. Item bi den selven ghegeven Godekin den armborstier, Dirc Heuken, Dirc den brodduerwerker, Harbare den halsbreker, Hubeken heer Ghisbrechts knecht van Langherak en daer toe 2 knechten die op de reise t'Tolne te varen en te Geervliet wederkeerden die si verteerden binnen 2 daghen behalven hoor provanchen 23 sc.4d.

Comen dese particle, ... 4 lb.11 sc.4d.

Item aenbrocht bi Jannes heer Aelbrechts cleric ghegeven enen bode die mit brieven in noert hollant ghinc an deel der goede lude die minen heer ghebeden hadde daer hi se mede weder boet 16 sc. Item enen anderen bode die mit gheliken brieven int Sticht ghinc 16 sc. Item enen anderen bode die mit gheliken brieven in zuut hollant ghinc 16 sc. Item Jacop den messagier die mit gheliken brieven in Ghelrelant ghinc 13 sc.4d. Item enen cleric die de voirschr. bvrieben halp scriven 4 sc. Item reet Plattecul mit gheliken brieven ende mit brieven van state van Scoenhoven te Henegouwen waert an mijns heren broeder verteerde 10 daghen wtsijnde

aenbrocht bi Janne Breien 3 lb.12 sc. Item ghegeven den pipers tot Jans bevelen die si
verteerden alleene na comende van der Tolne t'Scoenhoven in d'eerste weke van november
overmids dat si daer vergheten waren en mense niet aen en riep doe mijns heren lude van daen
voeren 24 sc.

Comen dese particle, ... 8 lb.16 sc.

5^e Somma, ... 57 lb.12d. holl.

f.87.

Item aenbrocht bi Goodscalc van Brakel ghegeven in de Haghe omtrent alreheilighen dach
twee boden die brieven droeghen daer men mede wederboet die goede lude eens deels die
mijn heer ghebeden hadde 24 sc. Item ghegeven Hanneken Aelbrechtsoen die hi rekende
verteert t'Tolne blivende legghen mythen gheroefden scapen daer hi omtrent 7 daghe lach
ende hem bevolen was te bliven 24 sc. Item den selven ghegeven die hi ghegeven hadde van
20 ledighe biertonnen van der Tolne t'Scoenhoven te voeren die hi mit hem brocht doe hi
thuus quam mit sinen scapen 13 sc.4d. Item op alreheilighen dach sende Jan Breie Percheval
van Scoenhoven t'Dordrecht om te wederbieden dat men gheene provanche en cofte 5 sc.4d.
Item des vridaghes na sinte Lucasdach was Scoenhoven de hyraude ghesent van Scoenhoven
te Brabant waert mit mijns heren brieven an heer Janne Pijlijser roerende of hi iet te Pruussen
waert woude ende om alrande ghestant te vernemen en was 7 daghe eer hi weder t'Tolne
quam en doe hi daer quam was hi ghesent te hollant waert tot minen heer mit brieven van heer
Janne van Langherak en heer Aelbrecht, verteerde tot beiden reisen 4 lb.16d.

Comen dese particle, ... 7 lb.8 sc.

Item in de weke na st.Martijnsdach ghesent Ghijskin Meinsen neve van Scoenhoven te
Zeelant waert mit mijns (heren) brieven gaende an Aloude Janssoen roerende van enen
dachvaert die t'Tolne wesen soude ieghen s'hertoghe raet van Brabant van den ghescele
jeghen den heer van Berghen hadde 5 daghe wtsijnde 24 sc. Item op de selve tijd reet Jan
Breie van Scoenhoven t'Haghe waert tot minen heer want hi ne omboden hadde ende van
daen voer hi rechtevoert tot mijns heren bevelen t'Tolne waert om op de voirscr. dachvaert te
wesen verteerde 7 daghe wtsijnde eer hi weder t'Scoenhoven quam overmids sciphure en
oncost 5 lb.8 sc. Item des saterdaghes na Lucie ghesent Heinken van Scoenhoven te Zeelant
waert mit mijns heren brieven an den heer van st.Martijnsdijc ende an den rentmeester van
Zeelant en an de baeliu van der Tolne roerende van den bestande tussen minen heer en den
heer van Berghe daer Heinken eenen plackaert of mede droech onder mijns heren seghel en
brocht eene weder onder s'heren seghel van Berghen, verteerde 7 daghe wtsijnde overmids
dat hi na de voirscr. cedule toenen most en overmids die veerstalle 32 sc.

Comen dese particle, ... 8 lb.4 sc.

Item heeft Jannes Tolnaer ghegeven van mijns heren zwanen te gaderen en te helpen ute
Goude en daer omtrent, in Lopic in Polzebroec in Stolwijk an de Vlist en anderswaer daer si
waren daer Louwekin hem 4den 2 daghe om t'Goude was mit ene waghe en daer hi en
anderen tot veel tiden om wt waren, van waghenhuere en van alle costen te samen 35 sc. Item
in d'ander weke van october ghegeven tot heer Aelbrechts bevelen Heinkine s'graven knecht
van Bloys in huescheden want hi minen heers brieve brocht en brieven weder voerde 16 sc.
Item den selven ghegeven tot Jan Breie bevelen een paert mede weder te Landrechies te
brenghen dat die grave Goodscalc gheleent hadde mede thuus te ride want hi sijn eene paert
doet ghereden hadde 24 sc. Item ghegeven Quarlet die mijn heer des saterdaghes na
st.Martijns bavendach enen nacht wtlegghende vervaren hadde en op een ander tijd daer te
voren ridende vlieghen 7 sc.4d. Item des vridaghes na .....mijn heer.....van den heer van

Haerler ghegeven .....heer Aelbrecht 4 sc. Item omtrint den selven tijd gaf heer Aelbrecht
enen .....t'Goude liep an t'gherecht 16d.

Comen dese particle, ...4 lb.7 sc.8d.

f.87v.

Item omtrint Lamberti sende heer Aelbrecht van mijns heren weghen wt sinen bevelen van
Scoenhoven te Brugghe eenen os Gielis uten Hove den wisselaer om dienst en vordernisse die
hi mijns heren luden ghedaen hadde in der betalinghe des ghelts van der Pruusscher reise ende
om dienst die hi minen heer noch doen mochte, welke os Heinkin daer brocht en wasser mede
onderweghe 7 daghe overmids onweder en verteerde mitten os overmids sinen cost weder
thuus comende 57 sc.4d. Item in d'ander weke van october brocht Louwekin Herman Vinken
van mijns heren weghen twee ossen die hi hem t'sinte Gheerdenberghe leverde daer hi ne
vant, verteerde 6 sc.8d. Item op die selve tijd ghinc Coolkin mit 2 ossen te Henegouwen waert
Bernaerde Royer te brenghen ende doe hi ten Berghen quam most hi daer toenen na noch
eenen os der joncvrouwe van Agymont te brenghen daer t'Scoenhoven om ghesent was, soe
dat hi van den Berghe te Henegouwen waert toech mit 3 ossen en was wt eer hi die osse
ghelevert hadde daer si hoerden 11 daghe en daerna was hi wt eer hi t'Tolne quam 4 daghe en
rekende verteert mythen ossen overmids 9 sc.4d. die Reinkin hadde die den eenen os na ten
Berghe brocht 10 lb.3 sc.4d. Item coste een os ten Bossche te brenghen dien mijn heer coninc
cuper sende 18 sc. Comen dese particle, ...14 lb.5 sc.4d.

Item inde darde weke van november sende heer Aelbrecht Scoenhoven den hyraut mit brieven
die van minen heer uten Haghe quamen gaende an heer Wernaer Voskin roerende van den
ghescele tussen hem en heer Willam van Steenvoerde, daer hi om wt was bet dan 14 daghe,
hadde 4 lb.17 sc.4d. Item in d'eerste weke van november ghegeven enen bode te Brugghe tot
heer Aelbrecht bevelen die hem brieve brocht van heer Janne van Langherak roerende dat een
bestant was tussen minen heer en den heer van Berghen 4 sc. Item was Jannes heer Aelbrechts
clerc onlanghe daer na t'Goude ghereden den brief doen seghelen van den ghelde dat te
Brugghe ghefineert was, verteerde 2 sc.4d. Item voer Hector mythen selven brieve van
Scoenhoven te Brugghe den brief overgheven ende enen anderen weder te nemen die daer
ghelaten was, verteerde 6 daghe wtsijnde overmids oncost van varen en onderwegen 34 sc.
Comen dese particlen, ...6 lb.17 sc.8d.

Item op sinte Martijnsdach ghesent Perchevale van Scoenhoven te Cuelen waert mit alrande
brieven Volcwine mijns heren waert van Coninxberghe te brenghen om voert in Pruussen te
bestemmen den hoofmeister en anderen Ende want Volcijn ghereden was eer Percheval
daer quam soe most hi te Cuelen legghen om ene brieve an andere lude te bestemmen als hi
dede bi rade heer Jans van Palaise. Verteerde 12 daghe wtsijnde 3 lb.11 sc.8d. Item omtrint
den selven tijd was Dirc Muelnerssoen van Scoenhoven t'Utrecht ghereden tot mijns heren
bevelen mit ghelde daer Hermans knecht van Lochorst mede om enen havic soude ghereden
hebben rekende verteert 9 sc.4d.

Comen dese particle, ...4 lb.12d.

6^e Somma, ...45 lb.3 sc.8d. holl.

f.88.

Item in d'eerste weke van november sende Jan van der Ese minen heer 5 honde, ghegeven
sinen bode bi Janne Breien 34 sc.8d. Item sende mijn heer die selve honde bi Copkin
Eerensoen in Henegouwen den grave van Bloys sinen broeder ende was wt 10 daghe
verteerde mythen honden 3 lb.8 sc. Item ghesent Heinkin in d'eerste weke van november van
Scoenhoven te Texel waert mit brieven an Gherit en Coenen van Oesterwijk roerende dat si

des sonnendaghes na sinte Martijnsdach t'Scoenhoven quamen rekenen, hadde aenbrocht bi Jannes heer Aelbrechts cleric 36 sc. Item bi den selven ghegeven enen bode die an de Linscoten ghinc an Heinen den paerden cooper dat hi tot minen heer quame 4 sc. Item in de darde weke van november ghesent Copkin Eerensoen van Scoenhoven t'Utrecht om meester Dirc van Heeswijk tot Sarrasins behoef ende mit enen brieve an Ghisebrecht van Thienhoven dat hi tot minen heer quame, verteerde 2 sc.8d.

Comen dese particle, ... 7 lb.5 sc.4d.

Item omtrint den voirschr. tijd ghesent Heinkin mit mijns heren brieven van state an mer vrouwen van Ghelre die hi tot Oeyen socht als hem bevolen was en most van daen te Tuurnhout gaen daer hi se vant, verteerde 5 daghe wtsijnde 16 sc. Item op de selve tijd ghesent Engle goods mit enen brieve an heer Claise s'heren cappellaen van Arkel hadde 2 sc.8d. Item omtrint den selven tijd was mijn heer enen nacht eenlic wtghereden spelen, wtgheleit bi Quarlet van overvaren en in anderen manieren 5 sc.4d. Item op die selve tijd ghesent Rutkine te noert hollant waert mit enen brieve an heer Florens van Adrichem dat hi bi minen heer quamen te Scoenhoven dien hi bi der Wijc vant, hadde 16 sc. Item in de leste weke van november ghesent Copkin Eerensoen van Scoenhoven t'Dordrecht om recepten tot Sarrasine behoef verteerde 2 sc.8d. Item in d'eerste weke van december was mijn heer eenlic wtghereden enen nacht ghegeven Quarlet doe hi wtgheleit hadde 7 sc.4d.

Comen dese particle, ... 50 sc.

Item ghegeven Hanneken Aelbrechtsoen die hi verteerde t'Utrecht beidende omtrent Lucie na enen brief van den heer van Haerler binnen 1 ½ daghe 4 sc. Item den selven ghegeven die hi wtgheleit hadde van veerghelde in october doe hi van der Tolne in sinte Martijnsdijc ghegaen was mit Janne van Brakel om donrebussen 16d. Item in d'ander weke van december toech heer Aelbrecht thuus en quam weder t'Scoenhoven cort daer na tot mijns heren ombieden en gaf van sledehuere en van sijnre male te draghen soe wech soe weder 20 sc.4d. Item hadde die bode die t'Utrecht om heer Aelbrecht ghegaen was enen nacht wtseinde 4 sc. Item doe heer Aelbrecht t'Scoenhoven ghecomen was ghesent Engbrecht Jan Breien knecht mit mijns heren brieven an heer Steven van Nyenvelt dien hi te Stoutenberch vant roerende van s'heren sake van Bueren en rekende verteert twee daghen wtsijnde 5 sc.4d. Item omtrint den selven tijd reet Dirc Muelnerssoen van Scoenhoven t'Dordrecht tot mijns heren bevelen om ene hont en hi voerde daer om ghelt dat Janne daer .....wine soude. Verteerde overmids oncost van overvaren.....18 sc.8d.

Comen dese particle, ... 53 sc.8d.

(2 regels zeer vaag en niet te lezen)

f.88v.

goede luden daer gaf 4 sc. Item bi den selven ghegeven Bolvoet die ute Haghe te Noertwijk ghinc om conine t'Scoenhoven te brenghen jeghens des hertogen coemst van Ghelre aldaer 20 sc. Item bi den selven ghegeven Copkin Eerensoen die ute Haghe t'Scoenhoven liep mit enen brieve an Jan Breien roerende des hertoghe coemst van Ghelre en den sekeren tijd daer of 8 sc. Item bi den selven ghegeven Cattenborne en Jacop ute cameran die voor reden om reescap te maken die al te Sciedamme omme reden 28 sc. Item bi den selven ghegeven Boudeken Dirc Muelnerssoens neve die after bleef in de Haghe mit enen zieke havic 13 sc.4d. Item bi den selven om een paer scoen voor minen heer mede te loopen 3 sc.4d. Item in de weke voor kersavont was een van mijns heren paerde ghebleven an d'ander zide van der Lecke dat niet over en mocht dat daer stont 1 ½ dach en verteerde aenbrocht bi Hein Pot 2 sc.4d. Item op de selver tijd ghesent Peter Craeyen t'Dordrecht om camercruut daer hi 2 ½ dach om wt was omdat hi na den crude toeuen most verteerde overmids 7 sc.8d. die hi over de

Merwede vervoer 12 sc. Item op den selve tijd ghesent Copkin Eerensoen te paerde om conine jeghen de hoechtijd verteerde 3 daghe wtsijnde 16 sc.

Comen dese particle, ... 5 lb.7 sc.

Item op den kersavond vroech reet Jan Breie van Schoenhoven t'Utrecht tot mijns heren ombieden om bi heer Aelbrecht van Meerten mit heer Steven van Zulen te overdraghen een bestant tussen den bispot van Utrecht en den heer van Bueren, rekende verteert 2 daghe om wtsijnde 24 sc.

Item ghegeven heer Janne van Langherak die hi ghegeven hadde heer Jans knecht van den Palaise tot minen heer in Brabant mede te gaen in september Ende die heer Jan voirschr. verteert hadde in november tot minen heer in de Haghe treckende 45 sc.

7^e Somme, ... 21 lb.5 sc. Holl.

f.89.

4^e Somma Summarum van allen Jannes wtgheven van brieven te draghen boodscappen te doen en van anderen coste ghedaen in reisen binnen der tijd ende in der manieren voirschr. loeft an slechten ghelde, ... 334 lb.12 sc.7d. holl.

f.89v.

van lakene, cleedinghe, wedden en anderen dinghen.

Dit is wtgheven Jannes Tolnaers van cleedinghe mijns heren en sijns ghesinde en van alrande dinghe behoerende tot mijns here live en sijnre paedsen en knechten en van anderen dinghen sijnre herberghe toebehoerende en van sijnre ambochtslude wedden in der manieren dat hierna volghet.

In den eersten ghehaelt an lakene tot Florens van Mille zeder die tijd dat Jannes lest mit hem rekende dat was omtrent alreheilighen dach int jaer 68 voor dat mijn heer te Pruussen waert reet tot kersavond toe int jaer 69. Eerst ghehaelt voor dat mijn heer reet al aenghebrocht bi Gherit den Wilden 2 ellen lakens tot 4 caproenen van broddueren en van paeulen d'elle 24 sc. facit 48 sc. Item 3 ½ elle roeds minen heer tot enen grote tabbaert te Pruussen waert in te ride mit rugghen ghevoedert d'elle 24 sc. facit 4 lb.4 sc. Item tot enen groenen roc die mijn heer van mer vrouwe van Ghelre hadde 2 ½ elle wits mede te voederen d'elle 17 sc.4d. facit 43 sc.4d. Item minen heer twee scoen onder sinnen laerzen mede te voederen en 1 vierendeel wits 4 sc.4d. Item tot heer Jan Pijlisers en heer Reiniers Cuers behoef omdat die een mit minen heer te Pruussen waert reet en hi ghewaent hadde dat die ander mit hem soude ghereden hebben tot halven rocken van der ridder livreie 4 ellen groens d'elle 24 sc. facit 4 lb.16 sc. Comen dese particle, ... 13 lb.15 sc.8d.

Item ghehaelt tot Florens voirschr. na dat mijn heer wt Pruussen ghecomen was in d'eerste weke van julio minen heer tot eenre heuke en caproen 3 ellen groens d'elle 28 sc. 8d. facit 4 lb.6 sc. Item 2 ellen wits der scepen roc van der Goude mede te voederen d'elle 21 sc.4d. facit 42 sc.8d. Item in de leste weke van julio minen heer te kousen 4 ellen roed orangen van Mechelen d'elle 25 sc.4d. facit 5 lb.16 d. Item van der selven 1 ellen tot tween caproenen van broddueren en van paeulen 25 sc.4d. Item een roet gulden wambeus mede te voederen 9 vierden wits d'elle 21 sc.4d. facit 48 sc. Item in october doe mijn heer wt Henegouwen ghecomen was gaf mijn heer den heer van Ammerzoeyen sijn heuke mede te voederen die hi hem in Henegouwen ghegeven hadde mythen ..... van broddueren 3 ellen oraengen d'elle 25 sc.4d. ende Otte van Haerler des ghelyx sijn heuke mede te voederen 11 vierendeel roeds d'elle 20

sc. loept te samen 6 lb.11 sc. Item gaf hi heer Claise van der Merwede tot eenre heuke 3 ellen groens d'elle 22 sc.8d. facit 3 lb.8 sc. Item van den selven groens mine heer tot enen roc en caproen 2 ½ elle maken 56 sc.8d.

Comen dese particle, ... 27 lb.19 sc.

Item tot Florens voirschr. groenen roc mede te voederen en 1 gulden wambeus die hertogh Aelbrecht gaf 4 ½ elle wits d'elle 21 sc.4d. facit 4 lb.16 sc. Item minen heer tot eenre hoplande die mit maerter velle ghevoedert was en tot tween caproen den enen dubbel en den anderen sempel 4 ellen groens ..... overhoeft 24 sc. facit 9 lb.12 sc. Item den voirschr. roeds .... maken d'elle 24 sc. facit 3 lb.12 sc. Item van .... 2 sc.8d. .... 5 ellen graews en 1 vierendeel tot eenre hoplande ..... sc. loept f.90.

4 lb.14 sc. Item 5 elle en 1 vieren wits mede te voederen d'elle 18 sc. facit 4 lb.14 sc.6d. Item 10 elle groens minen heer tot eenre ghefronster pareerheuke mit bonten te voederen en tot eenen roc en caproen d'elle 28 sc.8d. facit 14 lb.6 sc.8d. Item den heer van Haerler des ghelyx te hebben des hi niet en hadde want hi cranc was en ment verhilt tot dat hi ghestorven was 10 elle groens d'elle 22 sc.8d. loept 11 lb.6 sc.8d.

Comen dese particle, ... 53 lb.5 sc.

Item tot Florens voirschr. 9 vierendeel wits den groenen roc voirschr. mede te voederen d'elle 21 sc.4d. facit 48 sc. Item in november 5 ellen roeds minen heer te kousen d'elle 25 sc.4d. facit 6 lb.6 sc.8d. Item 3 ellen groens eenen roc of te maken mit widen mouwen die mit bonten ghevoedert was en tot enen caproen d'elle 28 sc.8d. facit 4 lb.6 sc. Item 3 ellen roeds en groens tot enen roc en caproen voor minen heer d'elle 24 sc. facit 3 lb.12 sc. Item 2 ½ ellen wits dien roc mede te voederen en tot passumen d'elle 21 sc.4d. loept 53 sc.4d. Item 9 vierendeel wits van den selven der scepen roc van der Goude mede te voederen maken 48 sc. Item tot eenen caproen van paerlen ½ ellen groens 14 sc.4d. Item tot eenen caproen van paerlen ½ ellen roeds 12 sc.8d.

Comen dese particle, ... 23 lb.12d.

Item ghehaelt tot Allaerts van Mille binnen der tijd voirschr. Eerst voor dat mijn heer te Pruussen waert reet Jakemine Michaus knecht Sarrasins neve enen roc, caproen en kousen 4 ½ ellen graews d'elle 5 sc.4d. facit 24 sc. Item mede te voederen 11 vierendeel wits d'elle 6 sc. facit 16 sc.6d. Item die minen heer Janne den goutsmit in hueschede gaf doe sijn gouden riem ghemaect was en daer of mit hem gherekent was 4 ellen lakens tot roc ende caproen d'elle 17 sc.4d. facit 3 lb.9 sc.4d. Item de wile mijn heer in Pruussen was Hector tot heer Aelbrechts bevelen tot eenre heuke, roc, caproen en kousen jeghen den winter 8 ellen graews en menghets d'elle 10 sc. facit 4 lb. Item 5 ½ elle wits die heuke en roc mede te voederen d'elle 6 sc.8d. facit 36 sc.8d. Item tot heer Aelbrechts bevelen voirschr. Loyaerde tot enen roc en caproen 3 elle graews d'elle 10 sc.8d. en 3 elle wits mede te voederen 20 sc. loept 52 sc. Item Hector tot enen paer kousen 1 ellen bruuns 14 sc.8d.

Comen dese particle, ... 14 lb.13 sc.2d.

1^e Somma, ... 132 lb.13 sc.10d. holl.

f.90v.

Item tot Allaerts voirschr. Scoenhoven den hyraude doe hi wt Pruussen quam mit brieven van minen heer want hi dorre was tot heer Aelbrechts bevelen tot eenre hoplande 5 ½ elle lakens d'elle 7 sc.4d. en 4 ½ elle wits mede te voederen d'elle 6 sc.8d. facit 3 lb.10 sc.4d. Item Gheier enen paer kousen 1 elle ghemenghets 11 sc.4d. Item Matkin Brabanders dochter ten bevelen heer Aelbrecht 4 ellen lakens tot enen rocke d'elle 17 sc.4d. facit 3 lb.9 sc.4d. Item

Janneken en Guykin Lijsbetten kinderen tot zomerrocke 5 elle lakens d'elle 11 sc.4d. facit 56 sc.8d. Item de selven tot daghelixen rocke 5 elle d'elle 8 sc.8d. facit 43 sc.4d. Item Heinkin Hubrechtsoen tot heer Aelbrecht bevelen doe hi wt Pruussen quam want hi naect was tot roc en caproen 4 ellen lakens d'elle 10 sc.8d. facit 42 sc.8d., Item Willeken Michaus knecht en Boudekijn Muelnerssoen doe si wt Pruussen quamen tot roc en caproen 5 ½ ellen lakens d'elle 10 sc. facit 55 sc.

Comen dese particle, ... 17 lb.8 sc.8d.

Item tot Allaerts voirschr. Doe mijn heer thuus ghecomen was Eerst in julio Godefriet van Brabant, Steven, Hamer, Willoene, Herman van Zassen en Copkijn Eerensoen te kousen 6 ellen d'elle 10 sc.8d. facit 3 lb.4 sc. Item Godefriet voirschr. tot roc en caproen tot mijns heren bevelen 5 ellen ghecrompens graews d'elle 6 sc. facit 30 sc. Item tot mijns heren bevelen paep Jan tot roc en caproen des voirschr. graews 3 ½ ellen maken 21 sc. Item minen heer ene hoplande mede te voederen daer t'graew t'Utrecht of ghecoft was 5 ellen wits d'elle 13 sc.4d. facit 3 lb.6 sc.8d. Item den cleric te Leyden tot eenre heuke roc caproen en kousen 7 ellen roeds menghets d'elle 11 sc.4d. facit 3 lb.19 sc.4d. Item den selven tot enen onderroc en tot enen paer kousen 3 elle wits d'elle 9 sc.4d. facit 28 sc. Item Goeskin in de coken tot Jan Breien bevelen tot roc en kousen en Brantine tot enen paer kousen 5 elle lakens en 1 vierendeel d'elle 10 sc.4d. en Gheier van de selve ghelde tot roc en caproen 3 elle loeft te samen 4 lb.5 sc.3d.

Comen dese particle, ... 18 lb.14 sc.3d.

Item Hanneken den bastaert te kousen tot Allaert voirschr. 4 ½ vieren lakens 12 sc. Item Jakemijn Michaus knecht in september doe hi oerlof hadde tot roc caproen ende kousen 4 ellen lakens d'elle 10 sc. facit 40 sc. Item Hanneken en Guikine te kousen 7 vieren lakens 8 sc. Item den selven te caproen 3 vieren lakens 10 sc. Item in october Gheier tot enen paer kousen 1 ellen lichts blaews 10 sc.8d. Item tot mijns heren bevelen den pipers tot heuken roc en caproen jeghens den winter 19 ellen lakens d'elle 12 sc.8d. En 18 ellen wits mede te voederen 6 sc.4d. loeft te samen 17 lb.14 sc.8d. Item minen heer enen groten roc of te maken 3 elle graews d'elle ....elle wits mede te voederen d'elle 13 sc.4d. facit 5 lb. Item ....jeghen den winter tot enen langhe roc (3 regels niet te lezen)

f.91.

Item tot Allaerts voirschr. In november Hanneken en Guykine voirschr. der dochter te Byaumont ende den tween dochteren t'Lee. Elc twee rocken of te hebben, twee dobbel caproen en 2 paer kousen te samen 31 ellen lakens d'elle 12 sc.8d. loeft 19 lb.8d. Item Hanneken en Guykine tot gortrocken 2 elle wits 21 sc.4d. Item Hector, Steven, Willoene. Hanneken den bastaert en Copken tot winter heuken en elken tot eenen paer kousen 17 ellen lakens d'elle overhoeft 11 sc. facit 9 lb.7 sc. Item die heuken mede te voederen 14 ellen wits d'elle 6 sc.8d. facit 4 lb.13 sc.4d. Item Sarrasine tot mijns heren bevelen 3 elle lakens tot enen roc d'elle 11 sc.4d. en 3 elle wits mede te voederen d'elle 8 sc.8d. loeft 3 lb. Item 9 ellen graews over die recke int valchuuus d'elle 6 sc. facit 54 sc. Item Godefriet van Brabant 1 elle wits lakens te kousen 8 sc.8d. Item 4 ½ elle wits Hanneken en Guykine en den kinde te Byaumont hoor rocke mede te voederen d'elle 8 sc. facit 36 sc.

Comen dese particle, ... 42 lb.13 sc.

Item Hector, Steven, Willoene, Copkin Eerensoen en Hanneken den bastaert tot winterrocken en dubbel caproen 17 ellen graews d'elle 10 sc.8d. loeft 9 lb.16 sc. Item mede te voederen 14 ellen wits d'elle 6 sc.8d. loeft 4 lb.13 sc.4d. Item minen heer tot kousen onder sine laerzen 5 vierendeel graews 13 sc.4d. Item minen heer tot passunen onder sine laerzen ½ ellen wits 4 sc.8d. Item Hein Pot want hi van nyse onthouden was tot eenre heuke, roc, caproen en kousen ondersneden 6 ellen lakens d'elle 10 sc.4d. facit 3 lb.2 sc. Item 4 elle wits mede te voederen

26 sc.8d. Item Loyaerde en Hermanne Jans kox knecht tot Jan Breie bevelen tot roc caproen en kousen 9 elle lakens d'elle 10 sc.4d. en 5 elle wits mede te voederen d'elle 6 sc.8d. loeft te samen 6 lb.6 sc.4d.

Comen dese particle, ... 25 lb.7 sc.8d.

Item ghehaelt t'Utrecht bi Gherijt Wilden tot Jan Delen op sinte Marien Magdelenendach minen heer te kousen 10 ellen en $\frac{1}{2}$ vierendeel bruuns d'elle 23 sc.4d. En 4 $\frac{1}{2}$ elle graews tot eenre hoplande d'elle 21 sc.4d.en 8 ellen moerkins die mijn heer broeder Ruerich gaf tot enen habijtte want hi t'sine op de Pruussche reise of ghereden hadde die elle 23 sc.4d. loeft al te samen 25 lb.19 sc. Item bi den selven jeghen Vrederic de Langhen 12 ellen fluweels groen en roet elke elle 3 $\frac{1}{2}$ mottoen ende $\frac{1}{2}$ quartier van enen mottoen 43 $\frac{1}{2}$ mottoen t'stuc 17 sc.4d. facit 37 lb.14 sc.

Comen dese particle, ... 63 lb.13 sc.

2^e Somma, ... 192 lb.2 sc.9d. holl.

f.91v.

Item aenbrocht bi Goodscalc van Brakel ghegeven mijns heren 3 pipers ten Bossche doe mijn heer te Pruussen waert riden soude elken tot enen paer laerzen 1 mottoen facit 3 mottoen t'stuc 17 sc.4d. facit 52 sc. Item bi den selven doe mijn heer eerst wt Pruussen ghecomen was mer vrouwen camerlinc van Gelre die minen heer 1 gulden laken van horen weghen presenteerde 37 sc.4d. Item bi Gherit den Wilde t'sinte Gheerdenberghe in de darde weke van julio van mijns heren riem te vermake 2 sc.8d. Item bi Alaerde van Vauderic aldaer om een paer hantscoen die mijn heer hadde 12d. Item bi Goodscalc voirschr. Ten Bossche doe mijn heer eerst wt Pruussen quam om een paer laerzen voor minen heer en van enen paer laerzen dat Michau hadde tot mijns heren bevelen 37 sc.4d. Item van enen paer laerzen voir Steven 10 sc.8d. Item in de darde weke van oeste coft Jannes Tolhaer minen heer te Brugghe wt bevelen Gherit Wilden 5 mutsen daer de twee of ghegreint waren coste 3 lb.16 sc.8d. Item hadde Aernt Panneel minen heer 4 mutsen doen maken wt bevelen Gherit Wilden die na der hant quamen costen 4 lb.7 sc.4d.

Comen dese particle, ... 15 lb.5 sc.

Item aenbrocht bi Janne Breien minen heer ghecoft ten Bossche in d'eerste weke van oeste 1 paer laerzen om 20 sc. Item ter selver stede bi Coline den 3 paedzen tot heuken 5 $\frac{1}{2}$ elle strijpts d'elle 6 sc.8d. facit 36 sc.8d. Item van den selven heuken te sceren ende te maken 9 sc. Item Steven en Herman twee paer scoen 4 sc. Item te Bruessel bi Coline minen heer twee paer honden hansscoen en een paer ander 8 sc. Item Copkine Eerensoen een paer scoen 3 sc.8d. Item minen heer twee paer latoenen sporen en een paer ijseren 23 sc.4d. Item bi Janne Breien ghegeven Coline daer hi mede om laken reet van Landreichies te Valencheins 6 mottoen t'stic 18 sc.8d. facit 5 lb.12 sc. Item bi Goodscalc van Brakel ghegeven Jan de Pont de pierre te Valencheins die hi Coline gheleent hadde laken mede te betalen daer hi heuken en enen roc voor minen heer mede ghecoft hadde 5 franke francoys min 11 gr. en 2d. holl. maken den franc voor 24 sc. gherekent 5 lb.12 sc.6d. Item bi den selven ghegeven Coline die hi verteert hadde doe hi te Valenchennis om laken ghereden was die hi om stoffe ghegeven hadde en knechten die hem gheholpen hadden nayen en in anderen manieren 3 franke francoys min 10 gr. en 1 holl. loeft 3 lb.5 sc.3d. Item den selven ghegeven die hi wtgheleit hadde van sceren 6 sc. Item bi Quarlet ghegeven die hi wtgheleit hadde van sceren 6 sc. Item bi Quarlet ghegeven om linnen cleederen voor den paedzen 9 sc. Item Steven, Willoene en Copkin Eerensoen elken 1 paer kousen costen 44 sc.3d. Item bi Jannes den Coster ghegeven Hermanne den barbier tot mijns heren bevelen die hi betaelt hadde van lakene dat mijn heer an de voirschr.

reise in Henegouwen coopen dede ende hi wech gaf 28 henegouwse riders t'stuc 17 sc.4d.
loeft 24 lb.5 sc.4d. Comen dese particle aenbrocht bi Janne Breien en Goodscalc, ...46 lb.12 sc.

f.92.

Item ghegeven Dirc Beinkin in dander weke van october van enen paer laerzen dat hi minen
heer doe van den Bossche brocht 22 sc. Item in d'eerste weke van november coft Jannes
Tolnaer minen heer te Brugghe tot twee winterrocken 6 ellen graews ghewalct d'elle 10 sc.4
mite facit 3 lb.8d. Item Hector tot heer Aelbrecht bevelen twee paer kousen om 34 sc.8d. Item
minen heer een paer enghelscher wanten 5 sc.4d. Item om kanevas daer t'voirschr. laken en
alrande anderen dinghen in beslaghen waren 6 sc.8d. Item ghegeven Alaerde van Vauderic die
hi ghegeven hadde van mijns heren snidemessen scoen te maken 16d. Item ghegeven Quarlet
van enen paer sporen dat hi Steven ghecoft hadde 5 sc.4d. Item bi Beelen in dander weke van
november om 5 vierendeel ponts wits gaerns dat si Gherit Wilde ghecoft hadde mijns heren
hoplande en heuken mede te righen 5 sc.4d.

Comen dese particle, ... 7 lb.16d.

Item tot heer Aelbrechts bevelen ghecoft Brantine t'Tolne in october een paer kousen coste 11
sc.6d. Item den selven een paer scoen en Goeskine een paer scoen 7 sc.4d. Item ghecoft
jeghen Jacops wive ute coken eene tijcke tot ene bedde van 2 ½ elle en polu daer toe om 3
lb.9 sc.4d. Item onlanghe voor kersavond dede Alaert van Vauderic 1 paer snidemesse maken
te Woudrichem coste 46 sc.8d. Item ghegeven Copkine t'Scoenhoven van 4 groten budele
daer men donrebus cruat in dede die hi ghemaect hadde 8 sc. Item van 4 paer hantscoen 4 sc.
Item van riemen an mijns heren ijseren broec 4 sc. Item van enen groten budel mit enen
onderscote van hasenleder mijns heren seghede in te doen 4 sc. Item een grote budele wortafel
en scaexspele in te hemelen 8 sc. Item een leder tot .... .riem die minen heer ghemaect was
omtrent kersavond 5 sc.4d. Item .... .tot aessacken 16d.

Comen dese particle, ... 8 lb.9 sc.6d.

Item ..... Ghehaelt tot Aernde van Diest van voor dat mijn heer te Pruussen waert reet tot
kersavond toe int jaer 69 dats binnen eene jare en 2 maenden. Eerst bi ..... 134 pont
zeepen t'pont 9d. facit 5 lb.6d. Item bi Gherit de Wilde doe mijn heer thuus ghecomen was
twee heele fusteine des mijn heer dat een hadde en die paedzen en knechten t'ander coste 9
lb.4 sc. Item 5 elle fusteins die Hector tot ene wambeus hadde d'elle 4 sc.8d. facit 23 sc.4d.
Item ..... boemwolle die Gherit de Wilde hadde 20 sc. Item 24 ½ loet alrehande ziden 6 lb.8
sc. Item 10 ½ elle covellakens d'elle 20d. facit 17 sc.6d. Item 1 pont .....gaerns 10 sc.8d. Item
9 loet floerschs t'wijns 6 sc. Item 8 loet twijns 3 sc.4d. Item van smalen goutboerde die hi
minen heer ..... wt bevelen Gherit Wilden 7 lb.8 sc. Item van rijnaelden .... . Item
minen heer 4 paer hansscoen 3 sc.4d. Item enen smalen ....(2 regels niet niet lezen)
Comen dese particle, ... 33 lb.8 sc.8d.

f.92v.

Item des manendaghes na st.Jacopsdach rekende Jan Breie en Jannes Tolnaer mit Elyas den
goutsmit van Utrecht van alrehande dinghen die hi ghemaect hadde binnen tween jaren daer te
voren die ongherekent ghestaen hadden, eerst hadde hi vermaect twee ghebroken scalen daer
hi sijns zulvers toe dede 1 ½ loet die si meer woeghen ende van laken 1 loet, voert soe
vermaecte hi 3 ghebroken scotelen daer hi fijns zulvers toe dede overmids die lakinghe 5 loet
en een half vierendeel loets zulvers. Coemt te samen die hi ten scalen en scotelen meer
zulvers dede dan hi ontfaen hadde overmids die likinghe 7 ½ loet zulvers en ½ vierendeel
t'loet 7 sc.10d. loeft 59 sc.9d. Item van den tween scale te vermake 21 sc.4d. Item van den 3
scotelen te vermake 40 sc. Item vermaecte hi 5 zulveren kannen dat daer an ghebroken was

deder toe twee loet zulvers coste 15 sc.8d. Item van maken want hi daer nuwe kernieren an makede ende soudeerde en naghelde 34 sc.8d.

Comen dese particle, ...8 lb.11 sc.5d.

Item op die voirschr. tijd gherekent bi Janne en Jannes mit Elyas voirschr. van 3 zulveren beckenen en eene zulveren waterkanne die hi ghemaect hadde de wile mijn heer in Pruussen was weghende alte samen ontfaen bi Janne Breien 26 marc 2 ½ loet zulvers en van der lakinghe 26 loet loept te samen 28 marc zulvers min 3 ½ loet des de 13 marc en 4 loet ghecoft waren eer mijn heer te Pruussen waert reet en oec betaelt die marc om 5 lb.12 sc. Ende t'ander was ghecoft de wile mijn heer in Pruussen was bi Elyas om alsoe veel alst goude als ment rekende en betaelde des dattet gout doe men rekende 6 lb.5 sc.4d. loept te samen 165 lb.5 sc.3d. Item waren daer an vergout 11 zwaer gulden t'stuc 20 sc.8d. facit 11 lb.7 sc.4d. Item van maken van den 26 marken van der marc 34 sc.8d. loept 45 lb.16d. Item van eenen pointsoene thinnen scotelen mede te teykenen 4 sc. Item ware Elyas 100 lb.holl. borghede van Jacobi tot Katerine toe en t'silver daer in binnen gheduurt en opgheloopen was dattet an de 100 lb. sceelde bet dan 42 sc.8d. Soe dadinghede Jannes daer heer Aelbrecht bi was om 21 sc.4d. Item Elyas knechten te drincghelde 13 sc.4d.

Comen dese particle, ...223 lb.12 sc.8d.

Item in d'eerste weke van julio ghecoft t'Scoenhoven jeghens Sanders Symonssoen 30 ellen linnens lakens den paedzen en knechten tot linnen cleederen en tot scorteldoeken in de coken d'elle 19d. facit 47 sc.6d. Item jeghen Copkine .... 13 ellen en 1 vierendeel d'elle 15d. facit 16 sc.7d. Item jeghen Beelkine tot slapelaken 54 ellen d'elle 25d. facit 5 lb.12 sc. (5 regels niet te lezen).

f.93.

Item die Gherit de Wilde hadde mede te voederen 29 ½ ellen d'elle 18d. facit 44 sc.3d.

Comen dese particle, ...18 lb.4 sc.6d.

Item in d'eerste weke van october ghecoft jeghen Beelen daer 6 paer slapelaken of ghemaect waren 46 ellen linnenslakens d'elle 24d. en 27 elle en 1 vierendeel d'elle 20d. en 5 ellen d'elle 18d. loept te samen 7 lb.13d. Item in dander weke van november jeghen hinkende Grietkin 11 ½ ellen linnenslakens daer Ghisebrecht en Dirc aessacke of hadde en t'ander de knechte te cleederen d'elle 20d. facit 19 sc.2d. Item jeghen der selver 13 ellen d'elle 23d. facit 24 sc.11d. Item jeghen Ghisbrecht den Wolf doe de hertogh van Ghelre t'Scoenhoven comen soude tot scorteldoeken en tridzoer lakenen 15 ½ elle linnens lakens d'elle 22d. facit 28 sc.5d. Comen dese particle, ...10 lb.13 sc.7d.

Item ghemaect bi Beelkine Hector van der tijd dat mijn heer te Pruussen waert reet tot kersavont toe int jaer 69, 8 paer cleederen soe hemden soe broeken, Steven 5 ½ paer, Hamer twee paer, Willoene 5 ½ paer, Copken Eerensoen 4 paer, Willeken Michaus knecht 5 ½ paer, Boudekine van graciën 2 paer, Hanneken den bastaert 2 ½ paer, den cleric te Leiden twee paer, Herman van Zassen twee paer, Hein Pot 1 ½ paer, Gheier 1 paer, Godevaert van Brabant 1 paer. .... 12 ½ paer slapelaken van elken paer voirschr. te nayen 8d. loept 35 sc.8d. Item heeft si ten voirschr. linnen cleederen gheleent 3 ellen lakens ..... Item Willeken Michaus knecht tot enen aessac 1 ½ elle linnenslakens .... van maken 2 sc. Item ghegeven Dirc, Michau en Boudekine eenen .....t'stic te maken 2 sc. facit 8 sc. Item Steven een broec 16d. .... minen heer van der tijd dat hi wt Pruussen quam tot kersavond ..... aenbrocht bi Coline 17 paer linnen cleederen overmid ..... Broec en elc twivoudich hemde voir 1 paer rekent costen ..... Huven nachts in te slapen 4 sc.

Comen dese particle, ...3 lb.18 sc.

Item ghemaect bi Allaerde van Mille van voer dat mijn heer te Pruussen waert reet tot kersavond toe int jaer 69. Eerst Goesken uter Coken 2 ghevoederde rocke 2 caproen 2 paer kousen ..... Michaus knecht Sarrasins neve des ghelijx coste te maken overmids ..... Item van Goeskens weghe van maken binnen der jare 68 voor dat ..... Betaelt tot heer Aelbrecht bevelen 10 sc. Item den valkenaers 4 paer wanten ..... Wt Pruussen van minen heer quam eene hoplande (8 regels niet te lezen).

f.93v.

twee caproen en 5 paer kousen Hanneken en Guyken 10 rocken 10 caproenen en 12 paer kousen, den twee dochteren t'Lee 4 rocke 4 caproen en 4 paer kousen dese voirschr. dinghe costen te maken overmids stoffe 3 lb.8 sc. Item Allaerts knechte te drincghelde 5 sc.4d. Comen dese particle, ... 8 lb.4 sc.8d.

Item binnen der voirschr. tijd ghemaect bi Ghisebrecht Cleveken, Hector 4 wambeus 2 rocken 2 dobbel heuken 4 caproen 4 paer kousen en ene jacke ghestelt en (ghecnof). Hamer 1 wambeus en 1 paer kousen. Herman van Zassen des ghelijx. Steven 1 wambeus ene dobbel winterroc, 1 dobbel heuke 1 caproen en 2 paer kousen. Copkin Eerensoen en Willoene des ghelijx. Hanneken den bastaert en Hein Pot elken 1 winterroc, dobbel heuke, 1 caproen en 1 paer kousen. Ende coste elc wambeus overmids de stoffe te maken 10 sc. elc roc elke heuke 4 sc. Elc caproen 8d. en elc paer kousen 8d. loept overmids 4 sc. van der jacke te stellen 8 lb.5 sc.4d. Item tot banden ten 6 rocken 3 ellen linnens lakens 4 sc.6d. Item Ghisbrechts knechten te drincghelde 2 sc.8d. Item ghegeven Scuurkin Gherit Wilden neve van 80 daghe die hi minen heer ghenaeyt hadde op mijns heren cost en Eggaeerde van 20 daghe s'daghes 12d. facit 5 lb. Item Gherit Scuurkin voirschr. Van 30 daghe minen heer ghenaeyt op sins selfs cost s'daghes 2 sc. en dit was al van der tijd dat mijn heer wt Pruussen quam tot st.Ponciaens dach toe daer naest volghende loept 3 lb. Item wt aenbrenghen Gherit Wilden voirschr. ghegeven Gherit van Zweeten van 340 ellen lakens te sceren die hi minen heer en sine paedzen en knechte ghescoren hadde van dat hi te Pruussen waert reet tot kersavond toe int jaer 69 van der elle 3d. facit 4 lb.5 sc.

Comen dese particle, ... 20 lb.17 sc.5d.

Item ghemaect bi Jan Banghen van voor dat mijn heer te Pruussen waert reet tot kersavond toe int jaer 69 dats binnen 15 maenden. Eerst minen heer 2 paer laerzen 40 sc. Item 16 ½ paer doorhouwen scoen t'paer 4 sc. facit 3 lb.6 sc. Item 12 ½ paer witte scoen t'paer 2 sc.8d. facit 33 sc.4d. Item 3 paer botten (zwart) in te riden sonder laerzen 18 sc. Item twee paer hoegher scoen en 1 paer hoger scoen tot sinen quadren voeten 10 sc.8d. Item Hector 29 paer scoen laghen en 3 paer hoegher t'paer 2 sc.8d. facit 4 lb.5 sc.4d. Item 2 paer laerzen 34 sc.8d. Item Scoenhoven tot heer Aelbrecht bevelen 1 paer laerzen en 1 paer scoen 20 sc. Item den cleric te Leiden 7 paer lagher scoen en 2 paer hoegher 18 sc. Item Willeken Michaus knecht 8 paer lagher scoen en 1 paer hoegher. Gheier 7 paer lagher, Goeskin uter coken 4 paer en Bolvoet elc 1 paer hoegher scoen, Godefriet van Brabant 3 paer lagher (10 regels niet te lezen).

f.94.

Item ghemaect bi den slotemaker t'Scoenhoven tussen alreheilighen misse int jaer 68 en kersavont int jaer 69 alrehande dinghe op den huse t'Scoenhoven soe boven soe beneden alrehande nuwe slote te maken en oude te vermake daers te doen was meenighen slotel te maken soe t'pentherie soe t'bottelrie soe t'coken soe anderswaer ten cameren tot mijns heren coffren, ten boemgaerde en anders waer allessins ende alrehande dinghe die hem Quarlet maken dede en Pieret an roskammen en anderen dinghen en alrande dinghen die Lubbrecht maken dede daer die somme of loept als Jannes mythen particlen bewisen mach die hem de slotemaker overleverde al te samen gherekent, ... 6 lb.8 sc.

Van harnassche en alrande dinghen die Lubbrecht aenghebrocht heeft en Godekin die
armborstier.

Item ghecoft te Bruessel bi Janne Breien en Lubbrecht in de leste weke van september jeghen
Neel minen heer twee wapenhoven om 16 mottoen. Item van dien huven te stofferent
tweefranke francoys maken 48 sc. Item jeghen Godevaert den Boeve een been hernasch om
12 mottoen. Item jeghen enen anderen een beenharnasch om 9 mottoen en enen franc
francoys. Item tot mijns heren bevelen was Heinkin ghesent te paeerde van Scoenhoven te
Bruessel om t'Voirscr. harnasch te halen en te betalen, verteerde 5 daghe wtsijnde 34 sc.8d.
Comen dese particle den mottoen 18 sc.8d. gherekent en den franc 24 sc. te samen,
.....39 lb.17 sc.4d.

Item omtrint Bamisse coft Lubbrecht t'Scoenhoven jeghen Harbare tot mijns heren behoef
twee ....sche barbiere om 36 sc. Item bi Janne Breien t'Utrecht omtrint .....tot Willam de
plaetmaker wt aenbrenghen Lubbrecht van eenre reispla ... .hadde elc van enen paer
wapenhantscoen 15 mottoen t'stuc 17 sc.4d. .... Item bi den selven van eenen pansiere dat
Lubbrecht minen heer coft tot sinre broec 4 lb.15 sc.4d. Item aenbrocht bi Goodscalc van
Brakel .....Jan le Pont de Pierre te Valenchennis wt aenbrenghen Lubbrecht in ....van
eenre paveye die hi daer hadde doen maken 3 franke francoys en ....3 lb.12 sc.8d.
Comen dese particle, ...23 lb.4 sc.

Item aenbrocht bi Godevaert den armborstier ghecoft de wile mijn heer in Pruussen was
jeghen Heinric den merseman 7 lb.salpeter te donrecrude t'stuc ..... (8 regels niet te lezen).

f.94v.

van wedden mijn heren ghesinde.

Item ghegeven mijns heren ambochtslude en ghesinde van horen wedden en loenen van
kersavond int jaer 68 tot kersavond int jaer 69. In den eersten Willam den bottelgier, Dirc
Beinkin, Coline den camerlinc, Jannes den Coster, Pieret, Quarlet, Dirc Muelnerssoen,
Ghisbrecht sijn broeder, Michauwe, Janne Plattecul en sarrasine, elken van desen voirschr. 6
lb.8 sc. loeft 70 lb.8 sc. Item tot mijns heren bevelen ghegeven Dirc Beinkin wt aenbrenghen
des castelleins van sinen wedden van den jare voor dese rekeninghe, dat was van kersavond
int jaer 67 tot kersavond int jaer 68 daer hem Jannes gheene wedden of gherekent noch
ghegeven en hadde 6 lb.8 sc. Item ghegeven Janne Platpiet van sinen wedde van dat hi
tweewerf binnen den jare 69 thuus gheweest hadde op sijsns selfs cost ende om sijsns orbaer 6
mottoen. Ende Lubbrecht des ghelyx van den selven 6 mottoen loeft 12 mottoen t'stic 17
sc.4d. facit 10 lb.8 sc. Item tot heer Aelbrechts bevelen ghegeven Janne Platpiet te teerghelde
thuus mede te riden doe hi oerlof hadde 24 sc.

Comen dese particle, ...88 lb.8 sc.

Item ghegeven Heinric den poertier, Godeken den armborstier, Janne den koc, Louweken den
wachter en Loepic sinen gheselle van horen wedde van kersavond int jaer 68 tot kersavond int
jaer 69, elken 7 lb. loeft 35 lb. Item Anskin, Hanssen en Hanssen pipers van horen wedden
van der selver tijd 60 mottoen des hem Jannes woude ghegeven hadde 13 plaghen voir den
mottoen die si niet en woude en bejagheden an minen heer dat hi hem beval te gheven voor
elken mottoen 14 plagghe, dats voir t'stic 18 sc.8d. loeft 56 lb. Item Copkine uter coken,
Branthine, Janne Aelbrechtsoen, Jakemine uter camere en Loyaerde van horen wedden van
den voirschr. jare, elken 4 lb.loeft 20 lb.

Comen dese particle, ...111 lb.

Item ghegeven Harberen den wapenmaker van den ijser dat mijn heer Janne van Bueren
gheleent hadde te Enghen en enen craghe op te setten overmids dattet mijn heer mede in

Pruussen voerde ende van eenre broec te maken van mijns heren ijser die hi mede in Pruussen hadde. Ende van 3 barbiere te riemen na der reise van Pruussen en van eenre broec te meerren van sijns selfs ijser. Ende van eene ijser beneden te corten ende de mouwen te corten en van enen anderen ijser beneden te langhen ende de mouwen te langhen en van anderen dinghen 5 mottoen t'stic 17 sc.4d. facit 4 lb.6 sc.8d. Item den selven van 16 daghen die hi minen heer ghewrocht hadde an alrande anderen dinghen van der tijd dat hi te Pruussen waert reet tot kersavond int jaer 69 s'daghes 4 sc. facit .....lb.4 sc. Item die hi ghegeven hadde van scueren binnen der selver tijd 11 sc.4d. (4 regels niet te lezen).

f.95.

Hyraude en menestrelen.

Dit is dat Jannes Tolnaer ghegeven heeft hyrauden en menestrelen voor en na die Pruussche reise in der manieren die hier na volghet. Eerst bi Otten van Haerler in die Haghe doe mijn heer oerlof nam twee knechten wt Beyeren die voor minen heer spraken 2 mottoen facit 34 sc.8d. Item bi Goodscal van Brakel ..... Reet Cleven den hyraut tot mijns heren bevelen 2 mottoen ..... Ghegeven in d'ander weke van julio t'Scoenhoven doe mijn heer ..... Pipers van Bronchorst 2 gulden robertus t'stic 16 sc. ..... Item Huesden den hyraut op den selve tijd twee ..... 4d. Item omtrint den selven tijd bi den castellein ..... van Leiden tot mijns heren bevelen 18 sc.8d. ..... roc en caproen dien hi hadde 5 sc.4d. Item op st. ..... Janne Breien des biscops pipers van Utrecht doe mijn heer mythen ..... mottoen t'stic 18 sc.8d. facit 3 lb.14 sc.8d.

Comen dese particle, ... 11 lb.14 sc.8d.

..... Goodscal van Brakel ghegeven in september te Berghen in Henegouwen enen.... .... Wiven die zonghen 13 sc.6d. Item te Landrechies des ..... Steine tot mijns heren bevelen 54 sc.8d. Item ..... te Byaumont twee daghen bi minen heer was twee Henegouwse ..... 4 sc.8d. Item des sonnendaghens na st.Bavendach ..... tot Jan Breien bevelen t'Scoenhoven, Culenborch den hyraut ..... Item op den 11000 magheden dach t'Tolne tot heer Aelbrecht bevelen ..... Des woensdaghes daer na t'selver stede meister (Routen) ..... speelde tot heer Aelbrecht bevelen 20 sc. Item bi Goodscal van Brakel ..... omtront alreheilighen misse tween clareitsteren 12 sc. Item ..... t'Scoenhoven in de leste weke van november 16 sc. Item ..... Hertogh van Ghelre bi minen heer was ghegeven sinen pipers 8 mottoen t'stic 17 sc.4d. facit 3 lb.9 sc.4d.

Comen dese particle, ... 13 lb.2 sc.10d.

(5 regels niet te lezen).

f.95v.

Speelghelt.

Dit is wtgheven Jannes Tolnaers van ghelde dat mijn heer selve ghehat heeft sinen wille mede te doen voor en na de Pruussche reise. In den eersten aenbrocht bi Otten van Haerler minen heer gheleent in de Haghe doe hi oerlof nam mede te dobbelen jeghen den hertogh 20 mottoen ende Feukin leende hem ter selver tijd en stede 20 mottoen. Ende Otte leende hem te Rotterdamme 2 mottoen 18 gr. loept 42 mottoen 18 gr. den mottoen 17 sc.4d. facit 37 lb. Item leende hem Goodscal van Brakel cort voor dat hi reet te Tuurnhout mede te potreinen 2 mottoen facit 34 sc.8d. Item in d'ander weke van julio gaf Jannes Tolnaer tot mijns heren bevelen Ghisebrecht en Dirc Muelnerssoen die hem minen heer van gheleende ghelde sculdich was 28 roeskins mottoen maken 28 lb. Item in d'eerste weke van julio leende Goodscal minen heer ten Bossche 4 cruuskins mottoen t'stic 18 sc.8d. facit 3 lb.14 sc.8d. Comen dese particle, ... 70 lb.9 sc.4d.

Item in de darde weke van julio minen heer gheleent t'sinte Gheerdenberghe daer hi mede dobbelde jeghen hertogh Aelbrecht die Jannes heer Janne van Langherak leverde 40 robertus

gulden t'stic 16 sc.8d. facit 33 lb.6 sc.8d. Item op de selve tijd en bi den selven 8 mottoen t'stic 18 sc.8d. facit 7 lb.9 sc.4d. Item op de selve tijd bi Goodscalc van Brakel die Jannes ten Berghe leende en omtrent kersavond weder betaelde van den ghelde dat heer Floris van Adrichem leende 36 ouder vrancrixer scilde t'stic 28 sc.8d. facit 51 lb.12 sc. Item aenbrocht bi Janne Breien ghegeven heer Claise van der Merwede in d'eerste weke van oeste ten Bossche die mine heer gheleent en voir hem wtgheleit hadde 7 lb.6 sc.8d. Item bi ..... mine heer gheleent an de selve reise te Bruessel die hem Goodscalc leverde en hi verspeelde jeghen mer vrouwe van Brabant 10 mottoen t'stic 18 sc.8d. facit 9 lb.6 sc.8d.

Comen dese particle, ... 109 lb.1 sc.4d.

Item aenbrocht bi Goodscalc van Brakel minen heer gheleent an de voirschr. reise te Kesnoyt die hi verwortafelde jeghen hertogh Aelbrecht 22 franke francoys min 9 gr. den franc 24 sc. facit 26 lb.2 sc. Item bi den selven ghegeven heer Ghisebrecht van Langherak die hi mine heer te Bruessel leende doe hi te Henegouwen waert reet die hi jeghen mer vrouwen verspeelde 3 franke francoys en 14 ½ gr. loept 4 lb.20d. Item aenbrocht bi den selven ghegeven Allaerde van Vauderic die hi minen heer in de Haghe leende in d'eerste weke van november 2 sc.8d. Item op st.Andriesavond ghegeven heer Janne van Langherak in den Haghe te Phillips van Thetrode die hi mine heer gheleent hadde mit dobble 7 dordr. dubbel mottoen t'stic 38 sc.7d. (5 regels niet te lezen).

f.96.

van alrehande ghemeyne dinghen.

Dit is wtgheven Jannes Tolnaers voor en na de Pruussche reise van alrande ghemeinen dinghen. In den eersten ghegeven Michauwe t'sinte Gheerdenberghe in de darde weke van november tot heer Aelbrecht bevelen die hi seide dat hi an minen heer t'after was van costen die hi ghedaen hadde tot sijns selfs huus t'Scoenhoven als mijn heer daer niet en was en den castellein den cost hilt en van mijns heren voglen te zoeken behalven dat hi daer of op rekeninghe hadde van heer Aelbrecht en anderen 3 lb. 18 sc. Item op de selve tijd ghegeven Jacop uten coken van 45 daghe die hi binnen den jare van 68 op sijns selfs cost gheweest hadde t'Scoenhoven als die castellein den cost hielt van elken daghe 16d. facit 3 lb. Item Gherit den Wilden ten bevelen van mijns heren rade van 123 daghe die hi op sinen cost gheweest hadde binnen den selven jare van elken daghe 2 sc. facit 12 lb.6 sc. Item Ghisebrecht Muelnerssoen van 6 daghe die hi t'Scoenhoven op sijns selfs cost gheleghen hadde recht voor dat mijn heer te Pruussen waert reet s'daghes 4 sc. facit 24 sc. Item gaf mijn heer Jannes Tolnaer voir sinen cost hem anderen van 112 daghen die hi op sijns selfs cost gheweest hadde binnen den voirschr. jare en voor dienst ende zaken aenbrocht bi heer Aelbrecht 32 sc. Comen dese particle, ... 52 lb.8 sc.

Item voor dat mijn heer reet gaf Jannes Tolnaer ten Berghe des Ardenoys knecht tot heer Aelbrechts bevelen in huescheden 2 ½ mottoen t'stic 17 sc.4d. facit 43 sc.4d. Item aenbrocht bi Otten van Haerler minen heer gheleent in de Haghe doe .... die hi Hughe hertogh Aelbrecht havickier gaf 2 mottoen maken 34 sc.8d. Item aenbrocht bi Goodscalc van Brakel ghegeven den maerscalc te Tuurnhout voor dat mijn heer reet van dat hi een van mijns heren paerden ghemeistert hadde dat daer op de stal ghelaten was doe mijn heer wt Henegouwen quam daer Steven bi bleef 17 sc. .... want mijn heer Goodscalc van Brakel gaf voor dienst en om .... wesen van den goede dat hi in de jare voir 68 coft gheleghen te .... 200 lb. holl. dar die eerste dach van der helften of was .... Int jaer 68 soe dat Jannes van dien termine gherekent .... rekeninghe van den jare 68. Ende d'ander dach of was t'sinte Peters .... Int jaer 69 welc termijn betaelt was deel bi Jannes .... heer Aelbrecht soe hi wt was die dat Jannes overghelevert .... rekent goodscalc betaelt van den andere termine 100 lb.

Comen dese particle, ... 104 lb.15 sc.4d.

(8 regels niet te lezen).

f.96v.

bi den selven ghegeven den ghesellen die mijne heer t'Goude over roeyeden 2 sc.8d. In d'eerste weke van julio betaelt tot mijns heren bevelen Willam Engbrechtsoen t'Scoenhoven van den ghelaghe van Dirc Muelnerssoen bruloft doe hi sijn wijf beslapen soude 12 franke t'stuc 23 sc.4d. facit 14 lb.

Comen dese particle, ... 35 lb.11 sc.4d.

Item ghegeven heer Janne van Langherak die hi ghegeven hadde den tymmerluden te Maestricht ten Duutschen huse doe men van der reise van over mase quam en mijn heer mitten commandeur ghegeten hadde die hi vergheten hadde aen te brenghen 1 mottoen roeskins facit 20 sc. Item des anderen daghes na st.Jacopsdach ghegeven Jans amme van Poelgeest t'Goude tot heer Aelbrecht bevelen overmids dat mijn heer daer doe was 1 gulden robertus facit 16 sc.8d. Item op st.Jacopsavond t'Utrecht bi Janne Breien tot mijns heren bevelen Dirc van Lienden der stat bode tot sijnre nuwer roede 2 mottoen facit 37 sc.4d. Item des biscops portier doe mijn heer mythen bispop ghegeten hadde 18 sc.8d. Item ghecoft bi Jakemine in de darde weke van julio t'Dordrecht 6 drievoette stoele costen 8 sc.4d. Item ghegeven Willeken de valkenaer die hi verteert hadde ziec legghende tot sijns vaders huus an een clappoer binnen 2 weken 10 sc.8d. Item tot heer Aelbrecht bevelen ghegeven Louweken den wachter te helpen sinen cost dien hi ghedaen hadde 6 weken lanc op sijns selfs cost van den huse wesende om eenre wonde wille die hi hem selven an sijn knie ghesneden hadde 3 lb. Comen dese particle, ... 8 lb.11 sc.8d.

Item omtrint den selven tijd ghegeven tot heer Aelbrecht bevelen Loepic den wachter die hi in ziechten verteert hadde binnen 3 weken die hi van den huse was 16 sc. Item in de darde weke van julio betaelt t'Scoenhoven van enen molensteen ghecoft bi Dirc Heuken jeghen eenen appelman van boven om in de wijc te senden tot enen leggher die daer broke was 24 lb.8 sc. Item van den selven t'Scoenhoven uten scepe opt lant te doen aenbrocht bi Dirc Heuken 6 sc. Item gaf Janne Godevaert van Brabant doe mijn heer te Pruussen waert reet van sinen wedden van 8 daghen die hi seide dat hi op sinen cost gheweest hadde t'Scoenhoven de wile men te Berghe lach .... Item den selven in julio doe mijn heer thuus ghecomen was van sinen .... 5 daghe ende te teerghelde minen heer mede te volghen en sine paeerde weder .... ..8 sc. Item ghegeven Hanneken den bastaert (3 regels niet te lezen)

f.97.

Item aenbrocht bi Janne Breien ghegeven Englen Goods te Landrechies in oestmaent van twee stoep honichs die hi te Kesnoyt ghehaelt hadde tot zieken paerden 13 sc.4d. Item aenbrocht bi Goodscal van Brakel ghecoft te Valenchennis in september die mijn heer gaf des heren dochter van Barbenchon die hi hief eenen vergulden cop woech 4 marc 7 onssen min 7 enghelsch, die marc om 9 franke francoys loept 43 franke francoys en 14 ½ gr. den franc 24 sc. en den groten 8d. facit 52 lb.20d. Item bi den selven ghegeven in huescheden der joncfrouwe ghesinde van Agymont te .... 3 franke francoys facit 3 lb.12 sc. Item bi den selven Colaerde Moereel van mijns heren weghen in huescheden enen henegouwse rider facit 17 sc.4d. Item bi den selven Herman van Zassen doe hi oerlof nam 2 mottoen maken 38 sc.8d. Item bi den selven ghegeven der vrouwen die den parc van Osy verwaerde doe mijn heer daer reet jaghen 18 sc.

Comen dese particlen, ... 60 lb.12d.

Item op sinte Victorsdach ghegeven Aernde Roec t'Scoenhoven tot mijns heren bevelen
aenbrocht bi Herman den barbier voor sijn varken dat hi jaerlix pleecht te eisschen 40 sc. Item
des vridaghes daer na s'heren bottelgier van Haerler tot mijns heren bevelen bi heer Aelbrecht
van enen honde dien hi minen heer presenteerde 1 dobbel mottoen facit 38 sc. Item des selfs
daghes den poertier van Ameide doe mijn heer daer ghereden was van den heer van Haerler...
....8 sc. Item omtrint den selven tijd des priors knecht van Scoenhoven die minen heer een
kazen brocht van den convente 4 sc. Item Hildewaer Tonis die ..... utermate vette
caproene brocht 4 sc. Item des dinxdaghes na ..... ghegeven t'Tolne tot heer Aelbrecht
bevelen heer Vranke knecht van Borssele in huescheden doe hi thus reet mythen paerden die
sijn meister minen heer gheleent hadde ..... de wile hi doe t'Tolne lach 28 sc. Item bi
Gheier ..... gaf te verstooten ende te sciften 8d. Item bi Loepic omtrint ..... Nuwe
lanterne 5 sc.4d. Item omtrint den selven tijd aenbrocht bi ..... twee polze 2 sc.8d.
Comen dese particle, ... 6 lb.10 sc.8d.

Item aenbrocht Jan Breien ghegeven Gherit Ammekken op sinte Katerinendach ... en te
verwapenen die in de zael hanghen Ende van sinte .... In de capelle te maken 25 mottoen
t'stic 17 sc.4d. (10 regels niet te lezen).

f.97v.

Item betaelt van Sarrasijn weghen doe hi doet was daer hi se sculdich was die hi op sijn lest
nam daer her Aelbrecht bi was dien hi bewisinghe daer of dede dat hem mijn heer sculdich
was van alrande reisen die hi van sinen weghen ghedaen hadde daer hi niet of vol gheloent en
was ende van sulken daer hi niet of ghehat en hadde al te samen 9 franke francoys t'stuc 24
sc. facit 10 lb.16 sc. Item daer boven heeft Jannes van sinen weghen betaelt tot heer Aelbrecht
bevelen Truden Perchevaels van dat hi tot horen huus ende op hoor bedde en slapelaken 6
weken ziec gheleghen hadde ende voor onlust en arbeit die si van hem hadde tot Jan Breien
bevelen 4 lb. Item Aelkin Perchevaels zuster voir horen arbeit diene ghewaect ende verwaert
hadde 32 sc. Item van linnen lakene tot sinen doet clede 10 sc.8d. Item van gaerne en snoeren
daer toe 16d. Item cost hi in den doetcleede te benaeyen bi Matte Engbrechts 5 sc.4d. Item
van sinen doet screene 10 sc.8d. Item sijn graf te maken 8 sc. Item van beroopen 8d. Item van
broede dat den armen ghegeven was doe hi in stont 16d. Item van den waslichte dat over hem
ghebesicht was 12 sc.8d. Item der kerken van horen pellen 10 sc. Item den convente voor
eene stalkeersse van den 4 keerssen die over hem bernden doe men sine wtvaert dede 18
sc.8d. Item gaf mijn heer Sarrasijns soen in huesscheden thus mede te trekken aenbrocht bi
Janne van Poelgheest 24 sc.

Comen dese particle, ... 21 lb.11 sc.4d.

Item ghegeven Lijsbet Cattenborn bi heer Aelbrecht en bi Jannes den Coster van der
houdinghe van horen kindren van Bamisse int jaer 68 tot paesschen int jaer 69, 12 lb. Item
der selver ghegeven bi Jannes Tolnaer van der houdinghe van den voirschr. kindren van
paesschen voirschr. tot Bamisse toe daer naestvolghende 12 lb. Item ghegeven meester Claise
den scoelmeester van dattet oudste kint ter scole ghinc van midvasten te heilichmissee toe en
van enen donaet diet hadde 13 sc.4d. Item ghegeven Lubbrecht van der houdinghe van mijns
heren dochter te Byaumont van tween jaren die se te sinen huus ghewoent hadde daer hem
Jannes of voldede op sinte Katrinen avont overmids 5 lb.4 sc. die heer Aelbrecht sinen wive
op rekeninghe ghegeven hadde de wile mijn heer in Pruussen was en overmids 40 sc. die
Lubbrecht seide dat hi daer ..... Cost gheleit hadde an scoen hemden pelssen en anderen
dinghen al te samen ..... lb. Item ghegeven Alijt Jan Dirx soens t'Goude van mijns heren
kinde dat ..... Van st.Martijns misse int jaer 68 tot omrent onser vrouwen misse in
(8 regels niet te lezen).

f.98.

Item ghegeven Dirc Heuken van 17 daghe die hi minen heer binnen den jare 69 ghewrocht hadde mit sinen broeder s'daghes 11 gr. facit 15 sc.6d. gr. Item den selven van 58 daghen die hi ghetimmert hadde hem darden op den huse daers te doene was daer hi of rekende s'daghes 18 gr. daer men of corten sal 11 gr. van 11 daghe die Pieter sijn knecht in Texel was ende Coexkin sijn neve daer voor was overmids dat Coexkin niet alsoe veel en verdiende als Pieter loept 4 lb.6 sc.1d. Item den selven ghegeven die hi ghegeven hadde om enen molensteen reep ter molen in Texel 40 gr. Item ghegeven Boudine den timmerman die hem ghebraken van dat hi de smale brugghe vermakede die ten boemgaerde in de stede gaet van dat hi daer an ghemaect hadde boven sinen voorwaerden en dat ongherekent was 8 gr. Comen dese particle .... Gherekent voor Janne Breien van des Dirc Heuken toebehoert .... Lb. ....sc. 7d. gr. Maken den groten 8d. holl. gherekent, ... 42 lb.4 sc.8d.

Ende is te weten dat de voirschr. rekeninghe van Dirc Heuken sloet op sinte Thomasavond ..... dat hi de voirschr. tymmeringhe al t'Scoenhoven dede in den stal op den huse ..... in de stede, die tenten te verhanghen en anders waer daers te doen was.

Item aenbrocht bi heer Aelbrecht gherekent mythen castellein daer Jan van Bueren bi was des .... sinte Petersdach in zulle 19 daghe in februario van 13 weken die hi doe .... mijns heren ghesinde dat thuis ghebleven was t'eten ghegeven van der .... mit hem gherekent hadde doe hi riden soude welc cost beliep van .... 10 lb.19 sc.6d. gr. Item van des voirschr. manendaghes 19 .... meidaghe toe dats 1 termijn van 10 weken beliepen des castelleins .... aenbrocht en gherekent bi heer Aelbrecht 7 lb.9 sc.1d. .... voirschr. tot des dinxdaghes voor st.Jansdach dat een termijn is .... des castelleins cost hem 11 sten van igheliken s'daghes 2 gr. .... 10d. gr. Item binnen dien selven 7 weken beliep de cost .... Ghegeven hadde boven den voirschr. ghetale daer hi van iegheliken .... gherekent en aenbrocht bi heer Aelbrecht 35 sc. 3d. gr. (12 regels niet te lezen).

f.98v.

Item in d'eerste weke van november coft Jannes Tolnaer te Brugghe eene rieme pappiers van den besten dat hi vant coste 55 sc.4d. Item eene grote lederen doese opene brieve in te voeren om des briefs wille die men te Brugghe weder senden soude coste 5 sc.8d. Item onlanghe daer te voren coft Jannes ene lederen doese brieve in te draghen die minre was om 4 sc. Item rekent Jannes ghegeven om inct en om fronsijn van dat hi wt Pruussen quam tot kersavont toe 17 sc.4d. Item rekent Jannes ghegeven den cleric die dese rekeninghe copieerde op mijns heren cost 3 lb. Item ghegeven Matkine der waschstre tot Jan Breie bevelen van horen loene en arbeide van alreheilighen misse int jaer 68 tot alreheilige misse int jaer 69 van dat si ghewasschen hadde t'linnenghewaet van mijns heren herberghe en daer toe mijns heren en sijne luden linnen cleederen en anders dat si te wassen hadden en van menighen anderen arbeide en dienste 8 mottoen t'stuc 17 sc.4d. facit 6 lb.18 sc.8d.

Comen dese particle, ... 14 lb.12d.

Item ghegeven Heinkine Hubrechtsoen van 17 daghen die hi t'Scoenhoven op sijsn selfs cost lach van der tijd dat hi daer quam mit brieven wt Pruussen dat was omtrint 15 daghe voor meie tot dat mijns heren ghesinde thuis quam overmids dat hem mijn heer voor sinen arbeit sinen cost ghewilkoert hadde ter tijd toe dat hi thuis quame van elken daghe 20d. facit 4 lb.15 sc. Item bi Jannes den Coster ghegeven in october des tolnaers bode van Ammers die mine heer tot twee stonden wijn brocht 4 sc. Item ghegeven .... Den tymmerman t'Scoenhoven van touwe dat Dirc Heuke haerde t'slede die mijn heer den hertoghe van Ghelre gaf 3 sc.4d. Item bi den selven van mijns heren waghen ..... maken in den bou 6 sc. Item van een

clocreepe 8d. Item ghegeven ..... den wapenmaker van baste en coorden die tot sinen huus
ghehaelt was daer de voirschr. slede mede ghebonden was 10 sc.

Comen dese particle, ... 5 lb. ..... sc.

Item ghegeven Janne van Langheraec onlanghe voor kersavond die hem mijn heer in
huescheden gaf voor sinen arbeit en sorghe en op een verbeteren van dat ..... Versorghet
hadde op die reise van Pruussen daer hi veel arbeit en ..... Ende oec van dat hi 7 paerde
op de reise hadde overmids heer Ghisbrecht sinen soen en anders mijns heren ridderen mer 3
paerden. (2 regels niet te lezen).

f.99.

fauconrie.

Dit is wtgheven Jannes Tolnaer zeder de Pruussche reise van alrande dinghe behoerende ter
fauconrie. Eerst bi Goodscalc van Brakel doe mijn heer eerst wt Pruussen ghecomen was
ghegeven Faleys heer Ghisbrecht kox valkenaer te lancveterghelde van ene valke dien heer
Ghisbrecht minen heer gaf 2 mottoen maken 37 sc.4d. Item cort daerna bi Jannes Tolnaer
t'Scoenhoven Willeken den valkenaer te lancveter ghelde van tween valken die de heer van
Haerler minen heer gaf 37 sc.4d. Item bi Gheier ghegeven in september om duven en om
duvenzaet tot mijns heren vogle ....sc...d. Item aenbrocht bi Janne Breyen ghegeven in
d'eerste en in dander weke van oest eerst ghegeven Ghisbert Muelnerssoen die van den
Bossche te Lillo(e) reet om eenen sperwaer, verteerde 10 sc.8d. Item gaf hi den knecht die
hem den sperwaer leverde ....sc 4d. Item Michauwe die hi te Bruessel gaf om 6 valcbellen
....sc 8d. Item Dirc Muelnerssoen om 4 sperwaerbellen 5 sc. 4d.

Comen dese particle, ... 6 lb.12 sc.10d.

Item aenbrocht bi Goodscalc van Brakel ghegeven in oestmaent en in september .... hi
Sarrasin gaf die van Novyon te Chimay reet om enen sperwaer 9 sc. Item verloes mijn heer
eenen sperwaer bi Mabeuge daer hi Sarrasijn om sende die 8 daghe wt was om dien sperwaer
te zoeken verteerde 3 lb.3 sc. Item reet Michau van Kesnoyt te Berghen om enen sperwaer an
heer Janne Coeneyt ende van .... Nachte hadde 18 sc.8d. Item verteerde Jan van Brakel
enen .... wtsijnde om den sperwaer te zoeken die bi Mabeuge verloren was ....sc.8d.
Item sende mijn heer Sarrasine van Landrechies te Bruessel waert .... Een havic tarsel daer hi
om wt was 4 daghe rekende .... cost dien hi dede om enen sperwaer te coepen 3 franc ....
..... 12 sc. Item coste die sperwaer 6 franke francoys maken 7 lb. .... Quarlet minen
heer te Nyvelle daer hi enen sperwaer mede .... 1 mottoen dien hi hem an witten groten
leende 4 mottoen .... Comen dese particle aenbrocht bi Goodscalc van Brakel,

..... 19 lb. ....

(10 regels niet te lezen).

f.99v.

5^e Somma van Jannes Tolnaers wtgheven voor en na de reise van Pruussen van mijns heren
cleidinghe en sijns ghesinds van wedden van harnassche, hyraude en menestrelen van mijns
heren speelghelde van alrande ghemeinen dinghen van der fauconrie en anderen dinghen als
voirschr. is loeft an slechten ghelde,..... 2303 lb.14 sc.8d. holl.

f.100.

Wtgheven bi heer Aelbrecht de wile mijn heer in Pruussen.

Dit is wtgheven heer Aelbrecht van Meerten de wile mijn heer in Pruussen was behalven dat
Jannes voor gherekent heeft beide in deser rekeninghe en in der rekeninghe van den jare 68
dat hi heer Aelbrecht overleverde te betalen. Ende wes Jannes heer Aelbrecht overleverde an
particlen doe hi ride soude dat hi gherekent hadde in sine rekeninghe van den jare 68 daer en

doet hi in dese rekeninghe gheen ghewach of want hij't eens gherekent heeft. Ende wes men anders sculdich was van den jare van 68 en Jannes hier rekent daer of en sel men niet vinden in sine rekeninghe van den voirschr jare van 68. En Jannes rekent heer Aelbrecht wtghegeven an hem overmids dat hi alle sijn ontfanc an .... heeft als men hier voor in sinen ontfanghen vinden mach.

In den eersten doe mijn heer ghereden was voeren heer Aelbrecht en Jan van Bueren cort daer na in noert hollant en gaven den vonvente ter Lee in aelmissen dat si voor minen heer bidden souden 1 oude scilt dordr. facit 2 sc.10d. gr Item op alre kinderdach betaeld heer Aelbrecht Reinier Egloe te Bruessel die hem mijn heer van gheleende ghelde sculdich was 150 ouder scilde daer voor betaelt was den dobbel mottoen 52 gr. en den helm 56 gr. gherekent 23 lb.....sc....6d.gr. Item Roelande Poelet 200 franke francoys die hi minen heer gheleent hadde daer voor betaelt 27 lb.2 sc.2d. gr. Item ..... onlanghe t'Utrecht van eenre halver ellen fluweels die mijn heer hadde .....

Comen dese particle, ... 100 lb.14 sc.....d.

Item .... voirschr. ghegeven Willam den barbier op st.Andriesdach die hem mijn heer ghewilkoert hadde eer hi reet voor dienst dien hi hem ghedaen hadde ..... Item op den selven tijd Henric den poertier van scutte dat hi ghesne..... Item ghegeven Molen op rekeninghe van der hem toe... ..... sinen cost en arbeit van den bier t'Goude te besien daer hem (10 regels niet te lezen).

f.100v.

Item bi heer Aelbrecht voirschr. ghegeven Coeman Rutger van 80 waghencote die an Branthijns huus waren 10 sc.gr. Item betaelt den zadelmaker t'Utrecht die men hem sculdich was gherekent bi Janne Breien en Jannes Tolnaer daer heer Aelbrecht de cedule of over hadde van den particlen 8 lb.2d. gr. Item Baernt Baerntssoen t'Ammers van 2 scapen die mijns heren honde beten 5 sc. gr. Item Copkine t'Scoenhoven van 25 spangordele die Godeken hadde doen maken jeghen dat die vrede van den vriesen wtgaen soude om in Texel te oorbaren 26 sc. gr. Item t'Utrecht van recepten ende crude dat Jan van Bueren hadde doe hi op sijn doetbedde lach 6 sc.gr. Item wikine bi goetdenken Jans van Bueren van dat si mit horen kinde tot st.Cornelis gheweest hadde voir horen arbeit 5 sc. Item die mijn heer Stijnkin beval te geven betaelt bi Godekin 12 mottoen maken 26 sc.gr. Item scoene Gheertruden die horen noet claghede tot enen roc te helpen 5 sc.8d. gr.

Comen dese particle, ... lb.....

Item bi heer Aelbrecht voirschr. ghegeven Aernde van Amersfoerde t'Utrecht des manendaghes na st.Luciendach van der houdinghe van mijns heren kindren 25 sc. ende op onse vrouwenavond in maerte 20 sc.gr. en die hi om scoen ghegeven hadde 2 sc. gr. loeft 47 sc. gr. Item den cleric te Leiden overmids teringhe die hi te Beelkins ghedaen hadde 3 sc. gr. Item Wikine van der houdinghe van horen kinde daer te paessen int jaer 69 die termijn of wtghinc overmids 2 sc. gr. te huescheden 22 sc. ..... Item Aelbrecht horen broeder voir sinen arbeit van dat hi t'kint halp draghen doe si bedevaert daer mede was 2 sc.6d. gr.

Comen dese particle, ...

Somma 71 lb.3 sc.3d. gr. Den groten 8d. holl. gherekent, ... 579 lb.6 sc. holl.
(10 regels niet te lezen).

f.101.

Item op st.Katerinedach reet Petrus van Scoenhoven t'Ameyde tot Michiel om ghelyt en reet voert t'Utrecht betalen des men daer van lakene sculdich was en lach in de Tollesteghe en was 2 daghe wt verteerde 12 gr. Item des saterdaghes na sinte Andriesdach voeren heer Aelbrecht en Jan van Bueren van Scoenhoven te noert hollant waert om den heer .... sine beveelnisse van mijns heren saken te toenen, dien si tot Breederode vonden en hem dien besciet in de Haghe te wesen soedat si sijns verbeiden mosten. Ende waren wt soe t'noertwijc soe in de Haghe soe te Rotterdamme om saken die hem daer voor .... Scoenhoven en die van der Goude grotelic roerende 14 daghe, verteerde overmids waghenhuere sciphuere en aenvall van mijns heren luden 4 lb.7 sc. .... heren ros dat ghequetst was 2 sc. gr. Item was Hector t'Utrecht .... Herman van Lochorst van mijns heren weghen 1 paert verteerde overmids .... Petrus paert verteerde doe hi daer was als voirschr. is die hi onbetaelt liet .... Comen dese particle, ... 4 lb.11 sc.11d. gr.

Item des woensdaghes op st.Thomasavond voer heer Aelbrecht van Scoenhoven t'Dordrecht om van daen voert bi den grave van Bloys te ride tot sinen ombieden en sende sine paerde t'Dordrecht .... paerde overmids Urriet ende t'Dordrecht was mit heer Jannes den Coster omdat hi den grave gaerne wijns ghecoft hadde, verteerde t'Dordrecht en van daen voert ..... toe binnen 2 daghe 14 sc.10d. gr. Item des vridaghes daer na quam hi .... 3 paerde daer bi hem quamen Aloud Janssoen boden mit ghelde daer hi .... blivende overmids 2 sc. gr. in hueschede Alouds .... quade reise hadden en overmids aenvall van den selven luden ende .... sc. 10d. gr. Item hadde Hector op st.Thomasdach van Scoenhoven .... mit mijns heren rosse 6 sc.6d. gr. Item hadde Coolkin .... Zeelant ghinc mit ene brieve an Alaude roerende van den voirschr. ghelde .... verteerde heer Aelbrecht tussen Mechelen en Landrechies mit 3 paerden .... Mechelen enen dach toevede en te Bruessel 2 daghe en .... mer vrouwe van Brabant te spreken en te vernemen van den saken .... 28 sc. 6d. gr.

Comen dese particle, ... 4 lb. .... sc. .... gr.

(12 regels niet te lezen).

f.101v.

Item reet Plattecul van Scoenhoven mit brieven die van minen heer wt Pruussen quamen den grave van Bloys te brenghen verteerde 10 daghe wtsijnde 9 sc.4d. gr. Item ghegeven Scoenhoven den hyraude weder in Pruussen te ride 16 roesken mottoen t'stic 28 gr. facit 37 sc.4d. gr. Item reden heer Aelbrecht, die Ardenoys en Jan Provoost op sinte Pouwels avond conversio mit 7 paerden van Landrechies te Ghent waert ter dachvaert daer voor of gheroert is, welke dachvaert noch verlenghet was, verteerde 7 daghe wtsijnde 3 lb.12 sc.gr. Item des woensdaghes na st.Pouwelsdach voirschr. reet heer Aelbrecht van Ghent t'Scoenhoven waert mit tween paerden en enen knecht te voete en was op den weghe eer hi thuis quam 4 daghe overmids dat hi t'vernizoen te Mechelen vant daer hi om toeuen moste, dat te bestemmen daert wesen soude mer vrouwen van Ghelre hoer deel en tander te hollant waert, verteerde 15 sc. 10d. gr. Item coste deel van dien venizoene te Tuurnhout te voeren mit enen waghene overmids cost van enen knecht die daer mede toech. Ende tander deel van Mechelen t'Scoenhoven te brenghen te waghene ende te scepe al te samen 12 sc.gr. Item ghegeven Coelkine voor sinen arbit van alrande boodscappen die hi dede daer ne heer Aelbrecht sende de wile hi in Henegouwen was 2 sc.6d. gr.

Comen dese particle, ... 7 lb. .... sc. ....

Item ghegeven Janne Plattecul die hi verteerde te Gorinchem mit Scoenhoven den hyraude doe hi weder tot minen heer ride soude om hem 1 paert te copen 2 sc.gr. Item op den selven

tijd voer Petrus in Zeelant om ghelyt mijns heren scout mede te betalen en was daer om te Yerseke daer hi den rentmeester niet en vant soedat hi voert te Zerixee, t'Tolne, t'Goyen en in Borssele om den staet van mijns heren saken te vernemen verteerde 12 daghe wtsijnde overmids de veerstalle 6 sc. .... ghegeven Lambrecht den scoemaker die in Texel ghinc an Gherijt van Oesterwijk ..... t'gelt t'Scoenhoven sende 30 gr. Item Gheier ghegeven die te Brederode ghinc ..... roerende dat den heer van Arkel dach begeert hadde op die ..... Mine heer ende hem 12 gr. Item ghegeven Willekine en Boudekine ..... paeschdach die valken en havicken droeghen in Henegouwen.

(12 regels niet te lezen).

f.102.

Item gaf heer Aelbrecht op de voirschr. reise te bodeloen overmids eenen ghesent in henegouwen enen in Zeelant en enen in Texel en anderswaer als t'Dordrecht, t'Goude, in de Wijc en tot Rijnsborsch 14 sc. gr. Item Dirc Muelnerssoen die van Scoenhoven in Henegouwen reet mit brieven an hertogh Aelbrecht en an mer vrouwen en mit enen havic dien hem mijn heer wt Pruussen sende, hadde 10 sc.gr. Item Gheier die in Texel ghinc mit brieven an Gherit van Oesterwijk roerende den vrede tusschen de graeflichkeit en die vriesen hadde 30 gr. Item verteerde Petrus die in den Haghe was om t'ghestant ..... van de voirschr. vrede 10 gr. Item enen bode ghegeven die te Gorinchem ghinc ..... an den heer van Arkel roerende van den saken die hi eisschede den goeden luden ..... van der Goude 4 gr. Item noch enen bode die onlanghe daer na weder ..... Was om de selve sake 6 gr. Item was Coolkin ghesent tot Jan ..... om saken minen heer roerende hadde 8 gr. Item ghegeven Hanneke ..... brieve brocht van den heer van Barbenchon 6 gr.

Comen dese particlen, ... 29 sc.4d. gr.

..... heer Aelbrecht Heinken van Brugghe in Henegouwen an den grave van Bloys mit brieven roerende van den ghelde dat heer Percheval minen heer sculdich was 4 sc. .... Gheier van Brugghe t'Andwerpen mit brieven an Petrus Dane roerende wat ..... Daer in de wissel soude doen moghen vlaemsch payment om hollants te crighen ..... hi d'andwoerde om brocht Janne Baelgen ten damme en quam van daen te Scoenhoven ..... 2d. gr. Item des woensdaghes voor pinxteren voer heer Aelbrecht van ..... te scepe te Brugghe waert om reescap te maken jeghen de betalinghe die hi daer ..... soude van den ghelde dat mijn heer in Pruussen ontleent hadde ..... Gherit die oude en daer toe 4 knechten ondat hi ghelyt voerde en om ..... coeplude hadde ende was wt 14 daghe overmids 4 ..... toevede eb was Aloud bi hem in Zeelant en in Vlaenderen ..... verteerde overmids sciphure en aenval van den ghenen ..... hadde 6 lb.2 sc.8d.

Comen dese particle, ... 6 lb. ....

(16 regels niet te lezen).

f.102v.

Item bi heer Aelbrecht voirschr. ghegeven den heer van Barbenchon die hi verteerde op een reise die hi van mijns heren weghen dede an de grave van Artoys 23 lyoene t'stic 4 sc.gr. en 2 franke francoys t'stic 35 ½ gr. loeft te samen 4 lb.17 sc.11d. (gr.) Item bi den selven ghegeven meester Janne Mast die hi gheleent hadde te teerghelde in reisen die van mijns heren weghen ghedaen waren in Vlaenderen en anderswaer om de sake daer de heer van Barbenchon om ghereden was 40 franke francoys t'stic 35 ½ gr. facit 5 lb.18 sc.4d. gr. Item enen cleric tot Brugghe die brieve en instrumente screef van der betalinghe die heer Aelbrecht te sinte Jans misse te Brugghe dede 4 henegouwse riders maken 8 sc.4d. gr. Item bi den selven ghegeven Hector die hi wtgheleit hadde om cleedinghe en hernasch jeghen die reise in

Texel daer hi toe gheraemt was mythen anderen doet buten vrede was jeghen den oest vriesen
daer te varen legghen 18 sc.gr.

Comen dese particlen, ...

2^e Somma 50 lb.3 sc.9d. gr. Maken den groten 8d. gherekent,..... 401 lb.10 sc.holl.

Bi Jannes den Coster de wile mijn heer in Pruussen was.

Dit sijn alrehande particlen aenbrocht bi Jannes den Coster van dat hi wtgegeven hadde de
wile mijn heer op de Pruussche reise was. Eerst rekent Jannes wtgegeven binnen der voirschr.
tijd van alrehande dinghe behoerende ter merscauschie also van celrien van paertzeele van
olye van honich en andere dinghen die men tot der paerden behoeft. Ende daer toe van
(14 regels niet te lezen).

f.103.

weder van den Berghe voerden gaf Jannes van alrande dinghe te coepen voirschr. Item van 2
ossen en van eenre koe te slaen die men ten Berghe sende 5 sc.4d. Item omtrint Lucie Henric
den poertier van 2000 scuts die hi ghemaect en ghelevert hadde van elken dusent 26 sc.8d.
facit 53 sc.4d.

Comen dese particle, ... 5 lb.13 sc.4d.

Item bi Janne voirschr. Ghegeven omtrint Martini Corte Heinkin die die heer Jans brieven van
Langheraec droech heer Aelbrecht en Janne van Bueren 5 sc.4d. Item magnus .....

Scoenhoven ghinc mit brieven die van Berghe quamen an den heer van .... an Eerbout
Mathijssoen 10 sc.8d. Item in die kersdaghe ..... Jans bevelen van Bueren, Dirc Hueken
ghegeven in Texel mede te varen mijns heren molen te maken 4 lb. Item den selven van 46
taerdzen 13 lb. .... van melke die de forette hadden wt aenbrenghen Jans kox .... Item
tot heer Aelbrecht bevelen gegeven grote Gijskin die heer Roelofs ..... brieve droech die
Scoenhoven wt Pruussen brocht van den heer van Putte ..... Item op die selve tijd gaf hi
Spronc ten bevelen heer Aelbrecht van ..... om de berghe sette en van anderen dienst 8
sc. Item om ..... gaf hi tot heer Aelbrecht bevelen Ghiekin Eggarts Wildensoen van .....
..... over korweide paerde hadde verwaert op sinen cost 4 lb.

Comen dese particle, ... 24 lb. .....

(rest pagina niet te lezen).

f.103v.

Item Janne den koc tot sijnre bruloft te helpen 16 sc. Item omtrint grote vastelavond
Gheertrude van den Rijn een ziec paert mede te houden dat hoor Scoenhoven (de hyraude)
ghelaten hadde daer hi mede wt Pruussen ghecomen was tot den cost te helpen 1 mudde
haveren coste 10 sc. Item een vimme stroe 5 sc.4d. Item der selven van sinen cost dien hi
t'Scoenhoven dede die wile hi daer lach sijnre andere verbeidende 16 sc. Comen dese particle
ghedaen tot heer Aelbrecht bevelen en des castelleins, ... 4 lb.15 sc.4d.

Item bi Jannes voirschr. Ghegeven Copkine t'Scoenhoven die men hem sculdich was van voor
dat mijn heer reet en ongherekent bleef van 2 hasen vellen 8 sc. Item van twee slechten
lederen riemen mijns heren gordele op te slaen 10 sc.8d. Item van sperwaer hantscoen 4 sc.
Item Spronc ghegeven van dat hi mijns heren twee hove omme spittede 22 sc. Item ghegeven
scoene Gheertruden in de weke na midvasten hoor dochter mede te halen tot Utrecht 16 sc.
Item des woensdaghes voor Palmen ghegeven Willam Spaen mit Gheertruden en mit Wikine
en mit horen twee dochtern van Scoenhoven ter Lee mede te varen 3 lb.4 sc. Item ghegeven
Godevaerde van Brabant van sinen wedden van 41 daghe die hi t'Scoenhoven was die wile

mijn heer in Pruussen was s'daghes 8d. facit 27 sc.4d. Item omtrint vastelavond doe hi wandenen woude dadingheden mit hem heer Aelbrecht en Jan van Bueren dat hi t'Scoenhoven niet weder comen en souden voor mijns heren coemst daer hi ..... hadde sine scout mede te betalen ende te teerghelde 14 sc.8d. Item had hi ..... linnencleederen mede coste 8 sc.8d. Comen dese particle,.....

Item Janne voirschr. Ghegeven omtrint meie van mijns heren scuut te vermaaken ....sc.... Item van eenre tonen palinx van Amstelredamme t'Scoenhoven te brenghen .... doen die Gherijt van Oesterwjc daer sende wt Texel 6 sc. Item ..... Ponciani was Jannes de Coster t'Goude om ghelt an Janne van ....mede te betalen die de grave van Bloys ghesent was verteerde .... 5 sc.4d. Item Louweken ghegeven tot heer Aelbrecht bevelen .... kersavond tot sinen huus verteerde ziec wesende 6 sc. (10 regels niet te lezen).

f.104.

Ende daer toe die wile als heer Aelbrecht mythen baeliu onledich was al te samen gherekent overmids 1 lam dat heer Aelbrecht den castellein en den ghesellen op den vastelavond gaf 4 lb.16 sc.8d. Item doe Herman Vinke tot ..... ghevanghen was voer Jannes den Coster t'Dordrecht tot heer Aelbrecht bevelen om .... dattet mit hem stonde en of hi iet woude en oec te spreken .... van hem te bewaren hadde daer Jannes 2 reisen om dede en .... verteerde 16 sc.8d.

Comen dese particle, ... 5 lb.13 sc.4d.

3^e Somma van Jannes Costers wtgeeven die wile mijn heer op die Prusse reise was dat hi Jannes Tolnaer overghelevert en aenghebrocht heeft behalven dat Jannes tot anderen steden in deser rekeninghe gherekent heeft loeft, ... 83 lb.7 sc.8d. holl.

f.104v. ledig.

f.105.

Item betalinghe van gheleende ghelde.

Dit is wtgeeven Jannes Tolnaers in betalinghe van gheleende ghelde soe dat heer Aelbrecht betaelt heeft en soe dat Jannes selve betaelt heeft van mijns heren weghen en dat al roerende is van der reise in Pruussen in der maniere dat hier na volghet.

.... heer Aelbrecht t'sinte Jansmis te Brugghe die eerste twee .... in Pruussen van den meister ontleent hadde doe hi daer int .... de welke hi betaelde na den voorwaerde die men in Pruussen daer .... dats te weten voor een dusent marc 2182 .... Aelbrecht die keiser ontfinc die sinen brief van quitanchen daer .... brieve, soe is de principaelbrief die in Pruussen is ghedoet dien .... des heer Aelbrecht voir die 1400 gulden voir t'stic 29 gr. ende .... (Paynits) betalen most die hi betaelde voir den dach. Ende voor die .... gaf hi voor t'stic 29 gr. 4 miten loeft te samen dat .... marc betaelt was 265 lb. 13 sc. 2d.gr. 1 esterligh vlaemschs .... voordat ander een dusent marc betaelde heer Aelbrecht te sinte .... Selve tijd voirschr. na dat die voorwaerde daer of waren een .... Aelbrecht de keiser voirschr. ontfinc in der manieren dat voirschr. is .... voor elke nobel 66 gr. en 4 miten loeft dat voir dat .... betaelt was 275 lb.13 sc.10d. gr. 2 esterligh vlaemschs.

Comen dese particle te samen an vlaemschen paymente, ... 541 lb. .....

(15 regels niet te lezen).

f.105v.

Item rekent heer Aelbrecht verloren in der betalinghe der voirschr. scout wanttet al vlaemsch payment is datter voor gherekent staet overmids dat hi tot elken pont grote vlaemschs payments te crighen om holl. payment verliesen most en toe gheven 20 gr. of 22 gr. of daer omtrent en dat hem oec an den goude dat hi van mijns heren weghen onthaen hadde dat hi in Vlaenderen wtgaf an den pont groten oec sceelde bi 22 gr. soe dattet verlies in de voirschr. betalinghe aenbrocht bi heer Aelbrecht,.....

Item hadde heer Aelbrecht ontleent t'voirschr. betalinghe an Louwen 33 lb.gr. vlaemschs payments die hi in sijn ontfanc niet hoegher dan voir 33 lb.gr. en rekent welc ghelt Jannes Louwen betaeldoe doe hi thuus ghecomen was en gaf hem 33 lb.gr. holl. payments ende op elke pont grote daer toe voir de beteringhe van den vlaemsche paymente 20 gr. loeft t'velies dat Jannes rekent van dien 33 lb. groten, ...

Item in de weke voir st.Jansdach voeren Petrus en Gherit die Oude van Scoenhoven te Zeelant waert om t'sulveren ghelt te onthaen en daer mede voor in Vlaenderen te ..... dat t'Sluus jeghen coepluden te wisselen om Vlaemschs paymente ten minsten ..... en waren daer om wt soe in Zeelant soe t'Sluus omtrent 15 daghe ver..... 15 sc.8d. gr. Item op st.Jansavond reet heer Aelbrecht mit twee ..... knechten te voeten van Scoenhoven te Zeelant waert bi den heer van der Veer. Ende ..... van Zeelant diene omboden hadde om die saken die van den heer van Berghen ..... daer hem de hertogh van Brabant of anghescreven hadde en lach .... 3 daghe t'Tolne verbeidende s'heren van der Veer en des rentmeesters daer hi ..... vernam overmids den onweder soe dat hi van daen t'Andwerpen reet ..... wat wisselinghe van paymente daer waren en reet van daer ..... Brugghe daer hi moste legghen verbeiden t'ghelt dat hem wt hollant ..... ter betalinghe die voirschr. is. Soe dat hi op de voirschr. reise ..... Verteerde overmids des rentmeesters lude van Zeelant die enen dach op sijn ..... waren hem vijften en Jan van Poelgeest 4 daghe hem ..... aenvall van den coepluden daer hi mede (2 regels niet te lezen).

f.106.

Item op onser vrouwen avond te oeste betaelde Jannes Tolnaer te Brugghe tot ..... en tot Godevaerts behoef van alle die hennayers hoet ..... ontfinck en Godevaert minen heer te Thoren leende doe hi thuuswaert reet ..... brieven die ghecasseyt sijn en Jannes over hadde ..... oude ..... voir elken 36 gr. en 20 miten. Loept 125 lb.15 sc. ..... Item op die selve tijd coft Jannes te Brugghe jeghen ..... noble daer den heer van der Lecke mede betaelt was die hi ..... doe hi te Pruussen waert reet daer hi brieve of hadde die ghecasseyd ..... Janne weder heeft en coft Jannes den nobel te Brugghe om ..... en 6 miten loeft dat Jannes daer voor betaelde 138 lb. .... particle te samen 260 lb.15 sc.6d. gr. 2 esterlingh vlaemschs ..... in holl. paymente tot elken pont gr. 22 gr. .... verliese, ... 284 lb.13 sc.8d. gr.

Item waren Gherit d'Oude en Jannes Tolnaer in Vlaenderen ghevaren omde voirschr. ..... te betalen en die 500 nobel te coepen en waren wt 16 daghen hem ..... dat si beiden mosten na ghelde dat wt Zeelant quam en overmids dat ..... mosten om die Dordr. plagghe te wisselen daer si te Brugghe ..... verloren hebben en was heer Servaes hem anderen op horen cost ..... Muelnerssoen at mit hem 2 daghe ende mosten tweewerf van Brugghe ..... om de wisselinghe van den ghelde en verterde overmids aenvall ..... huere en van waghenhuere onderweghen al te samen gherekent,..... 52 lb. ....

(12 regels niet te lezen).

f.106v.

Item op sinte Symon Juden avond voeren heer Aelbrecht en Jannes Tolnaer van der Tolne te Brugghe waert hem vijfsten overmids Hector ..... te Brugghe den darden daghe daer te legghen mosten 8 daghe al wt eer si die finanche en de voorwaerde mythen coepluden ghevinden en die betalinghe volenden mochten. Daer na voeren si ten Damme en coften was, maleviseien en garnaetse en van daen ter Sluus daer si 2 nachten legghen mosten omdat die dinghe van den Damme niet wt en quamen die si waende dat van tide te tide ghecomen souden hebben, die niet eer wt comen en mochten van dranghe van groten scepen die wijn uten zwene haelden die van westen ghecomen was. Soe dat si wt waren eer si te Schoenhoven quamen 15 daghe verteerde overmids aenval en oncost van sciphuere en overmids cost dien Jannes Tolnaer dede int wedercomen tot Aloud Janssoen varendे mythen brieven te seghelen van den ghelde dat ghefineert was en over de Tolne voert t'Schoenhoven varendе al te samen gherekent 4 lb.10 sc.4d. gr. Item voor dat heer Aelbrecht te Brugghe voer was Hector daer ghesent van der Tolne mit brieven an Gielis uten hove roerende de voirschr. sake hadde 5 daghe wtsijnde 4 sc.4d. gr.
Comen dese particle, ...

Somma van dat Jannes Tolnaer rekent wtghegeven in betalinghe van gheleende ghelde in der manieren voirschr. loopt 1573 lb.6 sc.8d. gr. maken den groten 8d. holl. gherekent, ... 12586 lb.13 sc. ....d. holl.

f.107.

Somma Summarum van allen Jannes Tolnaers wtgheven na der Pruusscher reise overmids alrande particlen die van voor (die reise) sijn en overmids heer Aelbrecht en Jannes Costers wtgheven ..... Mijn heer in Pruussen was en anders in alle der manieren voirschr. loopt an slechten ghelde, ... 22225 lb.9 sc. ...d. holl.

Somma Omnia Summarum van allen Jannes Tolnaers wtgheven .....rekeninghe beide van der Pruusscher reise ende ..... en van na der reise en anders also voirschr. is ..... 35816 lb.22d. holl.

Namen index Inv. Nr.45

Aelbrecht (v.Meerten) 1, 2v, 3, 3v, 5v, 6v, 56v, 57, 57v, 58v, 60, 60v, 61v, 62, 62v, 63, 63v, 66v, 67, 68, 69, 69v, 70v, 71, 71v, 72v, 74, 74v, 78, 78v, 79v, 80, 80v, 81, 81v, 82v, 83, 84, 84v, 85, 85v, 86, 87, 87v, 88, 92, 92v, 95, 96, 96v, 97v, 98, 100, 100v, 101, 101v, 102, 102v, 103v, 104, 105, 105v, 106v, 107
Aelbrecht den Keyser 5v, 6, 58a
Aelbrecht Gheenenoen 4v, 79, 81
Aelbrecht hertogh 60, 64v, 65v, 66v, 67v, 85v, 89v, 95v, 102
Aelkin Perchevaels zuster 97v
Aerlent Jannekens 75v
Aerde den dorsscher 78v, 79
Aerde den Scaffer 5v, 45v
Aerde Florensoen 75v, 76
Aerde heer 23v, 27v, 48
Aerde Quast 36
Aerde Roec te Sch.97
Aerde v.Amersfoerde t'Utrecht 100v
Aerde v.Arkel heer 82
Aerde v.d.Dussen 86v
Aerde v.d.Heide 35v
Aerde v.Diest 92
Aerde v.Nymaghen 73
Aernds coeman 58, 60v
Aernt de Koc 63v, 64
Aernt Janssoen v.Bueren 85v
Aernt Mathijssoen 64, 76v
Aernt Panneel 91v
Aernt v.d.Wijer 10, 15
Aernt v.Haerler 61v, 63v
Aernt v.Lorc dhr 14v
Aerntsberghe s'heren 4v
Agymont de joncvrouwe 87v, 97
Alaert v.Vauderic 10, 10v, 30, 44, 51, 59, 65v, 66v, 68v, 71, 71v, 80, 91v, 92, 95v
Alaert v.Vauderic knaep 9v
Alaerts v.Mille 89v, 90v, 92v
Alijd Meeus 72
Alijt der uwelster 57
Alijt Gherwaerts 76
Alijt Jan Dinxsoens t'Goude 97v
Alijt v.d.Kerke 73
Allaert 41
Allaert v.Gouderac 4v

Allert v.d.Wale heer 14v
Aloud 102
Aloud Janssoen 3, 4v, 82, 82v, 84, 85v, 87, 101, 106v
Alsen de hertoghe pipers v. 51v
Ameide de poertier v.97
Amerongs 58v
Ammers de tolnaer 62v
Ammers de tolnaers bode v.98v
Ammerzoeyen dhr 10, 57v, 58, 61v, 63v, 64, 64v, 81, 83, 86v, 89v
Andries Royer 6v
Andries v.d.Tolne 84v
Andries v.Zeist 80v
Ansken 83v, 94v
Ansken den piper 27v
Archembout heer wt Gasgoengen 10v
Archembout v.Grely heer 14v
Ardenoys 1v, 58v, 60v, 81, 101v
Ardenoys knecht 96
Arkel dhr.v.101v
Artoys de grave v.102v
Arturshof coninc 16v
Asperen de heer v.82v, 83v
Augustijnken den seggher 51v
Augustinen v.Reessel 8v
Baefs de abt v.St.82v
Baernde de timmerman 27
Baernde van Amerow 6
Baernt Baertssoen t'Ammers 100v
Baerten 41
Baerten dochter v.Lijsbet v.d.Rijn 73
Barbenchon den hyraude 9v, 10v, 27, 28v, 33, 39v, 49v, 51v, 52
Barbenchon dhr 97, 102
Bartelmeeus v.Raporst heer 86v
Barthelmeeus Gunter 80v
Barthoude 26v
Barthout Zassen 23, 35v
Bartout Paepkinssoen 79
Baudeken den meter 75v
Baves te Ghent de abt 74v
Beelen 92
Beelkine 92v, 93, 100v
Berghe de grave v.51v
Berghen dhr.v.57, 63v, 64, 65, 73, 75v, 83, 84, 85, 86v, 87, 87v, 105v
Bernaerde Royer 7, 87v
Berry t'Hoerault v.Poytau 51v

- Berthout v.Boekenhout 14v, 31v
 Beyeren de hertoghe mer vrouwen vader
 31v
 Beyeren mer vrouwen v.51v
 Bloys de grave 63v, 74v, 76, 81, 101,
 101v, 102, 103v
 Bolvoet Lubbrechts knecht 42v, 53, 62, 67,
 70v, 78v, 82v, 83v, 85, 88v, 93v
 Borchaerde 41v, 48, 48v
 Borchaerde gaerbreider 35v
 Boudeken 62v, 92v, 101v
 Boudeken Dirc Muelnersoens neve 86v,
 88v
 Boudekine Dirc Muelnersoen 44
 Boudekine Ghisbrecht neve 83v
 Boudine de timmerman 78v, 98
 Brabant de drossaet 64v, 85
 Brabant de hertogh v.105v
 Brabant de hertoghe v.44, 79v, 80, 80v,
 105v
 Brabant mer vrouwe v.1, 95v
 Brangine 26
 Branthijn 100v
 Branthijn 37v, 45, 47v, 76v, 90v, 92, 94v
 Breedeman schout v.Moerdrecht 2
 Bueren heer v.14v, 15, 16, 17v, 18v, 19,
 31, 31v, 66, 66v, 88v
 Buthine 37v
 Byaumont de heer v.8v, 9v, 10v, 13, 15v,
 16v, 20, 20v, 26v, 30, 33, 41, 41v, 42,
 42v, 45, 51, 51v
 Canoyt v.Campayne 23
 Carmelieten te Aken 8v
 Casseline 12v
 Catkins 15v, 16
 Cattenborn 9v, 13, 23, 25v, 27, 28v, 36v,
 37v, 38, 40, 49v, 69v, 70v, 75v, 76, 76v,
 80v, 82, 88v
 Celen 70, 73v
 Claes 48v
 Claes Boeven 73v, 76, 79
 Claes Goel 2
 Claes Helminxsoen 76
 Claes Mombaer 75v
 Claes Pleyvoet 72, 76v
 Claes Trudensoen schout v.Gouderac 2
 Claes v.d.Merwede 9v, 10v, 30, 34v, 39v,
 43, 50v, 53, 57v, 58, 59, 60, 60v, 61v,
 63v, 64v, 65, 65v, 66v, 67v, 69, 69v, 70,
 71, 83v, 85v, 89v, 95v
 Claes Walichssoen 79
 Claeckin Hidekin 23
 Claise 41v, 48
 Claise Cruuse 22, 26, 27v, 35
 Claise den Gribber 4
 Claise den scoelmeister t'Sch.97v
 Claise den Scroeder 27v
 Claise s'heren cappellaen v.Arkel 88
 Cleve de grave v.73v
 Cleve mer vrouwe v.73v
 Cleven de hyraut 95
 Clonkaert 79
 Coelkine 101v
 Coene v.Oesterwijk 3, 4, 64, 88
 Coenkin v.d.Heide 23, 35v, 37
 Coenkine 36
 Coenraets heer 62v
 Coexkin 98
 Colaerde Moereel 97
 Colijn de camerlinc 4, 9v, 11v, 39v, 45, 47,
 49, 50, 68v, 82, 91v, 92v, 94v
 Commandeur v.d.zalighe velde 23
 Commandeurs 21
 Coninc v.Pruussen 51v
 Convente t'Scoenhoven 57
 Coolkine 74, 74v, 76v, 77v, 87v
 Copken uter Coken 37v, 84, 84v, 85, 94v
 Copkijn Eerensoen page 8v, 9v, 50v, 83v,
 88, 88v, 91v, 93, 93v
 Copkin den screenmaker 4
 Copkine 47v, 48v, 92, 92v, 100v, 103v
 Corte Heinken 50v, 103
 Cosijn 74v
 Coudeche s'heren pipers v.51v.
 Crabbendike hyraut dhr.v.d.Lecke 51v
 Crakouwen ridderen uit 20
 Cuelen 14v, 16v
 Cuelen de bispot 51v
 Cuelnaer in Puelwijk 75v
 Cuenkin v.d.Heiden 41v
 Cuenkine in der coken 42
 Culenborch de hyraut 51v, 95
 Culenborch dhr 14v, 15
 Daem den pasteibakker 26v
 Daem Hoec 80v
 Daem uter Nesse 78v
 Dale de nonnen van 57
 Danel v.Matenesse 86v

- Dirc Beinkin 5, 9, 9v, 10, 10v, 26, 27, 28v, 35, 39v, 45v, 51v, 53v, 54, 57, 59, 61v, 62, 62v, 63, 64v, 83v, 92, 94v
 Dirc den brodduerwerker 86v
 Dirc den Potter 75
 Dirc Heuken 86v, 96v, 98, 98v, 103
 Dirc Hughensoen 75v
 Dirc Muelnerssoen 8v, 9v, 34v, 40, 53v, 54, 62, 63, 78v, 83, 87v, 84, 85, 88, 93, 94v, 95v, 96v, 99, 102
 Dirc Stempel 76
 Dirc uten Campe 80v, 82v
 Dirc v.d. Goude 2, 68, 86v
 Dirc v.Elten 73v
 Dirc v.Heeswijk meester 60, 64v, 65, 77v, 88
 Dirc v.Spange 86v
 Dirc v.Zulen 86v
 Dirc v.Zweeten 86v
 Dirc Willemssoen 68, 69, 71v
 Doeme de heer 18v
 Duutse lande ridderen uit 19
 Eerbout Mathijssoen 103
 Eggaeerde 93v
 Elst de proost v.61v
 Elyaes den goutsmit v.Utrecht 92v
 Engbrecht 49
 Engbrecht Jan Breien knecht 39, 41v, 88
 Engelsche 14v
 Englen goods 45, 46, 82v, 83, 83v, 86v, 88, 97
 Enxkin des baeliu knechte 81
 Enxkin die piper 41
 Ermbout Mathijssoen 71v
 Ese Jans knecht v.d. 68
 Eughende mijns heren piper 82v
 Everaet Wikoc 46v
 Everinghe dhr.66v
 Faessen 58
 Faleys heer Ghisbrecht Kox valkenaer 99
 Feukin 95v
 Fillips den bastaert v.Namen 13v
 Fillips Heinensoen scout v.Nuwenlande 4v
 Fillips v.Namen 14v
 Floerkin Yenensoen 79
 Floor Jonghe 76
 Floorkin 79
 Florens den Jonghe 79v
 Florens v.Adrichem 7, 66, 69v, 70, 71, 86, 86v, 88, 95v
 Florens v.Mille 89v
 Focke v.Archiac heer 14v
 Francoys 14v, 74
 Gaesbeke dhr.v.10v, 11v, 12v, 31, 59
 Gascoengers 11v, 12, 14v
 Gasthuse tot Scoenhoven 57
 Geertruden v.d.Rijn 68, 103v
 Gelre de hertogh v. 57
 Gerwaert Ockerssoen 64v, 65
 Gheenkine v.Scoenhoven 37v
 Gheerlof Eggartssoen 82v
 Gheertruden Magnus moeder 72
 Gheertruden scoene 100v
 Gheier 5, 58, 62, 74v, 84, 92v, 93v, 99, 101v, 102
 Ghelre de hertogh 69v, 70, 70v, 71, 74, 74v, 75, 76v, 88v, 92v, 95, 98v,
 Ghelre mer vrouwe v.59, 70, 79v, 88, 89v, 101v
 Ghennepe 59
 Gheride Borchman schout v.Steyne 2
 Gherijt den Ouden 5v, 54v, 58v, 73, 75v, 102, 105v, 106
 Gherijt Langheraec b.v.Ewinghe 6, 24, 27v, 30v, 34v, 36, 36v, 38, 45, 53
 Gherijt Toutbent 45
 Gherijt v.Cinprode 10, 13
 Gherijt v.d.Oesende 9v
 Gherijt v.Heemstede 67v, 83v
 Gherijt v.Oesterwijc 2v, 3, 4v, 54, 88, 101v, 102, 103v
 Gherijt v.Oestkerke 13
 Gherijt v.Udekerke heer 14v
 Gherit Aechtensoen 80v
 Gherit Ammekin 63, 97
 Gherit Boeys 58v
 Gherit de Wilde de jonghe 17v
 Gherit den smit 76
 Gherit den Wilden 9v, 13, 20v, 25, 27v, 28v, 35, 38, 38v, 39v, 42v, 45v, 47, 47v, 48, 48v, 49, 49v, 50, 50v, 51v, 53, 54, 62, 68, 69, 69v, 70v, 71v, 80v, 82v, 83v, 85, 89v, 91, 91v, 92, 93, 96
 Gherit Groeten 80v
 Gherit Hughen scout v.Cabouw 2
 Gherit Janssoen v.Bueren 80v, 84v
 Gherit Molen 2
 Gherit v.Cinprode 13v, 43
 Gherit v.Nederveen 80
 Gherit v.Poelgheest 86v

- Gherit v.Pollanen 86v
 Gherit v.Zweeten 93v
 Gherit Vrenken 80v
 Gherwaert Ockerssoen 64, 80v
 Ghiekin Eggarts Wildensoen 103
 Ghijsbert Muelnerssoen 40
 Ghijsbrecht de Koc 69v, 70
 Ghijsbrecht v.Langherak 9v, 17v, 30, 63v,
   66v, 95v, 98v
 Ghijsken Mattensoen 79
 Ghijskin 67
 Ghijskin Meinsen neve 79, 85, 85v, 87
 Ghisbrecht de Koc 59
 Ghisbrecht den cuper te Sch. 59v
 Ghisbrecht den Wolf 92v
 Ghisbrecht Muelnerssoen 9v, 28v, 53v, 54,
   58v, 62v, 63, 65v, 66v, 68v, 80v, 83, 83v,
   84, 85, 93, 94v, 95v, 96, 99
 Ghisbrecht v.Hardenbroec heer 14v
 Ghise Droeghen 58v
 Ghisebrecht Cleveken 93v
 Ghisebrecht de cuper 75
 Ghisebrecht v.IJselsteine 85, 86v
 Ghisebrecht v.Thienhoven 88
 Ghisekin 62
 Ghisen den cuper 76
 Ghistele 2 broeders 31
 Ghistele de kinderen 10v, 13, 14v, 17v,
   18v, 19v
 Gielis Lenoor 7
 Gielis uten Hove de wisselaer 87v, 106v
 Gielis v.Arremuden 9v, 10v, 43, 47v
 Gielkin 16v, 41, 42v,
 Gielkin v.Colighem 9v
 Gijskin grote 103
 Godefriet v.Brabant 90v, 91, 93v
 Godeken den armborstier 5, 62, 84, 85,
   86v, 78v, 94, 94v, 100v
 Godekijn zwaertvegher 36
 Godekin 78v
 Godekin neef v.Dirc Muelnerssoen 53v
 Godekin Palborne 22, 38v, 41
 Godekin Raescop 25v
 Godekin Zweederssoen 53v, 63, 79
 Godevaerde broeder 57
 Godevaert 6v, 105v
 Godevaert b.v.Thoren 6
 Godevaert den Boeve 94
 Godevaert Janssoen 82v
 Godevaert uten Campe 74
 Godevaert v.Brabant 92v, 96v, 103v
 Godevaert v.d.Heine 51v
 Goedscalc v.Brakel 41
 Goedscalc v.Warle 41
 Goesken uter coken 48
 Goeskin 48v, 52v, 86, 92
 Goeskin s'heren knecht v.Haerler 4v
 Goeskin uter coken 46, 49, 90v, 92v, 93v
 Goeswijn dou four 9v, 13, 80v
 Goeswijn v.Vauderic 86v
 Goodscalc v.Brakel 4, 7, 8v, 9, 10, 10v,
   20v, 26, 30, 30v, 42v, 45, 45v, 46, 49v,
   51v, 52v, 53, 56v, 57, 58, 59v, 63v, 64v,
   65v, 66v, 67v, 69v, 70v, 71, 71v, 81, 81v,
   82, 83, 83v, 85, 85v, 86, 87, 91v, 94, 95,
   95v, 96, 97, 99
 Goodscalc v.Brakel knaep 9v
 Goodscalc v.Naerle 37v
 Goodswaerder 21, 21v, 24
 Gooswijn 77v
 Griete v.d.Briele 24
 Grieten ten Cutte 23
 Grieten Westvaelschs 23v
 Grietkin hinkende 92v
 Gulike de hertoghs pipers v.51v
 Guye v.d.Weide 66
 Guykine 90v, 91, 93v
 Haerler dhr.v.57v, 58, 59v, 60, 60v, 61v,
   80, 85, 86v, 87, 88, 97, 99
 Haersch heer v.14v
 Haersel dhr.v.13
 Hamer page 9v, 47, 47v, 48v, 83, 90v, 93,
   93v
 Hannaerts backers 58v
 Hanne Dorvensoen 85v
 Hanne Nannensoen 80v
 Hanne Witt 4v
 Hanne Zassen 35v
 Hanneken Aelbrechtsoen 13v, 24, 26, 34v,
   35v, 37, 38v, 39, 40, 41, 42, 42v, 46, 46v,
   47v, 48v, 52v, 62v, 71, 74, 74v, 82v, 84,
   84v, 85, 86, 87, 88
 Hanneken de timmerman 27
 Hanneken den bastaert 46, 62, 90v, 92v,
   96v
 Hanneken mijns heren snider v.byaumont
   42, 46
 Hanneken Ruermont 23v
 Hanneken Scarpenoerde 27
 Hanneken Westfael 27

- Hannekin de velre 79
 Hannekin Zasse 23
 Hannekine 37v, 44
 Hannot s'graven knecht v.Bloys 81
 Hanssen 94v
 Hanssen Boemgaert 36
 Hanssen den piper 26, 51v, 83v
 Hanssen Gorter 23
 Hanssen Gusrouwen 41v
 Hanssen Haerloep 42, 42v
 Hanssen mit den ruuspipe 51v
 Hanssen v.d.Zulte 37v
 Hanssen v.Halle 23, 35v
 Harbare de wapenmaker 82, 94v
 Harbare den halsbreker 86v
 Harbare te Sch.59v, 60, 64, 64v, 66, 69,
     68v, 69, 70, 71, 94
 Hardewich Voorman 36
 Haverberch den hyraut 51v
 Hector 62, 67, 78v, 82v, 83v, 85, 87v, 89v,
     92, 93v, 101, 102v, 106v
 Heilige bile 22
 Hein Pot 88v, 91, 92v, 93v
 Heine Boets 67
 Heine Jacopssoen 81
 Heinen de paerdencooper te Lintschoten 88
 Heinke corte 85
 Heinken Hubrechtsoen 45, 82v, 98v
 Heinkin 45v, 48, 52v, 60v, 62v, 76v, 82,
     86v, 88, 94
 Heinkin den sceerre 23
 Heinkine s'graven knecht v.Bloys 87
 Heinric de merseman 94
 Heinric de portier 62, 94v, 100, 103
 Heinric Dullaertssoen v.Emmeric 74
 Heinric Ghisbertsoen 80v, 81
 Heinric Guldenhoeft 10, 15, 16v, 43
 Heinric Hoet b.v.Thoren 6
 Heinric Horder burger v.Coninxberghe
     38v, 39
 Heinric v.d.Abeele 85v
 Heinric v.Mauderic heer 14v
 Heinric v.Nest 70
 Heinric v.Varisberch 10, 13, 13v, 31, 43
 Hemminc de goutsmit 50
 Hennaiers 12, 14v
 Henricus 47v, 48
 Henriet s'heren koc v.Byaumont 37v, 53
 Henssen den bonghenaer 27v, 51v
 Herman 91v
 Herman barbier 64v, 66v
 Herman de barbier 1v, 56v, 58v, 60v, 63v,
     84v, 97
 Herman Sprinc 22
 Herman v.Lochorst 83v, 101
 Herman v.Zassen 90v, 92v, 93v, 97
 Herman Vinke 5v, 54v, 60, 87v, 104
 Hermanne 23, 25, 25v, 26, 35v, 36, 40,
     41v, 48, 72
 Hermanne Jans kox knecht 91
 Hermanne meister 50v
 Hermans knecht v.Lochorst 87v
 Hermanus Gherits cleric 3
 Hernuut heer 10, 12v, 15, 31v
 Herthog v.Ghelre (Gielis Lenoor) 7
 Hildebrande v.Andomme 78
 Hildebrant 58v
 Hildebrant den brouwer 75v, 76
 Hildegaer v.d.Stessen 10, 15, 43
 Hildewaer Tonis 97
 Hoofmeister 5v, 6, 13, 17, 21v, 24, 30,
     54v, 87v
 Hoofmeister pipers 51v
 Hubeken heer Ghisbrechts knecht
     v.Langherak 46, 46v, 86v
 Hubrecht 42v
 Huelman 80v
 Huerne dhr v.59
 Huesden den hyraut 95
 Hughe Cruvensoen 76
 Hughe hertogh Aelbr.havickier 96
 Hughe Walichsoen 4
 Huwaert v.Vikeers 9v
 Jacop de smit 80v
 Jacop den scriver 9v, 13v, 21v, 34, 39,
     39v, 42, 46
 Jacop Dirxsoen 73
 Jacop Everaetssoen 80
 Jacop knecht v.Herman Vinke 5v
 Jacop Liec 4
 Jacop meister Willems knecht 73v
 Jacop Pieterssoen 4, 67
 Jacop Taets 22
 Jacop uter cameren 88v
 Jacop uter coken 4, 39v, 62, 65v, 66v, 68v,
     71v
 Jacop v.d.Goude baeliu v.d.Wijc en
     noertwijc 2v, 4v, 83, 86v
 Jacop v.Hoochstaden 31
 Jacop v.Kamerade b.v.Thoren 6

- Jacop v.Maldeghem 22, 35, 38
 Jacop v.Reenen 78v
 Jacop zoon v.Cattenborn 9v
 Jacops wive uter coken 92
 Jakemijn Michaus knecht 25, 29, 45v, 46,
     46v, 47, 47v, 48, 48v, 49, 50, 60v, 62,
     62v, 63, 78v, 82v, 85, 89v, 96v
 Jakemijn v.d.camere 39v, 94v
 Jan Aelbrechtssoen 34v, 74, 94v
 Jan Banghen 93v
 Jan Blasen heer 14v
 Jan de Pont de pierre te Valenchennis 91v
 Jan de Vos 76v, 77v
 Jan Delen 91
 Jan den Langhe 85
 Jan den scoemaker Sch.75v
 Jan Heinensoen 78
 Jan Kerskinssoen 46
 Jan le Pont de pierre 94
 Jan Mast meister 7, 64
 Jan Pijljsers heer 44, 87, 89v
 Jan Platpiet 4, 94v
 Jan Provoost 101v
 Jan Sanscerre 7
 Jan Scuyen 75v
 Jan Sisiers 29
 Jan Steenhaghen 23
 Jan Ubach 53
 Jan v.Absteden heer 61v
 Jan v.Brakel knaep 9v
 Jan v.Casteler 6, 10, 11v, 12v, 15, 31v,
     43v, 49v
 Jan v.Culenborch 66v
 Jan v.d.Creke 66v, 84
 Jan v.d.Ende heer 14v
 Jan v.d.Goude 69, 70, 71v
 Jan v.Driemilen 86v
 Jan v.Eil heer 14v, 17v
 Jan v.Einde 13
 Jan v.Ese 88
 Jan v.Haersel heer 16v
 Jan v.Meerwijk heer 61v
 Jan v.Mehertse 10, 15, 43
 Jan v.Palaise 10, 15, 31, 43
 Jan v.Putten 85v
 Jan v.Q heer 14v
 Jan v.Renesse 10, 11v, 12v, 13, 15, 31
 Jan v.Staden heer 14v
 Jan v.Straten 14v
 Jan v.Troeyen 10, 15, 31, 43
 Jan v.Vasteler 30
 Jan v.Wach burger v.Ewinghe 6
 Jan v.Wij heer 14v
 Jan van Bloys 1, 8
 Jan Wede 30v
 Jan Wouters 27v
 Janne Baelgen ten Damme 81, 102
 Janne Beerkoern 23v
 Janne Berenhoeft 36, 41
 Janne Breien 4, 5, 7, 8v, 9v, 10, 13, 21v,
     23, 23v, 25v, 26, 26v, 27, 27v, 28v, 29,
     30, 30v, 33, 34, 35, 36, 36v, 37, 37v, 38,
     38v, 39, 39v, 40, 41, 41v, 42, 42v, 45,
     45v, 47, 48, 49v, 50, 50v, 51v, 52, 52v,
     53, 53v, 54v, 56v, 57, 57v, 58, 58v, 60v,
     61v, 62, 62v, 63, 63v, 69v, 70, 71, 71v,
     72v, 73v, 74, 75v, 76, 76v, 77v, 78, 78v,
     79, 79v, 80v, 81, 81v, 83, 84, 84v, 85v,
     87, 88, 88v, 91v, 92v, 94, 95, 95v, 96v,
     97, 97v, 98, 98v, 99, 100v
 Janne Breien meister knaep 9v
 Janne Coeneyt 99
 Janne de Vos 79v
 Janne den barbier meister 52v
 Janne den droeghen 58
 Janne den goutsmit 89v
 Janne den koc 58, 67, 72v, 78v, 94v, 103v
 Janne den Moer 73v
 Janne Dorvensoen 57
 Janne Fisier 51v
 Janne Ghelreman 41, 41v
 Janne Kerstiaenssoen 29, 52v
 Janne Mast 102v
 Janne Plattecul 101v
 Janne Robbijn scout v.Sch.1v
 Janne Tolnaer 38v
 Janne v.Almelo 86v
 Janne v.Brakel 10, 26, 30, 30v, 41, 42v,
     51v, 52, 53, 54, 58, 63v, 65v, 66v, 67,
     67v, 69v, 70, 70v, 71, 71v, 80, 81, 82,
     86v, 88, 99
 Janne v.Bueren 29, 57v, 58v, 80, 94v, 98,
     100, 100v, 101, 103, 103v
 Janne v.Cuelen 50v
 Janne v.Eijl 8v, 15v
 Janne v.Einden 51v
 Janne v.Ghelre 36v, 38
 Janne v.Groenevelt 86v
 Janne v.Heemsteden 85v

- Jan v.Langherak 6, 8v, 9, 18v, 30, 30v, 33, 39v, 40, 43, 43v, 44, 45v, 48v, 50, 51, 51v, 52, 52v, 53, 53v, 54, 54v, 57v, 58, 59, 59v, 60, 60v, 61, 63v, 64v, 65, 65v, 66v, 68, 68v, 69, 69v, 70v, 71, 71v, 74v, 80v, 81, 81v, 82v, 83, 84, 84v, 85, 85v, 86, 87, 87v, 88v, 95v, 96v, 98v, 103
 Janne v.Loveyn den hyraut 51v
 Janne v.Parijs 24v
 Janne v.Poelgheest 4v, 54, 57, 61v, 63, 64v, 65v, 67, 68, 69, 70, 71v, 74v, 75v, 76v, 70, 80, 80v, 82v, 83, 83v, 86, 97v, 105v
 Janne v.Rinesse 43v, 86v
 Janne v.Ruden 36
 Janne v.Thiel den Augustijn 57
 Janne v.Tricht 52
 Janne v.Triere 22
 Janne v.Ubeke 34v
 Janne v.Zulen 86
 Janne van Poelgheest 1
 Janne Weke 24v
 Jannes Calis 36v
 Jannes den Coster 1v, 2v, 58, 59v, 61, 62, 62v, 63, 65, 65v, 66, 68, 68v, 72v, 73, 74, 74v, 75, 75v, 76, 76v, 78v, 79, 79v, 81, 86, 86v, 94v, 97v, 98v, 101, 102v, 103v, 104, 107
 Jannes heer Aelbrechts clerc 86, 86v, 87v
 Jannes Henssen den piper 83v
 Jannes Hougher 49v
 Jannes Tolhaer 1, 2, 4, 5, 5v, 7v, 6v, 9v, 10, 13, 17v, 23, 23v, 24, 25, 30v, 32v, 34, 35v, 36v, 37, 38, 39, 40v, 41, 42, 43, 44, 46v, 47, 48, 51, 51v, 52, 53v, 54, 54v, 55, 56v, 57v, 60v, 62, 62v, 63, 63v, 72v, 73, 74, 76v, 77v, 78, 78v, 80, 80v, 81v, 82, 82v, 83, 84, 86, 87, 91v, 92, 92v, 95, 95v, 96, 98v, 99, 99v, 100v, 105, 106, 106v, 107
 Jannes v.Mehove b.v.Thoren 6
 Jannes Waldou 27v
 Jans amme v.Poelgheest t'Goude 96v
 Jans broeder v.Langherak 66
 Jans Droeghen 60v
 Jans knecht v.Palaise heer 83
 Jans kox 103
 Jans v.Palaise heer 87v
 Jans v.Zevenhusen 64, 64v
 Jans wijf v.Scoenhoven 41, 41v
 Jans wive v.Poelgheest 82
 Joris Crootsche 6v
 Joris sinte t'Scoenhoven 57
 Jurienborch den hyraut 51v
 Keerstinen 41
 Kessaert v.Lisenkerke 10
 Keyser de 53
 Kielen 79
 Lambrecht broer v.Gherit Langherak 17, 45, 45v
 Lambrecht den missemann 79
 Lambrecht den scoemaker 101v
 Lambrecht Willemssoen 5v, 54v, 58v
 Lambrecht Zeebaers heer 14v
 Lancheloet dhr 14v
 Lanchijn 74, 75
 Langherak mer vrouwe v.69v, 70
 Lanneken v.d.Coutere 14v
 Lanseloet heer 54
 Lecke dhr v.d. 5v
 Lee den convente ter 100
 Lee sinen moeyen te 71v
 Leenen meester Mathijs 24, 24v, 35, 36, 36v, 37v, 41, 49
 Leeuwensoen 82v
 Leiden de clerc te 92v, 100v
 Leyden de borchgrave 82v, 86v
 Liefraert v.Lisekerke 15, 43
 Lieflant ridderen uit 19
 Lienden dhr v.86v
 Lijsbet Cattenborn 97v
 Lijsbetten v.d.Rijn 73
 Lodewich des maerscalc knaep 31
 Loene de paep 71v
 Loepic 94v, 96v, 97
 Louweken den wachter 79, 87, 87v, 94v, 96v, 103v
 Louwen 105v
 Louwen Pawen 81
 Loyaerde 62, 89v, 91, 94v
 Lubbrecht 7, 9v, 20v, 25, 27v, 28v, 33, 42v, 49v, 50v, 51, 58v, 80v, 82v, 94, 97v,
 Lyni hyraut 51v
 Maerscalc v.Pruussen 17v
 Maertensdijc de heer v.66v, 85v, 87
 Maeszidonz 17, 22, 29, 35
 Maghede 11000 te Cuelen 8v
 Magnieten 41
 Mannekens te Sch. 59v
 Marc s'graven pipers v.d. 51v

- Marcelis 75v
 Marscalc 37v
 Martijn 26v
 Martijn den vleischhouwer 35v
 Martijn Gortmaker 23
 Martijn Michiels Pelsserssoen 75v
 Matheews v.d.Buersen te Brugghe 6v
 Mathijs Byensoen 73
 Mathijs meester 20v
 Matkin 68
 Matkine de waschtre 98v
 Matte Engbrechts 97v
 Meclenburgh s'hertogen pipers v.51v
 Meeus Hermanssoen 80v
 Meeus te Sch.59v, 62, 64, 64v, 65, 66, 68,
     68v, 69, 70, 71v, 79v
 Michau 4v, 9v, 29, 35, 53v, 54, 82, 83,
     83v, 86v, 91v, 94, 96, 99
 Michiel v.d.Zolre 6v, 80, 101
 Minrebroeders te Danzike 8v
 Molen 100
 Montfoerde de borchgrave 64, 64v, 65,
     66v, 67v, 85
 Muerze de heer 69v
 Naghel 79v
 Napels 14v
 Nassouwen des joncheren pipers v.51v
 Nycol Yesbin 23
 Ocker wt Polzebroec 75v
 Oemkin de poertier 67
 Oestende dhr.66v
 Otte Muelnerssoen 10v
 Otte v.Haerler 6v, 56v, 58, 58v, 65v, 69v,
     70v, 71, 71v, 80, 82, 83, 89v, 95, 96
 Otten den vleishhouwer 37v
 Peter v.Genevre 18v
 Palaise heer Jans knecht v.88v
 Palborne 47v
 Pauwels den Pruuschen 9, 15
 Pelgherini heer Jans knecht v.Langherak
     53
 Perchevael 17v, 21v, 27v, 28v, 45, 46, 46v,
     53, 67, 85, 85v, 87, 87v
 Perchevael v.Cuelen heer 13v, 14v, 16v,
     102
 Perweys s'heren knecht v. 59v
 Peter Box 60v
 Peter Craeyen 88v
 Peter Croec 74
 Peter Damen 85v
 Peter Dane 74v, 76v
 Peter Druuc 76
 Peter Ermgaerden schout v.Benthusen 2
 Peter Jans neve v.Bueren 81
 Peter knecht v.Lamchine 75
 Peter Poel 23v
 Peter screenmaker 76
 Peter Stuurman 26v
 Peters Langhen schipper 84v
 Peters st.de deken v. 61v
 Petrus 101, 101v, 102, 105v
 Petrus Dane t'Andwerpen 102
 Phillips v.Thetrode 95v
 Pieret de maerscalc 9v, 13, 17v, 29, 39, 40,
     41v, 42, 42v, 49, 51v, 53, 58, 62, 64v, 65,
     71v, 75v, 77v, 78v, 79v, 80v, 82, 94
 Pierkin 67
 Pieter Box 58
 Pieter Craeyen 77v
 Pieter Dirxsoen 76
 Pieter Janssoen 80v
 Pieter knecht v.Dirc Heuken 98
 Platpiet 62 (plattecul)
 Plattecul 80v, 86v, 101v
 Ponssen 75v
 Poperinghe 82v
 Pouwels 17v, 23, 27, 39, 48
 Pouwels die Pruusch 10, 39v, 43v, 45v
 Predicaers te Danzike en Ewinghe 8v
 Priors knecht v.Schoonhoven 97
 Pruussen lande ridderen uit 20
 Putte de heer 11v, 13v, 14v, 15, 15v, 16v,
     17v, 18v, 19, 20, 31v, 32, 49v, 52v, 70,
     70v
 Quarlet 9v, 13, 27, 35, 40, 42v, 48v, 50v,
     57, 79v, 81, 82, 87, 88, 91v, 94, 94v, 99
 Quenkin 42v
 Reinier Cuers heer 89v
 Reinier Dever heer 9v, 30, 43, 50v.61v,
     63v, 64, 67v, 85, 85v
 Reinier Egloe te Brussel 100
 Reinier Evers heer 67
 Reinkin Dirc Beinkins knecht 29, 46, 46v,
     87v
 Reymerswale de broederen v.84
 Reymerswale dhr. Claes 66v
 Reynier Pieterssoen 4
 Reynout Jan Minnebodesoen 74
 Reynout Minnenbode knecht 52
 Richaert Pennebrugge 15v

- Robbrecht de maerscalc heer 9, 13, 14v,
     51, 51v,
 Robbrecht v Glynden 9v, 30, 30v, 50v,
     51v, 54
 Rode de deken v.83
 Roelande Poelet 100
 Roelof de Huulre 72, 74
 Roever heer z.v.d.borchgrave 64, 65
 Roever v.Montfoerde 14v, 15, 68, 69v, 86v
 Roger v.Lymbcke heer 14v
 Roghiten 23
 Royer 42, 73v
 Ruerich broeder capellaan 8, 8v, 9, 9v,
     12v, 17v, 25v, 26, 39v, 41, 42v, 45, 47,
     52, 52v, 56v, 82, 91
 Rutgher coeman 78, 100v
 Rutgher Roots 9v, 10v, 30, 37, 43, 52
 Rutgher Rootsen knecht 52
 Rutgher van den Leeuwenborch
     b.v.Ewinghe 6, 30v
 Rutghers knecht v.Leewenborch 53
 Rutghers te Sch. 59v
 Rutkin 86v
 Saesbry poursiewant 51v
 Sander Volcwijsns knecht 36
 Sanders den pasteibakker 26v
 Sanders Symonssoen 92v
 Sarrisijn 10v, 11, 65v, 66v, 67, 77v, 85v,
     88, 90v, 94v, 97, 99
 Sarrasins neve 89v, 92v
 Savoeyen de bastaert 18v, 19, 19v
 Scoenhoven de hyraude 9, 9v, 10v, 101v,
     40, 45, 50, 50v, 80v, 87, 93v
 Scuurkin Gherit Wilden neve 93v
 Sertroysen 57
 Servaes heer 3, 84, 85
 Spechals 75v
 Spieghel Goodscalx knecht v.Brakel 46,
     46v
 Spronc 62, 78v, 79, 103
 Statijn den hertogh 51v
 Steffens 24
 Steven den backer 27v
 Steven page 9, 9v, 16, 17v, 47, 47v, 48v,
     50v, 90v, 91, 91v, 93, 93v, 96
 Steven v.Groenewoude 68
 Steven v.Hoechstade 10, 13, 13v, 43v, 45
 Steven v.Nyenvelt 86v, 88
 Steven v.Zueln 88v
 Steven zwager v.Tydeman Tolnaer 7
 Stevens knecht v.Hoechstaden 51, 52v, 54
 Stijngin 100v
 Symon Hellevoetssoen 76
 Symon v.Brugdamme heer 13v, 14v
 Symonet 34v, 60v
 Symoret Willem bottelgiers knecht 48
 Tedekin 37v
 Testaert v.Hoencoert heer 14v, 19v
 Thomas des hoofmaisters dwerch 51v
 Toneman Alouds cleric 3
 Tonis Slotemanssoen 79
 Tonis Willamssoen 81
 Triere de biscops pipers 51v
 Triere de biscops trompenaer 51v
 Trude Celen 24, 36v, 38, 38v, 41
 Trude Ockers 58v, 60v
 Trude Perchevaels 97v
 Trude Rampen 76
 Trypont de hyraut 51v
 Tydeman Tolnaer 7
 Uermanne 23v
 Urriet 101
 Utrecht den bispoc 88v
 Veen Janssoen schout v.Bloemendaal 2
 Veer dhr.v.d.10v, 11v, 12, 12v, 13, 13v,
     14v, 15v, 16v, 40, 50, 66v, 83, 84, 85v,
     105v
 Veer s'heren knecht v.d.40
 Vilvaere wt enghelant 51v
 Vilvatre heer 15v
 Vlaminghe 14v
 Voghel 76
 Volcwijs mijns heren waert 10, 17v, 22,
     25v, 26v, 41, 43v, 45, 87v
 Vranc v.Borssele 67, 84v
 Vranke Brouwers 58
 Vranke knecht v.Borssele 97
 Vrankrijk ridderen uit 20
 Vrederic de Langhen 91
 Vrederic uten Ham heer 14v
 Vrederic v.d.Zevendaer 1v, 2v, 61v, 64v,
     70v
 Vroewijn v.d.Stolpe 36
 Vyanen de heer 69v
 Waerden berch heer 31v
 Waerdenberch 31
 Waerdenberch heer 15
 Waerdenborch heer v.14v
 Welas mynrebroeders te 8v
 Wendelmoet Vos 78

- Wenemaer Jan Vos knecht 82
 Wenemaer knecht v.Dirc v.Heeswijk 77v
 Wernaer Quattermarc heer 10, 15, 16v, 43
 Wernaer v. Honpas 10, 15, 31, 40, 43
 Wernaer Voskin 87v
 Wernaer Voskin heer 13, 13v, 14v, 15v,
     16v, 17v, 18v, 19, 19v, 30, 31, 31v, 45v,
     54
 Vibrant Evertssoens 4v
 Wickerode de heer 69v
 Wijnkin v.Rode 52v
 Wikine 100v
 Wikine 103v
 Wilhelmus 68
 Wilhelmus Breedeman 71v
 Willaey knecht v.Byaumont 62v, 63
 William Alardssoen 3v
 William de bottelgier 84
 William de bottelgier 84
 William de plaetmaker 94
 William den barbier 100
 William den bottelgier 25, 34v, 40, 73, 73v
 William den bottelgier 94v
 William die lacher schout v.Berg.en
     Stolw.2
 William Engbrechtsoen 80
 William Engbrechtsoen t'Sch.96v
 William langhe 76
 William meister 13, 25, 30, 33, 39v, 41,
     52v, 71v, 81, 81v
 William meister knaep 9
 William Pauwn in Scoenouwe 80v
 William Peterssoen 76v
 William Slinghen 66v
 William Symonssoen 82v, 83
 William Thin 4
 William v.Cralinghe 86v
 William v.Cuelen 52
 William v.d.Boemgaerde heer 14v
 William v.d.Heul 72, 78v
 William v.d.Huel Aerntssoen 79
 William v.d.Merwede 86v
 William v.d.Merwede heer 80
 William v.Dronghelen 86v
 William v.Naaldwjc 86v
 William v.Steenvoerde 15, 33, 43v, 68v
 William v.Steenvoerde 87v
 Willeken de valkenaer 96v
 Willeken den valkenaer 99
 Willeken Michau knecht 4, 45, 4747v, 48v,
     62
 Willeken Michaus knecht 92v
 Willekin de valkenaer 47
 Willekine 101v
 Willem Allertssoen 68
 Willem bottelgier 86
 Willem Daemssoen 76
 Willem den bottelgier 9, 9v, 22v, 28v, 35,
     35v, 42, 42v, 45, 66v, 77v
 Willem den Vriesen 85v
 Willem Kielen sch.75v
 Willem meister 68, 69
 Willem Pieterssoen 73
 Willem Rutgherssoen 68
 Willem Spaen 103v
 Willem v.Steenvoerde 40
 Willoen page 9v, 47, 47v
 Willoene 48v, 49, 50v
 Willoene 91, 93
 Willoene 93v
 Winande v.Rede 6
 Witgher 4v
 Witgher Boudijnssoen wif 4v
 Wolfaerde Dirx zwager v.d.Veer 76v
 Wolfaert v.d.Maelstede 67
 Wolfaert v.Ghistele 83v
 Wouter Stoppelberch 81
 Ysebrant neve v.Gheride Borchman 2
 Zamelant bisscop v.9, 19, 20, 20v, 53v
 Zassen de hertogh v.51v
 Zidou heer 26
 Zweder 62v
 Zweeder 78v, 78